

RIIGINÕUKOGU

STENOGRAAFILISTE ARUANNETE

LISAD

1939/40

I KOOSSEIS

IV, V JA VI ISTUNGJÄRK

45.—80. KOOSOLEK

... ja selleks on vaja teha
... ja selleks on vaja teha
... ja selleks on vaja teha

... ja selleks on vaja teha
... ja selleks on vaja teha
... ja selleks on vaja teha

Koosolek 15. ja 16. märtsil 1940.

RIIGINÕUKOGU

STENOGRAAFILISTE ARUANNETE

LISAD

Artur Mägi
Peasekretär

1940/41

I KOOSOLEK

IV. JA V. AL. VI ISTUNGLÄRK

42-80. KOOSOLEK

SISUKORD:

	Lisa nr.:	Lk.:
Ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seadus	199, 200	315
Aktsiaseltsi „Keskassa“ aktsiate riigile omandamise seadus	221, 222	332—333
Clearing-arvete korraldamise seaduse muutmise seadus	140, 141	233
Eesti Rahvusliku Jõukomitee seaduse muutmise seadus	219, 220	331—332
Eesti-Saksa mittekallaletungi leping	125, 126	227
Eesti-Tšiili vaheline kaubanduslik kokkulepe	247, 248, 249	358—359
Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahelise Kaubanduse- ja laevanduselepingu ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppe neljas lisakokkulepe	244, 245, 246	358
Eesti Vabariigi 1937/38. aasta tulude ja kulude eelarve täitmise aruanne ja kassa-aruanne ning Riigikassa bilanss	250, 251	359—361
Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaelarve nr. 1	163, 164	246—255
Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaelarve nr. 2	203, 204	316—325
Eesti Vabariigi tulude ja kulude eelarve 1940/41. aastaks	187, 188	281—298
Eraõiguslike välisnõudmistest ja -kohustustest korraldamise seadus	155, 156	243—244
Hüpoteekide kinnistamise osas Notariaalseaduse täiendamise seadus	209, 210, 211	327
Informatsiooni Keskuse seadus	266, 267	370—371
Isikutõestamise ja liikumise seadus	191, 192, 193	299—303
Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seadus	194, 195, 196	303—308
Jõuvankrite seaduse muutmise seadus	173, 174	260—263
Kaupade sisse- ja väljaveo krediidi korraldamise seadus	207, 208	326—327
Kehakultuurihoonde seaduse muutmise seadus	183, 184	280
Keskmeiereide ehitamiseks tehtavate laenu eest riigi tagatise andmise seadus	234, 235	354
Kindlustuslepingute osas Balti eraseaduse muutmise ja täiendamise seadus	264, 265	369—370
Kliiringarvete korraldamise seadus	205, 206	325—326
Kodakondsuse seaduse muutmise seadus	151, 152	242
Kolmas lisakokkulepe kaubanduse- ja laevanduselepingule Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppele	138, 139	232
Kriminaalseadustiku ja Sõjaväe kriminaalseadustiku muutmise ja täiendamise seadus	175, 176	263—264
Kriminaalseadustiku muutmise ja täiendamise seadus	179, 180	266—273
Laevade kinnistamise ja registreerimise seaduse muutmise seadus	260, 261	368
Laevajahi seadus	258, 259	363—368
Linna- ja vallavolikogude volituste tähtaja seadus	142, 143	233
Meremeestele sõja-lisahüvituse maksimise korraldamise seadus	236, 237	354—355
Navigatsiooni-päevarahade seaduse muutmise seadus	238, 239	355—356
Perekonnaga töövõtjate lisapalga seadus	270, 271	372—376
Perekonnanimede ja nimede lihtsustatud korras muutmise tähtaja pikendamise seadus	165, 166	255
Rahvatervishoiu korraldamise seadus	181, 182	273—280
Rahvusvaheliste kokkulepete alusel Eestis viibivate välisriigi sõjaväeosadega ja -asutistega eraõiguslikkudesse vahekorradesse astumise korraldamise seadus	129, 130	228—229
Rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks kinnisasjade omandamise seadus	240, 241	356—357
Raviasutiste ja laboratooriumide seadus	146, 147, 148	234—235
Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus	127, 128	227—228
Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus	229, 230, 231	344—353
Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus	256, 257	362—363
Riigi ehitusettevõtte „Ehitaja“ põhimääruse muutmise seadus	201, 202	315—316
Riigikaitsemaksu seaduse täiendamise seadus	185, 186	280
Riigikaitse siselaenu tegemiseks loaandmise otsus	252, 253	361
Riigikaitse siselaenu teostamise seadus	254, 255	361—362
Riigimõisade Valitsuse põhimääruse muutmise seadus	232, 233	353—354
Riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seadus	189, 190	298—299
Riigiteenijatele ja -töölisele ühekordselt laste-abiraha maksimise seadus	167, 168	255
Riigi varade seaduse muutmise seadus	212, 213	328
Saksa rahvusgruppi kuuluvate Saksa riiki ümberasunud isikute suhtes kriminaal-karistuste kandmise katkestamise, täitmise edasilükkamise ja kriminaaljalitamisest peatamise seadus	157, 158	244
Saksa Usaldusvalitsuse õigusliku seisundi seadus	177, 178	264—266
Seaduste Kogu IV koitesse kuuluvate riigikaitsealaste seaduste muutmise seadus	225, 226	336—342
Seaduste Kogu IV koite väljaandmise seadus	242, 243	357—358
Seaduste Kogu IX koitesse kuuluvate liiklus-, side- ja ehitusalaste seaduste muutmise seadus	197, 198	308—315
Sõjaohu-aegne meremeeste teenistustingimuste korraldamise seadus	135, 136, 137	231—232

	Lisa nr.:	Lk.:
Sõjahukindlustuse korraldamise seadus	268, 269	371—372
Sõjaväekohtuste seadustiku muutmise ja täiendamise seadus	223, 224	333—336
Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seadus	149, 150	236—242
Tollipõhitariifide seaduse täiendamise seadus	161, 162	245—246
Tolliseaduse muutmise seadus	159, 160	244—245
Töölise palgalise puhkeaja seadus	227, 228	342—343
Tööstuslike ja kaubanduslike kaitiste vanade töövõtjate kaitse seadus	171, 172	257—260
Tööstusliku töö seaduse muutmise ja täiendamise seadus	133, 134	230
Valga—Tõrva—Abja raudtee ehitamise seadus	153, 154	242—243
Võlgnikult sissenõutud summade jaotamise osas Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise seadus	262, 263	369
Väikekorterite üürihindade korraldamise ajutine seadus	169, 170	255—257
Välismaalaste poolt kinnisvarade omandamise ja võõrandamise seadus	144, 145	234
Välisteenistuse seaduse muutmise seadus	216, 217, 218	331
Õhusõiduseaduse muutmise seadus	214, 215	328—331
Äriettevõtete juhtimise korraldamise seadus	131, 132	229—230
Ühekordse lasteabiraha maksmise seadus	272, 273	377

268—269	268, 269	371—372
223—224	223, 224	333—336
149—150	149, 150	236—242
161—162	161, 162	245—246
159—160	159, 160	244—245
227—228	227, 228	342—343
171—172	171, 172	257—260
133—134	133, 134	230
153—154	153, 154	242—243
262—263	262, 263	369
169—170	169, 170	255—257
144—145	144, 145	234
216—217, 218	216, 217, 218	331
214—215	214, 215	328—331
131—132	131, 132	229—230
272—273	272, 273	377
268—269	268, 269	371—372
223—224	223, 224	333—336
149—150	149, 150	236—242
161—162	161, 162	245—246
159—160	159, 160	244—245
227—228	227, 228	342—343
171—172	171, 172	257—260
133—134	133, 134	230
153—154	153, 154	242—243
262—263	262, 263	369
169—170	169, 170	255—257
144—145	144, 145	234
216—217, 218	216, 217, 218	331
214—215	214, 215	328—331
131—132	131, 132	229—230
272—273	272, 273	377
268—269	268, 269	371—372
223—224	223, 224	333—336
149—150	149, 150	236—242
161—162	161, 162	245—246
159—160	159, 160	244—245
227—228	227, 228	342—343
171—172	171, 172	257—260
133—134	133, 134	230
153—154	153, 154	242—243
262—263	262, 263	369
169—170	169, 170	255—257
144—145	144, 145	234
216—217, 218	216, 217, 218	331
214—215	214, 215	328—331
131—132	131, 132	229—230
272—273	272, 273	377
268—269	268, 269	371—372
223—224	223, 224	333—336
149—150	149, 150	236—242
161—162	161, 162	245—246
159—160	159, 160	244—245
227—228	227, 228	342—343
171—172	171, 172	257—260
133—134	133, 134	230
153—154	153, 154	242—243
262—263	262, 263	369
169—170	169, 170	255—257
144—145	144, 145	234
216—217, 218	216, 217, 218	331
214—215	214, 215	328—331
131—132	131, 132	229—230
272—273	272, 273	377

125.

Rnk. nr. 59.

Riigivolikogu poolt vastu võetud 21. juunil 1939.

EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI VAHEL SÕLMITUD EESTI-SAKSA MITTEKALLALETUNGI LEPINGU KINNITAMISE OTSUS.

Kinnitada Berliinis 7. juunil 1939 alla kirjutatud Eesti-Saksa mittekallaletungi lepingu.

126.

Rnk. nr. 59.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni

SELETUSKIRI EESTI-SAKSA MITTEKALLALETUNGI LEPINGU JUURDE.

Välis- ja riigikaitse komisjon vaatas läbi Eesti-Saksa mittekallaletungi lepingu ja esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

127.

Rnk. nr. 60.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seadust (RT 1937, 83, 680, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) muudetakse järgmiselt:

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendused
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
SISEMINISTEERIUM.						
Koosseisust kustutatakse:						
IV. Politseitalitus.						
B. Asutised kohtadel.						
1. Prefektuurid.						
Prefekt	XI	—	—	1	210	Korter
Politseikomissar	XVIII	—	—	2	135	„
Asjaajaja	XXVII	—	—	1	69	
2. Kriminaalpolitsei.						
Kriminaalkomissar	XVI	—	—	2	165	Korter
Koosseisu täiendatakse:						
IV. Politseitalitus.						
B. Asutised kohtadel.						
1. Prefektuurid.						
Prefekt	VII	—	—	2	250	Korter
Abiprefekt	XVI	—	—	1	165	„
Politseikomissar	XVII	—	—	6	150	„

Asutise- ja ametinimetused	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendused
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Politsei abikomissar	XIX	—	—	3	125	Korter
Konstaabel	XXII	1	100	24	98	„
Konstaabel	XXIII	—	—	37	88	„
Allkonstaabel	XXV	6	80	16	79	„
Vanem kordnik	XXVI	7	75	23	74	„
Kordnik	XXVII	17	70	29	69	„
Sekretär	XIX	—	—	1	125	„
Asjaajaja	XXV	—	—	5	79	„
Asjaajaja	XXVI	—	—	1	74	„
2. Kriminaalpolitsei.						
Kriminaalkomissar	XIII	—	—	2	195	Korter
Kriminaal vanem assistent	XVIII	—	—	4	135	„
Kriminaalassistent	XX	—	—	6	115	„
3. Politiline politsei.						
Politiilise politsei komissar	XI	—	—	2	210	Korter
Politiilise politsei abikomissar	XVI	—	—	1	165	„
Politiilise politsei vanem assistent	XVIII	2	140	8	135	„
Politiilise politsei assistent	XX	—	—	14	115	„
Politiilise politsei assistent	XXI	—	—	14	105	„
Politiilise politsei vanem agent	XXIII	2	90	10	88	„
Politiilise politsei agent	XXV	6	80	16	79	„
Sekretär	XXI	—	—	2	105	„

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

128.

Rnk. nr. 60.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

**SELETUSKIRI
RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE
KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE
SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

129.

Rnk. nr. 61.

Rahvusvaheliste kokkulepete alusel Eestis viibivate välisriigi sõjaväeosadega ja -asutistega eraõiguslikkudesse vahekordadesse astumise korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

**RAHVUSVAHELISTE KOKKULEPETE
ALUSEL EESTIS VIIBIVATE VÄLIS-
RIIGI SÕJAVÄEOSADEGA JA -ASUTIS-
TEGA ERAÕIGUSLIKKUDESSE VAHE-
KORDADESSE ASTUMISE KORRAL-
DAMISE SEADUS.**

I.

§ 1. Kui Eesti ja välisriigi vahel sõlmitud kokkulepetega pole korraldatud teisiti, võivad Eesti kodanikud, Eestis elutsevad

välismaalased ning siin tegutsevad ettevõteted ja era- ning avalikõiguslikud asutised astuda eraõiguslikesse vahekorradadesse, nagu sõlmida müügi-, hanke-, üüri-, rendi-, töö-, teenistus- ja muid lepinguid, Eestis rahvusvaheliste kokkulepete alusel viibivate välisriigi sõjaväeosadega ja -asutistega ainult Majandusministri poolt antavates määrustes, juhendites ja korraldustes ettenähtud alustel ja korras.

§ 2. Majandusministril on vastava ministri nõusolekul õigus käesoleva seaduse teostamisest tulenevaid ülesandeid panna riigi- ja omavalitsusasutistele ja ametiisikuile.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

130.

Rnk. nr. 61.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni.

SELETUSKIRI

RAHVUSVAHELISTE KOKKULEPETE ALUSEL EESTIS VIIBIVATE VÄLISRIIGI SÕJAVÄEOSADEGA JA -ASUTISTEGA ERAÕIGUSLIKKUDESSE VAHEKORRADESSE ASTUMISE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Rahvusvaheliste kokkulepete alusel Eestis viibivate välisriigi sõjaväeosadega ja -asutistega eraõiguslikkudesse vahekorradadesse astumise korraldamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

131.

Rnk. nr. 62.

Äriettevõtete juhtimise korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

ÄRIETTEVÕTETE JUHTIMISE KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Käesoleva seadusega võetakse korraldamisele nende kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete ning krediidi- ja kindlustusasutiste äriline juhtimine, kellede normaalne ja Eesti rahvamajanduse huvidel vastav edasitegutsemine ei ole enam tagatud nende ettevõtete kõigi või üksikute aktsionääride või osanikkude või juhtivasse isik-

konda kuuluvate isikute välismaale asumise või Eesti kodakondsusest lahkumise tõttu.

§ 2. Kui Majandusminister leiab, et mõnes ettevõttes on ilmnenud § 1 tähendatud asjaolusid, on tal õigus:

- 1) vabastada avalikult aruandva ettevõtte kui ka kooperatiivühingu juhtimisest nende põhikirjas ettenähtud korras valitud juhatus-, nõukogu- ja revisjonikomisjoni-liikmed kõik või osa neist ning määrata vabastatute asemele uued isikud või määrata tähendatud isikute ametisse jätmise korral ettevõttesse usaldusmees, kel on õigus osa võtta juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni koosolekuist, teostada nende tegevuse järelevalvet ja seisma panna nende otsuste täitmist kuni küsimuse lahendamiseni § 4 ettenähtud korras;
- 2) anda ettevõtetele ning nende juhtivatele isikutele ja organitele juhendeid ettevõtte äritegevuse jätkamiseks.

§ 3. Käesoleva seaduse § 2 p. 1 põhjal vabastatud isikute poolt deponeeritud aktsiaid ja osatähti võidakse neile tagasi anda ainult Majandusministri loal.

Majandusministri poolt määratud juhatus-, nõukogu- ja revisjonikomisjoni-liikmed ning usaldusmehed saavad tasu Majandusministri määramisel vastava ettevõtte arvel, kusjuures need tasud ei või olla kõrgemad endiste nende organite koosseisu kuulunud isikutele makstud tasudest.

§ 4. Kui ettevõttesse määratud usaldusmees paneb seisma ettevõtte juhatuse, nõukogu või revisjonikomisjoni otsuse ja kui vastav organ sellega ei nõustu, siis esitatakse küsimus otsustamiseks Majandusministrile.

§ 5. Majandusministri poolt määratud juhatus-, nõukogu- või revisjonikomisjoni-liikmete või usaldusmehe ametisoleku kestel kuuluvad kõik vastava ettevõtte peakoosolekute otsused Majandusministri kinnitamisele.

Kui Majandusminister jätab peakoosoleku otsuse kinnitamata, võib ta küsimuse anda peakoosolekule uuesti otsustamiseks, määrates selleks tarbe korral tähtaja. Kui Majandusminister ei nõustu ka peakoosoleku teistkordse otsusega, võib ta küsimuse lahendada omal suval.

§ 6. Kui ettevõtte juhtimine Eesti rahvamajanduse huvides on tarvilikul määral tagatud, võib Majandusminister selle ettevõtte § 2 p. 1 korras määratud juhtimise lõpetada.

§ 7. Kui Majandusministril on kahtlus, et mõne ettevõtte aktsiad või osatähed on Eestist välja viidud seaduste või rahvusvahe-

liste kokkulepete vastaselt või aktsia või osatähe tõelise omaniku varjamiseks või ettevõtte aktsiaid või osatähti esitavad välisriigi kodanikud, juriidilised isikud või asutised ei ole nende tõelised omanikud, siis võidakse need ettevõtted võtta juhtimisele käesoleva seaduse § 2 ettenähtud korras.

§ 8. Ettevõtete aktsiate ja osatähtede võõrandamine ükskõik mis viisil välismaalastele või välismaal asuvaile Eesti kodanikele võib toimuda ainult Majandusministri sellekohasel loal.

Eestis asuvad isikud võivad ettevõtete aktsiaid ja osatähti omandada välismaalastelt või välismaal asuvailt Eesti kodanikelt ükskõik mis viisil ainult Majandusministri sellekohasel loal.

Kõik eelmiste lõigete eeskirjade vastaselt teostatud üleminekud loetakse tühisteks.

§ 9. Majandusministril on õigus nõuda andmeid § 8 esimeses ja teises lõikes tähendatud aktsiate ja osatähtede üleminekute kohta, mis on toimunud ajavahemikul 1. oktoobrist 1939 kuni käesoleva seaduse jõustumiseni, ning tühistada tarbe korral neid üleminekuid.

§ 10. Majandusministril on õigus nõuda käesoleva seaduse alusel korraldamisele võetud ettevõtete põhikirjades nimeta põhi- või eelisaktsiate arvu kohta käivate normide muutmist või kõigi nimeta põhi- või eelisaktsiate muutmist nimeliseks.

§ 11. Vabariigi Valitsusel on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

132.

Rnk. nr. 62.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni ja Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

ÄRIETTEVÕTETE JUHTIMISE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ja Üldkomisjon ühinevad Riigivolikogu poolt vastu võetud Äriettevõtete juhtimise korraldamise seaduse eelnõuga ja esitavad selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

133.

Rnk. nr. 63.

Tööstusliku töö seaduse muutmise ja täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

TÖÖSTUSLIKU TÖÖ SEADUSE MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Tööstusliku töö seaduse (VSK XI k. 2. j., 1913. a. vlj.) § 403¹ muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 403¹. Meremeeste aastane sissetulek määratakse kindlaks lepingus ettenähtud kuupalga alusel, korrutades viimast kaheteistkümnega, kusjuures päevapalga saavutamiseks jagatakse kuupalk kolmekümnega. Natuuras antavate üksuste hinna määrab kinnituseamet, kelle piirkonda kuulub laeva kodusadam.

Meremeeste aastase sissetuleku arvutamisel ei võeta arvesse neid lisatasusid ega palgasuurendusi, mida meremehed saavad sõjajärgi tagajärjel suurenenud meresõiduohutuse tõttu.

II.

Sama seadust täiendatakse § 378¹ järgmises redaktsioonis:

§ 378¹. Kindlustusühing võib võtta endale kohustuse tasuda lisaks käesolevas seaduses ettenähtud pensionile ühekordselt väljamakstavat lisapensioni meremeestele nende täieliku töövõime kaotuse puhul ja surma puhul nende pärijatele, kui täieliku töövõimetuse või surma põhjustajaks oli sõjaohust tingitud tööõnnetus.

Lisapensioni suuruse määravad laevaomanik ja kindlustusühing kokkuleppe teel. Lisapension ei või ületada 4.000 krooni iga mere-mehe kohta.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

134.

Rnk. nr. 63.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni

SELETUSKIRI

TÖÖSTUSLIKU TÖÖ SEADUSE MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Tööstusliku töö seaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

135.

Rnk. nr. 64.

Sõjaohu-aegne meremeeste teenistustingimuste korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SÕJAOHU-AEGNE MEREMEESTE TEENISTUSTINGIMUSTE KORRAL- DAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Teenistusvahekordade korraldamiseks laevaperemehe ja meremeeste vahel pannakse sõjaohu ajaks kehtima alljärgnevad Meremeeste seadusest erinevad eeskirjad.

§ 2. Kui laevaomanike ja meremeeste organisatsioonide vahel on sõlmitud kokkulepe sõja-lisahüvituse maksmise kohta, siis ei ole üksikul meremehel õigust nõuda teissugust lisahüvitust sõidu eest sõjaohu piirkonda.

§ 3. Kui laevaomanike ja meremeeste organisatsioonide vahel kokkulepet sõja-lisahüvituse maksmise kohta ei saavutata, määrab lisahüvituse normid Sotsiaalminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 4. Kui meremees on alla kirjutanud teenistuslepingule või munsterrollile, mis sisaldab määranguid sõja-lisahüvituse kohta, siis ei ole tal õigust lahkuda teenitusest laeval Meremeeste seaduse § 36 alusel ja 6 kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, Meremeeste seaduse § 15 põhjal.

Eelmise lõike eeskiri ei tule kohaldamisele, kui teenitusest lahkumine toimub kodumaa või mõnes muus Läänemere sadamas.

§ 5. Laevajuhil on õigus keelduda sõitmast teadaolevasse mineeritud piirkonda, mille ohutuks läbistamiseks temal ei ole võimalik muretseda vajalikke andmeid. Samasugune õigus on laevajuhil juhul, kui lõhkeainetega laaditud laev tuleb viia sõdiva riigi sadamasse.

Kui laevajuht eelmises lõikes ettenähtud juhtudel sõitmast keeldub, siis on kõigil teistel laevapersonaali liikmeil õigus lõpetada teenistusvahekorda ilma ette üles ütlejata.

§ 6. Paragrahvis 5 ettenähtud keeldumise tagajärjel vallandatud laevajuht on õigustatud saama 2 kuu palga koos tasuta sõidu ning ülalpidamisega kuni lähema Eesti sadamani.

Teised § 5 teise lõike alusel teenistusvahekorra lõpetanud laevapersonaali liikmed on õigustatud saama tasuta sõidu koos ülalpidamisega kuni lähema Eesti sadamani ning peale selle ühe kuu palga, kui nad kuuluvad juhtkonda, ja ühe nädala palga, kui nad juhtkonda ei kuulu.

§ 7. Laevaomanike ja meremeeste organisatsioonide vahel sõlmitud kokkulepped sõiduks sõjaohu piirkonda või sellest läbisõiduks ja selle eest makstava sõja-lisahüvituse kohta on vastuvaidlematult kohuslikud kõigile laevaomanikele ja laevapersonaali liikmeile vaatamata nende kuuluvusele kutseorganisatsioonidesse.

§ 8. Laevapersonaali liikmed on kohustatud olenemata sõjaohust teenima laeval, mis on võetud sundkasutamisele või mille peremehele või juhile Majandusministri poolt on tehtud korraldus teatavate kaupade veoks, kuni selle ülesande täitmiseni. Ka sel juhul on laevapersonaali liikmeil õigus saada sõja-lisahüvitust üldistel alustel.

§ 9. Laevajuhil on käesoleva seaduse kehtivuse ajal õigus meremeest distsiplinaarkorras karistada Meremeeste seaduse § 62 loetletud üleastumiste eest, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul arvates üleastumise teatavaks-saamisest laevajuhile, rahatrahviga kuni 14 päeva palga suuruses ühes nende päevade kohta tuleva sõja-lisahüvitusega. Distsiplinaarkaristuse määramine toimub Meremeeste seaduses ettenähtud korras.

Eelmise lõike põhjal palgast kinnipeetud raha on laevajuht kohustatud edasi saatma Meremeestekodule. Seda raha tarvitatakse meremeeste ja nende omaste toetamiseks selkohaste eeskirjade järgi.

§ 10. Sõjaohu-aja lõpu määrab kindlaks Vabariigi Valitsus.

II.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 360¹ järgmises redaktsioonis:

§ 360¹. Laevaperemeest või laevapersonaali liiget, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud Sõjaohu-aegse meremeeste teenistustingimuste korraldamise seaduse eeskirju või selle seaduse alusel peale pandud kohustust, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kahe aasta.

III.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustiku § 360¹ ettenähtud süütegudega.

IV.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

136.

Rnk. nr. 64.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjoni

SELETUSKIRI**SÕJAOHU-AEGSE MEREMEESTE TEENISTUSTINGIMUSTE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Sõjaohu-aegse meremeeste teenistustingimuste korraldamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

137.

Rnk. nr. 64.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ettepanek.

SÕJAOHU-AEGNE MEREMEESTE TEENISTUSTINGIMUSTE KORRALDAMISE SEADUS.

§ 4. Kui meremees on alla kirjutanud teenistuslepingule või munsterrollile, mis sisaldab määranguid sõja-lisahüvituse kohta, siis ei ole tal õigust lahkuda teenistusest laeval Meremeeste seaduse § 36 alusel ja 6 kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, Meremeeste seaduse § 15 põhjal.

Eelmise lõike eeskiri ei tule kohaldamisele, kui teenistusest lahkumine toimub kodumaa või mõnes Soome või Läti sadamas.

§ 5. Laevajuhil on õigus keelduda sõitmast teadaolevasse mineeritud piirkonda, mille ohutuks läbistamiseks temal ei ole võimalik muretseda vajalikke andmeid vaatamata sellele, et ta on tarvitusele võtnud kõik vajalikud abinõud nende andmete saamiseks. Samasugune õigus on laevajuhil juhul, kui lõhkeainetega laaditud laev tuleb viia sõdiva riigi sadamasse.

Kui laevajuht eelmises lõikes ettenähtud juhtudel sõitmast keeldub ja teda selle tagajärjel vallandatakse, siis on kõigil teistel laeva-personaali liikmeil õigus lõpetada teenistusvahetuse ilma ette ütlemata.

Seletuskiri.

Riiginõukogu Üldkomisjon pidas tarvilikuks asendada käesolevas seaduseelnõus § 4 teises lõikes sõnad: „või mõnes muus Läänemere sadamas.“ sõnadega „või mõnes Soome või Läti sadamas.“, põhjendades sellega, et senise redaktsiooni alusel laevamehed või-

vad kergesti ilma põhjusega lahkuda, saades seejuures vaba sõidu lähematesse Rootsi, Taani ja Saksa sadamatesse ja niiviisi laeva, millega välja sõitsid, kitsikusse jätta.

§ 5 esimeses lõikes lisas komisjon selguse mõttes juurde esimese lause lõppu sõnad: „vaatamata sellele, et ta on tarvitusele võtnud kõik vajalikud abinõud nende andmete saamiseks.“ Sama § 5 teises lõikes lisati esimeses lauses sõna „keeldub“ järele sõnad: „ja kui teda selle tagajärjel vallandatakse“, mis juriidilise selguse mõttes vajalikud.

Kõigis teistes osades ühines komisjon eelnõuga Riigivolikogu poolt vastuvõetud kujul ja Riiginõukogu Üldkomisjon esitab käesoleva seaduseelnõu ühes eelpoolnimetatud muudatustega Riiginõukogule vastuvõtmiseks.

138.

Rnk. nr. 68.

Riigivolikogu poolt vastu võetud 9. novembril 1939.

EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI VAHELISE KAUBANDUSE- JA LAEVANDUSELEPINGU JA EESTI-SAKSA VASTASTIKUSE KAUBAVAHETUSE KOKKULEPPE KOLMANDA LISAKOKKULEPPE KINNITAMISE OTSUS.

Kinnitada kolmas lisakokkulepe kaubanduse- ja laevanduselepingule Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppele.

139.

Rnk. nr. 68.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI**KOLMANDA LISAKOKKULEPPE EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI VAHELISE KAUBANDUSE- JA LAEVANDUSELEPINGU JA EESTI-SAKSA VASTASTIKUSE KAUBAVAHETUSE KOKKULEPPE JUURDE.**

Majanduskomisjon, läbi vaadanud Kolmanda lisakokkuleppe kaubanduse- ja laevanduselepingule Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppele, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

140.

Rnk. nr. 67.

Clearing-arvete korraldamise seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

CLEARING-ARVETE KORRALDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Clearing-arvete korraldamise seaduse (RT 1935, 84, 708; 1938, 37, 333) § 2 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Riigi kindlustusele § 1 alusel võetud summade seis ei või ületada 5.000.000 krooni. Kindlustus on kehtiv ainult Vabariigi Valituse sellekohases otsuses nimetatud summade suhtes.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

141.

Rnk. nr. 67.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

CLEARING-ARVETE KORRALDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Clearing-arvete korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

142.

Rnk. nr. 69.

Linna- ja vallavolikogude volituste tähtaja seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

LINNA- JA VALLAVOLIKOGUDE VOLITUSTE TÄHTAJA SEADUS.

I.

§ 1. Käesoleva seaduse jõustumisel olevate linnavolikogude ja linnaosa volikogu ning seniste vallavolikogude volituste kestuse tähtaeg loetakse lõppenuks ja 1939. aastal valitud linnavolikogude ja linnaosa volikogu ning vallavolikogude volitused loetakse alanuks arvates 1. detsembrist 1939, või juhul, kui linnavolikogu või linnaosa volikogu või vallavolikogu valimised ei ole kinnitatud selleks tähtajaks, siis arvates valimiste kinnitamise

otsuse jõustumisest, kusjuures Linnaseaduse § 23 linnavolikogude ja § 123 linnaosa volikogu ning Vallaseaduse § 20 vallavolikogude kohta ettenähtud 5-kalendriaastalist tähtaega arvatakse 1. jaanuarist 1940.

Eelmises lõikes tähendatud uute linnavolikogude ja linnaosa volikogu ning vallavolikogude volituste algamisel ümbervalimisele kuuluvate seniste ametiisikute, esindajate ja komisjonide liikmete volitused kestavad kuni nende asemele uute volikogude poolt valitud ametiisikute, esindajate ja komisjonide liikmete valimise jõustumiseni. Tähendatud ametiisikute, esindajate ja komisjonide liikmete valimine peab toimuma hiljemalt 15. jaanuariks 1940, või juhul, kui uue linnavolikogu või linnaosa volikogu või vallavolikogu valimiste kinnitamise otsus jõustub pärast 1. detsembrist 1939, siis hiljemalt 6 nädala jooksul arvates valimiste kinnitamise otsuse jõustumisest.

II.

Käesoleva seaduse eeskirju ei kohaldata Petseri linna ülesehitamise seaduse (RT 1939, 50, 400) alusel pikendatud Petseri linnavolikogu volitustele ega tähendatud linnavolikogu poolt volikogu volituste kestuse ajaks valitud ametiisikute, esindajate ja komisjonide liikmete volitustele.

III.

Käesoleva seaduse jõustumisel kaotavad kehtivuse:

- 1) Linnavolikogude valimise seaduse (RT 1939, 41, 329) II osa — linnavolikogude, samuti linnavolikogude poolt volikogu kestuse ajaks valitud ametnike ja esindajate ning komisjonide liikmete volituste tähtaja osas;
- 2) Vallavolikogude valimise seaduse (RT 1939, 41, 330) II osa.

IV.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

143.

Rnk. nr. 69.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

LINNA- JA VALLAVOLIKOGUDE VOLITUSTE TÄHTAJA SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Linna- ja vallavolikogude volituste tähtaja seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

144.

Rnk. nr. 70.

Välismaalaste poolt kinnisvarade omandamise ja võõrandamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

VÄLISMAALASTE POOLT KINNISVARADE OMANDAMISE JA VÕÖRANDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Välismaalased võivad Eesti Vabariigi piires omandada, samuti oma valdusse ja kasutusse võtta kinnisvarasid ainult Siseministeeriumi loal, kuivõrd see ei ole korraldatud teisiti Eesti Vabariigiga sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes. Antud luba on tagasivõtmatu.

Eelmises lõikes tähendatud kitsendus ei kehti juhtudel, kui välismaalased üürivad maju, kortereid või suvilaid ajutiseks isiklikuks elamiseks.

§ 2. Välismaalased võivad tagada oma nõudeid Eesti Vabariigi piires asuvate kinnisvaradega üldistel alustel, kuid seesugune tagamine või üldse võla sissenõuete pööramine kinnisvaradele ei või välismaalastel võimaldada saada kinnisvarade peale omandiõigust ega nende valdust või kasutamist.

§ 3. Välismaalaste pärimisõiguste kohta kinnisvarade suhtes kehtivad järgmised kitsendused:

- 1) seadusjärgne pärimine on lubatud kinnisvaraomaniku-välismaalase alanevatel sugulastel ja ta abikaasal, kui pärija on Eestis alaliselt elanud arvates 1. augustist 1914;
- 2) kõigil teistel, nii seadus-, testamendikui ka lepingujärgsetel pärimisjuhtudel on välismaalastest pärija kohustatud ühe aasta jooksul arvates õiguste omandamise päevast võõrandama päritud kinnisvara Eesti Vabariigi kodanikule, kui ta pole Siseministeeriumilt saanud luba selle kinnisvara endale jätmiseks. Selle võõrandamiskohustuse mittetäitmisel võetakse kinnisvara hooldamisele seaduses ettenähtud korras ja müüakse enampakkumisel hooldaja poolt. Saadud summast arvutatakse maha hooldamis- ja müügikulud, kuna ülejäänud summa antakse pärijale.

§ 4. Välismaalaste kinnisvarade müügi korral on Eesti riigil ostueesõigus.

§ 5. Müügilepingu kinnistamiseks esitamisel välismaalase kinnisvara kohta teatab kinnistusamet sellest Siseministrile. Ostueesõigusest loobumise otsustab Siseminister,

ostueesõiguse kasutamise Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul.

§ 6. Riik võib ostueesõigust kasutada ühe kuu jooksul arvates ajast, mil teade müügi kohta saadeti Siseministrile.

§ 7. Paragrahvis 4 tähendatud kinnisvarade ümberkinnistamiseks ostja nimele on vajalik Siseministri poolt antud tõendi esitamine selle kohta, et riik on ostueesõigusest loobunud.

§ 8. Ülejäävalt tulevad ostueesõigusele kohaldamisele vastavad tsiviilseaduse eeskirjad.

§ 9. Käesoleva seaduse eeskirjad kehtivad ka välismaa juriidiliste isikute, samuti välisriigi ja muude avalikõiguslike asutiste kohta.

§ 10. Kui ilmneb käesoleva seaduse vastane toiming, esineb Kohtuminister vastavas tsiviilkohtus hagiga selle toimingu tühistamiseks, kusjuures tulevad kohaldamisele Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1282—1299 eeskirjad.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

III.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Välismaalaste kinnisvarade omandamise, valdamise ning kasutamise kitsendamise seadus (RT 1928, 48, 293).

145.

Rnk. nr. 70.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

VÄLISMAALASTE POOLT KINNISVARADE OMANDAMISE JA VÕÖRANDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Välismaalaste poolt kinnisvarade omandamise ja võõrandamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

146.

Rnk. nr. 66.

Raviasutiste ja laboratooriumide seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RAVIASUTISTE JA LABORATOORIUMIDE SEADUS.

I.

§ 1. Raviasutised käesoleva seaduse mõttes on haiglad, ambulatooriumid, sanatooriumid

mid, vesi- ja mudaravilad ning muud haigete statsionaarse või ambulatoorse ravimise alal tegevavad tervishoiu-asutised.

Laboratooriumid käesoleva seaduse mõttes on uurimisasutised mitmesuguste tervishoiu- ja ravialaste analüüside toimetamiseks.

Raviasutistel ja laboratooriumidel peavad olema tegevuseks vajalikud ruumid, seadmed, vahendid ja personaal.

§ 2. Raviasutisi ja laboratooriume võivad asutada ja ülal pidada riigi- ja omavalitsusasutised, Eesti Haigekassade Liit, haigekassad, Eesti Punase Risti Selts, juriidilise isiku õigustega eraasutised ja organisatsioonid ning eraisikud — käesolevas seaduses määratud alustel ja korras.

Statsionaarsete raviasutiste asutamiseks annab loa Sotsiaalminister, muude raviasutiste ja laboratooriumide asutamiseks Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor.

§ 3. Raviasutised töötavad põhikirja alusel, mis peab vastama Sotsiaalministri määrmuses ettenähtud nõudele. Statsionaarsete raviasutiste põhikirjad kinnitab Sotsiaalminister, muude raviasutiste ja laboratooriumide põhikirjad Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor.

§ 4. Paragrahvis 2 loetletud asutised, organisatsioonid ja isikud, kes soovivad asutada raviasutist või laboratooriumi, peavad esitama Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele asutada kavatsetava raviasutise või laboratooriumi:

- 1) põhikirja kava;
- 2) asukoha kirjelduse ühes asendiplaaniga;
- 3) hoone ehitus- või ümberehitusprojekti.

Eelmises lõikes tähendatud kavad, plaanid ja projektid esitavad riigiasutised Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele otseselt, teised vastava maa- või linnaarsti kaudu.

Raviasutiste ja laboratooriumide hoonete ehitus- ja ümberehitusprojektide kinnitamiseks tervishoiu seisukohalt on vajalik Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori nõusolek.

§ 5. Raviasutise või laboratooriumi avamiseks on vajalik Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori luba. Avamisloa andmine toimub vastava ülevaatusakti alusel, mille on koostanud kas Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori poolt määratud komisjon või vastav maa- või linnaarst.

§ 6. Kui raviasutise või laboratooriumi asutamiseks antud luba ei ole kasutatud ühe aasta kestel, siis muutub see luba kehtetuks. Samuti muutub kehtetuks raviasutise või laboratooriumi avamiseks antud luba, mida ei ole kasutatud 6 kuu kestel.

§ 7. Raviasutiste või laboratooriumide sulgemine toimub kas asutaja või ülalpidaja soovil, või juhul, kui raviasutise tegevus ei ole kooskõlas kinnitatud põhikirjaga, kui asutis ei vasta tervishoiunõudele või kui asutises on esinenud ilmseid korratusi või väärnähtusi, Sotsiaalministri otsusel.

§ 8. Sotsiaalministril on õigus anda määrusi ja juhendeid käesoleva seaduse rakendamiseks.

Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi ja juhendeid nende statsionaarsete raviasutiste põhikirjade, personaali teenistuses võtmise ning teenistusest vabastamise ja statsionaarsete raviasutiste tegevuse kohta, millede ülalpidamiseks, hoonete püstitamiseks või siseseadete muretsemiseks on antud riiklikke toetusi.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Raviasutiste ja laboratooriumide seadus (RT 1935, 61, 564).

147.

Rnk. nr. 66.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni

SELETUSKIRI RAVIASUTISTE JA LABORATOORIUMIDE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Raviasutiste ja laboratooriumide seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmata vastuvõtmiseks.

148.

Rnk. nr. 66.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

Riiginõukogu koosolekul 23. novembril 1939
Üldkomisjoni antud

RAVIASUTISTE JA LABORATOORIUMIDE SEADUSE § 8 KOHTA.

Riiginõukogu Üldkomisjon võttis vastu ja esitab Riiginõukogule kinnitamiseks Raviasutiste ja laboratooriumide seaduse § 8 Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni poolt esitatud kujul.

149.

Rnk. nr. 65.

Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

TERVISHOIUPERSONAALI KUTSETEGEVUSE SEADUS.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesoleva seaduse alusel kuuluvad tervishoiupersonaali hulka:

- 1) arstid,
- 2) hambaarstid,
- 3) rohuteadlased,
- 4) apteegiassistendid,
- 5) õed ja ämmaemand-õed,
- 6) velskrid,
- 7) masseerijad,
- 8) hambatehnikud.

Õed, ämmaemand-õed, velskrid, masseerijad ja hambatehnikud moodustavad arstliku abipersonaali ning apteegiassistendid rohuteadlaste abipersonaali.

§ 2. Isikud, kes soovivad töötada § 1 tähendatud kutsealadel, peavad oma haridusliku ja kutselise ettevalmistuse poolest vastama käesolevas seaduses ettenähtud nõudeile ning registreeruma Sotsiaalministri määruse ettenähtud korras.

§ 3. Välismaa kõrgema õppeasutise lõpetanud isikuid võib Sotsiaalminister lubada registreerida arsti, hambaarsti või rohuteadlase kutsealal, kui Tartu Ülikooli Arstiteaduskond tunnustab selle välismaa kõrgema õppeasutise diplomi võrdseks Tartu Ülikooli arstidiplomiga või vastava lõpudiplomiga ja kui diplomi omaja on õiendanud riiklikkude õiguste saamiseks täiendavad katsed Tartu Ülikooli juures. Täiendavate katsete ained määrab Haridusminister kokkuleppel Sotsiaalministriga.

Sotsiaalminister võib erandjuhtudel lubada registreerida tervishoiupersonaali kutsealal isikuid, kes ei vasta oma haridusliku ja kutselise ettevalmistuse poolest käesolevas seaduses ettenähtud vormilistele nõudeile, kuid kellele hariduslikku ettevalmistust võib lugeda võrdseks nende nõuetega ja kes omavad küllaldast praktilist ettevalmistust sel kutsealal. Enne otsuse tegemist kuulab Sotsiaalminister ära vastavate kutsekodade arvamuse.

Samuti võib Sotsiaalminister erandjuhtudel lubada registreerida tervishoiupersonaali kutsealal isikuid, kes oma haridusliku ja kutselise ettevalmistuse poolest vastavad käesolevas seaduses ettenähtud nõudeile, keele

või kodakondsuse poolest aga ei vasta, kusjuures nad on kohustatud ära õppima riigikeele hiljemalt 2 aasta jooksul.

§ 4. Õppeotstarbel võivad välismaa arstija rohuteadlased ajutiselt Eestis töötada Sotsiaalministri määramises ettenähtud alustel ja korras.

Välismaa arstiteadlaste osavõtmine konsultatsioonidest ja operatsioonidest võib toimuda Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori nõusolekul.

§ 5. Vabapraktika alal tegutsevad tervishoiupersonaali hulka kuuluvad isikud võivad valida asukohta vabalt. Kuid Vabariigi Valitsusel on õigus oma määrusega ajutiselt keelata teatavasse kohtadesse uute seesuguste vabapraktika alal tegutsevate isikute juurdeasumist, kui neis kohtades ilmneb nende isikute ülemäärane koondumine ning samal ajal mujal on neist puudus.

§ 6. Tervishoiupersonaali hulka kuuluvad isikud on vastavate korralduste põhjal kohustatud osa võtma ettevalmistumisest tervishoiu alal tegutsemiseks üldohu, sõjategevuse või vaenlase kallaletungi korral.

Taudide või sõja ajal kui ka üldohu või vaenlase kallaletungi puhul või muudel erakordsetel juhtudel, kui ei jätku ametliku tervishoiupersonaali tööjõust ega leidu tervishoiupersonaali hulgast küllaldasel arvul vabatahtlikke tervishoiu alal tegutsemiseks, on Sotsiaalministril õigus tervishoiupersonaali hulka kuuluvaid isikuid sunduslikult määrata kaitseteenistusse. Kaitseteenistuse ajal loetakse need isikud riigiteenistuses olevaiks ning nad saavad tasu Sotsiaalministri poolt kinnitatud suuruses.

§ 7. Tervishoiupersonaali kutsealal tegutsevad isikud kustutatakse nimekirjast:

- 1) surma korral;
- 2) oma soovil kirjaliku teadaande põhjal, mille nad on kohustatud esitama vastavalt kutsealale kas Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele maa- või linnaarsti kaudu või otseselt Farmaatsiaosakonnale;
- 3) kui neile on keelatud kutsetegevus käesolevas ja teistes seadustes ettenähtud korras.

Ajutiselt kustutatakse tervishoiupersonaali nimekirjast isikud, kes ajutiselt on läinud üle muule tegevusalale, mis neid takistab tegutsemast § 1 nimetatud kutsealadel, samuti isikud, kes rohkem kui ühe aasta kestel ei ole tegutsenud tervishoiupersonaali kutsealal. Ajutiselt registrist kustutatud isikud, välja arvatud § 8 tähendatud erand, registreeritakse nende vastavate sooviavalduste põhjal uuesti, kui on möödunud takistused, mis tingisid

nende ajutiselt registrist kustutamise, või kui nad on uuesti asunud tegevusse § 1 nimetatud kutsealal.

§ 8. Tervishoiupersonaali kutsealal tegutsesid isikuid, kes pärast vastava kutse saamist ei ole sellel kutsealal tegelikult töötanud 10 aasta jooksul või kes tegeliku töötamise on katkestanud 10-neks üksteisele järgnevaks aastaks, võib lubada registreerida § 1 nimetatud kutsealal — arste ja arstlikku abipersonaali Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor, rohuteadlasi ja nende abipersonaali Farmaatsiaosakonna direktor, kas tingimusteta või tingimusel, et nad õiendaksid vastava õppeasutise juures uued katsed ja teeksid praktilised tööd alustel ja korras, mis igal üksikul juhul määratakse vastavalt kutsealale Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori või Farmaatsiaosakonna direktori poolt. Tingimusteta võib lubada neid isikuid registreerida ainult siis, kui nad pidevalt on seisnud ühenduses arstiteaduse, rohuteaduse või rahvatervishoiu aladega.

§ 9. Neile tervishoiupersonaali hulka kuuluvatele isikuile, kes oskuse või tarvilikkude teadmiste puudumisel teevad kutsetegevuses ilmseid vigu, võib vastavalt kutsealale Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor või Farmaatsiaosakonna direktor ajutiselt keelata kutsetegevuse sellekohase juurduse põhjal, mille on toimetanud Tervishoiu ja Hoolekande Talituse või Farmaatsiaosakonna direktori poolt määratud isikud või komisjon, kelle koosseisu kuulub peale Tervishoiu ja Hoolekande Talituse või Farmaatsiaosakonna direktori poolt määratud isikute üks ülikooli vastava eriala õppejõud ja üks vastava koja esindaja koja juhatause määramisel.

Esimeses lõikes tähendatud isikud ei või kutsetegevuse jätkamiseks saada luba enne vastava õppeasutise juures või komisjoni ees uue katse õiendamist neis aineis, milledes nimetatud isikute teadmised on tunnustatud puudulikeks. Samuti võib nõuda neilt isikuil praktiliste tööde tegemist sellekohastes asutistes vastavalt kutsealale kas Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori või Farmaatsiaosakonna direktori otsusel ja tema poolt määratud aja kestel.

§ 10. Neile tervishoiupersonaali hulka kuuluvatele isikuile, kes kutsetegevuse alal on teinud ilmseid vigu kas küllaldase hoolikuse puudumisel või lohakuse tagajärjel või kes ei täida seadustes või määrustes ettenähtud, kutsetegevusse puutuvaid kohuseid, võib kutsetegevuse keelata ajutiselt tähtajaga kuni ühe aastani, raskemal juhtudel aga jäädavalt, pärast seda kui on toimetatud sellekohane juurdus § 9 ettenähtud korras.

Kutsetegevuse ajutise keelamise otsustab vastavalt kutsealale Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor või Farmaatsiaosakonna direktor, jäädava keelamise — Sotsiaalminister.

§ 11. Tervishoiupersonaali hulka kuuluvad isikud, keda on tabanud vaimuhaigused, närvihaigused raskel kujul või mõned muud rasked haigused või vaimsed või kehalised vead, mis takistavad kutsetegevust, kaotavad töötamisõiguse oma kutsealal Sotsiaalministri otsusel. Sellekohane otsus tehakse isiku tervisliku seisukorra kohta koostatud vastava akti alusel. Tervisliku seisukorra ülevaatuse toimetab ja akti koostab Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori poolt määratud komisjon, kuhu kuuluvad:

- 1) Tervishoiu ja Hoolekande Talituse esindaja Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori määramisel;
- 2) kohalik maa- või linnaarst;
- 3) arst-eriteadlane.

2. peatükk.

Arstid.

§ 12. Arsti kutsealal töötamise õigus on isikuil, kes:

- 1) omavad Tartu Ülikooli poolt väljantud arstidiplomit;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 13. Iga kutsealal töötav arst on kohustatud:

- 1) ravima ravimisele võetud haigeid oma parima tundmise järgi, kasutades seejuures täielikult oma teadmisi ja kogemusi ning hoolitsedes haige tervislike huvide ja tervete kaitse eest;
- 2) andma arstiabi ning igal ajal põhjendatud juhtumil ilmuma kutsutud kohta, kusjuures arstiabi andmisest ja abitarvitaja juurde kohaleilmumisest arst võib keelduda:
 - a) arsti enda või tema perekonna liikme raske haiguse korral;
 - b) nakkushaiguse korral arsti perekonnas või arsti kokkupuutumisel nakkushaigusega — kuni sellele ei ole jõudnud järgneda tarvilik desinfektsioon;
 - c) teistel mõjuvatel põhjustel;
- 3) pidama nõu raskemate haiguste või operatsioonide korral arstide-eriteadlastega, kui seda nõuab haige seisukord või kui seda soovib kas haige või ta omaksed;
- 4) hoidma haigete isiklikke ja perekonnasaladusi, välja arvatud juhud, mil nende

avaldamine on arstile tehtud kohuseks vastavate seadustega;

- 5) ilmuma kohtu või politsei kutsel sur-nute lahkamisele, ülevaatusele või eks-perdikis; ilmumisest keeldumine on lu-batud peale vastavates seadustes ette-nähtud juhtude ka juhul, kui arst on saanud kutse ilmuda raske haige või sünnitaja juurde, või viibib seal;
- 6) kirjutama rohutähed (retseptid) selgelt ning loetavalt;
- 7) esitama maa- või linnaarstile möödunud aasta arstliku tegevuse kohta aruande Tervishoiu ja Hoolekande Talituse di-dektori poolt määratud ajaks ja tema poolt kehtimapanud vormi järgi;
- 8) täitma ülesandeid, mis on ette nähtud teistes vastavates seadustes ja mää-rustes.

§ 14. Kutsealal töötavale arstile on kee-latud ravimite müük ja nende valmistamine müügi otstarbel.

Ravimite müügi all ei mõisteta seda, kui arst haiguse iseloomu tõttu on sunnitud haigele viivitamatult ravimeid andma ja nende eest tasu võtab.

§ 15. Kutsealal töötav arst võib anda arsti-tunnistusi, kuhu märgitakse, millal, kelle kohta, mis otstarbeks ning kelle soovil tun-nistus antud. Lähemad juhendid arstitun-nistuste väljaandmise, eriti haigete tööjõu protsendi äramääramise kohta annab Sotsiaal-minister.

§ 16. Eriarsti nimetuse ning selle nime-tuse tarvitamise aluste, samuti ka arstliku kutsetegevuse õiguse saamiseks vajaliku ette-valmistus-staazi kohta on Sotsiaalministril õigus anda määrusi.

§ 17. Isikuile, kel ei ole käesoleva seaduse alusel arsti kutsealal töötamise õigust, on keelatud haigete ravimine ja ravimite ning teiste vahendite kasutamine haigete ravimise otstarbel, välja arvatud esmaabi andmine õn-netusjuhtumite puhul ning juhulik abiand-mine.

3. peatükk.

Hambaarstimise alal tegutsevad arst-id ja hambaarstid.

§ 18. Hambaarstimise alal töötamise õi-gus on peale arstide isikuil, kes enne käesoleva seaduse jõustumist on hambaarstidena ja dentistidena seaduslikus korras registreeritud ning kutsetegevuseks loa saanud.

Nende kohta kehtivad käesoleva seaduse § 13 punktides 1, 3, 4, 6, 7 ja 8 loetletud nõuded.

§ 19. Ravimite kirjutamine on hamba-arstidele ja dentistidele lubatud Sotsiaal-mistri määruste alusel.

§ 20. Igal hambaarstimise alal töötaval arstil, hambaarstil ja dentistil võib olla ainult üks ravimiskabinett.

4. peatükk.

Rohuteadlased.

§ 21. Rohuteadlase kutsealal on õigus töö-tada isikuil, kes:

- 1) on lõpetanud Tartu Ülikooli Arsti-teaduskonna Farmaatsiaosakonna;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 22. Juhatada apteeki, farmatseutilist la-boratooriumi ja muid asutisi, kus juhatajaks võib olla rohuteadusliku eriharidusega isik, ning pidada vabamüügi-apteeki võib rohu-teadlane, kellel on vähemalt 3 aastat rohu-teadlase praktikat.

§ 23. Vabamüügi-apteekide, farmatseu-tiliste laboratooriumide ja rohuladude vastu-tavad juhatajad kinnitab ametisse Farmaatsia-osakonna direktor.

§ 24. Rohuteadlased, kes juhatavad vaba-müügi-apteeke, on kohustatud:

- 1) hoolitsema selle eest, et apteek oleks alati varustatud täisväertuslike droo-gidega, galeeniliste preparaatidega, kee-milis-farmatseutiliste vahenditega ja eri-preparaatidega niisugusel määral, nagu apteegitöö nõuab;
- 2) hoolitsema selle eest, et apteek oleks varustatud tarviliikude farmatseutiliste ja keemiliste aparaatidega ning riista-dega, mis peavad vastama oma üles-andeile ja seatud nõudeile;
- 3) valvama, et ravimeid valmistataks, hoi-taks ja välja antaks teaduse ja tervishoiu nõuete kohaselt;
- 4) toimetama kohtuvõimude poolt neile pandud kohtukeemilisi analüüse sea-duslikus korras määratud tasu eest;
- 5) nõudma, et apteegi personaal täidaks oma kohuseid korralikult ja täpselt ning et apteegiõpilased omandaksid va-jaliku praktika;
- 6) ette näitama ametnikkudele, kel on revideerimise õigus, kõik apteegi ruu-mid, materjalid ja ravimid, aparaadid ja riistad, nõorraamatud ja rohutähed (retseptid);
- 7) esitama apteegi tegevuse kohta aru-andeid Farmaatsiaosakonna direktori poolt määratud ajaks ja tema poolt kehtimapanud vormi järgi.

§ 25. Kui apteegi juhataja lahkub ap-teegist, siis asendab teda tema määramisel üks rohuteadlastest, nende puudumisel üks apteegiassistendist.

§ 26. Apteekides töötavad rohuteadlased ja nende abijõud kannavad vastutust oma tööst eest apteegis ja on kohustatud:

- 1) täitma apteegi juhataja seaduspäraseid korraldusi kõiges selles, mis puutub ravimite valmistamisse, hoidmisse, väljaandmisse, registreerimisse ja apteegi korrasse, ja küsima apteegi juhatajalt nõu, kui tekib küsimusi ravimi valmistamisel;
- 2) hoidma oma kutsetegevuses haige, ta perekonna või arsti poolt neile avaldatud saladusi, välja arvatud juhud, mil nende avaldamine on tehtud kohuseks vastavate seadustega.

5. peatükk.

Apteegiassistendid.

§ 27. Apteegiassistendi kutsealal on õigus töötada isikuil, kes:

- 1) omavad apteegiassistendi kutset;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 28. Apteegiassistendi kutse omandamine toimub vastavas katsekomisjonis sellekohase katse õiendamisega nõutavates teoreetilistes teadmistes ja apteegi praktilise töö ja vastavate seaduste ning määruste tundmises. Kutse taotleja peab apteegiõpilasena olema töötanud apteegis vähemalt 3 aastat, sellest esimese järgu apteegis vähemalt ühe aasta.

Katsete kava ja katsekomisjoni koosseisu määrab Sotsiaalminister. Komisjoni otsused kinnitab Farmaatsiaosakonna direktor.

Apteegiassistendite katseid korraldatakse Sotsiaalministri otsusel vajaduse järgi.

Katsetest osavõtjail võetakse kulude katteks maksu Sotsiaalministri poolt määratud suuruses ja korras.

§ 29. Apteegiassistenditel on õigus töötada apteekides ja teistes farmatseutilistes asutistes rohuteadlaste abijõududena farmatseutilises töös. Apteegiassistent võib asendada rohuteadlast ja täita ta kohuseid Sotsiaalministri määruses ettenähtud korras.

§ 30. Apteegiõpilasteks võidakse võtta isikuid, kes:

- 1) omavad vähemalt keskkooli haridust;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

Apteegiõpilased registreeritakse Farmaatsiaosakonnas Sotsiaalministri määruses ettenähtud korras.

§ 31. Apteegiõpilased töötavad apteekides ja teistes farmatseutilistes asutistes. Apteegiõpilastel ei ole õigust asendada rohuteadlast ega apteegiassistenti.

Farmaatsiaosakonna direktor seab üles nõuded apteegiõpilaste töötamise kohta ja tal on õigus kindlaks määrata asutisi, kus apteegiõpilaste praktikat arvestatakse, ja jätta arvestamata praktika neis asutistes, kus apteegiõpilaste õpetamisel ei täideta ülesseatud nõudeid.

Sotsiaalministril on õigus ajutiselt piirata või lõpetada apteegiõpilasteks võtmist, samuti ette näha apteegiõpilaste õpilaseks-olemise aja ülemmäära.

6. peatükk.

Õed ja ämmaemand-õed.

§ 32. Õe ja ämmaemand-õe kutsealal töötamise õigus on isikuil, kes:

- 1) omavad vähemalt keskkooli haridust ja on lõpetanud õdedekooli õe või ämmaemand-õe kutsega;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 33. Õdede ja ämmaemand-õdede ettevalmistamine toimub vastavais õdedekoolides, mis töötavad Sotsiaalministri poolt kinnitatud põhikirja ja õppekava alusel.

Kooli lõpetajad omandavad õe või ämmaemand-õe kutse.

Nad töötavad arstide abijõududena arstide juhatusel, nii raviautistes kui ka erapraktika alal. Ämmaemand-õed on õigustatud töötama sünnitusabi andmise alal ka iseseisvalt.

§ 34. Sünnitusabi andmise alal töötav ämmaemand-õde on kohustatud:

- 1) andma abitarvitajale sünnitusabi, ilmutades sellekohasel kutsel igal ajal kutsutud kohta, kusjuures ta võib kohaleilmumise keelduda:
 - a) enda haiguse korral;
 - b) nakkushaiguse korral omas perekonnas;
 - c) vähemalt 3 päeva vältel pärast kokupuutumist sünnituspalavikus haige;
 - d) teistel mõjuvatel põhjustel;
- 2) viibima sünnitaja juures kuni sünnituse täielise lõpuni, kusjuures lahkumine enne sünnituse lõppu on lubatud ainult sel juhul, kui teda asendab arst või kui ta sünnitaja nõusolekul jätab enda asemele mõne teise ämmaemand-õe;
- 3) raske sünnituse korral viivitamata kutsuma sünnituse juurde arsti;
- 4) hoidma sünnitaja isiklikke või perekonnasaladusi, mis temale teatavaks saanud, välja arvatud juhud, mil nende avaldamine on ämmaemand-õele tehtud kohuseks vastavate seadustega;

- 5) kandma maa- või linnaarsti poolt antud nõorraamatusse andmed vastuvõetud sünnituste kohta;
- 6) esitama määratud tähtaegadeks kohalikule maa- või linnaarstile aruanded oma kutsetegevuse kohta Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori poolt kinnitatud vormi järgi.

Ämmaemand-õde ei või katkestada rasedust.

7. peatükk.

Velskrid.

§ 35. Velskri kutsealal töötamise õigus on isikuil, kes:

- 1) omavad vähemalt keskkooli haridust ja on lõpetanud velskritekooli velskri kutsega;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 36. Velskrite ettevalmistamine toimub vastavais velskritekoolides, mis töötavad Sotsiaalministri poolt kinnitatud põhikirja ja õppekava alusel.

Kooli lõpetajad omandavad velskri kutse ja nendel on õigus töötada arstide abijõududena arstide juhatusel nii raviastutistes kui ka erapraktika alal.

8. peatükk.

Masseerijad.

§ 37. Masseerija kutsealal töötamise õigus on isikuil, kes:

- 1) omavad vähemalt keskkooli haridust ja on lõpetanud masseerijate kooli või kursused masseerija kutsega;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 38. Masseerijate ettevalmistamine toimub vastavais masseerijate koolides või kursustel, mis töötavad Sotsiaalministri poolt kinnitatud põhikirja ja õppekava alusel.

Kooli või kursuse lõpetajad omandavad masseerija kutse ja nendel on õigus töötada arstide abijõududena arstide juhatusel.

9. peatükk.

Hambatehnikud.

§ 39. Hambatehniku kutsealal töötamise õigus on isikuil, kes:

- 1) omavad vähemalt keskkooli haridust ja on omandanud hambatehniku kutse;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

§ 40. Hambatehniku kutse omandamine toimub sellekohases katsekomisjonis peale vas-

tavat teoreetilist ja praktilist ettevalmistust. Katsete kava ja katsekomisjoni koosseisu määrab Sotsiaalminister. Komisjoni otsused kinnitab Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor.

Katsetest osavõtjailt võetakse kulude katteks maksu Sotsiaalministri poolt määratud suuruses ja korras.

§ 41. Hambatehnikud valmistavad arstide või hambaarstide poolt iga üksiku juhu kohta antud tellimiste põhjal proteese, kunsthambaid, hambakroone ja teevad muid sarnaseid tehnilisi töid. Hammaste väljatõmbamine ja plombimine ning hammaste ja suuõõne ravimine on neile keelatud.

Hambatehnikute tööruumide, viimaste siseseseade ja töös tarvitataivate materjalide, samuti arstide ja hambaarstide ettekirjutusel hambatehnikute juures tehtud tööde eest abitarvitajailt võetavate tasude kohta on Sotsiaalministril õigus anda määrusi.

10. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 42. Sotsiaalministril on õigus anda määrusi käesoleva seaduse elluviimiseks ning rakendamiseks, samuti kindlaks määrata rohuteadlaste, apteegiassistendide ja apteegiõpilaste suhteline arv apteekides ja teistes farmatseutilistes asutistes, arvestades nende töörohkest ja nende järele olevat vajadust.

Farmaatsiaosakonna direktoril on õigus rohuteadlaste ja apteegiõpilaste praktikat farmatseutilistes laboratooriumides ja muudes asutistes, kus juhatajaks võib olla rohuteadlase haridusega isik, lugeda võrdseks praktikaga esimese järgu apteegis. Kutsepraktikana arvestatakse ainult tegelikku töötamist vastavas asutises vähemalt 24 tundi nädalas.

§ 43. Paragrahvis 9 ettenähtud juurdlust toimetavad isikud ja paragrahvides 9, 11, 28 ja 40 ettenähtud komisjonide liikmed saavad tasu Sotsiaalministri poolt kinnitatud määral ja korras.

§ 44. Enne käesoleva seaduse jõustumist seaduslikus korras registreeritud isikud ei kuulu ümberregistreerimisele. Registreeritud rohuteadlase kandidaadid loetakse rohuteadlasteks ja apteegipraktikandidid — apteegiõpilasteks.

§ 45. Endise Vene Arstiseaduse alusel omandatud proviisori kutse on üheväärne rohuteadlase kutsega, apteekriabilise kutse apteegiassistendi kutsega, ämmaemanda kutse ämmaemand-õe kutsega sünnitusabi andmise alal ja koolivelskri kutse — velskri kutsega.

Velskritena võivad peale velskritekoolide lõpetanute registreeruda pärast vastava katse

õiendamist ka isikud, kes kuni 15/28. novembrini 1917 ja Eesti iseseisvuse ajal kuni 2. veebruarini 1920 on omandanud roodu- või sõjaväevelskri kutse ning kes pärast seda pidevalt on tegutsenud velskrina. Nende katsete kava määrab Sotsiaalminister.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seadus (RT 1932, 24, 181; 1932, 27, 218; 1938, 42, 399).

150.

Rnk. nr. 65.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ja Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni ettepanek.

TERVISHOIUPERSONAALI KUTSETEGEVUSE SEADUS.

§ 13. Iga kutsealal töötav arst on kohustatud:

- 1) ravima ravimisele võetud haigeid oma parima tundmise järgi, kasutades seejuures täielikult oma teadmisi ja kogemusi ning hoolitsedes haige tervislikkude huvide ja tervete kaitse eest;
- 2) andma arstiabi ning igal ajal põhjendatud juhtumil ilmuma kutsutud kohta, kusjuures arstiabi andmisest ja abitarvitaja juurde kohaleilmumisest arst võib keelduda:
 - a) arsti enda haiguse või tema perekonna liikme raske haiguse korral;
 - b) nakkushaiguse korral arsti perekonnas või arsti kokkupuutumisel nakkushaigusega — kuni sellele ei ole jõudnud järgneda tarvilik desinfitatsioon;
 - c) teistel mõjuvatel põhjustel;
- 3) pidama nõu raskemate haiguste või operatsioonide korral arstide-eriteadlastega, kui seda nõuab haige seisukord või kui seda soovib kas haige või ta omaksed;
- 4) hoidma haigete isiklikke ja perekonnasaladusi, välja arvatud juhud, mil nende avaldamine on arstile tehtud kohuseks vastavate seadustega;
- 5) ilmuma kohtu või politsei kutsel surmulate lahkamisele, ülevaatusele või eksperdiksi; ilmumisest keeldumine on lubatud peale vastavates seadustes ettenähtud juhtude ka juhul, kui arst on saanud kutse ilmuda raske haige või sünnitaja juurde, või viibib seal;

- 6) kirjutama rohutähed (retseptid) selgelt ning loetavalt;
- 7) esitama maa- või linnaarstile möödunud aasta arstliku tegevuse kohta aruande Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori poolt määratud ajaks ja tema poolt kehtimapanud vormi järgi;
- 8) täitma ülesandeid, mis on ette nähtud teistes vastavates seadustes ja määrustes.

§ 29. Apteegiassistentidel on õigus töötada apteekides ja teistes farmatseutilistes asutistes rohuteadlaste abijõududena farmatseutilises töös. Apteegiassistent võib ajutiselt asendada rohuteadlast ja täita ta kohuseid Sotsiaalministri määruses ettenähtud korras.

§ 30. Apteegiõpilasteks võidakse võtta isikuid, kes:

- 1) omavad gümnaasiumi haridust;
- 2) kuuluvad Eesti Vabariigi kodakondsusse;
- 3) valdavad riigikeelt.

Apteegiõpilased registreeritakse Farmaatsiaosakonnas Sotsiaalministri määruses ettenähtud korras.

§ 33. Õdede ja ämmaemand-õdede ettevalmistamine toimub vastavais õdedekoolides, mis töötavad Sotsiaalministri poolt kinnitatud põhikirja ja õppekava alusel.

Kooli lõpetajad omandavad õe või ämmaemand-õe kutse.

Nad töötavad arstide abijõududena arstide juhatusel, nii raviuasutistes kui ka väljaspool raviuasutisi. Ämmaemand-õded on õigustatud töötama sünnitusabi andmise alal ka iseseisvalt.

§ 36. Velskrite ettevalmistamine toimub vastavais velskritekoolides, mis töötavad Sotsiaalministri poolt kinnitatud põhikirja ja õppekava alusel.

Kooli lõpetajad omandavad velskri kutse ja nendel on õigus töötada arstide abijõududena arstide juhatusel nii raviuasutistes kui ka väljaspool raviuasutisi.

Seletuskiri.

Riiginõukogu Üldkomisjon ja Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon ühiselt läbi vaadanud Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse eelnõu Riigivolikogu eelnõu kujul, otsustasid:

§ 13 p. 2 a) sõnade järele „arsti enda“ täiendada sõnaga „haiguse“, et võimaldada arstil keelduda arstiabi andmisest abitarvitajaile arsti enda haiguse korral üldse, aga mitte ainult tema raske haiguse puhul. Tehatud parandus on tarvilik ka arstiabitarvitajate huvides.

§ 29 teises lauses sõnade järele „Apteegiassistent võib“ juurde võtta sõna „aju-

tiselt“, et ära hoida permanentset rohuteadlaste asendamist apteegiassistentidega.

§ 30 p. 1 määrata apteegiõpilastelt nõutava üldhariduse tsensuseks gümnaasiumi haridus. Komisjonid pidasid seda tarvilikuks põhjusil: 1) et apteegiõpilastel oleks vastav üldhariduslik alus ja sellega ühenduses soodsamad võimalused enda ettevalmistamiseks apteegiassistenti ja rohuteadlase kutsele; 2) et apteegiõpilaste üldhariduslik tase oleks kõrgem ja rohkem vastav nende tööle, eriti teadmistes ladina keele alal; 3) et praegused apteegiõpilased omavad gümnaasiumi hariduse taseme, mida ei ole põhjust redutseerida.

§ 33 kolmandamas lõikes ja 36 teises lõikes asendada sõnad „erapraktika alal“ sõnadega „väljaspool raviasutisi“. Väljend „erapraktika“ eeldab iseseisvat tegutsemist kutsealal. Kuna velskrite tegevuses on tegelikult elus märgata olnud tendentsi iseseisvaks tegutsemiseks, siis pidasid komisjonid tarvilikuks eeskätt kustutada sõnad „erapraktika alal“ § 36-st ja asendada need ülaltoodud sõnadega, millise muudatuse järele velskritel on õigus töötada arstide abijõududena arstide juhatusel nii raviasutistes kui ka väljaspool raviasutisi.

Ühtlustamise mõttes tuli teha vastav muudatus ka § 33 kolmandamas lõikes õdede ja ämmaemand-õdede töötamise korra kohta, kusjuures viimastele jääb õigus iseseisvaks töötamiseks sünnitusabi andmise alal nagu see eelnõus ette nähtud.

Muudes osades esitavad komisjonid Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse Riiginõukogule vastuvõtmiseks endisel kujul.

151.

Rnk. nr. 73.

Kodakondsuse seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KODAKONDSUSE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Kodakondsuse seaduse (SK I 1938, 3, 1) § 2 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Naturalisatsiooni korras Eesti kodakondsusse astujale antakse Eesti kodakondsuse tunnistus.

Eesti kodakondsusse astunuiks loetakse ainult kodakondsuse tunnistuses tähendatud isikud.

Eesti kodakondsust arvatakse kodakondsuse tunnistuse väljaandmise päevast.

II.

Sama seaduse § 4 p. 7 ja 4. peatükk kaotavad kehtivuse.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

152.

Rnk. nr. 73.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

KODAKONDSUSE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

153.

Rnk. nr. 71.

Valga-Tõrva-Abja raudtee ehitamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

VALGA-TÕRVA-ABJA RAUDTEE EHTAMISE SEADUS.

§ 1. Raudteede võrgu arendamiseks ehitatakse Valga-Tõrva-Abja kitsarööpmeline raudtee.

§ 2. Valga-Tõrva-Abja raudtee ehituse teostamiseks ja veereva koostise soetamiseks lubatakse Teedeministeeriumi Raudteede Talitusel kulutada kuni 3.500.000 krooni.

§ 3. Raudtee ehitamiseks ja veereva koostise soetamiseks tarvilikud krediidid määratakse Teedeministeeriumi Raudteede Talituse erakorraliste kulude eelarvetega. Vajalikud summad võetakse eelarveisse mitte vähem kui 7 aasta jooksul alates raudtee ehitamise algusest.

154.

Rnk. nr. 71.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

VALGA-TÕRVA-ABJA RAUDTEE EHTAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Valga-Tõrva-Abja raudtee ehitamise seaduse eelnõuga ja

esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

155.

Rnk. nr. 72.

Eraõiguslike välisnõudmiste ja -kohustuste korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

ERAÕIGUSLIKE VÄLISNÕUDMISTE JA -KOHUSTUSTE KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Eraõiguslike välisnõudmiste ja -kohustuste korraldamiseks ning neist tulenevate välismaksete teostamiseks asutatakse Majandusministeeriumi juurde Konversioonikassa.

Konversioonikassa valitsemine ja asjaajamine pannakse Kaubanduskomiteele.

§ 2. Välismaad, millede suhtes käesoleva seaduse eeskirjad eraõiguslike välisnõudmiste ja -kohustuste korraldamisel kohaldamisele võetakse, määrab Vabariigi Valitsus Majandusministri ettepanekul.

§ 3. Majandusministril on õigus oma määruste ja korraldustega kohustada isikuid, asutisi ja ettevõtteid, kaasa arvatud ka välismaa ettevõtete Eestis asuvad osakonnad, sisse maksta neil teatavas välisriigis asuvatele lepinglastele tasumisele kuuluvaid summasid Konversioonikassa eriarvele. Tähtjaks sisse maksmata summasid võidakse Konversioonikassa kasuks sisse nõuda administratiivkorras Kaubanduskomitee esimehe korraldusel.

Samuti on Majandusministril õigus kohustada isikut, asutist või ettevõtet, kes ei ole teostanud Majandusministri poolt määratud tähtpäevaks temale kuuluvate summade sissenõudmist teatavas välisriigis asuvalt oma lepinglaselt, loovutama oma nõudeõigused välismaise lepinglase vastu Konversioonikassale, kellel on õigus teostada summade sissenõudmist kreditoride arvel.

§ 4. Kaubanduskomitee teostab Konversioonikassast summade maksmisi neile välismaistele lepinglastele, kellede arvele § 3 esimese lõike põhjal on Konversioonikassasse summasid laekunud, kusjuures tal on õigus maksmistest kas täielikult või osaliselt keelduda seni, kuni tal ei ole korda läinud teostada temale § 3 teise lõike alusel loovutatud nõudeõigusi samas välisriigis asuvate lepinglaste vastu.

§ 5. Välismaiselt lepinglaselt Konversioonikassasse laekunud summad makstakse välja kreditorile, kelle arvel sissenõudmine toimus. Neile kreditoridele, kellede kasuks summade sissenõudmine teatavas välisriigis

asuvatelt lepinglastelt ei ole veel toimunud, võidakse teostada ettemakse summadest, mis on Konversioonikassasse laekunud § 3 esimese lõike põhjal samas välisriigis asuvate lepinglaste kasuks. Ettemaks kuulub Konversioonikassasse tagasimaksmisele, kui selgub, et kassale loovutatud nõudeõigus ei ole küllaldaselt tõendatud või et sissenõudmine on teistel põhjustel raskendatud. Viimasel juhul on Majandusministril õigus ettemaksu tagasissenõudmisest loobuda ning kompenseerida nõudeid samas välisriigis asuvate lepinglaste kasuks § 3 esimese lõike põhjal sisse makstud summade arvel. Tarbe korral võidakse ettemakstud summade tagasimaksmise tagamiseks nõuda tagatist.

§ 6. Summade sisse maksmine Konversioonikassa eriarvele ja väljamaksmine eriarvelt toimub Kaubanduskomitee esimehe korralduste põhjal Välismaksuvahendite liikumise seaduses ja Sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seaduses ettenähtud alustel ja korras.

Kaubanduskomitee esimees võib enne vastavate korralduste tegemist ära kuulata komitee arvamuse.

§ 7. Summade sisse maksmisega Konversioonikassa eriarvele või välismaiselt lepinglaselt sissenõutud summade laekumisega Konversioonikassa eriarvele loetakse kohustus sisse makstud summade ulatuses võlglaste poolt täidetuks õigele isikule, õiges kohas ja õigel viisil, kui võrd ühtlasi on täidetud muud tähtsivad tingimused.

§ 8. Käesoleva seaduse põhjal välismaise lepinglase kasuks Konversioonikassa eriarvele sisse makstud, samuti ka välismaiselt lepinglaselt sissenõutud summade ülekandmisi ja väljamaksmisi teostatakse Majandusministri poolt antavate juhendite alusel.

§ 9. Konversioonikassast saadaolevatele summadele ja väärtpaberitele pööratud nõudmisi võetakse arvesse ainult seejärel, kui need summad või väärtpaberid on määratud vastavatele isikutele väljamaksmisele või väljaandmisele.

§ 10. Konversioonikassa valitsemise ja asjaajamise kulud kaetakse Kaubanduskomitee erisummade arvelt.

Eelmises lõikes tähendatud kulude katteks võidakse Konversioonikassa kaudu teostatud toimingutelt võtta vahendustasu Majandusministri poolt määratud suuruses, alustel ja korras.

§ 11. Majandusministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

156.

Rnk. nr. 72.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni ja Üldkomisjoni

**SELETUSKIRI
ERAÕIGUSLIKE VÄLISNÕUDMISTE
JA -KOHUSTUSTE KORRALDAMISE
SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ja Üldkomisjon ühinevad Riigivolikogu poolt vastuvõetud Eraõiguslike välisnõudmiste ja -kohustuste korraldamise seaduse eelnõuga ja esitavad selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

157.

Rnk. nr. 77.

Saksa rahvusgruppi kuuluvate Saksa riiki ümberasunud isikute suhtes kriminaalkaristuste kandmise katkestamise, täitmise edasilükkamise ja kriminaaljälitamise peatamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

**SAKSA RAHVUSGRUPPI KUULU-
VATE SAKSA RIIKI ÜMBERASUNUD
ISIKUTE SUHTES KRIMINAALKARIS-
TUSTE KANDMISE KATKESTA-
MISE, TÄITMISE EDASILÜKKAMISE
JA KRIMINAALJÄLITAMISE PEATA-
MISE SEADUS.**

I.

§ 1. Eestis asuva saksa rahvusgrupi Saksa riiki ümberasustamise protokoll (RT II 1939, 17, 29) alusel Saksa riiki ümberasunud isikute suhtes vastavalt asja seisukorrale kas katkestatakse kinnipidamiskaristuste kandmine või lükatakse edasi nende täitmine või peatatakse kriminaaljälitamine.

§ 2. Ümberasumisele ei ole takistuseks kohtute või kohtu-uurijate poolt määratud tõkkeabinõud ja ümberasumist ei loeta kohtuvõimude eest kõrvalehoidumiseks.

Ümberasumise võimaldamiseks antakse vangistasutistest karistusekandjad ja ka eelvangistatutena kinnipeetavad isikud Siseministri nõudmisel politsei korraldusse Saksa võimudele üleandmiseks.

§ 3. Paragrahvi 1 alusel teeb kinnipidamiskaristuse kandmise katkestamise või täitmise edasilükkamise määruse see kohus või prokurör, kelle poolt olid tehtud korraldused otsuse täitmiseks või kelle kohuseks on Kriminaalkohtupidamise seadustiku järgi nende korralduste tegemine, kuna kriminaaljälitamise

peatamise määrus tehakse kohtu või prokuröri poolt olenevalt asja alluvusest ja sellest, kelle toimetuses asi on.

Esimese lõike alusel tehakse määrused kinnipidamiskaristuse kandmise katkestamise, täitmise edasilükkamise või kriminaaljälitamise peatamise kohta Siseministrilt saadud kirjaliku teate põhjal, et isik on § 1 tähendatud protokoll alusel ümber asunud Saksa riiki.

§ 4. Isikute kohta, kellele suhtes käesoleva seaduse alusel kinnipidamiskaristuse kandmine on katkestatud, täitmine edasi lükatud või kriminaaljälitamine peatatud, jätkatakse karistuse täitmist, pööratakse karistus täitmisele või jätkatakse kriminaaljälitamist nende tagasiilmumisel Eestisse.

Kui esimese lõike alusel ei ole 20 aasta jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest karistuse täitmist jätkatud, karistust täitmisele pööratud või kriminaaljälitamist jätkatud, siis jäetakse karistus üldse täitmata või lõpetatakse kriminaaljälitamine.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

158.

Rnk. nr. 77.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

**SELETUSKIRI
SAKSA RAHVUSGRUPPI KUULU-
VATE SAKSA RIIKI ÜMBERASUNUD
ISIKUTE SUHTES KRIMINAALKARIS-
TUSTE KANDMISE KATKESTA-
MISE, TÄITMISE EDASILÜKKAMISE JA
KRIMINAALJÄLITAMISE PEATAMISE
SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Saksa rahvusgruppi kuuluvate Saksa riiki ümberasunud isikute suhtes kriminaalkaristuste kandmise katkestamise, täitmise edasilükkamise ja kriminaaljälitamise peatamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

159.

Rnk. nr. 75.

Tolliseaduse muutmise seadus
Riigivolikogu eelnõu kujul.

TOLLISEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Tolliseaduse (RT 1936, 74, 605) § 285 ja 294 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 285. Kanderiided, ihupesu, jalanõud, peakatted, kaelarätid ja muud käesolevas seaduses eraldi nimetatud tarbeasjad ning ehted, mida on tarvitatud ja mis oma suuruselt ning omadustelt on määratud reisijale, kelle need kaasas on, lastakse läbi tollita.

Väärismetallist ja kalliskividest ning pärlitest tarbe- ja ehteasju lastakse läbi tollita Majandusministri poolt määratud arvul, väärteses ja tingimustel.

§ 294. Reisijal kaasasolevad esemed vastatakse tollist, kui sisseveol võeti tollitasutiselt tunnistus nende esemete tollita tagasi viimiseks või väljaveol võeti tunnistus nende tollita tagasitoomiseks. Samuti vabastatakse sisseveotollist need reisijal kaasasolevad esemed, mis on varustatud Eesti tehaste või töökodade vastupidavate märkidega.

Rnk. nr. 76.

161.

Tollipõhitariifide seaduse täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

TOLLIPÕHITARIIFIDE SEADUSE TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Tollipõhitariifide seaduse (RT 1932, 22, 173, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) väljaveotariifi väljaveoks lubatud kaupade nimestikku täiendatakse VI liigiga järgmises redaktsioonis:

TOLLIPÕHITARIIFID.

II. Väljaveotariif.

A. Väljaveoks lubatud kaubad.

Tariifi		Kaupade nimetus	Tollimäärade alus	Tollimäärad kroonides
§§	punktid			
		Liik VI.		
		Väärismetallid, kalliskivid, pärlid ja esemed nendest.		
10		Teosed kullast, hõbedast, platinast, loomulikkudest kalliskividest ja pärlitest, ka teiste materjalidega ühenduses:		
	1	teosed kullast või platinast, igasugused, ka ühenduses teiste materjalidega, sealhulgas ka loomulikkude või kunstlike kalliskivide, pärlite ja hõbedaga;	1 kg neto	5.000,00
	2	teosed hõbedast, loomulikkudest kalliskividest ja pärlitest, ühenduses kulla või platinaga	„	50,00
	3	teosed hõbedast, ka kullatud, samuti ühenduses teiste materjalidega peale kulla, platinaga, loomulikkude kalliskivide ja pärlite	„	5.000,00
		teosed loomulikkudest kalliskividest ja pärlitest, ka ühenduses teiste materjalidega peale kulla ja platinaga; teosed hõbedast ühenduses loomulikkude kalliskivide ja pärlitega	„	5.000,00

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

160.

Rnk. nr. 75.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI TOLLISEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Tolliseaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

162.

Rnk. nr. 76.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

**SELETUSKIRI
TOLLIPÕHITARIIFIDE SEADUSE
TÄIENDAMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Tollipõhitariifide seaduse täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmata vastuvõtmiseks.

163.

Rnk. nr. 74.

Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaeelarve nr. 1 Riigivolikogu eelnõu kujul.

**EESTI VABARIIGI 1939/40. AASTA
TULUDE JA KULUDE LISAEEL-
ARVE NR. 1.**

I.

Tulude suurendamine.

KORRALISED TULUD.

Otsemaksud.

Peatükk I.

Tulumaks.

§	Kr.
1. Tulumaks füüsilistelt isikutelt	600.000
2. Tulumaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	400.000
Tulumaks	<u>1.000.000</u>

Peatükk II.

Ärimaks.

2. Lisaärimaks mitteavalikult aruandvatelt ettevõtetelt	100.000
3. Lisaärimaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	150.000
Ärimaks	<u>250.000</u>

Peatükk V.

Kinnistumaks.

1. Kinnistumaks	500.000
Kinnistumaks	<u>500.000</u>

Peatükk VI.

Pärandi- ja kingimaks. Kr.

1. Pärandi- ja kingimaks	100.000
Pärandi- ja kingimaks	100.000
Otsemaksud	<u>1.850.000</u>

Kaudsed maksud.

Peatükk XI.

Aktsiisid.

1. Aktsiis tubakalt	500.000
4. Aktsiis õllelt	200.000
6. Aktsiis napsidelt ja likööridelt	100.000
9. Aktsiis bensiinilt	1.000.000
Aktsiisid	<u>1.800.000</u>
Kaudsed maksud	<u>1.800.000</u>

Riigi monopolid.

Peatükk XII.

Piiritusmonopol.

1. Piirituse, viina ja alamsortide müük	800.000
Piiritusmonopol	800.000
Riigi monopolid	<u>800.000</u>

Riigi ettevõtted ja varandused.

Peatükk XIII.

Riigi kapitalid.

1. Tulud väärtpaperitelt, fondidelt, laenudelt ja arvetelt	100.000
Riigi kapitalid	<u>100.000</u>

Peatükk XIV.

Maad, hooned, metsad ja veed.

3. Tulud metsadest	1.400.000
Maad, hooned, metsad ja veed	<u>1.400.000</u>

Peatükk XV.

Raudteed.

1. Sõidupiletid	300.000
3. Kaubavedu	600.000
Raudteed	<u>900.000</u>

Peatükk XVII.

Post, telegraaf ja telefon.

	Kr.
1. Postimaks	100.000
2. Telegraafi- ja raadiomaks	50.000
3. Telefonimaks	150.000
Post, telegraaf ja telefon	<u>300.000</u>

Peatükk XVIII.

Mitmesugused riigi ettevõtted.

1. Pikalaenu Pank	137.000
4. Riigi Metsatööstus	243.000
5. Riigi Trükikoda	20.000
Mitmesugused riigi ettevõtted	<u>400.000</u>

Peatükk XIX.

Mitmesugused riigi varandused.

3. Mitmesuguste varanduste müük	100.000
5. Kontsessioonimaksud	60.000
Mitmesugused riigi varandused	<u>160.000</u>
Riigi ettevõtted ja varandused	<u>3.260.000</u>

Segatulud.

Peatükk XX.

Segatulud.

1. Kuludeks kantud summade tagasimaks	165.100
4. Trahvid ja viivitusrahad, mis mujal pole ette nähtud	74.079
Segatulud	<u>239.179</u>
Korralised tulud	<u>7.949.179</u>

ERAKORRALISED TULUD.

2. Juhuslikud tulud	900.000
Erakorralised tulud	<u>900.000</u>
Tulude suurendamine	<u>8.849.179</u>

Kulude suurendamine.

KORRALISED KULUD.

VABARIIGI PRESIDENT.

Peatükk I.

Vabariigi President ja Vabariigi Presidendi Kantselei.

8. Kantseleikulud	600
9. Majapidamine	8.700

	Kr.
11. Sõidu- ja veokulud	7.650
12. Vallasvara	2.670
14. Hoonete remont	9.690

Vabariigi President ja Vabariigi Presidendi Kantselei	<u>29.310</u>
Vabariigi President	<u>29.310</u>

RIIGINÕUKOGU.

Peatükk II.

Kantselei.

90. Segakulud	5.000
Kantselei	<u>5.000</u>
Riiginõukogu	<u>5.000</u>

PEAMINISTER JA RIIGIKANTSELEI.

Peatükk II.

Riigikantselei.

D. Riigi Statistika Keskbüroo.

1. Teenistustasu	4.080
9. Majapidamine	3.610
90. Segakulud	3.900
Riigi Statistika Keskbüroo	<u>11.590</u>
Riigikantselei	<u>11.590</u>
Peaminister ja Riigikantselei	<u>11.590</u>

RIIGIKONTROLL.

90. Segakulud	5.000
Riigikontroll	<u>5.000</u>

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

3. Riigiteenijate toetused	1.000
8. Kantseleikulud	2.000
11. Sõidu- ja veokulud	1.600
14. Hoonete remont	4.000
Keskasutis	<u>8.600</u>

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

15. Kultuurilised toetused	26.500
34. Hariduslikud kulud	2.000
Kooliosakonna keskasutis	<u>28.500</u>

B. Riigikoolid.

	Kr.
3. Riigiteenijate toetused . . .	1.000
Riigikoolid	1.000
Kooliosakond	29.500

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

15. Kultuurilised toetused . . .	10.000
Kutseoskuse Osakonna keskasutis	10.000

B. Riigikutsekoolid.

2. Ametisõidud	3.400
3. Riigiteenijate toetused . . .	1.500
9. Majapidamine	9.800
11. Sõidu- ja veokulud	2.000
12. Vallasvara	4.000
14. Hoonete remont	14.500
35. Õppetarbed ja -vahendid . .	7.000
90. Segakulud	9.500

Riigikutsekoolid 51.700

Kutseoskuse Osakond 61.700

Peatükk IV.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakond.

5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.950
15. Kultuurilised toetused . . .	22.300
35. Õppetarbed ja -vahendid . .	3.000

Noorsoo ja Vabahariduse Osakond 27.250

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

A. Keskasutis.

15. Kultuurilised toetused . . .	54.500
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine .	12.000

Teaduse ja Kunsti Osakonna keskasutis 66.500

E. Riigi Keskarhiiv.

11. Sõidu- ja veokulud	1.000
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine .	2.000
90. Segakulud	1.000

Riigi Keskarhiiv 4.000

Teaduse ja Kunsti Osakond 70.500

Haridusministeerium 197.550

KOHTUMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

	Kr.
3. Riigiteenijate toetused	300
9. Majapidamine	750
10. Avalikud maksud ja kohustused	192
14. Hoonete remont	2.000
Keskasutis	3.242

Peatükk II.

Kohtud.

2. Ametisõidud	800
9. Majapidamine	700
10. Avalikud maksud ja kohustused	4.000
14. Hoonete remont	5.400
Kohtud	10.900

Peatükk IV.

Vangimajade Talitus.

8. Kantsleikulud	1.500
12. Vallasvara	4.210
56. Relvad ja nende varustus .	1.500
Vangimajade Talitus	7.210

Peatükk V.

Tööpõlgurite töölaagrid.

3. Riigiteenijate toetused . . .	920
8. Kantsleikulud	200
9. Majapidamine	1.020
88. Hoolealuste ülalpidamine . .	1.500
Tööpõlgurite töölaagrid	3.640
Kohtuministeerium	24.992

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	8.250
2. Ametisõidud	1.500
8. Kantsleikulud	1.000
Keskasutis	10.750

Peatükk II.

Kaubandusosakond.

1. Teenistustasu	7.000
Kaubandusosakond	7.000

Peatükk III.

Maksude Talitus.

A. Keskasutis.

	Kr.
1. Teenistustasu	2.500
9. Majapidamine	527
11. Sõidu- ja veokulud	700
14. Hoonete remont	1.000
90. Segakulud	1.000
Maksude Talituse keskasutis	5.727

B. Asutised kohtadel.

1. Teenistustasu	3.000
9. Majapidamine	1.324
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	1.252
14. Hoonete remont	400
Asutised kohtadel	5.976

C. Piiritusmonopol.

1. Teenistustasu	1.000
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	1.089
26. Piiritusmonopoli erikulud	89.500
Piiritusmonopol	91.589
Maksude Talitus	103.292

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

1. Teenistustasu	2.000
23. Väärtmärkide valmistamine	15.000
90. Segakulud	10.000
91. Üldised ettenägemata kulud	130.000
Rahandusosakond	157.000

Peatükk V.

Tööstusosakond.

1. Teenistustasu	5.000
Tööstusosakond	5.000
Majandusministeerium	283.042

PÖLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

3. Riigiteenijate toetused	9.000
9. Majapidamine	1.600
Keskasutis	10.600

Peatükk II.

Katastri ja Maakorralduse Osakond.

	Kr.
3. Riigiteenijate toetused	750
Katastri ja Maakorralduse Osakond	750

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

3. Riigiteenijate toetused	300
Põllumajandusosakond	300

Peatükk IV.

Riigimetsade Talitus.

3. Riigiteenijate toetused	20.000
9. Majapidamine	1.275
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	20.000
66. Metsaasjandus	14.000
Riigimetsade Talitus	55.275
Põllutööministeerium	66.925

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

56. Relvad ja nende varustus	1.000
Keskasutis	1.000

Peatükk II.

Politseitalitus.

1. Teenistustasu	140.828
2. Ametisõidud	43.500
3. Riigiteenijate toetused	17.000
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	32.220
9. Majapidamine	3.550
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	1.800
11. Sõidu- ja veokulud	10.500
12. Vallasvara	5.000
14. Hoonete remont	6.000
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	30.000
56. Relvad ja nende varustus	8.000
Politseitalitus	298.398

Peatükk III.

Piirivalve.

§	Kr.
1. Teenistustasu	38.000
2. Ametisõidud	6.000
3. Riigiteenijate toetused	12.000
8. Kantseleikulud	1.000
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	5.000
54. Toitlusvarustus	14.000
55. Kraamvarustus	27.000
56. Relvad ja nende varustus	13.000
Piirivalve	<u>116.000</u>
Siseministerium	<u>415.398</u>

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	4.000
11. Sõidu- ja veokulud	400
90. Segakulud	2.000
Keskasutis	<u>6.400</u>

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.

A. Keskasutis.

48. Rahva tervishoid	12.000
Tervishoiu ja Hoolekande Talituse keskasutis	<u>12.000</u>

B. Tervishoiu- ja hoolekandetasutised.

49. Haigete ja hoolealuste ülal- pidamine	20.000
Tervishoiu- ja hoolekande- tasutised	<u>20.000</u>
Tervishoiu ja Hoolekande Talitus	<u>32.000</u>

Peatükk IV.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse
Osakond.

B. Tööinspeksiooni jaoskonnad.

2. Ametisõidud	423
3. Riigiteenijate toetused	300
Tööinspeksiooni jaoskonnad	<u>723</u>
Töökaitse ja Sotsiaalkindlus- tuse Osakond	<u>723</u>

Peatükk V.

Loodushoiu- ja Turismi-instituut.

A. Keskasutis.

§	Kr.
15. Kultuurilised toetused	55.000
90. Segakulud	1.000
Loodushoiu- ja Turismi- instituudi keskasutis	<u>56.000</u>
Loodushoiu- ja Turismi- instituut	<u>56.000</u>
Sotsiaalministerium	<u>95.123</u>

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjamineisterium 1.151.410

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	4.286
3. Riigiteenijate toetused	812
9. Majapidamine	610
90. Segakulud	50.000
Keskasutis	<u>55.708</u>

Peatükk II.

Ehitusosakond.

3. Riigiteenijate toetused	1.000
14. Hoonete remont	4.500
Ehitusosakond	<u>5.500</u>

Peatükk III.

Maanteede Talitus.

2. Ametisõidud	1.500
3. Riigiteenijate toetused	1.000
8. Kantseleikulud	200
73. Teede, sildade ja parvede ehi- tamine ning korrashoidmine	594.000
Maanteede Talitus	<u>596.700</u>

Peatükk IV.

Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitus.

3. Riigiteenijate toetused	15.000
8. Kantseleikulud	5.300
11. Sõidu- ja veokulud	6.240
12. Vallasvara	2.000
14. Hoonete remont	10.000

§	Kr.
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	3.000
72. Telegraafi, telefoni ja raadio korrashoidmine ja arendamine	18.000
90. Segakulud	1.800
Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitus	<u>61.340</u>

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

3. Riigiteenijate toetused	83.000
9. Majapidamine	1.600
12. Vallasvara	1.000
67. Rongide liikumine ja kauba-vedu	5.000
68. Veerevate abinõude korrashoidmine	367.390
69. Teede ja raudtee ehitiste korrashoidmine	20.600
Raudteede Talitus	<u>478.590</u>

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

1. Teenistustasu	90.000
10. Avalikud maksud ja kohustused	5.600
11. Sõidu- ja veokulud	1.250
76. Sadamasildade korrashoidmine	5.000
77. Ujuvabinõude, tuletornide ja elektrikraanade ülalpidamine	7.335
79. Ujuvabinõude, elektrikraanade, tuletornide, mere- ja liinimärkide remont	25.000
Veeteede Talitus	<u>134.185</u>
Teedeministeerium	<u>1.332.023</u>

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	1.235
3. Riigiteenijate toetused	720
8. Kantseleikulud	6.500
10. Avalikud maksud ja kohustused	94
11. Sõidu- ja veokulud	2.800
12. Vallasvara	2.000
14. Hoonete remont	1.000
Keskasutis	<u>14.349</u>

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldised kulud.

§	Kr.
2. Ametisõidud	40.000
82. Informatsioon	90.000
84. Rahvusvahelised maksud	3.440
86. Eestimaalaste võõrsilt koju-toomine	40.000
Üldised kulud	<u>173.440</u>

B. Saatkonnad ja konsulaaresindused.

1. Teenistustasu	25.938
8. Kantseleikulud	5.800
11. Sõidu- ja veokulud	6.500
12. Vallasvara	24.200
14. Hoonete remont	1.500
Saatkonnad ja konsulaar-esindused	<u>63.938</u>
Välisesindused	<u>237.378</u>
Välisministeerium	<u>251.727</u>

RIIGI VÕLAD.

27. Riigi võlgade ja intresside tasumine	97.974
Riigi võlad	<u>97.974</u>
Korralised kulud	<u>3.967.064</u>

ERAKORRALISED KULUD.

A. Riigiasutiste kulud.

VABARIIGI PRESIDENT.

Peatükk I.

Vabariigi President ja Vabariigi Presidendi Kantselei.	
1. Kõrvalehitiste püstitamine Orul	15.800
Vabariigi President ja Vabariigi Presidendi Kantselei	15.800
Vabariigi President	<u>15.800</u>

PEAMINISTER JA RIIGIKANTSELEI.

Peatükk II.

Riigikantselei.

A. Sekretariaat.

1. Rahaline tasu autasumaa eest	<u>1.000</u>
Sekretariaat	<u>1.000</u>

D. Riigi Statistika Keskbüroo.

	kr.
1. Põllumajandusloenduse korraldamine	25.000
Riigi Statistika Keskbüroo	25.000
Riigikantselei	26.000
Peaminister ja Riigikantselei	26.000

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

1. Talundi „Löwenruh“ ostuvõla tasumine	142.000
Kutseoskuse Osakonna keskasutis	142.000
Kutseoskuse Osakond	142.000

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

B. Tartu Ülikool.

1. Instituutide hoone ehitamine	50.000
Tartu Ülikool	50.000

C. Tallinna Tehnikaülikool.

2. Tehnikaülikooli hoonete ostuvõla tasumine	51.725
Tallinna Tehnikaülikool	51.725
Teaduse ja Kunsti Osakond	101.725
Haridusministeerium	243.725

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

1. Toetus tulekindla ehitusmaterjali levitamiseks	60.000
2. Mitmesuguste tööde korraldamine talvekuudel ja selleks toetuste andmine	500.000
3. A/s. „Eesti Fosforiit“ aktsiate omandamine Rahvamajanduse Elustamise Fondi kaudu	500.000
Rahandusosakond	1.060.000
Majandusministeerium	1.060.000

PÕLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Katastri ja Maakorralduse Osakond.

	kr.
1. Maatööliste elukorterite ehitamine	50.000
2. Toetus sõjaväe baasideks ettenähtud maa-aladelt ümberasujaile	40.000
Katastri ja Maakorralduse Osakond	90.000

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

3. Piimasaaduste ekspordi kindlustamine	400.000
10. Kanamunade ekspordi kindlustamine	300.000
11. Sangaste mõisa arhiivi ostmine	1.500
Põllumajandusosakond	701.500
Põllutööministeerium	791.500

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Piiriäärsete maade kultuuri edendamine	10.000
3. Toetus omavalitsustele	151.100
Keskasutis	161.100

Peatükk II.

Politseitalitus.

2. Kinnisvara soetamine	3.500
3. Kodanliku õhukaitse korraldamine	25.000
Politseitalitus	28.500

Peatükk III.

Piirivalve.

1. Vahilaeva ehitamine	35.000
Piirivalve	35.000
Siseministeerium	224.600

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande
Talitus.

A. Keskasutis.

	Kr.
1. Toetus omavalisustele hoolekande korraldamiseks	60.000
2. Toetus laste toitlustamiseks	40.000
5. Toetus haiglate püstitamiseks ja nende sisustuse täiendamiseks	20.000
Tervishoiu ja Hoolekande Talituse keskasutis	120.000
Tervishoiu ja Hoolekande Talitus	120.000
Sotsiaalministeerium	120.000

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjamineerium 1.480.700

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

5. Toetus lennuasjanduse erieelarvele	36.800
7. Intresside tasumine	1.000
Keskasutis	37.800

Peatükk II.

Ehitusosakond.

1. Uued ehitused	165.000
Ehitusosakond	165.000

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

1. Jaamade laiendamine ja uute hoonete ehitamine	31.200
2. Maade võõrandamine	19.372
3. Eriotstarbeliste ülesannete täitmine	210.000
5. Veereva koosseade juurdemuretsemine ja uuendamine	11.958

5

7. Veereva koosseade, pealishitise, materjali ja töökodade sisseseadete juurdemuretsemiseks ning uuendamiseks tehtava laenu intressid	5.710
Raudteede Talitus	278.240

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

1. Hoonete ehitamine	5.000
3. Hüdrotehnilised ehitused meresadamates	71.000
5. Tuletornide, meremärkide, elektrikraanade ja ujuvabinoode täiendamine ning ümberkorraldamine	15.000
Veeteede Talitus	91.000
Teedeministeerium	572.040

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldised kulud.

2. Saatkondade evakueerimine	21.000
3. Inglise sõjaväelaste matmispaikade korraldamine	900
Üldised kulud	21.900

B. Saatkonnad ja konsulaaresindused.

1. Kinnisvarade soetamine	45.850
Saatkonnad ja konsulaaresindused	45.850
Välisesindused	67.750
Välisministeerium	67.750
Riigiasutiste kulud	4.602.115

B. Operatsioonifondid.

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

1. Koolimajade Ehituslaenu Fondi täiendamine	100.000
Kooliosakonna keskasutis	100.000
Kooliosakond	100.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

§		Kr.
1.	Koolimajade Ehituslaenu Fon- di täiendamine	25.000
2.	Koolide Põllumajapidamiste Tegevuskapitali täiendamine	30.000
	Kutseoskuse Osakonna keskasutis	55.000
	Kutseoskuse Osakond	55.000
	Haridusministeerium	155.000

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

§		Kr.
2.	Eesti lennuliinide a/s „Ago“ aktsiate omandamine	125.000
	Keskasutis	125.000
	Teedeministeerium	125.000
	Operatsioonifondid	280.000
	Erakorralised kulud	4.882.115
	Kulude suurendamine	8.849.179

L i s a

Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude
ja kulude lisaeelarvele nr. 1.

Krediidikava

riigieelarvesse võetud mitmesse eelarve-aastasse ulatuvate kulude kohta.

Alus: Riigieelarve seaduse (RT 1938, 24, 200) § 10.

§	Kulude nimetus	Kulude kogu- summa Kr.	Varem määra- tud Kr.	1939/40. a. ja järgnevatele aastatele langev krediit		
				1939/40. a. Kr.	1940/41. a. Kr.	1941/42. a. Kr.
	ERAKORRALISED KULUD.					
	A. Riigiasutiste kulud.					
	Haridusministeerium.					
	Peatükk V.					
	Teaduse ja Kunsti Osakond.					
	B. Tartu Ülikool.					
1	Instituutide hoone ehitamine	¹⁾ 423.000	—	100.000	100.000	100.000
	Haridusministeerium	423.000	—	100.000	100.000	100.000
	Riigiasutiste kulud	423.000	—	100.000	100.000	100.000
	Erakorralised kulud	423.000	—	100.000	100.000	100.000
	Kokku kulud	423.000	—	100.000	100.000	100.000

¹⁾ Kr. 123.000.— kaetakse Tartu Ülikooli erisummadest.

II.

Käesolev lisaeelarve ühes lisaga jõustub avaldamisega.

164.

Rnk. nr. 74.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

EESTI VABARIIGI 1939/40. AASTA TULUDE JA KULUDE LISAEELARVE NR. 1 JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaeelarve nr. 1 ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

165.

Rnk. nr. 83.

Perekonnanimede ja nimede lihtsustatud korras muutmise tähtaja pikendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

PEREKONNANIMEDE JA NIMEDE LIHTSUSTATUD KORRAS MUUTMISE TÄHTAJA PIKENDAMISE SEADUS.

I.

Perekonnanimede korraldamise seaduse (RT 1934, 91, 735; 1935, 30, 247; 1938, 106, 921) § 1 ettenähtud tähtaega pikendatakse kuni 1. jaanuarini 1941.

II.

Käesolev seadus jõustub 1. jaanuarist 1940.

166.

Rnk. nr. 83.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

PEREKONNANIMEDE JA NIMEDE LIHTSUSTATUD KORRAS MUUTMISE TÄHTAJA PIKENDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Perekonnanimede ja nimede lihtsustatud korras muutmise tähtaja pikendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

167.

Rnk. nr. 82.

Riigiteenijaile ja -töölisele ühekordselt laste-abiraha maksmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGITEENIJAILE JA -TÖÖLISTELE ÜHEKORDSELT LASTE-ABIRAHA MAKSMISE SEADUS.

I.

§ 1. Käesoleva seaduse järgi makstakse palgasaajaile, kes on õigustatud saama laste-abiraha Riigiteenijate laste-abiraha seaduse ja Riigitöölise laste-abiraha seaduse alusel, kaasa arvatud riigilt Õppejõudude tasude seaduse alusel laste-abiraha saajad, ühekordselt laste-abiraha 1 kuu normi suuruses, kusjuures riigitöölistel võetakse arvestamise aluseks 25 päeva.

§ 2. Paragrahvis 1 tähendatud laste-abiraha makstakse ainult neile riigiteenijaile, kellele kuupalk on I rajoonis alla 155 krooni ja II rajoonis alla 150 krooni.

Riigitöölisele makstakse tähendatud laste-abiraha ainult siis, kui nad 1939. aasta 24. detsembriks on olnud riigiasutiste või -ettevõtete teenistuses vähemalt 1 kuu.

§ 3. Ühekordne laste-abiraha makstakse välja 1939. aasta detsembrikuus.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

168.

Rnk. nr. 82.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

RIIGITEENIJAILE JA -TÖÖLISTELE ÜHEKORDSELT LASTE-ABIRAHA MAKSMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigiteenijaile ja -töölisele ühekordselt laste-abiraha maksmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

169.

Rnk. nr. 79.

Väikekorterite üürihindade korraldamise ajutine seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

VÄIKEKORTERITE ÜÜRIHINDADE KORRALDAMISE AJUTINE SEADUS.

I.

§ 1. Käesoleva seaduse alusel võetakse korraldamisele väikekorterite üürihinnad lin-

nades ja tööstuskohtades, kus need on põhjendamatult kõrged.

Linnad ja tööstuskohad, kus väikekorterite üürihinnad korraldamisele võetakse, määrab Vabariigi Valitsus Sotsiaalministri ettepanekul.

§ 2. Väikekorteriks käesoleva seaduse mõttes loetakse korterit, mille köetavate ruumide põrandapind ei ületa 60 ruutmeetrit, kusjuures põrandapinna hulka ei arvata mitme korteri ühiseid eeskodasid ja koridore.

§ 3. Käesoleva seaduse alla ei kuulu pärast 1. jaanuari 1939 valminud majad, välja arvatud nende majade keldrikorra väikekorterid, ega mööbliga ja teenimisega väljaüritud üksikud toad.

§ 4. Väikekorterite üüriinormid kas kogu linna või selle üksikute osade kohta pannakse kehtima linnavolikogu määrusega ja tööstuskohtades maavolikogu määrusega.

Linna- või maavolikogu poolt vastuvõetud üüriinormide määrused kuuluvad kinnitamisele Sotsiaalministri poolt kokkuleppel Teedeministriga. Kui Sotsiaalminister üüriinormide määrusi esitatud kujul ei kinnita, saadab ta need vajalikkude muudatuste tegemiseks tagasi.

Sotsiaalministril on õigus anda tähtaegu, milledeks üüriinormide määrused tuleb esitada kinnitamisele. Kui üüriinormide määrusi antud tähtjaks kinnitamiseks ei esitata või kui esitatud määrused ka teiskordselt kinnitamist ei leia, paneb need kehtima Sotsiaalminister kokkuleppel Teedeministriga.

Samuti paneb Sotsiaalminister kokkuleppel Teedeministriga kehtima üldised alused üüriinormide väljatöötamiseks ja määramiseks linna- ja maavolikogude poolt.

§ 5. Kui väikekorterit üürnik leiab, et tema kasutuses oleva korteri üürihind ületab määruses ettenähtud üüriinorme, ning kui ta selle üürihinnaga ei nõustu, võib ta nõuda üürileandjalt korteri üürihinna alandamist vastavalt kehtimapanud üüriinormidele. Kokkuleppe mittesaavutamisel võib ta taotleda üürihinna kindlaksmääramist vastava linna- või maavalitsuse poolt.

Väikekorterit üürihinna kindlaksmääramist teostab linna- või maavalitsus kogutud andmete ning tõendite põhjal ja üüriinormide määruse alusel.

Linna- või maavalitsusel on õigus majo-omanikelt või -valdajalt ja üürnikelt nõuda tarvilikke andmeid ning tõendeid üürihinna kindlaksmääramiseks ja teostada koha peal korterite ülevaatusi ning võrdlusandmete kogumist.

Linna- või maavalitsusel on õigus käesolevas paragrahvis tähendatud ülesandeid panna mõnele linna- või maavalitsuse osakonnale.

§ 6. Linnades ja tööstuskohtades, kus väikekorterite üürihinnad on käesoleva seaduse

alusel Vabariigi Valitsuse poolt otsustatud korraldamisele võtta, võivad majoomanikud väikekorterite kohta sõlmitud üürilepinguid lõpetada ainult kokkuleppel üürnikuga või BES § 4116—4120 ettenähtud põhjustel.

Tähtajalised üürilepingud loetakse nende tähtaja saabumisel määramata ajaks sõlmitud lepinguteks.

§ 7. Keelatud on väikekorterit eest võtta kõrgemat üürihinda, kui see on kindlaks määratud § 5 korras. Kui majoomanik on tõstnud korteri kasutamiseväärtust korteris uute sisseadete ja mugavustega, on tal õigus taotleda määratud üürihinna kõrgendamist § 5 ettenähtud alustel ja korras.

§ 8. Kui maja sissetulek üürist väikekorterite üürihindade normeerimise tagajärjel väheneb ja kinnisvara on maksustamise otstarbel hinnatud kõrgemate üüride alusel, on kohalik omavalitsus kohustatud majoomaniku palvel tema kinnisvara ümber hindama enne üldhindamise tähtaega.

§ 9. Majoomanikku või tema asetäitjat, kes on süüdi selles, et ta käesolevas seaduses ettenähtud korras kindlaksmääratud üürihinna tõstis või rikkus selle seaduse põhjal antud määruse eeskirju, karistatakse linna- või maavalitsuse poolt korraldustrahviga kuni 100 kroonini, korduvatel juhtudel kuni 250 kroonini.

Korraldustrahvist laekunud summad kantakse Lastekaitsefondi arvele.

§ 10. Linna- või maavalitsuse või vastavalt nende osakondade otsuste peale väikekorterite üürihinna kindlaksmääramise, samuti korraldustrahvide määramise asjus võidakse kaevata administratiivkohtukorras jaoskonnakohtunikule vaidlusaluse väikekorterit asukoha järgi. Jaoskonnakohtuniku otsus on lõplik ja selle peale ei ole edasikaebust.

§ 11. Sotsiaalministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

170.

Rnk. nr. 79.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjoni ja Üldkomisjoni

SELETUSKIRI VÄIKEKORTERITE ÜÜRIHINDADE KORRALDAMISE AJUTISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjon ja Üldkomisjon ühinevad Riigivolikogu poolt vastuvõetud Väikekorterite üüri-

hindade korraldamise ajutise seaduse eelnõuga ja esitavad selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

171.

Rnk. nr. 81.

Tööstuslike ja kaubanduslike käitiste vanade töövõtjate kaitse seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

TÖÖSTUSLIKE JA KAUBANDUSLIKE KÄITISTE VANADE TÖÖVÕTJATE KAITSE SEADUS.

I.

1. peatükk.

Vanade töövõtjate töölpidamise kohustus.

§ 1. Suur- ja kesktööstuslike käitiste valdajad on kohustatud töövõtjaid vanusega alates 50. eluaastast kuni 65. eluaasta täitumiseni tööl pidama vähemalt käesolevas seaduses ettenähtud korras kindlaksmääratud määral. Nende töövõtjate arvel võib käitise valdaja tööl pidada ka neid üle 65 aastasi töövõtjaid, kes ei saa temalt käesoleva seaduse § 8 ettenähtud vanadustoetust.

Suur- ja kesktööstusliku käitise mõiste määramisel kohaldatakse Tööstusseaduse § 1 teise lõike ja § 2 eeskirju.

Käesolev seadus ei kehti sõjaväe ja Sõjamineisteriumi käitiste kohta.

§ 2. Määrad, millelele vastavalt käitistes tuleb tööl pidada 50—65-aastasi töövõtjaid, määrab kindlaks Sotsiaalminister kokkuleppel Majandusministriga, ära kuulates vastava komisjoni arvamuse. Komisjon koosneb esimehest ja 4 liikmest. Esimehe nimetab Sotsiaalminister ja liikmed Majandusminister, Riigisekretär, Kaubandus-Tööstuskoja juhatus ja Tööliskoja juhatus, igauks ühe liikme.

Eelmises lõikes tähendatud määrad määratakse kindlaks käitiste rühmade või töoharude järgi kas üldiselt 50—65-aastaste töövõtjate või eraldi 50—59- ja 60—65-aastaste töövõtjate kohta.

Sotsiaalminister võib vanade töövõtjate töölpidamise määrasid revideerimisele võtta ning muuta käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud korras.

§ 3. Vanade töövõtjatena tuleb tööl pidada eeskätt samas käitises töötanud või töötavaid töövõtjaid.

§ 4. Kui käitise valdaja vanu töövõtjaid käesoleva seaduse alusel kindlaksmääratud määral tööl ei pea, siis on ta kohustatud maksuma hooldemaksu.

§ 5. Hooldemaksu tuleb tasuda iga vähem töölpheetava 50-aastase ja vanema töövõtja pealt iga kalendritööpäeva eest 20% Tööstusliku töö seaduse § 405 korras täiskasvanud meestöölise kohta kindlaksmääratud lihttöölise keskmisest päevapalgast.

§ 6. Hooldemaksu tasub käitise valdaja aja eest 1. jaanuarist kuni 30. juunini — 15. juuliks ja aja eest 1. juulist kuni 31. detsembrini — 15. jaanuariks Eesti Panka Sotsiaalministeeriumi deposiiti Tööstusliku töö seaduse § 114 nimetatud erikapitali arvele.

Hooldemaksust laekunud summasid kasutatakse Tööstusliku töö seaduse § 114 nimetatud erikapitali kasutamiseks ettenähtud korras vanade töövõtjate abistamiseks ja käesoleva seaduse teostamisega seoses olevate kulude katmiseks.

§ 7. Tähtajaks tasumata hooldemaks nõutakse sisse tööinspektori korraldusel administratiivkorras ühistel alustel riigimaksuvõlgade sissenõudmisega. Maksuvõlalt nõutakse viivitusraha 1% kuus, arvates poolikud kuud terveiks, ja lisaraha Tööliste haiguse ja tööõnnetuse vastu kindlustamise maksuvõlgade sissenõudmisel võetava lisaraha seaduse alusel.

2. peatükk.

Vanadustoetus.

§ 8. Kui töövõtja on töötanud ühes ning samas käesoleva seaduse § 1 tähendatud käitises või ühes ja samas säärases kaubanduslikus käitises, kus töötab üle 5 töövõtja, vähemalt 20 aastat ja on jäänud töövoimetuks sel määral, et ta ei suuda end tööga elatada, siis peab käitise valdaja andma talle kuni surmani kas elatist natuuras või maksuma vähemalt 15 krooni kuus toetusraha. Vanadustoetuse saamise õigust ei ole töövõtjal, kel on vajalik sissetulek oma varast või kes saab haigekassalt abiraha või mõnelt asutiselt pensioni, mille suurus on vähemalt 15 krooni kuus.

Vanadustoetuse nõudmise õigust ei ole töövõtjal, kelle töövoimetus on tema enese poolt tahtlikult tekitatud või tingitud tema enese raskest hooletusest või saadud tema poolt kriminaalsüüteo kordasaatmisel.

Ühele ning samale tööandjale kuuluvas mitmes käitises töötamist loetakse võrdseks ühes ning samas käitises töötamisega. Käitise üleminekut uuele valdajale või firma muutmist ei loeta uue käitise tekkimiseks. Käitise üleminekul uuele valdajale lähevad temale üle ka käesolevas paragrahvis ettenähtud kohustused.

Kaubanduslikuks käitiseks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauplused ja laod, kus kaupade ost-müük toimub hulgi või jaoti,

ning speditiooniärid, samuti nende kaupluste, ladude ja speditiooniäride kontorid.

§ 9. Küsimuse, kas § 8 tähendatud töövõtja omab oma varast vajalikke sissetulekuid, otsustab vanadustoetust taotleva töövõtja elukoha linna- või vallavalitsus.

Samuti otsustab vanadustoetuse saaja elukoha linna- või vallavalitsus vaidluse korral küsimuse, kas natuuras antav elatis on küllaldane. Kui natuuras antav elatis linna- või vallavalitsuse arvates ei ole küllaldane, siis on vanadustoetuse saajal õigus saada natuuras antava elatise asemel toetusraha 15 krooni kuus.

§ 10. Töövõtjale, kes on õigustatud saama vanadustoetust, antakse tema nõudmisel käitise valdaja poolt sellekohane tunnistus. Tunnistuses märgitakse ära vanadustoetuse andmise viis ja vanadustoetuse suurus ning andmise või maksmise tähtajad. Tunnistuse vormi määrab Sotsiaalminister. Tunnistusel on palgaraamatu jõud.

§ 11. Rahas antava vanadustoetuse väljamaksmine toimub iga kuu eest hiljemalt järgmise kuu 5-ndal päeval.

Tähtajal tasumata summadel arvatakse toetuse saaja kasuks $\frac{1}{3}\%$ viivitusraha igalt öölt-päevalt.

§ 12. Käesoleva seaduse 2. peatüki eeskirju kohaldatakse kõigile neile § 8 tähendatud nõuetele vastavatele töövõtjatele, kes on vabastatud käitise teenistusest alates 15. novembrist 1939.

§ 13. Käitiste valdajate poolt vanadele töövõtjatele enne 15. novembrit 1939 määratud perioodilisi vanadustoetusi ei või käitiste valdajad lõpetada ega vähendada.

3. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 14. Sotsiaalministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

Sotsiaalministri määrustega eriti:

- 1) võidakse nõuda käitiste valdajailt käesoleva seaduse teostamiseks vajalikke andmeid ja kohustada neid pidama selleks vajalikke raamatuid;
- 2) määratakse hooldemaksu tasumise ligem kord;
- 3) määratakse ligemalt töövõimetuse tunnused ja kindlakstegemise kord;
- 4) võidakse panna Sotsiaalministri poolt määratud tasu eest haigekassadele ülesandeid hooldemaksu sissenõudmise ja arvestamise alal;
- 5) määratakse ligemalt, milliseid § 3 tähendatud samas käitises töötanud või

töötavaid töövõtjaid peab käitise valdaja eeskätt töö pidama.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

172.

Rnk. nr. 81.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni ettepanek.

TÖÖSTUSLIKE JA KAUBANDUSLIKE KÄITISTE VANADE TÖÖVÕTJATE KAITSE SEADUS.

I variant:

§ 1. Suur- ja kesktööstuslike käitiste valdajad ja säärase kaubanduslike käitiste valdajad, kus töötab üle 5 töövõtja, on kohustatud töövõtjaid vanusega alates 50. eluaastast kuni 65. eluaasta täitumiseni töö pidama vähemalt käesolevas seaduses ettenähtud korras kindlaksmääratud määral. Nende töövõtjate arvel võib käitise valdaja töö pidada ka neid üle 65 aastasi töövõtjaid, kes ei saa temalt käesoleva seaduse § 8 ettenähtud vanadustoetust.

Suur- ja kesktööstusliku käitise mõiste määramisel kohaldatakse Tööstusseaduse § 1 teise lõike ja § 2 eeskirju.

Kaubanduslikuks käitiseks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauplused ja laod, kus toimub kaupade ost-müük hulgi või jaoti ja speditiooniärid ning nende juures asuvad kontorid.

Käesolev seadus ei kehti sõjaväe ja Sõjamineisteriumi käitiste kohta.

II variant:

§ 1. Suur- ja kesktööstuslike käitiste valdajad on kohustatud töövõtjaid vanusega alates 50. eluaastast kuni 65. eluaasta täitumiseni töö pidama vähemalt käesolevas seaduses ettenähtud korras kindlaksmääratud määral. Nende töövõtjate arvel võib käitise valdaja töö pidada ka neid üle 65 aastasi töövõtjaid, kes ei saa temalt käesoleva seaduse § 8 ettenähtud vanadustoetust.

Suur- ja kesktööstusliku käitise mõiste määramisel kohaldatakse Tööstusseaduse § 1 teise lõike ja § 2 eeskirju.

Käesolev seadus ei kehti sõjaväe ja Sõjamineisteriumi käitiste kohta.

I variant:

§ 2. Määrad, milledele vastavalt käitistes tuleb töö pidada 50—65-aastasi töövõtjaid, määrab kindlaks Sotsiaalminister kokkuleppel

Majandusministriga, ära kuulates vastava komisjoni arvamuse. Komisjon koosneb esimehest ja 5 liikmest. Esimehe nimetab Sotsiaalminister ja liikmed Majandusminister, Riigisekretär, Kaubandus-Tööstuskoja juhatus, Tööliskoja juhatus ja Eraettevõtete Ametnikkude Kojas juhatus, igauks ühe liikme.

Eelmises lõikes tähendatud määrad määratakse kindlaks käitiste rühmade või tööharude järgi kas üldiselt 50—65-aastaste töövõtjate või eraldi 50—60- ja 60—65-aastaste töövõtjate kohta.

Sotsiaalminister võib vanade töövõtjate töölpidamise määrasid revideerimisele võtta ning muuta käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud korras.

II variant:

§ 2. Määrad, milledele vastavalt käitistes tuleb tööl pidada 50—65-aastasi töövõtjaid, määrab kindlaks Sotsiaalminister kokkuleppel Majandusministriga, ära kuulates vastava komisjoni arvamuse. Komisjon koosneb esimehest ja 4 liikmest. Esimehe nimetab Sotsiaalminister ja liikmed Majandusminister, Riigisekretär, Kaubandus-Tööstuskoja juhatus ja Tööliskoja juhatus, igauks ühe liikme.

Eelmises lõikes tähendatud määrad määratakse kindlaks käitiste rühmade või tööharude järgi kas üldiselt 50—65-aastaste töövõtjate või eraldi 50—59- ja 60—65-aastaste töövõtjate kohta.

Sotsiaalminister võib vanade töövõtjate töölpidamise määrasid revideerimisele võtta ning muuta käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud korras.

I variant:

§ 8. Kui töövõtja on töötanud ühes ning samas käesoleva seaduse § 1 tähendatud käitises vähemalt 20 aastat ja on jäänud töövõimeks sel määral, et ta ei suuda end tööga elatada, siis peab käitise valdaja andma talle kuni surmani kas elatist natuuras või maksuma vähemalt 15 krooni kuus toetusraha.

Vanadustoetuse nõudmise õigust ei ole töövõtjal, kelle töövõimekus on tema enese poolt tahtlikult tekitatud või tingitud tema enese raskest hooletusest või saadud tema poolt kriminaalsüüteo kordasaatmisel.

Ühele ning samale tööandjale kuuluvas mitmes käitises töötamist loetakse võrdseks ühes ning samas käitises töötamisega. Käitise üleminekut uuele valdajale või firma muutmist ei loeta uue käitise tekkimiseks. Käitise üleminekul uuele valdajale lähevad te-

male üle ka käesolevas paragrahvis ettenähtud kohustused.

II variant:

§ 8. Kui töövõtja on töötanud ühes ning samas käesoleva seaduse § 1 tähendatud käitises või ühes ja samas säärases kaubanduslikus käitises, kus töötab üle 5 töövõtja, vähemalt 20 aastat ja on jäänud töövõimeks sel määral, et ta ei suuda end tööga elatada, siis peab käitise valdaja andma talle kuni surmani kas elatist natuuras või maksuma vähemalt 15 krooni kuus toetusraha. Vanadustoetuse saamise õigust ei ole töövõtjal, kel on vajalik sissetulek oma varast või kes saab haigekassalt abiraha või mõnelt asutiselt pensioni, mille suurus on vähemalt 15 krooni kuus.

Vanadustoetuse nõudmise õigust ei ole töövõtjal, kelle töövõimekus on tema enese poolt tahtlikult tekitatud või tingitud tema enese raskest hooletusest või saadud tema poolt kriminaalsüüteo kordasaatmisel.

Ühele ning samale tööandjale kuuluvas mitmes käitises töötamist loetakse võrdseks ühes ning samas käitises töötamisega. Käitise üleminekut uuele valdajale või firma muutmist ei loeta uue käitise tekkimiseks. Käitise üleminekul uuele valdajale lähevad temale üle ka käesolevas paragrahvis ettenähtud kohustused.

Kaubanduslikuks käitiseks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauplused ja laod, kus kaupade ost-müük toimub hulgi või jaoti, ning speditsooniärid, samuti nende kaupluste, ladude ja speditsooniäride kontorid.

I variant:

§ 14. Sotsiaalministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrasid.

Sotsiaalministri määrustega eriti:

- 1) võidakse nõuda käitiste valdajailt käesoleva seaduse teostamiseks vajalikke andmeid ja kohustada neid pidama selleks vajalikke raamatuid;
- 2) määratakse hooldemaksu tasumise liigim kord;
- 3) määratakse ligemalt töövõimekus tunnustatud ja kindlakstegemise kord;
- 4) võidakse panna Sotsiaalministri poolt määratud tasu eest haigekassadele ja Eraettevõtete Ametnikkude Kojale ülesandeid hooldemaksu sissenõudmise ja arvestamise alal;
- 5) määratakse ligemalt, millised § 3 tähendatud samas käitises töötanud või töötavaid töövõtjaid peab käitise valdaja eeskätt tööl pidama.

II variant:

§ 14. Sotsiaalministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

Sotsiaalministri määrustega eriti:

- 1) võidakse nõuda käitiste valdajailt käesoleva seaduse teostamiseks vajalikke andmeid ja kohustada neid pidama selleks vajalikke raamatuid;
- 2) määratakse hooldemaksu tasumise ligem kord;
- 3) määratakse ligemalt töövõimetuse tunnused ja kindlakstegemise kord;
- 4) võidakse panna Sotsiaalministri poolt määratud tasu eest haigekassadele ülesandeid hooldemaksu sissenõudmise ja arvestamise alal;
- 5) määratakse ligemalt, milliseid § 3 tähendatud samas käitises töötanud või töötavaid töövõtjaid peab käitise valdaja eeskätt töö pidama.

Seletuskiri.

Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjonis läksid arvamised lahku küsimuses, kas seaduse I osa vanade töövõtjate tööpidamise kohustuse alla viia ka kaubanduslikud käitised, kus töötab vähemalt 5 töövõtjat, nii nagu seda määritleb Riigivolikogu poolt vastuvõetud seaduse II osa tekst.

Nimetatud küsimuses esitab komisjon Riiginõukogule kaks varianti. Pool osa komisjoni oli arvamisel, et ei ole kaaluvat põhjust jätta seaduse I osa alt välja suuremaid kaubanduslikke käitisi, sest ka neis töötab vanemaid töövõtjaid, keda ühvardab vallandamise hädaoht.

Üldse tuleks selle osa komisjoni liikmete arvates laiendada sotsiaalseadusandlust ka kaubanduslike käitiste kohta ja parandada sellega senine seadusandluse tehniline puudus. Kooskõlas sellega on vastava komisjoni osa arvates tarvilik seaduse § 2 ettenähtud komisjoni koosseisu täiendada ka Eraettevõtete Ametnike Kojaga esindajaga, samuti tuleks nimetatud koja suhtes anda võimalus Sotsiaalministrile panna kohustust hooldemaksu sissenõudmise ja arvestamise alal (§ 14 p. 4) nagu seda nägi ette Riigivolikogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon.

Teine pool komisjoni liikmeist pooldas aga seadust sel kujul, nagu ta vastu võeti Riigivolikogu poolt, mitte soovides menetlust Riigivolikoguga, sest seaduse laiendamine ei olevat hädavajalik.

173.

Rnk. nr. 78.

Jõuvankrite seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

JÕUVANKRITE SEADUSE MUUTMISE SEADUS,

I.

Jõuvankrite seaduse (RT 1936, 45, 364; 1937, 26, 223; 1938, 31, 254) § 1, 3. peatüki pealkiri, § 6 kolmas lõige, § 11, 12, 13, 15, 19, 20, 23, 25, 26, 30, 36, 37 ja 38 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1. Jõuvankriteks loetakse käesoleva seaduse mõttes sõidu- ja veovahendeid, mis, liiguvad mehaanilisel jõul avalikel teedel tänavatel ja väljakutel, välja arvatud lahingumasinad, relvastatud jõudude koosseisu kuuluvad traktorid ja invaliidisõidukid, viimased juhul, kui nende suurim võimalik sõidukiirus ei ületa 20 km tunnis.

Isesõitvatele töömasinatele ja põllumajanduslikele traktoritele kohaldatakse ainult § 39 p. 1—6 eeskirju, tänavraudteedele § 18¹, 25, 34 ja § 39 p. 1—6 ja 8 eeskirju.

Isesõitvateks töömasinateks loetakse masinaid, millede jõuallikas on peamiselt määratud mingi töö sooritamiseks, selle kõrval aga ka töömasina üleviimiseks ühest töökohast teise.

Jõuvankrite, isesõitvate töömasinate ja invaliidisõidukite lähema liigituse määrab Teedeminister.

3. peatüki pealkiri:

Jõuvankri- ja esmaabipunktimaks.

§ 6 kolmas lõige:

Väikemootorratasteks loetakse mootorrataid mootori kolvkäigu mahuga alla 100 sm³.

§ 11. Jõuvankrimaksuga maksustatud jõuvankritelt makstakse iga aasta esmaabipunktimaksu: autobustelt 10 krooni ja muudelt jõuvankritelt 2 krooni aastas. Järelevankrid selle maksu alla ei kuulu.

Esmaabipunkti-maksud kantakse Eesti Punase Risti arvele, kes kasutab neid esmaabipunktide sisseseadmiseks ja korraldamiseks teedel.

Teedeministril on õigus anda juhendeid esmaabipunkti-maksude tarvitamise, arvestamise ja laekunud maksusummadest aruandmise kohta.

§ 12. Ei registreerita jõuvankreid, millede telje koormatus või üldkaal ületab täiskooramatusel alljärgnevat norme:

- 1) kaheteljelistel jõuvankritel — telje koormatus 5 tonni, üldkaal 8 tonni;
- 2) kolmeteljelistel jõuvankritel — telje koormatus 4 tonni, üldkaal 12 tonni;

3) järelevankritel — telje koormatus 4 tonni, üldkaal 8 tonni.

Maanteede Talituse igakordsel loal võidakse ka registreerida kaheteljelisi autobusi, millede telje koormatus on kuni 8 tonni ja üldkaal kuni 16 tonni, ning kolmeteljelisi autobusi, millede eestelje koormatus on kuni 8 tonni, tagatelgede koormatus kokku kuni 12 tonni ja üldkaal kuni 19 tonni. Niisuguste autobuste liiklemise teed määrab Maanteede Talitus.

Eelmiste lõigete eeskirjad ei ole kehtivad nende veoautode kohta, mis on Eestisse sisse toodud enne 1. aprilli 1938, ja tuletõrjehüvankrite ning relvastatud jõudude koosseisu kuuluvate hüvankrite kohta.

Maanteede Talitusel on õigus erandjuhtudel lubada üksikul teedel liigelda hüvankreil, mis ei vasta Teedeministri poolt teede liikide kohta kehtimapanud normidele. Luba antakse kindlaks tähtjaks. Loa andmisel võib Maanteede Talitus ette kirjutada liiklemiseks erilisi tingimusi ja antud loa igal ajal tühistada.

§ 13. Aasta kestel registreeritud hüvankritel võetakse hüvankrimaksu järgmiselt: kui registreerimine toimub aasta esimesel poolel — täisaastamaks, aasta kolmandal veerandil — $\frac{1}{2}$ aastamaksust, neljandal veerandil — $\frac{1}{4}$ aastamaksust. § 11 ettenähtud esmaabipunktimaksu võetakse täiel määral, olenemata registreerimisajast.

§ 15. Hüvankri- ja esimaabipunkti-maksu tasumise kord ja tähtjaid määratakse Teedeministri sellekohase määrusega, milles ühtlasi nähakse ette lähemad alused neist maksudest vabastamiseks juhul, kui hüvanker on liiklustest kõrvaldatud või muutunud liikluskõlbmatuks.

Hüvankrimaksude pikendamine ja ajamine kui ka nende maksude ja viivitusrahade kustutamine ja vähendamine toimub Maksustamiskorralduse seaduses ettenähtud alustel ja korras.

Tähtjaks tasumata jäänud maksud loetakse maksuvõlakts ja nõutakse sisse hüvankri valdajalt administratiivkorras ühes 2%-lise viivitusrahaga kuus. Hüvankri ümberregistreerimisel uue valdaja nimele nõutakse tasumata jäänud maks sisse uuel valdajalt.

Viivitusraha nõutakse sisse tervete kuude eest, kusjuures poolikud kuud loetakse terveiks.

Hüvankri valdajaks käesoleva seaduse mõttes loetakse isik, asutus või ettevõtte, kelle nimele hüvanker registreeritud.

§ 19. Hüvankrijuhtide väljaõpetamiseks autokoolide ja -kursuste avamise ning tegutsemise load annab Teedeministeerium kokkuleppel Haridusministeeriumiga. Samas korras toimub nende koolide ja kursuste tegutsemise

lubade tühistamine. Koolide ja kursuste õppekavad, õppetegevuse korraldamise ja revideerimise juhendeid annab Teedeminister kokkuleppel Haridusministriga.

Lektoreiks autokoolides ja -kursustel võivad olla isikud, kellele Teedeministeeriumi Maanteede Talituse poolt on välja antud sellekohane luba. Luba võib anda isikuile, kellel on vähemalt keskkooli või sellele vastav haridus, kes omavad hüvankri juhtimise I või II liigi luba ja kes on katsekomisjoni ees õiendanud vastava lektorikatse. Luba võib anda ilma katseta Insenerikoja mehaanika- ja elektriseksiooni liikmeile, kes omavad vähemalt hüvankri juhtimise IV liigi luba.

Autokoolide ja -kursuste lektorite katsete kavade kinnitamine ja katsekomisjonide moodustamine toimub § 23 ettenähtud alustel ja korras.

Lektorite katsekomisjoni kulude katteks võetakse katsealuselt maksu 20 krooni.

Sõjaministeeriumis ja sõjaväes teenivate sõjaväelaste väljaõpet hüvankrijuhtideks teostatatakse sõjaväes kehtiva korra kohaselt.

§ 20. Isik, kes harjutab hüvankri juhtimist õppimise otstarbel, võib avalikel teedel, tänavatel ja väljakutel juhtida hüvankrit ainult sõiduõpetaja saatel. Neil harjutussõitudel loetakse hüvankrijuhiks sõiduõpetaja. Mootorratta harjutussõitudel loetakse sõiduõpetajaks ja hüvankrijuhiks isik, kelle järelevalvel harjutussõit toimub.

Kutseliseks sõiduõpetajaks võib olla isik, kellele Maanteede Talitus on välja andnud sellekohase loa. Luba võidakse anda isikule, kellel on vähemalt 6-klassilise algkooli või sellele vastav haridus, kes omab I, II või vastavalt mootorrattasõidu õpetamiseks V liigi hüvankri-juhtimise luba ja kes on õiendanud vastava katse § 19 ettenähtud komisjoni ees.

Katsekomisjoni kulude katteks võetakse katsealuselt maksu 20 krooni.

Juhuslikuks sõiduõpetajaks autojuhtimise harjutussõitudel võib olla isik, kellele hüvankrite registreerimisasutis on välja andnud ajutise sõiduõpetamise loa. Loa andmise alused ja korra määrab Teedeminister. Mootorratta-juhtimise harjutussõitudel võib juhuslikuks sõiduõpetajaks olla vastava liigi juhtimisloaga isik, kes on vähemalt 20 aastat vana ja vähemalt 2 aastat olnud mootorratta juhtimise loa omanik.

Katsesõidul autojuhtimise loa omandamiseks võib katsealune autot juhtida ainult sõiduõpetaja või I või II liigi juhtimisluba oma isiku saatel, välja arvatud katsesõit IV liigi loa saamiseks, mis võib toimuda ka III või IV liigi juhtimisluba omava isiku saatel. Katsesõidul loetakse hüvankrijuhiks saatja. Mootor-

ratta katsesõidul loetakse mootorratta juhiks katselune, kes juhib mootorratast.

Sõjaministeeriumis ja sõjaväes antakse harjutussõidu-lubasid ja lubasid sõiduõpetajatele sõjaväes kehtiva korra kohaselt.

§ 23. Jõuvankrijuhi kutsetunnistusi ja praktilise katse tunnistusi annavad jõuvankrijuhtide katsekomisjonid, kes koosnevad liiklusala ja autoasjanduse eriteadlastest. Jõuvankrijuhtide katsete kavad määrab Teedeminister.

Teedeminister määrab jõuvankrite registreerimisasutised, millele juurde asutatakse jõuvankrijuhtide katsekomisjonid. Peale selle võib Teedeminister lubada asutada katsekomisjoni ka teiste riigi- ja omavalitsusasutiste kui ka eraasutiste ja organisatsioonide juurde.

Katsekomisjonide liikmete arvu määrab Maanteede Talituse direktor ning kinnitab komisjoni liikmed asutise või organisatsiooni ettepanekul, kelle juures komisjon asub, kusjuures Maanteede Talituse direktoril on õigus määrata komisjoni koosseisu oma esindaja. Maanteede Talituse direktoril on õigus nõuda hiljem muudatuste ettevõtmist katsekomisjoni koosseisus.

Teedeministril on õigus katsekomisjonide tegevust lõpetada või ajutiselt katkestada.

Katsekomisjoni kulude katteks võetakse katsealuselt maksu 8 krooni ja psühhotehnilise katse eest 3 krooni. Politseikooli juures korraldatud katsetel Politseikooli õpilastelt maksu ei võeta.

Sõjaministeeriumis ja sõjaväes moodustatakse katsekomisjonid Sõjavägede Juhataja korraldusel. Katsekomisjonist võtab osa Teedeministeeriumi esindaja. Katseid korraldatakse vähemalt esimeses lõikes ettenähtud kavade ulatuses, kusjuures vajalikuks osutuvad täiendavad nõuded määrab Sõjavägede Juhataja. Katsealuselt maksu ei võeta.

§ 25. Kui ilmnevad § 24 p. 2 ettenähtud asjaolud, võidakse loaomanikult jõuvankri juhtimise luba ajutiselt või jäädavalt ära võtta või I ja II liigi luba ümber vahetada vastavalt II või III liigi loa vastu.

Kui loaomanikku on karistatud jõuvankrite või liiklemise määruste rikkumise eest 2 või rohkem korda ühe aasta kestel, võidakse temalt juhtimisluba ära võtta kuni 2 kuuks. Kui aga loaomanikku on karistatud jõuvankri rool- või pidurseadise rikete eest, võidakse temalt juhtimisluba ära võtta kuni 2 kuuks ka esmakordse karistuse puhul.

Olenemata eelmises lõikes ettenähtud tingimustest võidakse juhtimisluba ära võtta ajutiselt ka rohkem kui 2 kuuks või jäädavalt:

- 1) raskete liiklemisõnnetuste puhul, kui õnnetus juhtus loaomaniku süü läbi;

- 2) ebakaines olekus jõuvankri-juhtimise korral;

- 3) juhuveo- ja liiklemismääruste eeskirjade vastu eksimisel juhuveo teostamisel.

Eelmiste lõigete alusel võtab juhtimisloa ära või vahetab madalama liigi loa vastu ümber loaomaniku elukoha jõuvankrite registreerimisasutis kas omal, Maanteede Talituse või kohaliku politseiprefekti algatusel. Kui juhtimisloa väljaandjaks oli mõni teine jõuvankrite registreerimisasutis, siis teatatakse loa äravõtmisest või ümbervahetamisest sellele asutisele.

Sõjaministeeriumis ja sõjaväes võtab käesolevas seaduses ettenähtud alustel ja korras juhtimisloa ajutiselt või jäädavalt ära vastava väeosa või asutise ülem.

Trammi juhtimise load võtab käesolevas seaduses ettenähtud alustel ja korras ära vastav linnavalitsus.

Sõiduõpetajate ning autokoolide ja -kursuste lektorite load võtab ajutiselt või jäädavalt ära Maanteede Talitus, kui ilmneb, et loaomanik ei ole sõiduõpetajaks või lektoriks kohane. Autokoolide ja -kursuste lektorite ning sõiduõpetajate load, mis Sõjaministeeriumi poolt välja antud, võetakse ära sõjaväes kehtiva korra kohaselt.

Ajutise sõiduõpetamise loa võtab ära kohalik registreerimisasutis kas omal algatusel või Maanteede Talituse nõudel, kui ilmneb, et loaomanik ei ole sõiduõpetajaks kohane.

Kui juhtimisluba on ära võetud 6 kuuks või kauemaks, tuleb loaomanikul äravõetud juhtimisloa tagasisaamiseks õiendada § 23 ettenähtud alustel katse jõuvankrite ja liiklemise kohta käivate eeskirjade tundmises. Katsekulude katteks võetakse katsealuselt maksu 4 krooni.

Kohus saadab ära kirja seadusjõusse astunud kohtuotsusest, administratiivvõimu esindaja teate täitmisele pööratud trahvimäärusest ja loa äravõtja või ümbervahetaja teate loa äravõtmise või ümbervahetamise otsusest Maanteede Talitusele ja politseiprefektile juhtimisloa omaniku elukoha järgi. Teadet ja kohtuotsuse ära kirja ei saadeta määratud rahatrahvide kohta, mis on alla 5 krooni. Teade peab sisaldama järgmised andmed:

- 1) juhtimisloa omaniku perekonnanime, nime, sünniaja ja elukoha;
- 2) loa liigi, numbri, väljaandmise aja ja väljaandnud asutise nimetuse;
- 3) jõuvankri liigi ja registreerimismärgi;
- 4) mille eest karistatud, luba ära võetud või ümber vahetatud;
- 5) karistamise korral — karistusmäära.

§ 26. Jõuvankrijuhtide karistuste ja juhtimislubade äravõtmise ning ümbervahetamise kohta peetakse Maanteede Talituses ja polit-

seiprefektuurides registrit. Register sisaldab § 25 kümnendas lõikes ettenähtud andmeid ja selle vaatlemine ning väljavõtete tegemine registrist on kõigile vaba 1 krooni tasumisel Teedeministeeriumi Teedekapitali arvele.

§ 30. Liiklusjärelevalve-ametnikel ja politseil on õigus keelata nende jõuvankrite liiklemist, mis ei vasta jõuvankrite kohta kehtivaile eeskirjadele. Vajaduse korral võib liiklusjärelevalve- või politseiametnik lubada säärase jõuvankrite edasiliikumist kuni kindlaksmääratud kohani.

§ 36. Teedeministeeriumi Teedekapitali arvele kantakse jõuvankrimaksust laekuvad summad (§ 6—8 ja 16) ja summad trahvirahadest, mille on määranud Maanteede Talituse ja omavalitsuste ametnikud ning Teedeministri poolt määratud liiklusjärelevalve-ametnikud administratiivkorras. Teedeministril on õigus anda määrusi nende summade ülekandmise korra kohta.

§ 37. Enne 1. aprilli 1938 väljaantud juhtimisload on kehtivad järgmiselt:

- 1) endine I a liigi luba võrdub I liigi loaga;
- 2) endine I või Ib liigi autojuhtimisloa võrdub III liigi loaga;
- 3) endine II liigi autojuhtimisloa võrdub IV liigi loaga;
- 4) endine I või Ib liigi mootorratta-juhtimisloa võrdub V liigi loaga;
- 5) endine II liigi mootorratta-juhtimisloa võrdub VI liigi loaga.

Teedeministril on õigus määrata tähtaega enne 1. aprilli 1938 väljaantud lubade ümbervahetamiseks käesoleva seaduse § 18 ettenähtud lubade vastu.

§ 38. Jõuvankritega ning jõuvankrite osadega ja tarvetega kauplevad ärid ja ettevõtted on kohustatud omal kulul esitama Maanteede Talitusele, Teedeministri poolt kokkuleppel Majandusministriga määratud korras, andmeid laos olevate ja välismaalt tellitud jõuvankrite ning jõuvankrite osade ja tarvete kohta. Samuti on need ärid kohustatud Maanteede Talituse nõudel tasuta esitama nende poolt müüdavaid jõuvankreid Maanteede Talitusele ülevaatuseks ja uurimiseks.

Jõuvankrite valdajad on kohustatud omal kulul saatma oma jõuvankreid ja nende juhte sõjaväelisteks otstarveteks voorisõiduharjutustele. Voorisõiduharjutuste alused ja korra määrab Teedeminister kokkuleppel Sõjavägede Juhatajaga. Voorisõiduharjutustest osavõtmiseks ei või jõuvankrite valdajaid kohustada üle 3 päeva aasta kestel.

II.

Sama seadust täiendatakse § 24¹ järgmises redaktsioonis:

§ 24¹. Isik, kelle tervislik seisukord ei vasta jõuvankrijuhtide kohta ettenähtud nõudele, võib saada jõuvankri juhtimise loa Maanteede Talituse poolt määratud tingimustel, kui jõuvankri ümberehitusega või vastava seadisega või mõnel muul viisil on võimaldatud ohutu liiklemine.

III.

Aktsiisimaksu seadust (RT 1935, 7, 54; 1937, 24, 201; 1938, 30, 236) täiendatakse § 162¹ järgmises redaktsioonis:

§ 162¹. Paragrahvides 161 ja 162 ettenähtud aktsiisimaks kantakse Teedeministeeriumi Teedekapitali arvele.

IV.

Jõuvankrite- ja aktsiisimaksu seaduse alusel bensiniilt võetava aktsiisimaksu jaotamise ja tarvitamise seadus (RT 1935, 13, 126) kaotab kehtivuse.

174.

Rnk. nr. 78.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

JÕUVANKRITE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Jõuvankrite seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

175.

Rnk. nr. 80.

Kriminaalseadustiku ja Sõjaväekriminaalseadustikumuutmise ja täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KRIMINAALSEADUSTIKU JA SÕJAVÄE KRIMINAALSEADUSTIKU MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Kriminaalseadustiku § 18 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 18. Surmanuhtlusele või sunnitööle mõistmisega käib kaasas riigi ja omavalitsuse teenistuskohalt tagandamine ja riikliku pensiooni, riiklikkude teenetemärkide ja sõjaliste aumärkide kaotus.

II.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 20¹ järgmises redaktsioonis:

§ 20¹. Surmanuhtlusele või sunnitööle mõistmisega käib kaasas sõjaväeliste auastmete kaotus.

Reamehest kõrgemas sõjaväelises auastmes olevad isikud alandatakse reameheks:

- 1) vangimajja mõistmisega üle ühe aasta;
- 2) süüdimõistmisega võõra varanduse omastamises, usalduse kuritarvitamises, varguses, röövimises, väljapressimises või kelmuses;
- 3) vangimajja mõistmisega, olgugi üheks aastaks või alla seda, kuid ühes õiguste kitsendamisega § 20 järgi.

Käesoleva paragrahvi teises lõikes tähen-
datud tagajärg ei käi kaasas süüdimõistmisega § 443—450 ettenähtud süütegudes, kui määrati vangimajja.

III.

Sõjaväe kriminaalseadustiku § 21 ja 25 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 21. Käesolevas seadustikus ettenähtud sõjaväeliste ja üldteenistusliikude süütegude eest määratud surmanuhtlus viiakse täide mitteavalikult mahalaskmise teel; üldsüütegude eest määratud surmanuhtluse võib sõjaväe-
kohus otsustada täide viia mahalaskmise teel või Kriminaalseadustiku § 12 ettenähtud viisil.

Sõjaväeliste süütegude eest ettenähtud surmanuhtlust, kui süütegu ei ole korda saadetud omakasu tõukel, võib kohus määrata ka ilma Kriminaalseadustiku § 18 ja 20¹ esimeses lõikes ettenähtud tagajärgedeta.

§ 25. Kriminaalseadustiku § 20¹ teise lõike põhjal reameheks alandatud tegelikus sõjaväeteenistuses olev isik tagandatakse ametikohalt.

IV.

Sõjaväe kriminaalseadustikku täiendatakse § 25¹ järgmises redaktsioonis:

§ 25¹. Ajateenija kõrgendamiseks reamehe auastmesse ei ole takistuseks asjaolu, et ta on mõistetud sõjaväelisse vangistusse või vangimajja ühes õiguste kaotusega Kriminaalseadustiku § 20 järgi.

V.

Sõjaväe kriminaalseadustiku § 30 kaotab kehtivuse.

VI.

Enne käesoleva seaduse jõustumist Kriminaalseadustiku § 20 põhjal sõjaväelised auastmed kaotanud isikutele loetakse need käesoleva seaduse jõustumisega tagasiantuks: neile, kes on saanud vähemalt reamehe ettevalmistuse, — reamehe, teistele — noore auaste.

176.

Rnk. nr. 80.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

KRIMINAALSEADUSTIKU JA SÕJAVÄE KRIMINAALSEADUSTIKU MÜÜTMISE JA TÄIENDAMISE SEA- DUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kriminaalseadustiku ja Sõjaväe kriminaalseadustiku muutmise ja täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

177.

Rnk. nr. 85.

Saksa Usaldusvalitsuse õigusliku seisundi seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SAKSA USALDUSVALITSUSE ÕIGUS- LIKU SEISUNDI SEADUS.

I.

§ 1. Eestis asuva saksa rahvusgrupi Saksa Riiki ümberasustamise kohta käiva 15. oktoobri 1939. a. protokoll (RT II 1939, 17, 29) alusel Saksa valitsuse poolt Saksa konsulaadi juurde Tallinnas asutatud Saksa Usaldusvalitsus kasutab erilise loata ning registreerimata temale selle protokolliga pandud ülesannete täitmiseks kõiki juriidilise isiku õigusi.

Saksa Usaldusvalitsusel on pitsat pealiskirjaga: Saksa Usaldusvalitsus Eestis. Deutsche Treuhandverwaltung in Estland.

Saksa Usaldusvalitsus võib tarbe korral avada oma agentuure väljaspool Tallinna.

§ 2. Saksa saadiku poolt nimetatud Saksa Usaldusvalitsuse president on Saksa Usaldusvalitsuse seaduslikuks esindajaks.

Presidenti asendab Saksa saadiku poolt nimetatud asemik.

Presidendi ja tema asemiku nimed teeb Välisministeerium teatavaks teadaandega Riigi Teatajas.

Saksa Usaldusvalitsuse president ja tema asemik kasutavad kõiki eesõigusi ja vabastusi, mis Saksa kutsekonsulile on ette nähtud Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel 13. märtsil 1925 sõlmitud konsulaarlepingsus.

§ 3. Eesti valitsuse poolt 15. oktoobri 1939. a. protokoll art. III alusel nimetatud usaldusmehe ülesanded ning õigused määratakse lähemalt kindlaks Eesti Välisministri ja Saksa saadiku vahel toimuva noodivahetuse teel.

Eesti valitsuse usaldusmehe läbikäimine Saksa Usaldusvalitsusega toimub Saksa Usaldusvalitsuse presidendi kaudu.

Eesti valitsuse poolt nimetatud Eesti valitsuse usaldusmehe asemik kasutab oma ülesannete teostamisel kõiki usaldusmehele kuuluvaid õigusi.

§ 4. Saksa Usaldusvalitsusel on õigus võtta enda valitsemisele ümberasuajate kogu Eestis olev vara, mis on lähemalt kindlaks määratud Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel sõlmitud vastavates kokkulepetes. Seda vara on Saksa Usaldusvalitsus õigustatud käsutama 15. oktoobri 1939. a. protokolliga tema peale pandus ülesannete piirides. Vara käsutamisel toimib Saksa Usaldusvalitsus vastavate ümberasuajate seadusliku volinikuna.

Ümberasuajate seadusliku volinikuna on Saksa Usaldusvalitsusel õigus 15. oktoobri 1939. a. protokolliga tema peale pandud ülesannete täitmiseks kõiki ümberasuajaid nende varaõiguslikes asjus esindada kõigis kohtuning ametiasutistes ja eraisikute ees, ilma et tal oleks vaja mingit erivolitust ümberasuajalt.

Saksa Usaldusvalitsusel on ümberasuajate seadusliku volinikuna õigus ümberasuaja usaldajatega ja võlgnikkudega sõlmida nii kohtulikke kui ka mittekohtulikke leppetoominguid neil juhtudel, kui see ei ole keelatud vastavate seadustega.

Saksa Usaldusvalitsusel on õigus temale 15. oktoobri 1939. a. protokolliga pandud ülesannete piirides astuda ümberasuaja kui poole või kui asjaosalise seadusliku volinikuna pooleli-olevasse kohtuprotsessi või mõnesse teise pooleli-olevasse menetlusse.

Saksa Usaldusvalitsuse õigust toimida ümberasuaja seadusliku volinikuna tõendatakse vajaduse korral Välisministeeriumi poolt väljaantava tõendiga.

Ümberasuajate all käesolevas seaduses mõistetakse kõiki Eesti kodakondsusest 15. oktoobri 1939. a. protokollil alusel lahkunud isikuid.

§ 5. Kohus või ametiasutis, kellele ümberasuaja lahkumine Eestist on teatavaks saanud, saadab kõik ümberasuajale määratud paberid ja kutsed Saksa Usaldusvalitsusele neil juhtudel, kus Saksa Usaldusvalitsus on käesoleva seaduse järgi ümberasuaja seaduslikuks volinikuks.

§ 6. Saksa Usaldusvalitsuse ametnikud on õigustatud Saksa Usaldusvalitsuse presidendi või tema asemiku poolt väljaantud notariaalselt tõestatud volituse alusel esindama nii eraisikute juures kui ka administratiivasutistes Saksa Usaldusvalitsust kõigis asjus ning ümberasuajaid neis asjus, milledes Saksa Usaldusvalitsus käesoleva seaduse järgi on ümberasuaja seaduslikuks volinikuks.

§ 7. Saksa Usaldusvalitsusel on õigus lasta kanda kinnistusregistrisse tema valitsemisel olevale kinnisasjale ja laevakinnistusregistrisse tema valitsemisel olevale laevale keelumärget. Vastavale taotlusele peab Saksa Usaldusvalitsus lisandama Välisministeeriumi poolt väljaantud tõendi, millest nähtub, et kinnisasi või laev on läinud Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisele Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel sõlmitud vastavate kokkulepete alusel.

Keelumärge kuulub kustutamisele peale teiste seaduses ettenähtud juhtude Saksa Usaldusvalitsuse taotlusel kinnisasi või laeva ümberkinnistamisel selle omandaja nimele.

Kuni see keelumärge on kustutamata, ei või kinnisasi või laeva selle omaniku taotlusel ega tema nõusolekul võõrandada ega hüpoteekidega või muude asjaõigustega koormata.

Vallasvara ülevõtmisega Saksa Usaldusvalitsuse poolt kaotab selle vara omanik oma vara suhtes käsutusõiguse.

§ 8. Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel sõlmitud vastavate kokkulepete alusel Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisele mineva vara, mis on ümberasuaja hooldaja või eestkostja valitsemisel, võtab Saksa Usaldusvalitsus oma valitsemisele hooldaja või eestkostja ametisse määranud hoolduskohtu kaudu.

Vara üleandmisega Saksa Usaldusvalitsusele lõpeb vastav eestkostmine või hooldamine.

§ 9. Saksa Usaldusvalitsusel on ümberasuaja seadusliku volinikuna õigus vastu võtta pärandit, mis on avanenud enne ümberasuaja lahkumist Eesti kodakondsusest ja mille kohta ümberasuaja on tema poolt 15. oktoobri 1939. a. protokollil kohaselt esitatud deklaratsioonil ühtlasi teatanud, et temale kuulub pärimisõigus sellele pärandile. Pärandi vastuvõtmiseks tuleb esitada Välisministeeriumi poolt tõestatud deklaratsiooni ärakiri.

Vastuvõetud pärand läheb pärast ümberasuaja pärimisõigustesse kinnitamist või pärast pärandaja viimse tahteavalduse jõustumist Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisele.

Esimeses lõikes ettenähtud juhtudel võib Saksa Usaldusvalitsus ümberasuaja seadusliku volinikuna osa võtta pärandi jagamise menetlusest.

§ 10. Saksa Usaldusvalitsuse raamatupidamine ja sisemine asjaajamine võib toimuda saksa keeles.

Saksa Usaldusvalitsuse läbikäimine Eesti kohtuga toimub eesti keeles. Samas keeles toimub Saksa Usaldusvalitsuse läbikäimine ka Eesti kodanike ja ametiasutistega, olgu siis et vastav kodanik või ametiasutis on avaldanud nõusolekut läbikäimiseks saksa keeles.

§ 11. Saksa Usaldusvalitsus, kuivõrd ta ei tegutse kasusaamise eesmärgiga, on vaba kõigist nii kehtivate kui ka tulevikus kehtima pandavate seaduste alusel võetavatest riigi- ja omavalitsusmaksudest.

Saksa Usaldusvalitsus, kuivõrd ta tegutseb kasusaamise eesmärgiga, kuulub maksustamisele üldisel alusel, kusjuures tema poolt saadavaid tulusid võidakse tulumaksuga maksustada tuluallika juures tuludest kinnipidamise teel protsendimäära suurus, mis määratakse kindlaks Majandusministri poolt kokkuleppel Saksa Usaldusvalitsusega.

Ümberasujate tulud ja varad, samuti kõik toimetused ja toimingud, mis Saksa Usaldusvalitsus teostab ümberasujate varade valitsemisel ja käsutamisel, kuuluvad maksustamisele üldisel alusel, kusjuures Majandusministril on õigus Saksa Usaldusvalitsusega kokku leppida ümberasujate tulu- ja pärandimaksude pausaleerimise kohta. Samuti võib Majandusminister Saksa Usaldusvalitsusega kokku leppida ümberasujate 1939. a. tulude alusel määratavate tulumaksude pausaleerimise kohta.

Eelmistes lõigetes nimetatud kokkulepped protsendimäära suuruse ja maksude pausaleerimise kohta jõustuvad nende kinnitamisega Vabariigi Valitsuse poolt.

Ümberasujatele määratud maksude jõustunud maksustamisotsuste ümberotsustamine ei ole lubatav, välja arvatud need juhud, kui ümberasuja on toime pannud süüteo maksumust kõrvalhoidmiseks.

§ 12. Saksa Usaldusvalitsusel on õigus üles kutsuda kuulutusega Riigi Teatajas nimeliselt nimetatud ümberasuja kõiki usaldajaid teatama ümberasuja vastu olevaist nõudeist Saksa Usaldusvalitsusele 4 kuu jooksul arvates kuulutuse avaldamisest. Selle tähtaja jooksul teatamata jäänud nõuded ei tule rahuldamisele Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisel olevast varast.

§ 13. Saksa Usaldusvalitsusel on õigus teostada aktsiaseltsi või osaühisuse peakoosolekul hääleõigust temale ümberasujate poolt deponeeritud aktsiate ja osatähtede järgi, kui need on Eesti Vabariigi ja Saksa riigi vahel sõlmitud vastavate kokkulepete kohaselt ümberasujate poolt deklareeritud, hoolimata sellest et need aktsiad või osatähed pole Saksa Usaldusvalitsusele aktsiaseltside ja osaühisuste kohta käivate seaduste ning aktsiaseltsi või osaühisuse põhikirja kohaselt omandiks üle antud.

Eelmises lõikes nimetatud aktsiate või osatähtede järgi hääleõiguse teostamine enam kui ühe usaldusmehe kaudu, samuti nende järgi hääleõiguse teostamine neil juhtudel, kui Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisel on vastava akt-

siaseltsi aktsiaid või osaühisuse osatähti enam kui 49% seltsi või ühisuse põhikapitalist, võib toimuda üksnes kokkuleppel Majandusministriga. Hääleõiguse teostamist selle kokkuleppe kohaselt ei takista aktsiaseltsi või osaühisuse põhikirja eeskirjad.

§ 14. Saksa Usaldusvalitsuse tegevuse keskel tekkivad põhimõttelised küsimused lahendatakse Eesti Välisministri ja Saksa saadiku vahel toimuva noodivahetuse teel.

§ 15. Saksa Usaldusvalitsuse tegevuse lõpetamise aeg ja kord ning sellega seoses olevad küsimused määratakse kindlaks Eesti Välisministri ja Saksa saadiku vahel toimuva noodivahetuse teel.

Saksa Usaldusvalitsuse tegevuse lõpetamisel deponeeritakse eelmises lõikes ettenähtud korras kindlaksmääratud asutises ja viisil tasumata nõuete katteks küllaldane tagatis.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

178.

Rnk. nr. 85.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ja Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

SAKSA USALDUSVALITSUSE ÕIGUSLIKU SEISUNDI SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ja Majanduskomisjon ühinevad Riigivolikogu poolt vastu võetud Saksa Usaldusvalitsuse õigusliku seisundi seaduse eelnõuga ja esitavad selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

179.

Rnk. nr. 84.

Kriminaalseadustiku muutmise ja täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KRIMINAALSEADUSTIKU MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Kriminaalseadustiku § 65, 67, 79, 82—86, 115, 116, 120, 144, 155, 156, 235—238, 281, 282, 284—286, 291, 300¹, 349¹, 349², 349⁴, 351, 352, 353, 354, 355, 357, 357¹, 361, 362, 382¹, 421, 437, 534, 542 ja 575 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 65. Kes enne kohtuotsuse, -resolutsiooni või vandekohtunikkude verdikti kuulutamist kaks või rohkem sama või üheliigilist süütegu saatis korda kuritegevusega harjumuse või

selle tegevuse äriaajamiseks muutumise tõttu, langeb, kui seaduses sarnaste tegude eest ei ole ette nähtud erikaristust, vastutuse alla koostusmääruste järgi, mis tähendatud § 61—64.

Peale selle võib kohus, kui ta määrab kõige raskema karistusena:

- 1) tähtajata sunnitöö, — ära keelata enne tähtaega tingimisi vabastamise enne kahekümne aasta möödumist;
- 2) tähtaegse sunnitöö, — seda pikendada kuni kahekümne aastani;
- 3) vangimaja, — seda pikendada kuni kaheksa aastani või üle minna tähtaegsele sunnitööle;
- 4) aresti, — seda pikendada kuni ühe aastani;
- 5) rahatrahvi, — määrata peale selle veel aresti mitte üle ühe kuu.

§ 67. Kes pärast kohtuotsuse, -resolutsiooni või vandekohtunikku verdikti kuulutamist või karistuse kandmise ajal saatis korda süüteo, võetakse vastutusele üldalustel, silmas pidades järgmisi tingimusi:

- 1) tähtajata sunnitöö ühendamisel sama karistusega pikendatakse enne tähtaega tingimisi vabastamise tähtaega kolmekümne aastani;
- 2) tähtajata sunnitöö ühendamisel tähtaegse sunnitööga lisatakse juurde enne tähtaega tingimisi vabastamise tähtajale pool aega kohtu poolt otsustatud tähtaegsest sunnitööst;
- 3) tähtajata sunnitöö ühendamisel muude vabaduskaotuslikkude karistustega, peale sunnitöö, pikendatakse enne tähtaega tingimisi vabastamise tähtaega neile karistustele vastavate sunnitöö tähtaegade võrra § 64 tähendatud hulkaarvamise määruste järgi, kuid mitte enam kui kahe aasta võrra;
- 4) tähtaegsete vabaduskaotuslikkude karistuste ühendamisel arvutatakse nende tähtajad kokku; on aga süüdlasel kanda lahkliigilised karistused, siis arvutatakse kergemat liiki karistus raskemale juurde ühes tähtaja lühendamise § 64 tähendatud arvestusviisil, kusjuures liidetud karistus määratakse aastate, kuude, nädalate ja päevade kaupa; karistuse üldine kestus ei või ületada § 65 teise lõike p. 2—4 nimetatud tähtaegu ega üle minna raskemat liiki karistusele;
- 5) vangimaja ühendamisel parandusasutisega või vastutusliku valve alla andmisega määratakse vangimaja, kusjuures kohus võib vangimajakaristust veel suurendada kuni seaduses ettenähtud ülemäärani. Parandusasutise ühendamisel

vastutusliku valve alla andmisega määratakse parandusasutis.

§ 79. Süüdlast jultunud lugupidamatuse väljendamises Vabariigi Presidendi, Riigikogu, Riigivolikogu, Riiginõukogu, Vabariigi Valitsuse või Riigikohtu vastu kõne või kirjatöö avaliku ettekandmisega või ettelugemisega või kirjatöö või kujutise levitamisega või avaliku väljapanemisega — karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

§ 82. Eesti Vabariigi kodanikku, kes süüdlane selles:

- 1) et ta välisriigi valitsust avatles ette võtma Eesti Vabariigi vastu sõjalisi või muid vaenulisi tegusid, temaga lõpetama sõjaliitu või keelduma temaga sarnasesse liitu astumisest;
- 2) et ta enne sõjakuulutamist välisriigi valitsusele enese või teiste nimel andis lubaduse olla abiks selle riigi sõjategevusel Eesti Vabariigi vastu,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta.

Kui süüdlane võis oma teenistuse tõttu teada Eesti Vabariigi sõjajõudude seisukorda või välisriigi valitsusele sõja korral Eesti Vabariigi vastu anda tunduvat abi, siis karistatakse teda:

surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga.

§ 83. Süüdlast selles, et ta aitas välisriigi valitsusele või agendile koguda asju või teateid, mis puutuvad Eesti Vabariigi välisesse julgeolekusse või ta sõjajõududesse või sõjalise riigikaitse ehitistesse, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud raske kuritegu saadeti korda sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta.

§ 84. Süüdlast selles, et ta välisriigi huvides avaldas, teatas või andis edasi teisele isikule ilma sellekohase volitusega:

- 1) teateid või asju, mis puutuvad Eesti Vabariigi välisesse julgeolekusse või ta sõjajõududesse või sõjalise riigikaitse ehitistesse ja mida pidi saladuses hoidama;
- 2) plaani, joonistuse või muu kirjelduse või kujutise Eesti Vabariigi kindlustatud kohast, viimase jaoks määratud rajoonist või esplanaadist, sõjalaevast või muust ehitisest, mis oli määratud sõjaliseks riigikaitseks, või dokumendi, mis puutub mobilisatsioonisse või üldse sõja ettevalmistuskorraldustesse,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta.

Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud rasked kuriteod saadeti korda sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga.

§ 85. Süüdlast selles, et ta leppis kokku välisriigi valitsusega või tema agendiga saata korda rasket kuritegu, mis ette nähtud § 83 või 84, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud kuritegu saadeti korda sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta.

Katse on karistatav.

§ 86. Süüdlast selles, et ta saatis korda § 83, 84 või 85 ettenähtud raske kuriteo või kuriteo, kui neis paragrahvides nimetatud teated või asjad olid tema kätte usaldatud teenistusl alal või kui ta võis neid saada enda kätte või tutvuda nendega oma teenistuse tõttu, karistatakse:

- 1) § 83 ettenähtud juhul — sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta,
- 2) § 84 ettenähtud juhul — surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga,
- 3) § 85 ettenähtud juhul — sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud rasked kuriteod saadeti korda sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

käesoleva paragrahvi p. 2 ettenähtud juhul —

surmanuhtlusega,

käesoleva paragrahvi p. 1 ja 3 ettenähtud juhtudel —

tähtajata sunnitööga.

§ 115. Süüdlast selles, et ta õhutas kõne või kirjatöö avaliku ettekandmisega või ettelugemisega või kirjatöö või kujutise levitamisega või avalikult väljapanemisega:

- 1) vaenu üksikute rahvakihtide või ühiskondlikkude rühmituste vahel;
- 2) tegutsemisele või tõrkumisele seaduse, määruse või võimu seadusliku korralduse vastu;
- 3) sõjaväelasi riigikaitse teenistuskohuste rikkumisele;
- 4) vägivallategudele;
- 5) mõne muu, peale eespool tähendatu, raske kuriteo või kuriteo kordasaatmisele,

karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui sealjuures:

- 1) süüdlane õhutas teguviisile, mis on kardetav hulga inimeste elule;
- 2) õhutuse tagajärjeks oli raske kuriteo kordasaatmine,

siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav.

§ 116. Süüdlast selles, et ta mittevastavalt õhutas:

- 1) vaenu üksikute rahvakihtide või ühiskondlikkude rühmituste vahel;
- 2) tegutsemisele või tõrkumisele seaduse, määruse või võimu seadusliku korralduse vastu;
- 3) sõjaväelasi riigikaitse teenistuskohuste rikkumisele;
- 4) vägivallategudele;
- 5) mõne muu, peale eespool tähendatu, raske kuriteo või kuriteo kordasaatmisele,

karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui sealjuures:

- 1) süüdlane õhutas teguviisile, mis on kardetav hulga inimeste elule;
- 2) õhutuse tagajärjeks oli raske kuriteo kordasaatmine,

siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav.

§ 120. Süüdlast jultunud lugupidamatuse väljendamisest avalduse või teoga Eesti Vabariigi, Eesti rahva, Eestis kehtiva riigikorra või Eesti riigihümni vastu karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 144. Süüdlast selles, et ta:

- 1) eeluurimisel või kohtus teadvalt vale seletuse andis asjaolust, mis on seaduslikuks põhjuseks ta kõrvaldamiseks või tagandamiseks tunnistuse andmisest vande all või vandeta või asjast osavõtmisest ekspordina või tõlgina;
- 2) advokatuuri vastuvõtmiseks esitatud sooviavalduse juures oma allkirjaga teadvalt valesti tõendas, et tal ei ole seaduslikke takistusi advokatuuri astumiseks;
- 3) esitas tiskiiv-, administratiiv- või kriminaalasjas vaesusõiguse saamiseks teadvalt tõele mittevastavaid andmeid oma

elukutse, perekonnaseisu, varandusliku seisukorra, sissetulekute, väljaminekute või tema poolt makstavate otseste riiklikkude maksude kohta, või et ta jätkas vaesusõiguse kasutamist hoolimata sellest, et asjaolud, mille põhjal talle vaesusõigus anti, tema teada olid muutunud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuu kuu.

§ 155. Süüdlast selles, et ta tunnistajana, manukana, eksperdina või tõlgina juurdlusele, eeluurimisele või kohtusse ilmudes keeldus oma kohuse täitmisest mõjuva põhjuseta, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 156. Süüdlast vangi vabastamises vahi alt või kinnihoidmiskohast või kaasaaitamises vangipõgenemisel karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui vabastamine sündis vägivaldaga vangivahi isiku kallal või kinnihoidmiskoha rikku misega, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui vabastati süüdlasele teadvalt surmanuhtlusele mõistetud või sunnitööle mõistetud või seda karistust kandev isik, siis karistatakse süüdlast:

käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud juhul —

vangimajaga mitte üle kolme aasta,

käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud juhul —

vangimajaga mitte üle kuu kuu.

Kui aga vabastati süüdlasele teadvalt § 74—76, 80 või 96 ettenähtud raske kuriteo või kuriteo eest uurimisele võetud või neis süüdi mõistetud isik, siis karistatakse süüdlast:

käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud tingimustel:

kui vabastati isik, kes § 74—76 või 80 ettenähtud raske kuriteo eest uurimisele võetud või selles süüdi mõistetud, —

vangimajaga mitte üle kuu kuu,

kui vabastati isik, kes § 96 ettenähtud kuriteo eest uurimisele võetud või selles süüdi mõistetud, —

vangimajaga mitte üle kolme aasta;

käesoleva paragrahvi teises lõikes nimetatud tingimustel:

kui vabastati isik, kes § 74—76 või 80 ettenähtud raske kuriteo eest uurimisele võetud või selles süüdi mõistetud, —

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta,

kui vabastati isik, kes § 96 ettenähtud kuriteo eest uurimisele võetud või selles süüdi mõistetud, —

vangimajaga mitte üle kuu kuu.

Katse on karistatav.

§ 235. Süüdlast selles, et ta jättis täitmata seaduse või määruse eeskirjad:

1) ettevaatusabinõude kohta tulikahju vastu või tulega või kergesti süttiva ainega ümberkäimisel;

2) kaasaaitamise kohta tulikahju kustutamisel;

3) kergesti süttivate ainete valmistamise, hoidmise, vedamise, väljalaadimise või müügi kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 236. Süüdlast selles, et ta jättis täitmata eeskirjad ettevaatusabinõude kohta tulikahju vastu kergesti süttivate ainete laos või väljalaadimise kohas või nende ainetega laaditud laeval või vagunis või niisuguse laeva või vaguni seisukohal, karistatakse:

arestiga mitte üle kuu kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 237. Süüdlast selles, et ta:

1) suitsetas seesuguses kohas, kus suitsetamine keelatud seadusega või määrusega;

2) suitsetas hoolimata suitsetamiskeelu kohta väljapandud hoiatusest, kusjuures suitsetamine ähvardas tekitada tulikahju või plahvatuse hädaohtu,

karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui suitsetati seesuguses kohas, kus suitsetamine keelatud tulikahju või plahvatuse tekkimise ärahoidmiseks antud seadusega või määrusega, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 238. Kes seadusega või määrusega kohustatud teatama tekkinud tulikahjust ja süüdlane selles, et ta seda kohust ei täitnud õigel ajal, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 281. Süüdlast selles, et ta andis välja perioodilise trükitoote seaduslikus korras registreerimata või et ta seatud korras ei teatanud muudatustest perioodilise trükitoote registreerimiseks esitatud andmetes, karistatakse: rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb perioodilise trükitoote väljaandja, kes süüdlane selles, et ta avaldas perioodilises trükitootes erakuulustusi sellekohase loata.

§ 282. Trükiasutise juhatajat, kes süüdlane selles, et ta laskis välja perioodilise trükitoote trükiasutisest trükitoote nimetust, järjekorra numbrit, ilmumise kuupäeva, aastat või ilmu missagedust, väljaandja nime või perekonna-

nime või nimetust, vastutava toimetaja nime või perekonnanime, trükiasutise nimetust või asukohta või toimetuse aadressi märkimata või valesti märkides, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb perioodilise trükitoote väljaandja, kes süüdlane selles, et ta saatis perioodilise trükitoote käibele enne trükitootel märgitud kuupäeva, ja mitteperioodilise trükitoote väljaandja või kirjastaja, kes süüdlane selles, et ta saatis mitteperioodilise trükitoote käibele väljaandja või kirjastaja nime või perekonnanime või nimetust, trükiasutise nimetust või asukohta või ilmutisaastat märkimata või valesti märkides.

§ 284. Perioodilise trükitoote vastutavat toimetajat, kes süüdlane selles, et ta seaduses ettenähtud korras ei avaldanud § 293 p. 2 põhjal avaldamiseks saadetud kohtuotsust või riigi- või omavalitsusasutise või riigi- või omavalitsusteenija poolt avaldamiseks saadetud teadaannet või kuulutust või Vabariigi Valitsuse, Vabariigi Valitsuse liikme, Sõjavägede Ülemjuhataja või Sõjavägede Juhataja, Õiguskantsleri, Riigikontrolöri või Riigisekretäri poolt antud kirjalikke seletusi või kirjeldusi, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 285. Perioodilise trükitoote vastutavat toimetajat või mitteperioodilise trükitoote väljaandjat, kes süüdlane selles, et ta trükis avaldas sellekohase loata riigi- või omavalitsusasutiste salajase hoitavaid protokolle, teenistuslikke kirju, dokumente või nende sisu või Vabariigi Valitsuse, Riigikogu üldkoosoleku, Riigivolikogu, Riiginõukogu või nende komisjonide kinnistel istungitel arutusel olnud asju, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 286. Perioodilise trükitoote vastutavat toimetajat või mitteperioodilise trükitoote väljaandjat, kes süüdlane Vabariigi Valitsuse poolt seaduslikus korras avaldamiseks keelatud teadete või kirjutiste avaldamises riigikaitse, relvastatud jõudude korraldamise või relvastuse kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 291. Süüdlast selles, et ta:

- 1) trükis avaldas teate vägistamisest, enesetapmisest või vastsündinud vallaslapse tapmisest ema poolt;
- 2) trükis avaldas sellekohase loata enne kohtuistungit või asja lõpetamist teate, mis oli võetud juurdlus- või eeluurimismaterjalist;
- 3) ei täitnud seaduse eeskirju kohtuotsuste või kohtuasjus andmete trükis avaldamise kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 300¹. Süüdlast selles, et ta ei esitanud seaduse järgi nõutavaid teateid või esitas valeteateid tööstus- või kaubandusettevõtte ärideregistrisse kandmiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane Firmade seaduse järgi temale mittekuuluva firma tahtlikus tarvitamises.

§ 349¹. Tööstusliku käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta tahtlikult takistas töölisnõukogu või töölisvanema valimist või tööliskonna asutise tegevust, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 349². Tööstusliku käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta töölisnõukogule või töölisvanemale nende nõudel ei näidanud käitise raamatuid või dokumente töölepingu kohta või ei andnud ülevaadet käitise üldise seisukorra ja loodetava tööjõuvajaduse kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 349⁴. Tööandjat, kes muutis seaduses nõutava kokkuleppeta Töötülide Lahendamise Komisjoni jõustunud otsuses väljendatud tingimusi otsuse kehtivuse ajal, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu.

§ 351. Tööstusliku või kaubandusliku käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või määruse eeskirju, mis antud laste, alaealiste või naisisikute töö kohta nimetatud käitises, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb põllupidaja, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või määruse eeskirju, mis antud laste või alaealiste töö kohta nende tervise või julgeoleku kaitseks.

§ 352. Tööliste õnnetusjuhtude vastu kindlustamise eeskirjade alla kuuluva käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta seatud korras ei teatanud politseile või tööinspektorile õnnetusest, mis töölisele juhtunud käitise töö juures või töö tagajärjel, või säärasel juhul seatud korras ei kutsunud arsti tööliste ülevaatamise toimetamiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 353. Tööliste õnnetusjuhtude vastu kindlustamise eeskirjade alla kuuluva käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta seatud korras ei saatnud vastavale tööinspeksiooni ametnikule teateid käitise töötamisviisi või tööle võetud isikute arvu kohta või käitise sulgemise või ülemineku ja viimastega

ühenduses olevate kohuste täitmise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kaheksa krooni.

Kui süüdlane saatis valetateid, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 354. Tööliste haiguse vastu kindlustamise eeskirjade alla kuuluva käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei saanud kindlustamise seadusega nõutavaid teateid selles käitises tehtavate tööde, tööle võetud isikute arvu, nende palga suuruse ja selle maksmise tähtaegade, nende tööle või teenistusse võtmise aja või nende vabastamise aja kohta, samuti selles, et ta ei pidanud või reviderimisele ei esitanud kindlustamise seadusega nõutavaid dokumente, arveid, raamatuid või sissekirjutusi, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kaheksa krooni.

Kui süüdlane saatis valetateid, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 355. Tööliste haiguse vastu kindlustamise eeskirjade alla kuuluva tööstusliku käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta teadvalt laskis sünnitajat, kes oli haigekassa osanik, tööle enne nelja nädala möödumist arvates sünnitamise päevast, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 357. Käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta sulges käitise, kui sulgemine keelatud seadusega või määrusega, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 357¹. Tööstusliku käitise pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta käitises massiliselt vallandas või võttis juurde töölisi ette teatamata töölisnõukogule või töölisvanemale, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 361. Süüdlast selles, et ta ehitas või ümber ehitas hoone või ehitise sellekohase loata, kui luba seadusega nõuti, karistatakse: rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 362. Süüdlast selles, et ta ei täitnud ehitustööde tegemisel või teede või liiklemisabinõude ehitamisel seaduse või määruse tehnilisi või muid ehitiste, teede või liiklemisabinõude ehitamise kohta käivaid eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui ei täidetud eeskirju, mis määratud isikliku julgeoleku kaitseks, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui aga süüdlane on insener, tehnik või tööettevõtja, kes võttis teha ehitustöid suurel viisil, siis karistatakse teda:

käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud juhtudel —

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni,

käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud juhtudel —

arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdiolvale insenerile, tehnikule või suur-tööettevõtjale keelata nimetatud töid teha ühest kuni viie aastani ja sarnase üleastumise kordamisel jäädavalt.

§ 382¹. Süüdlast selles, et ta:

1) ei täitnud seaduse või määruse eeskirju, mis käivad jõuvankrite koormamise või jõuvankritel kütteinete tarvitamise kohta;

2) nõutava loata teostas jõuvankriga liinivedu või toimetas juhuvedu või inimeste vedu veoautoga, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 421. Süüdlast selles, et ta tappis:

1) oma ema või seadusliku isa;

2) Eesti Vabariigi Presidendi;

3) välisriigi riigipea;

4) välisriigi saadiku või volitatud asjaajaja või sõjaväeesindaja, või välisriigi riigipea või valitsuse poolt lähetatud muu ametliku esindaja;

5) salgaga;

6) viie aasta jooksul pärast karistuse ärakandmist tapmise eest, mis ette nähtud § 420—422,

karistatakse:

surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga.

§ 437. Süüdlast kehavigastuse ettevaatamatus tekitamises karistatakse:

kui vigastus oli üliraske või raske, —

arestiga mitte üle kuue kuu,

kui vigastus oli kerge, —

arestiga mitte üle ühe nädala või rahatrahviga mitte üle kahekümne viie krooni.

Kui sarnane vigastus oli selle tagajärjeks, et süüdlane jättis tähele panemata seaduse või määruse eeskirjad, mis antud tema tegevusala kohta isikliku julgeoleku kaitseks, siis karistatakse teda:

kui vigastus oli üliraske või raske, —

vangimajaga mitte üle kahe aasta,

kui vigastus oli kerge, —

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdlasele keelata tegutsemise sellel tegevusalal, kus ta tekitas kehavigastuse, kuuest kuust kuni kahe aastani ja otsuse avalikult välja kuulutada.

§ 534. Süüdlast § 528 teises lõikes ja § 529 nimetatud asja ettevaatamatus rikkumises tulikahjuga, plahvatusega või uputusega karistatakse:

vangimajaga mitte üle kahe aasta.

Kui aga esimeses lõikes tähendatud tulikahju, plahvatuse või uputuse tekkimine oli selle tagajärjeks, et süüdlane jättis täitmata seaduse või määruse eeskirjad, mis antud tulikahju, plahvatuse või uputuse ärahoidmiseks, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

§ 542. Pangakontori või rahavahetusasutise pidajat, juhatajat või teenijat, samuti igaühte, kes toimetab võõra vallasvara hoiule, panti või muudeks teatavateks operatsioonideks võtmist, kui nad süüdlased sarnase neile usaldatud varanduse omastamises, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 575. Süüdlast selles, et ta:

- 1) avatles isikut, kes teadvalt ei suutnud aru saada oma tehtud tehingu või korralduse iseloomust või tähendusest või juhtida oma tegevust, või kes tsiviilõiguslikult ei olnud täisealine, astuma temale kahjulikku varanduslikku tehingusse või tegema muud temale kahjulikku varanduslikku korraldust, kasutades tema teadmatust või vilumatust;
- 2) avatles astuma kahjulikku tehingusse või tegema muud kahjulikku varanduslikku korraldust valelubadusega või muude kavalustega, selleks kasutades kahjusaaja selge arusaamise puudust sarnase tehingu või korralduse iseloomust või tähendusest;
- 3) tõstis nõude või teostas sunniviisil sissenõudmist dokumendi järgi selle terves summas või osas, kui sissenõutav võlg teadvalt oli kustutatud;

kui need teod saadeti korda sihiga saada varanduslikku kasu endale või teisele, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui tehtud kahju ületab tuhat krooni, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Käesoleva paragrahvi p. 1 ja 2 ettenähtud kuriteo katse on karistatav.

II.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 76¹, 97¹, 112², 137¹, 230¹ ja 243² järgmises redaktsioonis:

§ 76¹. Süüdlast Eesti Vabariigi iseseisvust eitava propaganda arendamises karistatakse: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 97¹. Paragrahvides 83—86 ja 88—91 ettenähtud karistuste alla ja neis ettenähtud alustel langeb süüdlane neis paragrahvides ettenähtud raske kuriteo või kuriteo eest, kui see oli sihitud Eesti Vabariigiga vastastikuse abistamise lepinguga seotud välisriigi vastu ning puutus Eesti territooriumil asuvasse sama välisriigi relvastatud jõududesse või sõjalistesse kaitsehitistesse.

§ 112². Ühingu liiget, kes süüdlane selles, et ta seaduses nõutava loata ühingusse kuulumise tunnusena kandis lippu või eristumärki või erilisi vormiriideid, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb ühingu liige, kes süüdlane selles, et ta seaduses nõutava loata võttis vastu välismaal asuvalt organisatsioonilt tunnustus- või eristumärki.

§ 137¹. Süüdlast selles, et ta seatud korra vastaselt läbistas Eesti Vabariigi riigipiiri või tegi katset selle läbistamiseks, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 230¹. Liiklemisvahendi juhti, kes süüdlane selles, et ta liiklemisvahendiga põhjustatud õnnetusjuhtumi korral ei täitnud seaduse või määruse eeskirju, mis antud õnnetuskohal peatumise, õnnetusolukorra selgitamise või õnnetuse läbi kannatanu abistamise kohta, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 243². Süüdlast korduvas võõraste loomade ravimises loomaarsti või loomavelskri kutsetegevuse loata, välja arvatud esimese abi andmine ja juhud, mis kindlaks määratud haiguste ja õnnetusjuhtumite sellekohase nimestikuga, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

III.

Kriminaalseadustiku § 234 kaotab kehtivuse.

IV.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustiku § 112², 137¹, 230¹ ja 243² ettenähtud süütegudega.

180.

Rnk. nr. 84.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI KRIMINAALSEADUSTIKU MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUSE JURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kriminaalseadus-

tiku muutmise ja täiendamise seaduse eel-
nõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutma-
tult vastuvõtmiseks.

181.

Rnk. nr. 86.

Rahvatervishoiu korraldamise
seadus Riigivolikogu eelnõu
kujul.

RAHVATERVISHOIU KORRALDAMISE SEADUS.

I.

1. peatükk.

Rahvatervishoiu juhtivad ametiisikud
ja asutised.

§ 1. Rahvatervishoiu korraldamine, juh-
timine ja järelevalve teostamine, välja arvatud
sõjaväe tervishoid, on Sotsiaalministeeriumi
ülesandeks.

§ 2. Sotsiaalminister teostab rahvatervis-
hoiu üldjuhtimist ja üldjärelevalvet ning täi-
dab vastavate seadustega ja määrustega temale
pandud ülesandeid rahvatervishoiu alal. Eriti
on tema ülesandeks:

- 1) Sotsiaalministeeriumile alluvate riiklik-
kude tervishoiu-asutiste ellukutsumise
ja likvideerimise üle otsustamine;
- 2) riigi, omavalitsuste, organisatsioonide
ja eraisikute poolt ülalpeetavate stati-
sionaarsete raviasutiste ja apteekide
ning muude ravimeid ja kosmeetilisi
vahendeid valmistavate asutiste asuta-
mise lubade andmine;
- 3) kohtu-politseiarstliku ekspertiisi tasu-
tingimuste kehtimapanemine, kui võrd
see pole seadustega korraldatud teisiti;
- 4) müügiks keelatud ja piiratud müügiks
lubatud kangetoimeliste ainete nimes-
tiku kehtimapanemine;
- 5) farmakopöa ja selle muudatuste kehti-
mapanemine;
- 6) ühiskonnatervishoiu- ja kohtu-polit-
seiarsti kutseks ettevalmistuse nõuete
määramine ja arstliku abipersonaali
ettevalmistuse asutiste avamiseks lu-
bade andmine ning nende asutiste
õppekavade, samuti ka aseõdede ja
samariitide ettevalmistamise kursuste
õppekavade kinnitamine;
- 7) apteegiassistentide katsete kava ja kat-
sekomisjoni koosseisu määramine;
- 8) rahvatervishoiu korraldamiseks toetus-
summade ja stipendiumide määramine
Sotsiaalministeeriumi eelarve summa-
dest;

- 9) lubade andmine krematooriumide asu-
tamiseks;
- 10) rohuasjandusse puutuvate hinnakirjade
kinnitamine;
- 11) üldkorralduste tegemine sanitaarabi
andmiseks ja tervishoiupersonaali et-
tevalmistamiseks tervishoiu alal tegu-
semiseks taudide, üldohu, sõjategevuse
või vaenlase kallaletungi puhul;
- 12) tervishoiupersonaali ja arstliku abi-
personaali asetäitjana aseõdede ja
samariitide sunduslikult teenistusse
määramine taudide, üldohu, sõjatege-
vuse ja vaenlase ähvardava kallaletungi
puhul või muudel erakorralistel juh-
tudel.

§ 3. Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele
kuulub arstliku ja raviasjanduse ala tegelik
juhtimine ja korraldamine ning vastavate
seadustega või määrustega temale pandud
muude ülesannete täitmine. Eriti on tema
ülesandeks:

- 1) rahvatervishoiu korraldamise järele-
valve riigis;
- 2) tervishoiuliste teadmiste ja oskuste le-
vitamine ja tervishoiu propaganda kor-
raldamine;
- 3) üldine võitlus haigustega, eriti nak-
kushaigustega, ja selle võitluse korral-
damine kohtadel ning riiklikkude sana-
tooriumide, leprosooriumide, seerumi-
te ja rõugelima valmistuse asutiste,
bakterioloogia- ja teiste tervishoiu-
alaste riiklikkude laboratooriumide,
instituutide ning uurimisasutiste kor-
raldamine, kui võrd see pole seadustega
korraldatud teisiti;
- 4) alalise ja erakorralise tervishoiulise
kaitse organiseerimine; järelevalve riigi
tervishoiuliste kaitseabinõude ja
asutiste üle riigi piiridel ja liiklemis-
teedel;
- 5) koolide, sadamate, liiklemisteede ja
karistusasutiste tervishoiulise seisukor-
ra järelevalve;
- 6) emade ja laste tervishoiuline kaitse
ning võitlus imikute surevuse vastu;
- 7) töttervishoiu edendamine;
- 8) tervishoiustatistika korraldamine Riigi
Statistika Keskbüroo kaudu; tervis-
hoiusesse puutuvate ankeetide ja uuri-
miste algatamine riigi tervishoiulis-
topograafilise seisukorra kindlakstege-
mise ja rahvatervishoiu olukorra pa-
randamise sihis;
- 9) kõigi riigi tsiviilametkondade teenis-
tusse võetavate arstide ja arstliku abi-
personaali registreerimine vastava

- ametkonna teadaandel ja nende tervishoiulise tegevuse ühtlustamine;
- 10) sõjaväearstide ja sõjaväe arstliku abipersonaali registreerimine Sõjavägede Tervishoiuvalitsuse teadaandel;
 - 11) suvitus- ning ravituskohtade ja tervisevete tervishoiulise kaitse korraldamine;
 - 12) võitlus alkoholismi, kokainismi, morfinismi ja teiste sellesarnaste mürgituste ning nendest tekkinud haiguste vastu;
 - 13) haigekassade tervishoiulise ja arstliku tegevuse järelevalve;
 - 14) arstide ja arstliku abipersonaali registreerimine ja nende kutsetegevuse järelevalve, samuti ka aseõdede arlevõtmine Eesti Punase Risti Peavalitsuse teadaandel;
 - 15) arstliku abipersonaali ettevalmistuse asutiste korraldamine ja nende õppetegevuse järelevalve;
 - 16) hoolitsemine arstide ja arstliku abipersonaali teadusliku taseme tõstmise ja kutsehariduse täiendamise eest;
 - 17) omavalitsuste ja seltskondlike organisatsioonide tervishoiu-asutiste töö ühtlustamine;
 - 18) raviasutiste ja tervishoiu-alaste laboratooriumide avamiseks lubade andmine ja tervishoiu-asutiste hoonete ehitusprojektide kinnitamiseks nõusoleku andmine tervishoiu seisukohalt;
 - 19) juhendite andmine kohtu- ja politseimeditsiini teostamiseks ja kohtuarstliku personaali varustamine eksperitiisideks tarvilikkude instrumentidega;
 - 20) lubade andmine krematooriumide avamiseks, surnute toomiseks riigi piiridesse või sealt väljaviimiseks;
 - 21) Sotsiaalministri otsuste teostamine.

§ 4. Farmaatsiaosakonnale kuulub apteegi- ja rohuasjanduse ala tegelik juhtimine ja korraldamine ning vastavate seadustega või määrustega temale pandud muude ülesannete täitmine. Eriti on tema ülesandeks:

- 1) apteegi- ja rohuasjanduse järelevalve teostamine riigis;
- 2) Tööstusseaduse alla kuuluvate ravimite ja kosmeetilisi vahendeid valmistavate asutiste asutamiseks nõusoleku andmine;
- 3) rohuladude, rohu- ja värvikaupluste ning mürgiste ja kangetoimeliste ainete müügikohtade avamiseks lubade andmine;
- 4) ravimite ja ravivahendite, kosmeetiliste ja dieteetiliste preparaatide ning desinseksioonivahendite, samuti kunstlike

- toidu- ja maitseainete sisseveo, valmistamise ja müügi lubade andmine ning järelevalve nende liikvelelaskmise üle;
- 5) ravimtaimede kasvatamise ja droogide korjamise ning ümbertöötamise korraldamine;
- 6) mürgiste ja kangetoimeliste ainete valmistamise ja müügi järelevalve;
- 7) rohuteadlaste ja nende abipersonaali registreerimine ning nende kutsetegevuse järelevalve;
- 8) hoolitsemine rohuteadlaste ja nende abipersonaali teadusliku taseme tõstmise ja kutsehariduse täiendamise eest;
- 9) Sotsiaalministri otsuste teostamine.

§ 5. Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori, abidirektori ja tervishoiu-inspektorite kohtadele nimetatavad isikud peavad omama kõrgemat arstiteaduslikku, Farmaatsiaosakonna direktori ja farmaatsia-inspektorite kohtadele nimetatavad isikud kõrgemat rohuteaduslikku haridust.

§ 6. Järelevalve teostamisel rahvatervishoiu-alal on Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktoril ja tema poolt volitatud riigivõi omavalitsusteenistuses olevail eriteadlastel või Tervishoiu ja Hoolekande Talituse koosseisus vastavail ametikohtadel teenivail eriharidusega ametnikel õigus:

- 1) revideerida haiglaid ja teisi tervishoiulisele järelevalvele kuuluvaid asutisi, ettevõtteid ja alasid, samuti tervishoiupersonaali kutsetegevust;
- 2) nõuda revideerimistel tarvilikke seletusi p. 1 nimetatud asutiste ja ettevõtete juhatajailt ja ülalpidajailt või nende asemikelt, samuti tervishoiupersonaalilt;
- 3) juhtida p. 1 nimetatud asutiste ja ettevõtete juhatajate, ülalpidajate või nende asemike, samuti tervishoiupersonaali tähelepanu nende tegevuses ilmsikstulnud väärnähtustele ja puudustele, teha korraldusi nende väärnähtuste ja puuduste kõrvaldamiseks ning anda neile selleks juhatusi;
- 4) koostada akte p. 1 nimetatud asutiste ja ettevõtete, samuti tervishoiupersonaali tegevuse alal ilmsikstulnud seadus- või määrusvastase tegevuse kohta ja astuda samme nende vastutusele võtmiseks seadustes ettenähtud korras.

Samad õigused on käesoleva seaduse § 19 ettenähtud ülesannete täitmisel maa- ja linnaarstidel ja § 32 ettenähtud ülesannete täitmisel maa- ja linnaarstide volitusel jaoskonnaarstidel.

Apteekide, rohuladude, ravimite valmistuse asutiste, kosmeetikalaboratooriumide ja muude Farmaatsiaosakonna järelevalvele kuu-

luvate asutiste ning ärde suhtes, samuti rohudteadlaste ja nende abipersonaali kutsetegevuse suhtes on need õigused Farmaatsiaosakonna direktoril ja tema poolt volitatud riigi- või omavalitsusteenistuses olevail eriteadlastel või Farmaatsiaosakonna ametnikel-eriteadlastel.

§ 7. Oma võimkonda kuuluvais asjus võivad Tervishoiu ja Hoolekande Talitus ja Farmaatsiaosakond astuda otsesse ühendusse välisriikide vastavate asutistega.

2. peatükk.

Tervishoiunõukogu.

§ 8. Nõuandvaks organiks rahvatervishoiualal on Tervishoiunõukogu, kes asub Sotsiaalministeeriumi juures. Tervishoiunõukogu arutab rahvatervishoiusse ja arstlikku alasse, apteegi- ja rohuasjandusse kui ka kohtuarstiteaduslikku ekspertiisisse ja kohtukeemiasse puutuvaid küsimusi. Eriti kuuluvad tema läbi vaatamisele:

- 1) sundteatamisele kuuluvate nakkushaiguste nimestik;
- 2) tervishoiupersonaali kutsehariduse nõuete määramise kavad;
- 3) rahvatervishoiu-ala ettevalmistamise kavade üldohu, sõjategevuse ja vaenlase kallaletungi korraks;
- 4) kohtu-politseiarstliku ekspertiisi tasutingimuste ja -normide määramise kavade, kuivõrd need tingimused ja normid pole seadustega korraldatud teisiti;
- 5) emade- ja imikute- ning tiisikusnõuandlate võrgu kava;
- 6) ametiasutiste poolt esitatavate, rahvatervishoiuga ühenduses olevate veterinaarala seaduste ja määruste kavade;
- 7) müügiks keelatud ja piiratud müügiks lubatud kangetoimeliste ravimite nimestik;
- 8) farmakopöa ning selle muutmise kavade.

§ 9. Tervishoiunõukogusse kuuluvad: esimehena Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor ja liikmeina:

- 1) Tervishoiu ja Hoolekande Talituse abidirektor, kes on ühtlasi esimehe asemik;
- 2) Farmaatsiaosakonna direktor;
- 3) Tartu Ülikooli Tervishoiu-instituudi juhataja;
- 4) Tartu Ülikooli Kohtuliku Arstiteaduse Instituudi juhataja;
- 5) Tartu Ülikooli Rakendusfarmaatsia Instituudi juhataja;
- 6) Tartu Ülikooli Farmatseutilise Keemia Instituudi juhataja;
- 7) Tartu Ülikooli Bakterioloogia-instituudi juhataja;

- 8) Sõjavägede Tervishoiuvalitsuse ülem;
- 9) Eesti Punase Risti Seltsi president;
- 10) Põllutöoministeeriumi Veterinaartalituse direktor;
- 11) Siseministeeriumi esindaja kodanliku õhukaitse alal;
- 12) maa-arstide esindaja — maa-arst;
- 13) linnaarstide esindaja — linnaarst;
- 14) jaoskonnaarstide esindaja — jaoskonnaarst;
- 15) raudtee peaarst;
- 16) Arstide Koja esindaja;
- 17) Rohuteadlaste Koja esindaja;
- 18) Eesti Maaomavalitsuste Liidu esindaja;
- 19) Eesti Linnadeliidu esindaja;
- 20) Eesti Haigekassade Liidu esindaja;
- 21) tuberkuloosi ja lastekaitse alal tegutsevate sihtasutiste esindajad, kummaltki alalt üks.

Kui nõukogu koosolekust võtab osa Sotsiaalminister, siis juhatab tema koosolekut.

Tervishoiunõukogul on teaduslik sekretär, kelleks on üks tervishoiu-inspektor Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori määramisel.

§ 10. Paragrahv 9 tähendatud maa- ja linnaarstide esindajad valitakse vastavalt maaarstide või linnaarstide koosolekul üheks aastaks. Koosolekud kutsuvad kokku Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktor. Jaoskonnaarstide esindaja valimise korra määrab Sotsiaalminister. Teised asutised ja organisatsioonid teevad iga aasta algul Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele teatavaks nende poolt määratud esindajad.

§ 11. Tervishoiunõukogu võib tema läbi vaatamisele kuuluvate küsimuste ettevalmistamiseks moodustada komisjone.

§ 12. Farmakopöa muutmise ja täiendamise ettepanekute läbivaatamiseks ja vajalikuks osutuvate muudatuste ja täienduste teaduslikuks läbitöötamiseks on alaline Farmakopöakomisjon, kelle koosseisu ja koosolekute korra määrab Sotsiaalminister.

§ 13. Tervishoiunõukogu ja selle komisjonide liikmed ning teaduslik sekretär saavad koosolekuist osavõtmise puhul tasu ja sõidu- ning päevaraha Vabariigi Valitsuse poolt määratud suuruses ja korras Sotsiaalministeeriumi eelarve krediitidest.

§ 14. Küsimuste esitamine Tervishoiunõukogule ja nõukogu asjaajamine teostub Vabariigi Valitsuse poolt antud kodukorra põhjal.

3. peatükk.

Rahvatervishoiu korraldamine kohetadel.

§ 15. Rahvatervishoiu korraldamine, juhtimine ja järelevalve teostamine maakondades

ja linnades on vastavalt maakonna- või linnaomavalitsuste ülesandeks.

§ 16. Maa- ja linnavolikogude ülesandeks rahvatervishoiu-alal on:

- 1) omavalitsuse poolt ülalpeetavate ravi-asutiste, nõuandlate, keemilis-bakterioloogiliste laboratooriumide, desinfectioonikambrite ja muude tervishoiuasutiste asutamise ja nende ülalpidamise omavalitsuse kanda võtmise üle otsustamine;
- 2) määruste andmine § 17 loetletud ülesannete teostamiseks.

§ 17. Maa- ja linnavalitsused hoolitsevad oma administratiivpiirkonna elanike üldise tervishoiulise heaolu eest ning täidavad maa- ja linnavolikogude poolt § 16 p. 1 alusel tehtud otsuseid. Vastavate seaduste ja määruste alusel on maa- ja linnavalitsuste ülesandeks rahvatervishoiu-alal:

- 1) toidu-, joogi- ja maitseainete valmistamise, hoiu, transpordi ja müügi tervishoiulise kontrolli teostamine;
- 2) koolitervishoiu korraldamine;
- 3) ettevalmistustööde teostamine tervishoiu alal tegutsemiseks üldohu, sõjategevuse või vaenlase kallale tungi korral ja sel puhul abiandmise korraldamine;
- 4) ravi- ja hoolekandeaasutiste ning üldtarvitusliikude hoonete ja kohtade tervishoiulise seisukorra järelevalve;
- 5) tööstus- ning äriettevõtete tervishoiulise seisukorra järelevalve;
- 6) omavalitsus- ja erakoolide ning laste-aedade tervishoiuline järelevalve;
- 7) ehitiste ja elamute tervishoiulise seisukorra järelevalve;
- 8) piima ja piimasaaduste müügi tervishoiuline järelevalve;
- 9) tervishoiuline järelevalve piimatalituste ja koorejaamade üle;
- 10) tapamajade tervishoiulise seisukorra järelevalve;
- 11) ravimite, kosmeetikatarvete ja värvainete valmistamise, müügi ning hoidmise ettevõtete ja laboratooriumide tegevuse tervishoiuline järelevalve;
- 12) kõigi raviasutiste tervishoiulise tegevuse, omavalitsus- ja eraraviasutistes ka arstliku tegevuse järelevalve;
- 13) õhu ja maapinna puhtuse järelevalve, eriti vabrikute ja tööstusettevõtete piirkonnas;
- 14) kaevude ja teiste joogivee-allikate tervishoiulise seisukorra järelevalve;
- 15) mustuse, prügi ja majapidamisjätete otstarbeka kõrvaldamise järelevalve;

- 16) võitlus haigustega, eriti nakkushaigustega;
- 17) jookide ja mineraalvete valmistuse ettevõtete avamiseks nõusoleku andmine tervishoiu seisukohalt;
- 18) korralduste tegemine loomade ja putukate hävitamiseks, kes elanikkudele terviskahju põhjustavad;
- 19) mitteametlikult otstarbeks tarvitatavat mürgiste ja kangetoimeliste ainete müügi järelevalve;
- 20) avalikkude, era- ja perekonna-matmispaikade, surnukabelite ja surnukambrite asutamisel nõusoleku avaldamine tervishoiu seisukohalt; matmise, ümbermatmise ja surnute transpordi järelevalve;
- 21) tervishoiusse puutuva statistilise materjali kogumine ja korraldamine, tervishoiu seisukorra kohta aruannete ja andmete esitamine Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele.

§ 18. Omavalitsuste volikogude poolt antud, rahvatervishoidu käsitlevad määrused kinnitab Siseminister kokkuleppel Sotsiaalministriga.

4. peatükk.

Maa- ja linnaarstid.

§ 19. Maa- ja linnaarstide ülesandeks on arstliku ja ravisajanduse ala tegelik juhtimine ja korraldamine maakonna või linna piirides ning vastavate seaduste ja määrustega nendele pandud ülesannete täitmine. Eriti on nende ülesandeks:

- 1) korraldada maakonna või linna tervishoiulist järelevalvet ja elanikkude tervise kaitset;
- 2) juhtida ja kontrollida jaoskonnaarstide tegevust;
- 3) täita kohtu-politseiarsti ülesandeid seal, kus erilisi kohtu-politseiarste ametis ei ole;
- 4) korraldada uurimisi olude ja tingimuste kohta, mis võiksid mõju avaldada rahva surevuse ja haigestumise koefitsiendile, kindlaks teha tervishoiuvastaseid nähtusi ja terviskahjulikke põhjusi ning nõuda nende kõrvaldamist;
- 5) vastu võtta ja registreerida nakkushaigusjuhtude teateid, valvata, et seatud eeskirjade kohaselt teatataks sundregistreerimisele kuuluvaist haigustest, ning esitada nende kohta kord nädalas aruanne Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele viimase poolt määratud teatekaartidel;

- 6) korraldada uurimisi maakonna või linna piirides esinevate epideemiliste ja endeemiliste nakkushaiguste ilmnemise ja levimise põhjuste selgitamiseks ning esitada epideemiatega puhul Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele oma tegevuspiirkonna tervishoiulise kaitse kava ühes seletusega, mida tuleks teha haiguste kaotamiseks ning missugused abinõud omavalitsusel on selleks olemas;
- 7) registreerida maakonna või linna piirides töötavaid arste ja arstlikku abipersonaali ja tervishoiu-asutisi ning koostada registreerimisnimestikke Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktori poolt antud juhendite kohaselt ning valvata maakonna või linna piirides arstide ja arstliku abipersonaali kutsetegevuse kui ka tervishoiu-asutiste tegevuse järele;
- 8) teostada koolide, sadamate, liiklemisteede ja karistusasutiste tervishoiulise seisukorra järelevalvet;
- 9) algatada tervishoiuseadustest, -määrustest ja -korraldustest üleastujate kui ka seadusliku loata ravijate, samuti ravimite ja muude ravivahendite valmistajate ja müüjate vastutusele võtmist;
- 10) teha korraldusi oma tegevuspiirkonnas tervishoiupersonaali ettevalmistamiseks tervishoiu alal tegutsemiseks üldohu, sõjategevuse või vaenlase kallaletungi puhul Sotsiaalministri poolt antud üldkorralduste põhjal;
- 11) osa võtta sõjaväeringkonna-, pensionija muude komisjonide istungeist, milledest osavõtt on ette nähtud vastavais seadustes;
- 12) täita muid tervishoiulisi ülesandeid, mida neile panevad maa- või linnavalitsused.

§ 20. Maa- või linnaarsti kinnitab ametisse Sotsiaalminister vastava maavanema, linnapea või linnavanema ettepanekul.

Maa- või linnaarst esitatakse kinnitamiseks ühe kuu jooksul arvates koha vabanemisest. Kui esitatud arst jäetakse kinnitamata, tuleb ühe kuu jooksul esitada teine arst. Jäetakse ka see arst kinnitamata, siis nimetab maa- või linnaarsti Sotsiaalminister. Samuti nimetab Sotsiaalminister maa- või linnaarsti sel juhul, kui kinnitamisesitisi ei tehta seatud tähtaegadeks.

Maa- või linnaarsti ametivahekorra lõpetamisele kui ka ajutiselt ametist tagandamisele kohaldatakse riigiametnikkude kohta käivaid eeskirju. Ametivahekorra lõpetamine või aju-

tiselt tagandamine toimub vastavalt maavanema, linnapea või linnavanema otsusel. Kui arsti tegevus on riigi või omavalitsuse huvidele kahjulik, toimub ta ametist vabastamine Vabariigi Valitsuse otsusel.

§ 21. Maa- ja linnaarst peab omama õigust arsti kutsealal tegutsemiseks ja Tartu Ülikooli poolt antud ühiskonnatervishoiu- ja kohtu-politsei arsti kutset, mis vastab Sotsiaalministri poolt määratud nõuetele. Vastava eriharidusega isikute puudumisel võidakse määrata maa- või linnaarsti kohtadele kohustetäitjatena teisi arsti kutsealal töötamise õigusega isikuid, kellel on vähemalt kolmeaastane arstipraktika. Viimased kinnitatakse ametisse üheks aastaks; kui nad aasta jooksul ei ole omandanud eeltähtendatud kutset ega esitanud vastavat kutsetunnistust, võidakse nende ametiaega pikendada veel kuni 2 üheaastase ametijärgu võrra; kui maa- või linnaarsti ajutine kohustetäitja 3 aasta möödumisel ei ole nõutanud ega esitanud eeltähtendatud kutsetunnistust, vabastatakse ta ametikohuste täitmisest. Kolmanda astme linnades võib maakonna jaoskonnaarst olla ühtlasi linnaarstiks nende omavalitsuste valitsuste vahelisel kokkuleppel.

§ 22. Maa- ja linnaarstid on omavalitsusametnikud ja saavad maakonna- või linnaomavalitsuselt kindlat palka. § 19 p. 3—10 loetletud ülesannete täitmise eest saavad nad tasu riigilt Sotsiaalministeeriumi eelarve järgi Kohtu- ja politseivõimude kutsel süütegude jälitamisel teostatud ekspertiiside eest makstakse neile tasu Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud alustel ja korras. Politseivõimude kutsel muudel juhtudel teostatud ülevaatuste, ekspertiiside ja muude toimetuste eest saavad nad tasu Sotsiaalministeeriumi eelarves selleks ettenähtud summades Sotsiaalministri poolt kinnitatud normide põhjal. § 19 p. 1 tähendatud komisjonide tööde eest makstakse neile tasu vastavais seadustes ettenähtud alustel ja korras.

Linnaarstid kolmanda astme linnades saavad palka vähemalt riigiametnikkude XVIII palgaastmele vastavalt, kusjuures 50% XVIII palgaastme palgasummast tasub riik Sotsiaalministeeriumi eelarve järgi. Peale palga saavad nad linnaomavalitsuselt tasuta korteri, kütte ja valgustuse natuuras või nende puudumisel vastava tasu rahas.

Juhtudel, mil linnaarstiks on maakonna jaoskonnaarst, toimub arstile tasu maksmine omavalitsuste valitsuste vahelisel kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, otsustab küsimuse Sotsiaalminister.

Linnaarstid kolmanda astme linnades ei saa § 19 p. 3—10 loetletud ülesannete eest tasu riigilt.

§ 23. Käesoleva seaduse § 19 p. 3—11 loetletud aladel alluvad maa- ja linnaarstid vahenditult Tervishoiu ja Hoolekande Talituse direktorile ja tegutsevad viimase poolt antud juhendite järgi.

§ 24. Ametikohuste täitmisel on maa- ja linnaarstidel õigus saada politsei- kui ka teiste kodanlike ja sõjaväevõimude abi.

5. peatükk.

Kohalikud tervishoiunõukogud.

§ 25. Iga maavalitsuse ja linnavalitsuse juures asub nõuandva organina kohalik tervishoiunõukogu, kelle liikmeks on vastava maakonna või linna:

- 1) maavanem, linnapea või linnavanem või nende määramisel üks maanõunik, linnanõunik, abilinnapea või abilinnavanem;
- 2) maa- või linnaarst;
- 3) maakonna- või linnaomavalitsuse tervishoiu-asutiste juhatajad;
- 4) maaveterinaararst või linnaveterinaararst;
- 5) jaoskonnaarstid;
- 6) kooliarstid;
- 7) hoolekandearstid.

Vajaduse korral võib nõukogu juhataja nõukogu koosseisust osa võtma kutsuda eriteadlasi.

§ 26. Nõukogu juhatajaks on vastav maavanem, linnapea või linnavanem või vastavalt maanõunik, linnanõunik, abilinnapea või abilinnavanem. Nõukogu kutsutakse kokku juhataja poolt vähemalt kord aastas.

Nõukogu tegevuse lähem korraldus määratakse vastavalt maa- või linnavalitsuse töökorras.

§ 27. Tervishoiunõukogu arutab vastava maakonna või linna tervishoiusse puutuvaid küsimusi ja esitab ettepanekuid vastavale maa- või linnavalitsusele.

6. peatükk.

Tervishoiujaoskonnad ja jaoskonnaarstid.

§ 28. Maakonna või linna administratiivpiirkond jaguneb tervishoiujaoskondadesse. Linnades, kus pole ametis jaoskonnaarsti, täidab linnaarst ka jaoskonnaarsti kohuseid.

§ 29. Tervishoiujaoskondade piirid määrab vastavalt maa- või linnavalikogule maa- või linnavalitsuse ettepanekul.

§ 30. Jaoskonnaarstid on omavalitsusametnikud, keda nimetab ametisse ja vabastab sellest vastavalt maavanem, linnapea või linnavanem maa- või linnaarsti ettepanekul ja regist-

reerib Tervishoiu ja Hoolekande Talitus. Jaoskonnaarst peab omama õigust arsti kutsealal tegutsemiseks.

§ 31. Maakonna jaoskonnaarstid on kohustatud andma arstiabi oma jaoskonna elanikele maavolikogule poolt vastuvõetud tasumäärade järgi.

§ 32. Rahvatervishoiu korraldamisel on jaoskonnaarsti ülesandeks:

- 1) tegelikult juhtida ja teostada kõiki tervishoiulisi ülesandeid oma jaoskonna piirides, täita kõiki maa- või linnaarsti poolt antavaid korraldusi, esitada temale antud juhendite kohaselt aruandeid ühes statistiliste andmetega ning jaoskonna tervishoiulise seisukorra kirjeldusega ja informeerida maa- või linnaarsti jaoskonna tervishoiulise olukorra parandamiseks vajalikkudest kavatsustest;
- 2) valvata tervishoiulise seisukorra ja rahvatervishoiu-alal kehtivate korralduste täitmise järele oma jaoskonnas ja teatada maa- või linnaarstile kõigist seaduste ja määruste rikkumistest ning rikkujast;
- 3) uurida ja selgitada jaoskonna piirides esinevate epideemiliste ja endeemiliste nakkushaiguste tekkimise põhjusi, anda sellest aru maa- või linnaarstile ning näidata tarvilikke abinõusid haiguste kaotamiseks ja tervishoiulise seisukorra parandamiseks oma jaoskonnas;
- 4) korraldada haigete ja vigasaanute paigutamist raviasutistesse;
- 5) nõuda nakkushaigete ja infitseeritud ruumide ning hoonete küllaldast isoleerimist ja täieliku desinfektsiooni või desinsektsiooni teostamist;
- 6) epideemiate korral jaoskonnas juhtida tegelikult võitlust nende mahasurumiseks, kusjuures ta on kohustatud andma tasuta arstiabi ja juhatust eriti jaoskonna vaesemaile elanikkudele;
- 7) valvata jaoskonna piirides olevate toidu-, joogi- ja maitseainete valmistamis-, müügi- ja hoiukohtade järele, kõrvaldada tarvilikult riknenud aineid ning võidelda toidu-, joogi- ja maitseainete võltsimise võimaluste vastu;
- 8) kontrollida tervishoiulist seisukorda jaoskonna piirides olevais avalikkudes ja erakoolides, raviasutistes, varjupaikades ja teistes tervishoiu-, õppe- või hoolekandeesutistes, üldtarvituslikkudes hoonetes, tööstusettevõtteis, äriettevõtteis ja elamuis ning nõuda tervishoiuvastase seisukorra kaotamist ja terviskahju põhjuste kõrvaldamist;

- 9) silmas pidada tervishoiu seisukohalt majapidamis- ja tööstusjätete ning mustuse kõrvaldamist ning valvata, et ei tekiks terviskahju põhjusi vete, õhu ja maapinna rüvetamisega;
- 10) valvata jaoskonna piirides töötavate arstide ja arstliku abipersonaali kutsetegevuse ja tervishoiu-asutiste tegevuse järele, nõuda neilt nakkushaiguste juhtude teatamist kui ka muude aruannete esitamist ja kõigi teiste ülesannete täitmist vastavalt kehtivaile seadustele, määrustele ning Tervishoiu ja Hoolekande Talituse korraldustele;
- 11) teostada kaitserõugete panemist;
- 12) täita kooli- ja hoolekandearsti ülesandeid seal, kus selleks pole ametis eri arste;
- 13) täita kõiki vastavate seaduste ja määrustega temale pandud ülesandeid kui ka muid tervishoiulisi ülesandeid, mida temale paneb maa- või linnavalitsus.

§ 33. Oma ametikohuste täitmisel on jaoskonnaarstil vaba pääs kõigisse tervishoiulise järelevalve alla kuuluvasse kohtadesse, samuti on tal õigus ametikohuste täitmisel saada politsei- kui ka teiste kodanikkude ja sõjaväevõimude abi.

§ 34. Jaoskonnaarstid saavad maa- või linnaomavalitsuselt peale kindla palga tasuta korteri, kütte ja valgustuse natuuras või nende puudumisel vastava rahalise tasu.

Jaoskonnaarstid maakonnas saavad palka vähemalt riigiametnikkude XVIII palgaastmele vastavalt, kusjuures 50% XVIII palgaastme palgasummast tasub riik Sotsiaalministeeriumi eelarve järgi.

7. peatükk.

Kooliarstid, hoolekandearstid, kohtu-politseiarstid ja omavalitsuste haiglate arstid.

§ 35. Kooliarstid, omavalitsuste haiglate ja hoolekandearstid, maakondade ja linnade tervishoiu-asutiste juhatajad ja haiglate eriosakondade juhatajad nimetab ametisse ja vabastab ametist vastavalt maavanem, linna- pea või linnavanem maa- või linnaarsti ettepanekul. Haiglate juhatajaks võidakse määrata vähemalt viieaastase arstipraktikaga arste; haiglate eriosakondade juhatajad peavad olema eriarstid vastaval erialal.

Eelmises lõikes tähendatud haiglapersonaali ametisse nimetamise, ametist vabastamise ja praktikaaja kohta kohaldatakse neid eeskirju niivõrd, kui võrd teatavate haiglate suhtes ei

ole sellekohaste seadustega kehtima pandud erikorda.

Omavalitsuste tervishoiupersonaali ametisse nimetamisest ning sellest vabastamisest teatatakse Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele registreerimiseks.

§ 36. Kooli- ja hoolekandearstide tegevuspiirkonnad määrab maa- või linnavalitsus. Nende arstide ülesandeks on täita kõiki vastavate seaduste ja määrustega nendele pandud ülesandeid kui ka muid arstlikke ning tervishoiulisi ülesandeid, mida neile paneb maa- või linnavalitsus.

§ 37. Kohtu-politseiarstid nimetab ametisse Sotsiaalminister kokkuleppel Kohtuministriga.

8. peatükk.

Kulud.

§ 38. Käesolevas seaduses ettenähtud ülesannete täitmine toimub kas riigi, maakonna või linna kulul, olenevalt sellest, kelle ülesannetena need on ette nähtud.

Ägedais nakkushaigustes haigete ravikulud kaetakse vastavas eriseaduses ettenähtud astel.

Emade- ja imikute- ning tiisikusnõuandlate sisseade ja ülalpidamise kuludest tasub Sotsiaalministeerium maakonna- ja linnaomavalitsustele ning seltskondlikkudele organisatsioonidele vähemalt 50 protsenti.

9. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 39. Käesoleva seaduse teostamiseks on Sotsiaalministril õigus anda määrusi ja juhendeid.

Juhendid kohtuarstlikkude ja kohtukeemiliste uurimiste ning ekspertiiside kohta kriminaalasjus annab Sotsiaalminister kokkuleppel Kohtuministriga.

Sotsiaalministril on õigus anda määrusi ravimisest ja ravivahenditest kuulutamise kohta.

II.

Käesoleva seaduse § 22 teise ja neljanda ning § 34 teise lõike eeskirju kohaldatakse arvates 1. aprillist 1940.

III.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Rahva tervishoiu korraldamise seadus (RT 1928, 2, 8; 1933, 96, 695; 1936, 30, 195 II § 30 p. 3; 1937, 2, 12 III p. 2; 1938, 43, 404 XXI).

182.

Rnk. nr. 86.

Riiginõukogu Üldkomisjoni
ja Maa-, töö- ja rahvaheaolu
komisjoni

**SELETUSKIRI
RAHVATERVISHOIU KORRALDAMISE
SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Üldkomisjon ja Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon, läbi vaadates Rahvatervishoiu korraldamise seaduse eelnõu, tegid Riigivolikogu poolt vastuvõetud eelnõu § 22 esimese lõike viimases lauses paranduse, asetades sõnade „§ 19 p. 1“ asemele sõnad „§ 19 p. 11“ ja esitavad seaduseelnõu Riiginõukogule sel kujul vastuvõtmiseks.

183.

Rnk. nr. 87.

Kehakultuurihoone seaduse
muutmise seadus Riigivolikogu
eelnõu kujul.

**KEHAKULTUURIHOONE SEADUSE
MUUTMISE SEADUS.**

I.

Kehakultuurihoone seaduse (RT 1937, 78, 642; 1939, 26, 192) § 3 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 3. Paragrahvi 1 esimeses lõikes tähendatud alusvaraks määratud summast võetakse riigi 1937/38. a. lisaelarvesse 150.000 krooni, 1938/39. a. eelarvesse 250.000 krooni, 1939/40. a. eelarvesse 130.000 krooni ja ülejäänud osa võimaluste kohaselt järgnevatel aastatel eelarvetesse.

II.

Käesolev seadus jõustub 1. aprillist 1940.

184.

Rnk. nr. 87.

Riiginõukogu Majandusko-
misjoni

**SELETUSKIRI
KEHAKULTUURIHOONE SEADUSE
MUUTMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kehakultuurihoone seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

185.

Rnk. nr. 88.

Riigikaitsemaksu seaduse täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

**RIIGIKAITSEMaksu SEADUSE
TÄIENDAMISE SEADUS.**

I.

Riigikaitsemaksu seadust (RT 1939, 40, 316) täiendatakse § 6¹ ja 6² järgmises redaktsioonis:

§ 6¹. Erandlikult on Vabariigi Valitsusel õigus kõrgendada kuni 20% võrra maksu-
määrasid, mis on tähendatud käesoleva seaduse:

- 1) § 1 p. 1, 2 ja 9 ning § 2 p. 1 osas 1940. maksuaastal; Tulumaksuseaduse § 9¹ ja 63 nimeta väärtpaberite tulude kohta ettenähtud maksumäärade kõrgendamise õigus kehtib nende tulude maksustamisele, mis määratud välja-
maksumisele ettevõtete 1939. või 1939/1940. tegevusaasta puhaskasust;
- 2) § 1 p. 3 osas rahakapitalide tulude kohta, mis kuuluvad kreditoritele väljamaksu-
misele ajavahemikus alates 1. jaanuarist 1940 kuni 31. detsembrini 1940;
- 3) § 1 p. 4 ja 5 osas varade üleminekute kohta, milledega seoses maksukohustus tekib 1. märtsist 1940 kuni 28. veebruarini 1941;
- 4) § 1 p. 6 osas alates 1. märtsist 1940 kuni 28. veebruarini 1941;
- 5) § 1 p. 7 ja 8 osas läbikäikude kohta, mis saadakse 1. jaanuarist 1940 kuni 31. detsembrini 1940.

§ 6². Käesoleva seaduse § 4 ettenähtud ülemmäärad ajavahemikkudel, mil kohaldatakse § 6¹ eeskirju, suurendatakse 10%-lt 20%-le.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

186.

Rnk. nr. 88.

Riiginõukogu Majandusko-
misjoni

**SELETUSKIRI
RIIGIKAITSEMaksu SEADUSE TÄI-
ENDAMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigikaitsemaksu seaduse täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

187.

Rnk. nr. 89.

Eesti Vabariigi tulude ja kulude eelarve 1940/41. aastaks Riigivolikogu eelnõu kujul.

EESTI VABARIIGI TULUDE JA KULUDE EELARVE 1940/41. AASTAKS.

I.

TULUD.

KORRALISED TULUD.

Otsemaksud.

Peatükk I.

Tulumaks.

§		Kr.
1.	Tulumaks füüsilistelt isikutelt	4.300.000
2.	Tulumaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	3.000.000
3.	Trahvid ja viivitusrahad	100.000
	Tulumaks	7.400.000

Peatükk II.

Ärimaks.

1.	Põhiärimaks	650.000
2.	Lisaärimaks mitteavalikult aruandvatelt ettevõtetelt	1.800.000
3.	Lisaärimaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	2.150.000
5.	Trahvid ja viivitusrahad	100.000
	Ärimaks	4.700.000

Peatükk IV.

Maks kapitali intressidelt.

1.	Maks väärtpaberitelt	120.000
2.	Maks hoiusummadelt ja laenu intressidelt	420.000
3.	Maks kontokorrent-arvetelt	8.000
4.	Viivitusrahad	2.000
	Maks kapitali intressidelt	550.000

Peatükk V.

Kinnistusmaks.

1.	Kinnistusmaks	1.745.000
2.	Trahvid ja viivitusrahad	5.000
	Kinnitusmaks	1.750.000

Peatükk VI.

§	Pärandi- ja kingimaks.	Kr.
1.	Pärandi- ja kingimaks	530.000
2.	Trahvid ja viivitusrahad	20.000
	Pärandi- ja kingimaks	550.000
	Otsemaksud	14.950.000

Lõivud ja tasumaksud.

Peatükk VII.

Tempelmaks ja lõivud.

1.	Tempelmaks	4.650.000
2.	Lõivud ja kohtumaksud	594.000
3.	20% raudteemaks	6.000
	Tempelmaks ja lõivud	5.250.000

Peatükk VIII.

Patendid ja proovid.

1.	Maks leiutispatentide, kaubamärkide ja mudelite eest	20.000
2.	Proovimaks metallidelt	70.000
3.	Mõõtude ja kaalude õigekstunnustamine	20.000
4.	Mitmesugused proovid ja analüüsid	10.000
	Patendid ja proovid	120.000

Peatükk IX.

Mitmesugused tasumaksud.

2.	Välispassid	100.000
3.	Maks loteriivõitudel	350.000
4.	Kodakondsuse maksud	3.000
5.	Maksud lubadelt, tunnistus- telt jt.	67.000
6.	Tasu haigetelt ja hoolealus- telt	230.000
	Mitmesugused tasumaksud	750.000
	Lõivud ja tasumaksud	6.120.000

Kaudsed maksud.

Peatükk X.

Tollid.

1.	Sisseveotoll	14.800.000
2.	Väljaveotoll	40.000
3.	Lisatoll	25.000
4.	Kantseleimaksud	60.000
5.	Trahvid	5.000
6.	Mitmesugused tulud	70.000
	Tollid	15.000.000

Peatükk XI.

§	Aktiisid.	Kr.
1.	Aktiis tubakalt	5.300.000
2.	Aktiis paberossikestadelt	240.000
3.	Aktiis tuletikkudel	120.000
4.	Aktiis õllet	2.050.000
5.	Aktiis veinidelt	100.000
6.	Aktiis napsidelt ja likööri- delt	600.000
8.	Aktiis pärmilt	190.000
9.	Aktiis bensinilt	4.200.000
10.	Müügi maksud	195.000
11.	Mitmesugused tulud	5.000
	Aktiisid	<u>13.000.000</u>
	Kaudsed maksud	<u>28.000.000</u>

Riigi monopolid.

Peatükk XII.

Piiritusmonopol.

1.	Piirituse, viina ja alamsortide müük	18.450.000
2.	Mitmesugused tulud	50.000
	Piiritusmonopol	<u>18.500.000</u>
	Riigi monopolid	<u>18.500.000</u>

Riigi ettevõtted ja varandused.

Peatükk XIII.

Riigi kapitalid.

1.	Tulud väärtpaberitelt, fondi- delt, laenudelt ja arvetelt	1.250.000
	Riigi kapitalid	<u>1.250.000</u>

Peatükk XIV.

Maad, hooned, metsad ja veed.

1.	Rent maadelt, metsadelt ja vetelt	85.000
2.	Rent hoonetelt	145.000
3.	Tulud metsadest	9.900.000
5.	Mitmesugused tulud	40.000
6.	Trahvid ja viivitusrahad	30.000
	Maad, hooned, metsad ja veed	<u>10.200.000</u>

Peatükk XV.

Raudteed.

1.	Sõidupiletid	6.600.000
2.	Pagasivedu	600.000
3.	Kaubavedu	8.900.000
4.	Transiit	200.000
5.	Mitmesugused tulud	450.000
6.	Maksud eelmiste aastate eest	240.000
7.	Trahvid	10.000
	Raudteed	<u>17.000.000</u>

Peatükk XVI.

§	Sadamad ja laod.	Kr.
1.	Tasud ladude tarvitamise eest	150.000
2.	Laeva- ja sadamamaksud	1.000.000
3.	Tasu kraanade tarvitamise eest	50.000
	Sadamad ja laod	<u>1.200.000</u>

Peatükk XVII.

Post, telegraaf ja telefon.

1.	Postimaks	4.100.000
2.	Telegraafi- ja raadiomaks	700.000
3.	Telefonimaks	4.100.000
	Post, telegraaf ja telefon	<u>8.900.000</u>

Peatükk XVIII.

Mitmesugused riigi ettevõtted.

1.	Pikalaenu Pank	505.000
5.	Riigi Trüükikoda	155.000
6.	Mitmesugused abiettevõtted	40.000
	Mitmesugused riigi ettevõtted	<u>700.000</u>

Peatükk XIX.

Mitmesugused riigi varandused.

1.	Vallasvara kasutamine	5.000
2.	Trükitööde müük	45.000
3.	Mitmesuguste varanduste müük	85.000
4.	Konfiskeeritud ja leitud va- randused	5.000
5.	Kontsessioonimaksud	160.000
	Mitmesugused riigi varandused	<u>300.000</u>
	Riigi ettevõtted ja varandused	<u>39.550.000</u>

Segatulud.

Peatükk XX.

Segatulud.

1.	Kuludeks kantud summade tagasimaks	120.000
3.	Välismaal registreeritud jõu- vankrite maks	5.000
4.	Trahvid ja viivitusrahad, mis mujal pole ette nähtud.	275.000
5.	Juhuslikud tulud	150.000
	Segatulud	<u>550.000</u>
	Korralised tulud	<u>107.670.000</u>

ERAKORRALISED TULUD.

	Kr.
1. Operatsioonifondide ja laenu- nude tagasimaks	130.000
2. Väljaspool riigieelarve tulu- sid laekuv riigikaitsemaks	1.900.000
3. Riigile võõrandatud päral- diste müügist laekuvad sum- mad	600.000
4. Riigikaitse varustuse erakorra- liseks täiendamiseks tehtav si- selaen	5.000.000
Erakorralised tulud	7.630.000
Kokku	115.300.000
Tagasimaks eelmiste aastate tuludest	311.260
Tulud	114.988.740

KULUD.

KORRALISED KULUD.

VABARIIGI PRESIDENT.

Peatükk I.

Vabariigi President ja Vabariigi
Presidendi Kantselei.

1. Teenistustasu	79.048
2. Ametisõidud	1.500
3. Riigiteenijate toetused	3.844
4. Esindus	12.000
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	5.500
8. Kantseleikulud	11.750
9. Majapidamine	78.900
10. Avalikud maksud ja kohustu- sed	1.850
11. Sõidu- ja veokulud	20.270
12. Vallasvara	17.370
14. Hoonete remont	20.000
44. Autasud ja ergutused	12.000
90. Segakulud	104.100
Vabariigi President ja Vaba- riigi Presidendi Kantselei	368.132

Peatükk II.

Õiguskantsler.

1. Teenistustasu	22.364
2. Ametisõidud	1.600
3. Riigiteenijate toetused	830
4. Esindus	1.800
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	612

	Kr.
8. Kantseleikulud	2.550
12. Vallasvara	150
90. Segakulud	385
Õiguskantsler	30.291
Vabariigi President	398.423

RIIGIVOLIKOGU.

Peatükk I.

Riigivolikogu.

1. Teenistustasu	192.498
2. Ametisõidud	3.200
4. Esindus	3.000
84. Rahvusvahelised maksud	1.000
Riigivolikogu	199.698

Peatükk II.

Kantselei.

1. Teenistustasu	72.476
3. Riigiteenijate toetused	4.200
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	462
8. Kantseleikulud	8.180
9. Majapidamine	22.500
10. Avalikud maksud ja kohustu- sed	1.800
11. Sõidu- ja veokulud	2.300
12. Vallasvara	5.250
14. Hoonete remont	3.500
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	8.000
90. Segakulud	2.500
Kantselei	131.168
Riigivolikogu	330.866

RIIGINÕUKOGU.

Peatükk I.

Riiginõukogu.

1. Teenistustasu	96.100
2. Ametisõidud	1.700
4. Esindus	2.400
Riiginõukogu	100.200

Peatükk II.

Kantselei.

1. Teenistustasu	42.696
3. Riigiteenijate toetused	2.752
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	500
8. Kantseleikulud	5.250
9. Majapidamine	45.160

§	Kr.
11. Sõidu- ja veokulud	2.100
12. Vallasvara	4.250
14. Hoonete remont	3.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	3.000
90. Segakulud	1.800
	<hr/>
Kantselei	110.508
Riiginõukogu	210.708

PEAMINISTER JA RIIGI-KANTSELEI.

Peatükk I.

Peaminister.

1. Teenistustasu	24.447
2. Ametisõidud	3.400
3. Riigiteenijate toetused	668
4. Esindus	4.800
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	1.000
9. Majapidamine	3.000
11. Sõidu- ja veokulud	5.200
12. Vallasvara	2.200
90. Segakulud	125.840
	<hr/>
Peaminister	170.555

Peatükk II.

Riigikantselei.

A. Sekretariaat.

1. Teenistustasu	30.868
2. Ametisõidud	500
3. Riigiteenijate toetused	2.772
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	1.033
8. Kantseleikulud	14.500
9. Majapidamine	16.700
11. Sõidu- ja veokulud	2.500
12. Vallasvara	1.000
14. Hoonete remont	1.200
15. Kultuurilised toetused	38.500
17. Valimine ja hääletamine . . .	5.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	12.500
90. Segakulud	17.500
	<hr/>
Sekretariaat	145.573

B. Riigiraamatukogu.

1. Teenistustasu	11.876
2. Ametisõidud	80
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	112
8. Kantseleikulud	550
9. Majapidamine	1.050

§	Kr.
12. Vallasvara	130
21. Raamatukogud	11.150
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	500
90. Segakulud	100
	<hr/>
Riigiraamatukogu	25.548

C. Riigiarhiiv.

1. Teenistustasu	14.924
2. Ametisõidud	150
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	307
8. Kantseleikulud	1.450
9. Majapidamine	2.400
12. Vallasvara	200
14. Hoonete remont	200
37. Rahvusvõõraste väärtus- te kogumine ja korraldamine	500
90. Segakulud	250
	<hr/>
Riigiarhiiv	20.381

D. Riigi Statistika Keskbüroo.

1. Teenistustasu	125.286
2. Ametisõidud	1.075
3. Riigiteenijate toetused	7.022
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	160
8. Kantseleikulud	6.650
9. Majapidamine	18.390
10. Avalikud maksud ja kohustu- sed	385
12. Vallasvara	700
14. Hoonete remont	400
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	26.000
90. Segakulud	4.250
	<hr/>
Riigi Statistika Keskbüroo	190.318
	<hr/>
Riigikantselei	381.820
	<hr/>
Peaminister ja Riigikantselei	552.375

RIIGIKONTROLL.

1. Teenistustasu	288.560
2. Ametisõidud	27.700
3. Riigiteenijate toetused	14.770
4. Esindus	1.800
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	6.915
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	2.150
8. Kantseleikulud	5.975
9. Majapidamine	8.680
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	770
11. Sõidu- ja veokulud	2.200
12. Vallasvara	1.393
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	50

	Kr.
14. Hoonete remont	1.700
34. Hariduslikud kulud	320
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.000
44. Autasud ja ergutused	1.000
90. Segakulud	4.730
Riigikontroll	<u>369.713</u>

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	51.170
2. Ametisõidud	3.500
3. Riigiteenijate toetused	5.240
4. Esindus	1.800
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.100
8. Kantseleikulud	14.100
9. Majapidamine	6.700
10. Avalikud maksud ja kohustused	1.600
11. Sõidu- ja veokulud	5.250
12. Vallasvara	1.200
14. Hoonete remont	1.500
90. Segakulud	5.020
Keskasutis	<u>98.180</u>

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

1. Teenistustasu	93.870
2. Ametisõidud	3.250
3. Riigiteenijate toetused	3.960
15. Kultuurilised toetused	161.600
34. Hariduslikud kulud	6.500
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	3.500
Kooliosakonna keskasutis	<u>272.680</u>

B. Riigikoolid.

1. Teenistustasu	276.000
2. Ametisõidud	480
3. Riigiteenijate toetused	14.600
4. Esindus	150
8. Kantseleikulud	765
9. Majapidamine	21.940
10. Avalikud maksud ja kohustused	170
11. Sõidu- ja veokulud	350
12. Vallasvara	2.400
14. Hoonete remont	9.800
15. Kultuurilised toetused	2.650
35. Õppetarbed ja -vahendid	900
88. Hoolealuste ülalpidamine	27.300
90. Segakulud	250
Riigikoolid	<u>357.755</u>

C. Avalikud ja õigustega erakoolid.

	Kr.
1. Teenistustasu	5.221.500
3. Riigiteenijate toetused	263.000
Avalikud ja õigustega erakoolid	<u>5.484.500</u>
Kooliosakond	6.114.935

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

1. Teenistustasu	34.478
2. Ametisõidud	3.500
3. Riigiteenijate toetused	2.000
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	1.000
15. Kultuurilised toetused	203.000
34. Hariduslikud kulud	46.500
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	2.500
Kutseoskuse Osakonna keskasutis	<u>292.978</u>

B. Riigikutsekoolid.

1. Teenistustasu	499.358
2. Ametisõidud	2.745
3. Riigiteenijate toetused	24.200
4. Esindus	1.325
8. Kantseleikulud	8.400
9. Majapidamine	78.130
10. Avalikud maksud ja kohustused	376
11. Sõidu- ja veokulud	1.000
12. Vallasvara	18.000
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	500
14. Hoonete remont	27.000
15. Kultuurilised toetused	250
35. Õppetarbed ja -vahendid	20.000
88. Hoolealuste ülalpidamine	7.700
90. Segakulud	750
Riigikutsekoolid	<u>689.734</u>

C. Avalikud ja õigustega erakutsekoolid.

1. Teenistustasu	1.001.000
3. Riigiteenijate toetused	31.000
Avalikud ja õigustega erakutsekoolid	<u>1.032.000</u>
Kutseoskuse Osakond	2.014.712

Peatükk IV.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakond.

1. Teenistustasu	25.708
2. Ametisõidud	9.400
3. Riigiteenijate toetused	1.848

	Kr.
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	6.300
15. Kultuurilised toetused	247.500
34. Hariduslikud kulud	5.000
35. Õppetarbed ja -vahendid	27.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.000
90. Segakulud	20.000
Noorsoo ja Vabahariduse Osakond	343.756

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

A. Keskasutis.

1. Teenistustasu	10.384
2. Ametisõidud	1.400
3. Riigiteenijate toetused	432
15. Kultuurilised toetused	481.760
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	36.000
84. Rahvusvahelised maksud	500
Teaduse ja Kunsti Osakonna keskasutis	530.476

B. Tartu Ülikool.

1. Teenistustasu	1.030.332
2. Ametisõidud	5.500
3. Riigiteenijate toetused	32.000
9. Majapidamine	5.000
11. Sõidu- ja veokulud	500
39. Instituutide, kabinetide, kliinikute ja laboratooriumide ülalpidamine	183.000
54. Toitusvarustus	7.500
55. Kraamvarustus	5.000
Tartu Ülikool	1.268.832

C. Tallinna Tehnikaülikool.

1. Teenistustasu	251.416
2. Ametisõidud	150
3. Riigiteenijate toetused	9.700
9. Majapidamine	16.300
10. Avalikud maksud ja kohustused	600
11. Sõidu- ja veokulud	500
12. Vallasvara	600
14. Hoonete remont	13.000
15. Kultuurilised toetused	10.000
39. Instituutide, kabinetide, kliinikute ja laboratooriumide ülalpidamine	46.300
Tallinna Tehnikaülikool	348.566

	Kr.
5. D. Tallinna Konservatoorium.	
1. Teenistustasu	81.000
3. Riigiteenijate toetused	3.576
9. Majapidamine	2.300
12. Vallasvara	800
14. Hoonete remont	2.000
15. Kultuurilised toetused	2.000
35. Õppetarbed ja -vahendid	4.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	400
90. Segakulud	300
Tallinna Konservatoorium	96.376

E. Riigi Keskarhiiv.

1. Teenistustasu	31.256
2. Ametisõidud	1.150
3. Riigiteenijate toetused	2.514
4. Esindus	100
8. Kantseleikulud	3.100
9. Majapidamine	7.054
11. Sõidu- ja veokulud	1.000
12. Vallasvara	3.270
14. Hoonete remont	2.000
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	2.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.250
90. Segakulud	500
Riigi Keskarhiiv	55.194
Teaduse ja Kunsti Osakond	2.299.444
Haridusministeerium	10.871.027

KOHTUMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	82.424
2. Ametisõidud	1.950
3. Riigiteenijate toetused	3.830
4. Esindus	1.800
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	750
8. Kantseleikulud	9.350
9. Majapidamine	7.430
10. Avalikud maksud ja kohustused	562
11. Sõidu- ja veokulud	2.300
12. Vallasvara	750
14. Hoonete remont	500
15. Kultuurilised toetused	3.400
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	20.000
90. Segakulud	2.420
Keskasutis	137.466

Peatükk II.

§	Kohtud.	Kr.
1.	Teenistustasu	1.217.256
2.	Ametisõidud	38.500
3.	Riigiteenijate toetused	62.400
4.	Esindus	1.000
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	10.200
8.	Kantseleikulud	98.000
9.	Majapidamine	105.594
10.	Avalikud maksud ja kohustu- sed	12.384
11.	Sõidu- ja veokulud	250
12.	Vallasvara	14.500
14.	Hoonete remont	20.000
41.	Kohtulik asjaajamine ja abi- andmine	78.000
90.	Segakulud	50
	Kohtud	1.658.134

Peatükk III.

Prokuratuur.

1.	Teenistustasu	166.656
2.	Ametisõidud	5.300
3.	Riigiteenijate toetused	7.500
4.	Esindus	1.000
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	1.250
8.	Kantseleikulud	9.350
9.	Majapidamine	2.065
12.	Vallasvara	1.400
43.	Kuritegevuse vastu võitlemine . .	1.200
	Prokuratuur	195.721

Peatükk IV.

Vangimajade Talitus.

1.	Teenistustasu	651.430
2.	Ametisõidud	2.000
3.	Riigiteenijate toetused	74.300
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	49.000
8.	Kantseleikulud	18.700
9.	Majapidamine	134.200
10.	Avalikud maksud ja kohus- tused	3.525
11.	Sõidu- ja veokulud	37.600
12.	Vallasvara	19.000
14.	Hoonete remont	31.000
34.	Hariduslikud kulud	2.000
35.	Õppetarbed ja -vahendid	1.500
42.	Vangide ülalpidamine	413.100
56.	Relvad ja nende varustus	1.750
90.	Segakulud	550
	Vangimajade Talitus	1.439.655

Peatükk V.

§	Tööpõlgurite töölaagrid.	Kr.
1.	Teenistustasu	29.784
2.	Ametisõidud	500
3.	Riigiteenijate toetused	2.600
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	3.130
8.	Kantseleikulud	1.350
9.	Majapidamine	5.398
11.	Sõidu- ja veokulud	2.550
12.	Vallasvara	2.800
14.	Hoonete remont	17.500
34.	Hariduslikud kulud	100
56.	Relvad ja nende varustus	120
88.	Hoolealuste ülalpidamine	12.100
90.	Segakulud	50
	Tööpõlgurite töölaagrid	77.982
	Kohtuministeerium	3.508.958

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1.	Teenistustasu	124.672
2.	Ametisõidud	6.950
3.	Riigiteenijate toetused	6.400
4.	Esindus	2.500
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	2.200
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud . .	3.500
8.	Kantseleikulud	21.050
9.	Majapidamine	28.360
10.	Avalikud maksud ja kohustu- sed	1.280
11.	Sõidu- ja veokulud	3.800
12.	Vallasvara	5.100
14.	Hoonete remont	4.500
15.	Kultuurilised toetused	11.000
82.	Informatsioon	1.500
90.	Segakulud	10.600
	Keskasutis	233.412

Peatükk II.

Kaubandusosakond.

1.	Teenistustasu	68.212
2.	Ametisõidud	2.000
3.	Riigiteenijate toetused	2.200
8.	Kantseleikulud	1.000
11.	Sõidu- ja veokulud	200
12.	Vallasvara	1.250
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed . .	300
14.	Hoonete remont	200
15.	Kultuurilised toetused	2.500
90.	Segakulud	5.500
	Kaubandusosakond	83.362

Peatükk III.

Maksude Talitus.

§	A. Keskasutis.	Kr.
1.	Teenistustasu	143.200
2.	Ametisõidud	2.700
3.	Riigiteenijate toetused	7.800
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	700
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	800
8.	Kantseleikulud	31.750
9.	Majapidamine	13.805
10.	Avalikud maksud ja kohus- tused	320
11.	Sõidu- ja veokulud	2.500
12.	Vallasvara	1.600
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	400
14.	Hoonete remont	2.000
90.	Segakulud	3.550
	Maksude Talituse keskasutis	211.125

B. Asutised kohtadel.

1.	Teenistustasu	866.092
2.	Ametisõidud	30.000
3.	Riigiteenijate toetused	67.500
5.	Ametnikkude ja teenijate va- rustus	50.000
8.	Kantseleikulud	50.000
9.	Majapidamine	56.456
10.	Avalikud maksud ja kohus- tused	13.107
11.	Sõidu- ja veokulud	5.240
12.	Vallasvara	17.000
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	1.000
14.	Hoonete remont	32.000
56.	Relvad ja nende varustus	150
90.	Segakulud	19.000
	Asutised kohtadel	1.207.545

C. Piiritusmonopol.

1.	Teenistustasu	68.660
2.	Ametisõidud	700
3.	Riigiteenijate toetused	6.500
8.	Kantseleikulud	5.800
9.	Majapidamine	9.600
10.	Avalikud maksud ja kohus- tused	4.700
11.	Sõidu- ja veokulud	250
12.	Vallasvara	33.000
14.	Hoonete remont	16.500
26.	Piiritusmonopoli erikulud	3.158.045
90.	Segakulud	64.065
	Piiritusmonopol	3.367.820
	Maksude Talitus	4.786.490

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

§	Rahandusosakond.	Kr.
1.	Teenistustasu	69.408
2.	Ametisõidud	1.400
3.	Riigiteenijate toetused	3.250
8.	Kantseleikulud	4.050
15.	Kultuurilised toetused	484.500
23.	Väärtmärkide valmistamine	86.895
40.	Kodifikatsioon ja kirjastamine	9.500
90.	Segakulud	20.100
91.	Üldised ettenägemata kulud	100.000
	Rahandusosakond	779.103

Peatükk V.

Tööstusosakond.

1.	Teenistustasu	82.480
2.	Ametisõidud	4.000
3.	Riigiteenijate toetused	5.420
8.	Kantseleikulud	5.000
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	1.000
15.	Kultuurilised toetused	18.200
29.	Loodusvarade uurimine	30.000
84.	Rahvusvahelised maksud	700
	Tööstusosakond	146.800

Peatükk VI.

Krediidi- ja Kindlustusasutiste
Inspektor.

1.	Teenistustasu	30.680
2.	Ametisõidud	2.500
3.	Riigiteenijate toetused	880
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	200
8.	Kantseleikulud	1.820
9.	Majapidamine	1.995
12.	Vallasvara	350
90.	Segakulud	500
	Krediidi- ja Kindlustusasutis- te Inspektor	38.925

Peatükk VII.

Ratsionaliseerimise Komitee.

1.	Teenistustasu	20.700
2.	Ametisõidud	1.850
3.	Riigiteenijate toetused	300
8.	Kantseleikulud	2.100
9.	Majapidamine	2.840
12.	Vallasvara	520
90.	Segakulud	1.000
	Ratsionaliseerimise Komitee	29.310
	Majandusministeerium	6.097.402

PÖLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk I.

§	Keskasutis.	Kr.
1.	Teenistustasu	610.312
2.	Ametisõidud	66.400
3.	Riigiteenijate toetused	55.405
4.	Esindus	1.800
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	2.371
7.	Juriidiline abi ja kohtukulud	3.000
8.	Kantseleikulud	82.800
9.	Majapidamine	34.620
10.	Avalikud maksud ja kohustused	2.253
11.	Sõidu- ja veokulud	4.100
12.	Vallasvara	13.000
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	1.200
14.	Hoonete remont	3.300
40.	Kodifikatsioon ja kirjastamine	2.075
84.	Rahvusvahelised maksud	6.447
85.	Konverentsid ja erakorralised esindused	250
90.	Segakulud	12.600
	Keskasutis	901.933

Peatükk II.

Katastri ja Maakorralduse Osakond.

1.	Teenistustasu	80.968
2.	Ametisõidud	13.950
3.	Riigiteenijate toetused	5.872
8.	Kantseleikulud	8.690
9.	Majapidamine	7.183
10.	Avalikud maksud ja kohustused	89
12.	Vallasvara	1.400
14.	Hoonete remont	800
29.	Loodusvarade uurimine	6.500
63.	Maakorraldamine ja maaparrandamine	131.000
90.	Segakulud	50
	Katastri ja Maakorralduse Osakond	256.502

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

1.	Teenistustasu	74.060
2.	Ametisõidud	1.750
3.	Riigiteenijate toetused	1.888
4.	Esindus	225
8.	Kantseleikulud	1.270
9.	Majapidamine	5.040

§

Kr.

10.	Avalikud maksud ja kohustused	66
11.	Sõidu- ja veokulud	1.800
12.	Vallasvara	6.235
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	28.000
14.	Hoonete remont	800
15.	Kultuurilised toetused	738.304
37.	Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	3.100
44.	Autasud ja ergutused	1.200
90.	Segakulud	5.000
	Põllumajandusosakond	868.738

Peatükk IV.

Riigimetsade Talitus.

1.	Teenistustasu	1.262.000
2.	Ametisõidud	93.200
3.	Riigiteenijate toetused	316.022
5.	Ametnikkude ja teenijate varustus	97.000
8.	Kantseleikulud	53.668
9.	Majapidamine	29.765
10.	Avalikud maksud ja kohustused	294.000
11.	Sõidu- ja veokulud	360
12.	Vallasvara	6.400
13.	Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	450
14.	Hoonete remont	90.000
15.	Kultuurilised toetused	16.776
35.	Õppetarbed ja -vahendid	5.000
56.	Relvad ja nende varustus	4.000
66.	Metsaasjandus	650.000
90.	Segakulud	150
	Riigimetsade Talitus	2.918.791

Peatükk V.

Veterinaartalitus.

1.	Teenistustasu	135.740
3.	Riigiteenijate toetused	12.500
	Veterinaartalitus	148.240
	Põllutööministeerium	5.094.204

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1.	Teenistustasu	188.619
2.	Ametisõidud	4.500
3.	Riigiteenijate toetused	8.620
4.	Esindus	1.800

§	Kr.
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.000
8. Kantseleikulud	27.400
9. Majapidamine	28.900
10. Avalikud maksud ja kohustused	2.729
11. Sõidu- ja veokulud	250
12. Vallasvara	1.500
14. Hoonete remont	1.500
34. Hariduslikud kulud	2.500
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	2.500
56. Relvad ja nende varustus	2.500
90. Segakulud	8.450
Keskasutis	282.768

Peatükk II.

Politseitalitus.

1. Teenistustasu	2.765.757
2. Ametisõidud	254.364
3. Riigiteenijate toetused	228.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	312.140
8. Kantseleikulud	199.850
9. Majapidamine	148.605
10. Avalikud maksud ja kohustused	6.589
11. Sõidu- ja veokulud	94.000
12. Vallasvara	16.000
14. Hoonete remont	13.000
15. Kultuurilised toetused	25.000
34. Hariduslikud kulud	300
35. Õppetarbed ja -vahendid	2.000
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	200
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.500
42. Vangide ülalpidamine	2.750
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	140.000
44. Autasud ja ergutused	3.000
54. Toitlusvarustus	12.000
56. Relvad ja nende varustus	52.500
57. Inseneriline ja tehniline varustus	1.000
90. Segakulud	1.500
Politseitalitus	4.280.055

Peatükk III.

Piirivalve.

1. Teenistustasu	797.600
2. Ametisõidud	21.300
3. Riigiteenijate toetused	95.898
8. Kantseleikulud	32.500
9. Majapidamine	68.622
10. Avalikud maksud ja kohustused	500
11. Sõidu- ja veokulud	71.500
12. Vallasvara	7.400

§	Kr.
14. Hoonete remont	13.500
35. Õppetarbed ja -vahendid	800
43. Kuritegevuse vastu võitlemine	19.000
44. Autasud ja ergutused	1.500
54. Toitlusvarustus	224.500
55. Kraamvarustus	260.000
56. Relvad ja nende varustus	33.300
59. Hobuste tervishoid	300
60. Sõjalaevade varustus ja korrahoidmine	32.550
61. Kindlustustööd	9.200
90. Segakulud	250
Piirivalve	1.690.220
Siseministeerium	6.253.043

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	47.239
2. Ametisõidud	2.400
3. Riigiteenijate toetused	4.072
4. Esindus	1.800
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	400
8. Kantseleikulud	14.300
9. Majapidamine	12.210
10. Avalikud maksud ja kohustused	565
11. Sõidu- ja veokulud	2.715
12. Vallasvara	2.000
14. Hoonete remont	500
90. Segakulud	5.900
Keskasutis	94.101

Peatükk II.

Farmaatsiaosakond.

1. Teenistustasu	18.081
2. Ametisõidud	1.200
3. Riigiteenijate toetused	720
15. Kultuurilised toetused	5.000
39. Instituutide, kabinetide, laboratooriumide ja kliinikute ülalpidamine	2.000
90. Segakulud	600
Farmaatsiaosakond	27.601

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.

A. Keskasutis.

1. Teenistustasu	192.580
2. Ametisõidud	1.000
3. Riigiteenijate toetused	1.320

	Kr.
4. Esindus	250
15. Kultuurilised toetused	550.450
41. Kohtulik asjaajamine ja abiandmine	1.500
48. Rahva tervishoid	229.600
87. Pensionid	4.313.050
89. Riiklik hoolekanne	587.000
90. Segakulud	600
Tervishoiu ja Hoolekande Talituse keskasutis	5.877.350

B. Tervishoiu- ja hoolekandeesutised.

1. Teenistustasu	409.529
49. Haigete ja hoolealuste ülalpidamine	669.186
Tervishoiu- ja hoolekandeesutised	1.078.715
Tervishoiu ja Hoolekande Talitus	6.956.065

Peatükk IV.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond.

A. Keskasutis.

1. Teenistustasu	39.599
2. Ametisõidud	1.350
3. Riigiteenijate toetused	1.176
4. Esindus	250
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	1.200
15. Kultuurilised toetused	108.100
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	500
50. Õnnetusjuhtumite vastu kindlustamine	45.000
83. Töökaitse	6.000
85. Konverentsid ja erakorralised esindused	6.000
87. Pensionid	100.000
90. Segakulud	1.500
Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakonna keskasutis	310.675

B. Tööinspeksiooni jaoskonnad.

1. Teenistustasu	60.596
2. Ametisõidud	7.450
3. Riigiteenijate toetused	2.354
8. Kantseleikulud	8.780
9. Majapidamine	9.768
12. Vallasvara	840
90. Segakulud	100
Tööinspeksiooni jaoskonnad	89.888
Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond	400.563

Peatükk V.

Loodushoiu- ja Turismi-instituut.

A. Keskasutis.

	Kr.
1. Teenistustasu	41.610
2. Ametisõidud	1.500
3. Riigiteenijate toetused	3.244
4. Esindus	500
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	130
8. Kantseleikulud	3.800
9. Majapidamine	10.000
10. Avalikud maksud ja kohustused	441
11. Sõidu- ja veokulud	2.100
12. Vallasvara	1.600
15. Kultuurilised toetused	61.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	2.000
90. Segakulud	1.500
Loodushoiu- ja Turismi-instituudi keskasutis	129.425

B. Asutised kohtadel.

1. Teenistustasu	30.001
2. Ametisõidud	300
3. Riigiteenijate toetused	4.897
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	2.037
8. Kantseleikulud	485
9. Majapidamine	9.470
10. Avalikud maksud ja kohustused	437
11. Sõidu- ja veokulud	5.425
12. Vallasvara	3.900
14. Hoonete remont	19.500
74. Rahvapargid ja platsid	80.000
90. Segakulud	1.035

Asutised kohtadel 157.487

Loodushoiu- ja Turismi-instituut 286.912

Sotsiaalministeerium 7.765.242

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjaministeerium 23.915.640

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	70.732
2. Ametisõidud	1.950
3. Riigiteenijate toetused	3.564
4. Esindus	1.800

	Kr.
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	1.173
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	50
8. Kantseleikulud	10.350
9. Majapidamine	14.850
10. Avalikud maksud ja kohustused	1.000
12. Vallasvara	800
15. Kultuurilised toetused	5.000
82. Informatsioon	100
90. Segakulud	8.350
Keskasutis	119.719

Peatükk II.

Ehitusosakond.

1. Teenistustasu	62.722
2. Ametisõidud	3.000
3. Riigiteenijate toetused	3.016
4. Esindus	250
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	753
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	100
8. Kantseleikulud	4.000
9. Majapidamine	1.590
10. Avalikud maksud ja kohustused	3.097
11. Sõidu- ja veokulud	4.240
12. Vallasvara	2.500
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	1.500
14. Hoonete remont	8.000
15. Kultuurilised toetused	3.100
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	8.000
90. Segakulud	100
Ehitusosakond	105.968

Peatükk III.

Maanteede Talitus.

1. Teenistustasu	54.810
2. Ametisõidud	3.500
3. Riigiteenijate toetused	3.372
4. Esindus	500
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	267
8. Kantseleikulud	900
11. Sõidu- ja veokulud	6.000
12. Vallasvara	1.600
13. Materjalide proovimised ja saaduste kontroll ning katsed	500
34. Hariduslikud kulud	1.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	1.000
73. Teede, sildade ja parvede ehitamine ja korrashoidmine	5.565.345
90. Segakulud	3.100
Maanteede Talitus	5.641.894

Peatükk IV.

Posti-, Telegraafi- ja Telefoni-
talitus.

	Kr.
1. Teenistustasu	2.826.100
2. Ametisõidud	25.000
3. Riigiteenijate toetused	189.500
4. Esindus	600
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	100.000
8. Kantseleikulud	72.900
9. Majapidamine	170.774
10. Avalikud maksud ja kohustused	10.190
11. Sõidu- ja veokulud	609.508
12. Vallasvara	38.000
14. Hoonete remont	48.000
23. Väärtmärkide valmistamine	33.092
34. Hariduslikud kulud	750
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	986
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	30.000
72. Telegraafi, telefoni ja radio korrashoidmine ja arendamine	1.291.800
84. Rahvusvahelised maksud	396.000
90. Segakulud	35.100
Posti-, Telegraafi- ja Telefoni- talitus	5.878.300

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

1. Teenistustasu	5.847.395
2. Ametisõidud	33.000
3. Riigiteenijate toetused	610.248
4. Esindus	1.000
5. Ametnikkude ja teenijate varustus	205.000
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	100
8. Kantseleikulud	61.320
9. Majapidamine	207.485
10. Avalikud maksud ja kohustused	10.000
11. Sõidu- ja veokulud	4.550
12. Vallasvara	46.586
15. Kultuurilised toetused	1.500
34. Hariduslikud kulud	2.000
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine	2.000
67. Rongide liikumine ja kauba- vedu	2.799.900
68. Veerevate abinõude korrashoidmine	2.846.600
69. Teede ja raudtee ehitiste korrashoidmine	2.276.703
70. Varustuse talitus	96.500
90. Segakulud	29.200
Raudteede Talitus	15.081.087

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.		Kr.
1. Teenistustasu		498.356
2. Ametisõidud		6.400
3. Riigiteenijate toetused . . .		41.000
4. Esindus		250
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus		4.788
7. Juriidiline abi ja kohtukulud		1.000
8. Kantseleikulud		14.150
9. Majapidamine		24.402
10. Avalikud maksud ja kohus- tused		73.000
11. Sõidu- ja veokulud		7.000
12. Vallasvara		12.600
14. Hoonete remont		20.000
15. Kultuurilised toetused . . .		1.000
29. Loodusvarade uurimine . . .		500
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine		2.280
70. Varustuse talitus		8.000
76. Sadamasildade korrashoidmi- ne		120.000
77. Ujuvabinõude, tuletornide ja elektrikraanade ülalpidamine		242.000
79. Ujuvabinõude, elektrikraana- de, tuletornide, mere- ja liini- märkide remont		180.000
90. Segakulud		40.668
Veeteede Talitus		<u>1.297.394</u>
Teedeministeerium		<u>28.124.362</u>

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	143.446
2. Ametisõidud	1.350
3. Riigiteenijate toetused . . .	5.048
4. Esindus	17.400
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus	4.717
7. Juriidiline abi ja kohtukulud	2.230
8. Kantseleikulud	23.500
9. Majapidamine	15.200
10. Avalikud maksud ja kohustu- sed	1.300
11. Sõidu- ja veokulud	8.400
12. Vallasvara	1.960
14. Hoonete remont	9.890
15. Kultuurilised toetused . . .	76.700
80. Rahvusvaheliste lepingute sõl- mimine ja täitmine	8.000
90. Segakulud	3.200
Keskasutis	<u>322.341</u>

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldised kulud.		Kr.
2. Ametisõidud		60.000
3. Riigiteenijate toetused . . .		8.540
4. Esindus		40.000
5. Ametnikkude ja teenijate va- rustus		13.520
40. Kodifikatsioon ja kirjastamine		4.400
82. Informatsioon		60.000
84. Rahvusvahelised maksud . .		79.694
85. Konverentsid ja erakorrali- sed esindused		5.000
86. Eestimaalaste võõrsilt koju- toomine		13.000
90. Segakulud		100
Üldised kulud		<u>284.254</u>
B. Saatkonnad ja konsulaaresindused.		
1. Teenistustasu		659.972
2. Ametisõidud		19.810
8. Kantseleikulud		51.258
9. Majapidamine		126.967
10. Avalikud maksud ja kohustu- sed		11.006
11. Sõidu- ja veokulud		2.900
12. Vallasvara		14.280
14. Hoonete remont		14.237
90. Segakulud		760
Saatkonnad ja konsulaaresindu- sed		<u>901.190</u>
Välisesindused		<u>1.185.444</u>
Välisministeerium		<u>1.507.785</u>

RIIGI VÕLAD.

27. Riigi võlgade ja intresside ta- sumine	2.347.700
Riigi võlad	<u>2.347.700</u>
Korralised kulud	<u>97.347.448</u>

ERAKORRALISED KULUD.

A. Riigiasutiste kulud.

PEAMINISTER JA RIIGIKANTSELEI.

Peatükk II.

Riigikantselei.

D. Riigi Statistika Keskbüroo.

1. Põllumajandusloenduse kor- raldamine	56.700
Riigi Statistika Keskbüroo	<u>56.700</u>
Riigikantselei	<u>56.700</u>
Peaminister ja Riigikantselei	<u>56.700</u>

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

	Kr.
5 A. Keskasutis.	
1. Toetus koolihoonete ehitamiseks	42.000
Kooliosakonna keskasutis	42.000
Kooliosakond	42.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

C. Avalikud ja õigustega erakutsekoolid.

1. Toetus koolihoonete ehitamiseks	81.000
2. Alusvara sihtasutisele „Jäända Põllumajanduslikud Õpetasutised“	25.000
Avalikud ja õigustega erakutsekoolid	106.000
Kutseoskuse Osakond	106.000

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

A. Keskasutis.

1. Toetus teaduslike raamatute ja loengute kirjastamiseks	13.000
2. Kiek in de Köki torni ümber ehitamine	8.000
3. Toetus Eesti Seltsile „Ilmarine“ Narvas hoone remondiks	20.000
4. Toetus Rakvere Rahvamaja ehituse lõpuleviimiseks . .	10.000
Teaduse ja Kunsti Osakonna keskasutis	51.000

B. Tartu Ülikool.

1. Instituutide hoone ehitamine	50.000
2. Ülikooli asutiste sisustamine	7.000
3. Raadiohäirete summutamise seadeldiste soetamine . . .	3.000
Tartu Ülikool	60.000

C. Tallinna Tehnikaülikool.

1. Laboratooriumide ja kabinetide sisustamine	22.000
Tallinna Tehnikaülikool	22.000

5 E. Riigi Keskarhiiv. Kr.

1. Tule-, pommi- ja gaasikindlate ruumide ehitamine . .	70.000
Riigi Keskarhiiv	70.000
Teaduse ja Kunsti Osakond	203.000
Haridusministeerium	351.000

KOHTUMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kohtud.

1. Kinnisvarade soetamine . .	52.400
Kohtud	52.400

Peatükk IV.

Vangimajade Talitus.

1. Uued ehitused	12.000
Vangimajade Talitus	12.000
Kohtuministeerium	64.400

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

1. Toetus tulekindla ehitusmaterjali levitamiseks	140.000
Rahandusosakond	140.000
Majandusministeerium	140.000

PÕLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Riigile sundvõõrandatud maa- de ja päraldiste eest tasumaks- mine	800.000
Keskasutis	800.000

Peatükk II.

Katastri ja Maakorralduse Osakond.

1. Maatöölise Elamute Ehitus- fondi täiendamine	110.000
Katastri ja Maakorralduse Osakond	110.000

Peatükk III.

§	Põllumajandusosakond.	Kr.
1.	Toetus piimaühingutele . . .	10.000
2.	Piimasaaduste ekspordi kindlustamine	100.000
3.	Lambavilla hinna kindlustamine	15.000
4.	Hävitatud taimede ja taimesaaduste eest kahjutasud . . .	2.000
5.	Kanamunade ekspordi kindlustamine	100.000
6.	Põllumajanduse mehhaniseerimise soodustamine	50.000
7.	Põllutöölise premeerimine . . .	25.000
8.	Räimeturu korraldamine . . .	15.000
	<u>Põllumajandusosakond</u>	<u>317.000</u>

Peatükk IV.

Riigimetsade Talitus.

1.	Uued ehitused	60.000
2.	Asundus- ja renditaludel kasvava metsa hindamine	2.000
3.	Piiriaeade ehitamine Saaremaal	2.500
	<u>Riigimetsade Talitus</u>	<u>64.500</u>
	<u>Põllutööministeerium</u>	<u>1.291.500</u>

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1.	Piiriäärsete maade kultuuri edendamise	76.000
2.	Toetus sihtasutisele „Eesti Kultuurfilm“	30.000
	<u>Keskasutis</u>	<u>106.000</u>

Peatükk II.

Politseitalitus.

1.	Relvad ja nende varustus . . .	18.000
2.	Riigiasutiste varustamine õhukaitse alal	100.000
3.	Kinnisvara soetamine	1.500
	<u>Politseitalitus</u>	<u>119.500</u>

Peatükk III.

Piirivalve.

1.	Vahilaeva ehitamine	130.000
2.	Kinnisvara soetamine	4.000
	<u>Piirivalve</u>	<u>134.000</u>
	<u>Siseministeerium</u>	<u>359.500</u>

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.

§	A. Keskasutis.	Kr.
1.	Toetus omavalitsustele hoolekande korraldamiseks . . .	290.000
2.	Toetus laste toitlustamiseks . . .	120.000
3.	Sanitaaraudode soetamine . . .	8.500
4.	Toetus linnadele joogiveesadeldiste korraldamiseks . . .	10.000
5.	Toetus haiglate püstitamiseks ja nende sisustuse täiendamiseks	303.700
	<u>Tervishoiu ja Hoolekande Talituse keskasutis</u>	<u>732.200</u>

B. Tervishoiu- ja hoolekandetasutised.

1.	Taagepera sanatooriumi uue hoone sisustamine ja muud kulud	35.000
	<u>Tervishoiu- ja hoolekandetasutised</u>	<u>35.000</u>
	<u>Tervishoiu ja Hoolekande Talitus</u>	<u>767.200</u>

Peatükk IV.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond.

A. Keskasutis.

1.	Toetus sihtasutisele „Rahvamaja“	50.000
	<u>Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakonna keskasutis</u>	<u>50.000</u>
	<u>Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond</u>	<u>50.000</u>

Peatükk V.

Loodushoiu- ja Turismiinstituut.

A. Keskasutis.

1.	Toetus kodukaunistamise alal	10.000
2.	Uued ehitused	7.600
	<u>Loodushoiu- ja Turismi-instituudi keskasutis</u>	<u>17.600</u>
	<u>Loodushoiu- ja Turismi-instituut</u>	<u>17.600</u>
	<u>Sotsiaalministeerium</u>	<u>834.800</u>

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjaministeerium 10.084.360

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

§	Keskasutis.	Kr.
1.	Toetus laevaliinidele	20.000
2.	Toetus lennuasjanduse aren- damiseks	100.000
3.	Toetus lennuasjanduse eri- eclarvele	352.583
4.	Toetus lennuettevõtte a/s-ile „Ago“	100.000
5.	Intresside tasumine riikliku ehitusettevõtte „Ehitaja“ lae- nult	7.800
	Keskasutis	580.383

Peatükk II.

Ehitusosakond.

1.	Uued ehitused	830.700
2.	Ehituspropaganda	5.000
3.	Tüübiliste hoonete projek- teerimine ja ehitusalaste nor- mide väljatöötamine	3.000
4.	Asulate planeerimine	3.000
	Ehitusosakond	841.700

Peatükk III.

Maanteede Talitus.

1.	Mitmesuguste teede ehitamine ja korrastamine	8.000
	Maanteede Talitus	8.000

Peatükk IV.

Posti-, Telegraafi- ja
Telefonitalitus.

1.	Telefoni- ja raadiojaamade laiendamine	202.307
	Posti-, Telegraafi- ja Tele- fonitalitus	202.307

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

1.	Jaamade laiendamine ja uute hoonete ehitamine	130.310
2.	Maade võõrandamine	8.478
3.	Eriotstarbeliste ülesannete täitmine	89.880
4.	Raudteede võrgu arendamine	16.265
5.	Veereva koosseade juurde- muretsemine ja uuendamine	175.000
6.	Pealishitise uuendamine	380.000

§		Kr.
7.	Veereva koosseade, pealis- ehitise, materjali ja töökodade sisseseadete juurdemuretsemi- seks ning uuendamiseks teh- tud laenu ja intresside tasumine	350.209
8.	Toetus Kaarepere Raudtee- laste Kodule	5.000
	Raudteede Talitus	1.155.142

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

1.	Hoonete ehitamine	4.000
2.	Hüdrotehnilised ehitused meresadamates	174.000
3.	Hüdrotehnilised ehitused si- semistel veeteedel	22.000
4.	Tuletornide, meremärkide, elektrikraanade ja ujuvabinõu- de täiendamine ning korras- tamine	127.000
5.	Maa-alade mõõtmine	4.500
6.	Süvendustööd ja jõgede regu- leerimine	120.000
	Veeteede Talitus	451.500
	Teedeministeerium	3.239.032
	Riigiasutiste kulud	16.421.292

B. Operatsioonifondid.

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

1.	Koolimajade Ehituslaenu Fon- di täiendamine	350.000
2.	Laen sihtasutisele „J. Vest- holmi Poeglaste Era-Humani- taargümnaasium“ koolihoone ehitamiseks	50.000
	Kooliosakonna keskasutis	400.000
	Kooliosakond	400.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

1.	Koolimajade Ehituslaenu Fon- di täiendamine	140.000
2.	Tööstus- ja Majandusõpi- laste Koolide Fondi täienda- mine	5.000
	Kutseoskuse Osakonna kesk- asutis	145.000
	Kutseoskuse Osakond	145.000

Peatükk IV.

	Noorsoo ja Vabahariduse Osakond.	Kr.
1.	Rahvamajade ehitamine ja parandamine	50.000
	Noorsoo ja Vabahariduse Osakond	50.000
	Haridusministeerium	595.000

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

1.	Laen tööliste elumajade ehi- tamiseks	100.000
----	--	---------

2.	Elektrifitseerimise keskusest osavõtmine	500.000
	Rahandusosakond	600.000
	Majandusministeerium	600.000

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1.	Laevanduse Laenufondi täie- endamise	25.000
	Keskasutis	25.000
	Teedeministeerium	25.000
	Operatsioonifondid	1.220.000
	Erakorralised kulud	17.641.292
	Kulud	114.988.740

L i s a

Eesti Vabariigi tulude ja ku-
lude eelarvele 1940/41. aas-
taks.

K r e d i i d i k a v a d

riigieelarvesse võetud mitmesse eelarve-aastasse ulatuvate kulude kohta.

Alus: Riigieelarve seaduse (RT 1938, 24, 200) § 10.

§	Kulude nimetus	Kulude kogusumma Kr.	Varem määratud Kr.	1940/41. a. ja järgnevatele aastatele langev krediit		
				1940/41. a. Kr.	1941/42. a. Kr.	1942/43. a. Kr.
	ERAKORRALISED KULUD.					
	A. Riigiasutiste kulud.					
	HARIDUSMINISTEERIUM.					
	Peatükk V.					
	Teaduse ja Kunsti Osa- kond.					
	B. Tartu Ülikool.					
1	Instituutide hoone ehitamine ¹⁾	2)423.000	100.000	50.000	100.000	50.000
	Haridusministeerium	423.000	100.000	50.000	100.000	50.000
	SISEMINISTEERIUM.					
	Peatükk III.					
	Piirivalve.					
1	Vahilaeva ehitamine ¹⁾	735.000	520.000	130.000	85.000	—
	Siseministeerium	735.000	520.000	130.000	85.000	—

§	Kulude nimetus	Kulude kogusumma Kr.	Varem määratud Kr.	1940/41. a. ja järgnevale aastatele langev krediit		
				1940/41. a. Kr.	1941/42. a. Kr.	1942/43. a. Kr.
	SÕJAMINISTEERIUM	124.000	—	61.000	63.000	—
	TEEDEMINISTEERIUM.					
	Peatükk II.					
	Ehitusosakond.					
1	Uued ehitused:					
	a) Haridusministeeriumi alal.					
	Riigi Tööstuskooli hoone					
	pealeehitise teostamine ühes					
	kooli võimlaga	125.000	—	75.000	50.000	—
	b) Siseministeeriumi alal.					
	Valitsusasutistele ühishoone					
	ehitamine Mustvees ¹⁾ . . .	234.000	100.000	—	134.000	—
	Teedeministeerium	359.000	100.000	75.000	184.000	—
	Riigiasutiste kulud	1.641.000	720.000	316.000	432.000	50.000
	Erakorralised kulud	1.641.000	720.000	316.000	432.000	50.000
	Kokku kulud	1.641.000	720.000	316.000	432.000	50.000

¹⁾ 1939/40. a. krediitkavade muutmine.

²⁾ Kr. 123.000.— kaetakse Tartu Ülikooli erisummadest.

II.

Käesolev eelarve ühes lisaga jõustub 1. aprillist 1940.

188.

Rnk. nr. 89.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni (täiendatud koosseisus)

SELETUSKIRI

EESTI VABARIIGI TULUDE JA KULUDE EELARVE 1940/41. AASTAKS JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon (täiendatud koosseisus) võttis Eesti Vabariigi tulude ja kulude eelarve 1940/41. aastaks vastu sel kujul, nagu see oli vastu võetud Riigivolikogu poolt ja esitab Riiginõukogule sel kujul vastuvõtmiseks.

Ühtlasi märgib komisjon, et Riigi eelarve seaduse § 11 ja 19 pkt. 3 nõuete kohaselt oli esitatud komisjonile ka Eripõhikirjade ja määruste alusel teotsevate pankade ning käitiste ja üksikute riigiasutiste valitseda olevate eristarbeliste kapitalide 1940/41. aastate erielarved ja komisjon tutvus nende eelarvetega.

189.

Rnk. nr. 96.

Riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGINÕUKOGU KUJUNDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riiginõukogu kujundamise seaduse (SK I 1938, 3, 5) § 16 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 16. Vähemusrahvuste kultuuri alalt valitav Riiginõukogu liige valitakse valimiskoosolekul, millest iga vähemusrahvuse poolt, kuhu kuuluvate kodanike arv riigis ületab 20000, võtab osa neli esindajat ja iga teise vähemusrahvuse poolt kaks esindajat. Vähemusrahvuste esindajaiks võidakse valida ainult neid vastavasse vähemusrahvusse kuuluvaid kodanikke, kel on hääleõigus Riigivolikogu valimistel. Valimiskoosoleku kokkukutsuja ja juhataja määrab Siseminister.

Kultuuroromavalitsust omava vähemusrahvuse esindajad valib vastav kultuurivalitsus.

Kulturomavalitsust mitte-omaval vähemusrahvusel on esindajate valimise õigus sel juhul, kui vähemusrahvusse kuuluvate kodanike arv moodustab vähemalt kolme esimese astme kohaliku omavalitsuse administratiivpiirides vähemalt 30% elanike üldarvust. Nende vähemusrahvuste esindajate valimine toimub vastavast vähemusrahvusest linna- ja vallavolinike poolt järgmiste lõigete korras.

Esindajaid on õigus valida ainult nende linnade ja valdade vähemusrahvusest linna- ja vallavolinikel, kus vastavast vähemusrahvusest kodanike arv moodustab vähemalt 30% vastava linna või valla elanike üldarvust. Linna- ja vallavolinikud peavad valimistest osavõtmiseks esitama linna- või vallavalitsuse tõendi oma kuuluvuse kohta vastavasse vähemusrahvusse.

Vastava vähemusrahvuse esindajate valimiseks valivad iga maakonna linnade ja valdade vähemusrahvusest linna- ja vallavolinikud maavanema poolt linna- või vallavalitsuse kaudu kokkukutsutud koosolekul endi keskelt kaks valijameest, kui maakonnas vastavasse vähemusrahvusse kuuluvate kodanike arv ületab 1000, ja ühe valijamehe, kui see arv on 1000 või vähem. Seda koosolekut juhatab maavanem või tema poolt määratud ametiisik.

Vähemusrahvuste esindajad valitakse iga vähemusrahvuse valijameeste koosolekul. Valijameeste koosoleku kokkukutsuja ja juhataja määrab Siseminister.

Kui vähemusrahvusel on esindajate valimise õigus ainult ühe maakonna piirides, toimub vähemusrahvuse esindajate valimine otseselt vastava maakonna linna- ja vallavolinike poolt, kes on õigustatud esindajate valimisest osa võtma. Sel juhul toimub esindajate valimine koosolekul, mida juhatab vastav maavanem või tema poolt määratud ametiisik.

Esindajate valimiseks õigustatud vähemusrahvused ja esindajate arvu, samuti linnad ja vallad, kust linna- ja vallavolinikud osa võtavad esindajate valimisest, ning vastavas maakonnas valimisele kuuluvate valijameeste arvu määrab Valimiste Peakomitee. Määramisel võetakse aluseks kulturomavalitsust omava vähemusrahvuse suhtes rahvusnimekirja kantud liikmete arv ja kulturomavalitsust mitte-omava vähemusrahvuse suhtes viimase rahvaloenduse andmed, viimasel juhul arvutades maha vahepeal Eesti kodakondsusest lahkunud isikud.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

190.

Rnk. nr. 96.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

RIIGINÕUKOGU KUJUNDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riiginõukogu kujundamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatault vastuvõtmiseks.

191.

Rnk. nr. 95.

Isikutõestamise ja liikumise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

ISIKUTÕESTAMISE JA LIKUMISE SEADUS.

I.

1. peatükk.

Isikutõestamine.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Eesti kodanik võib riigi piirides tõestada oma isikut igasuguste tõendite varal, välja arvatud juhul, kus vastavate seaduste või määruste põhjal on selleks nõutav isikutunnistuse esitamine.

Riiklikes huvides võib Vabariigi Valitsus isikutõestamiseks kehtima panna üldise isikutunnistuste võtmise kohustuse kogu riigis või selle üksikutes osades.

§ 2. Riigi piiridest lahkumisel peab Eesti kodanik isiku tõestamiseks võtma passi või teiste riikidega sõlmitud kokkuleppeis ettenähtud passi-asendava dokumendi.

§ 3. Eestis viibivad välismaalased peavad omama vastava riigi välispassi või sellekohaseis kokkuleppeis ettenähtud välispassi asendavat dokumenti oma kodakondsuse järgi.

Eestis viibivad kodakondsuseta välismaalased on kohustatud võtma passi asendava tunnistuse.

2. jagu.

Isikutunnistused ja passi asendavad tunnistused.

§ 4. Isikutunnistust on õigus saada igal Eesti kodanikul, kes on vähemalt 14 aastat vana.

Alla 14 aastased kodanikud märgitakse nende vanemate isikutunnistusele. Isikliku

isikutunnistuse võivad nad saada ainult oma vanemate, eestkostjate või hooldajate nõusolekul.

Eelmise löike eeskirju kohaldatakse ka kodakondsuseta välismaalastele passi asendava tunnistuse andmisel.

§ 5. Isikutunnistus antakse linna- või vallavalitsusest, kus isikutunnistuse soovija on kodanike nimekirjas.

Kodakondsuseta välismaalastele annab passi asendava tunnistuse Siseministeerium.

§ 6. Isikutunnistus ja kodakondsuseta välismaalase passi asendav tunnistus on tähtajata.

§ 7. Isikutunnistuselt ja kodakondsuseta välismaalase passi asendavalt tunnistuselt võetakse väljaandmisel nende valmistamise kulude katteks maksu Siseministri poolt määratud suuruses.

Isikuid, kes ei ole suutelised tasuma eelmises löikes tähendatud maksu, võib isikutunnistusi või passe asendavaid tunnistusi andev asutus maksumt vabastada.

§ 8. Isikutunnistuse ja kodakondsuseta välismaalaste passi asendava tunnistuse vormi määrab Siseminister.

3. jagu.

Passid.

§ 9. Passid jagunevad välis-, diplomaatilisteks ja ametpassideks.

Välispassi vormi määrab Siseminister ja diplomaatilise ning ametpassi vormi Välisminister.

§ 10. Välispassi võidakse anda Eesti kodanikule, kelle lahkumiseks riigi piiridest ei ole seaduslikke takistusi.

§ 11. Alla 18 aastastele kodanikele, välja arvatud abielus, lesed ja lahutatud naiskodanikud, võidakse anda välispassi ainult nende vanemate, eestkostjate või hooldajate nõusolekul.

§ 12. 17—35 aastastele meeskodanikele, kes ei ole sõjaväes ajateenistust täitnud, võidakse anda välispassi ainult nende elukoha sõjaväeringkonna ülima nõusolekul.

§ 13. Välispassi ei anta kodanikele, kes on tunnustatud nõdra- või hullumeelseiks.

§ 14. Välispassile võidakse kanda peale passisaaja:

- 1) abikaasa;
- 2) alla 18 aastased pojad ja alla 18 aastased vallalised tütreid;
- 3) isikud, kes kõrge vanuse või tervisliku seisundi tõttu või muul põhjusel ei saa läbi kõrvalabi ja -hooleta.

§ 15. Ekskursioonist ja õpireisist osavõtjatele, samuti ühekordseks reisiks laevamees-

konnale, kes saadetakse välismaale Eesti laeva mehitamiseks, võidakse anda ühisvälispass.

§ 16. Välispass antakse tähtajaga kuni 3 aastani. Välispassi tähtaega võidakse pikendada, kui ei ilmne käesoleva seaduse § 10—13 ettenähtud takistusi.

§ 17. Diplomaatilist passi on õigus saada:

- 1) Vabariigi Presidendil;
- 2) Sõjavägede Ülemjuhatajal;
- 3) Vabariigi Valitsuse liikmel;
- 4) Riigivolikogu Esimehel ja Riiginõukogu Esimehel;
- 5) Riigikontrolööril, Õiguskantsleril ja Riigisekretäril;
- 6) Sõjavägede Juhatajal;
- 7) diplomaatilisse koosseisu kuuluvail välisesinduste liikmel;
- 8) diplomaatilisse koosseisu kuuluvail Välisministeeriumi ametnikel, samuti diplomaatilistel kulleritel;
- 9) Eesti kutsekonsulitel;
- 10) Vabariigi Presidendi või Vabariigi Valitsuse poolt välismaale lähetatud või välismaa valitsuste või rahvusvaheliste ametlike organisatsioonide juurde nimeetatud isikuil;
- 11) Riigikogu üldkoosoleku juhatuse, Riigivolikogu juhatuse või Riiginõukogu juhatuse ülesandel välismaale saadetavail Riigivolikogu ja Riiginõukogu liikmel ning Riigivolikogu ja Riiginõukogu ametkonda kuuluvail isikuil — sõiduks välismaa parlamentide juurde või parlamentide rahvusvaheliste organisatsioonide konverentsidele ja koosolekuile;
- 12) endistel Vabariigi Presidentidel, Riigivanematel ja Sõjavägede Ülemjuhatajatel ning pensionil olevatel saadikutel;
- 13) eelmistes punktides tähendatud isikute perekonnaliikmel, kesjuures perekonnaliikmeiks loetakse abikaasa, isiku juures elutsevad alaealised pojad ja vallalised tütreid.

§ 18. Ametpassi on õigus saada:

- 1) ametlikes ülesannetes välismaale lähetatud isikuil vastava ministri või keskasutise juhataja ettepanekul;
- 2) välisesinduste ametnikel, kes ei kuulu diplomaatilisse koosseisu;
- 3) kõrgemate õppeasutiste poolt välismaale lähetatud õppejõududel;
- 4) Eesti aukonsulitel, kui nad on Eesti kodanikud;
- 5) Eesti aukonsulite sekretäridel, kui nad on Eesti kodanikud;
- 6) Eesti välisesinduste ja diplomaatilisse koosseisu kuuluvate välisesinduste liik-

mete majateenijail, kui nad on Eesti kodanikud;

- 7) eelmistes punktides tähendatud isikute perekonnaliikmeil, kusjuures perekonnaliikmeiks loetakse abikaasa, isiku juures elutsevad alaealised pojad ja vallalised tütreid.

§ 19. Diplomaatilisele ja ametpassile võidakse kanda peale passisaaja:

- 1) abikaasa;
- 2) alla 18 aastased pojad ja alla 18 aastased vallalised tütreid.

§ 20. Välispassid annab Siseministeerium, kusjuures Siseministril on õigus panna välispasside andmine ka politseiprefektidele.

Välismaal viibivaile Eesti kodanikele võib anda välispassi ka Eesti kutsekonsul või konsuli ülesandeid täitev diplomaatiline esindaja, samuti aukonsul, kellele see õigus Siseministri ja Välisministri vahelisel kokkuleppel on antud.

§ 21. Siseministril on õigus keelata välispasside andmine või nende kehtivuse pikendamise kodanikele, kelle tegevus või käitumine välismaal võib olla kahjulik Eesti riigile või rahvale.

§ 22. Diplomaatilisi ja ametpassi annab Välisministeerium. Erakordse tarviduse korral võivad Välisministri nõusolekul anda diplomaatilisi ja ametpassi ka välisesinduste juhid.

§ 23. Välispassilt võetakse maksu Vabariigi Valitsuse poolt määratud suuruses, mis ei või ületada 30 krooni poolaastas, kusjuures Vabariigi Valitsusel on õigus oma määrusega maksumäärasid liigitada ja teatavat liiki isikuid maksust vabastada.

Välisriikidega sõlmitud kokkuleppeis ettenähtud passi-asendavalt dokumendilt võidakse võtta maksu Vabariigi Valitsuse poolt määratud suuruses, mis ei või ületada välispassimaksu määrasid, kuivõrd see ei ole tähendatud kokkulepetega korraldatud teisiti.

Diplomaatilised ja ametpassid antakse maksuta.

§ 24. Kodanikult, kes välismaal viibides ei uuenda välispassi selle tähtaja möödumisel või viibib välismaal passita või passi asendava dokumendita (§ 2), nõutakse välispassi või passi asendava dokumendi maks sisse administratiivkorras, arvates maksu poolaastaviisi iga möödunud või alanud poolaasta eest.

§ 25. Kui välispassi saanud kodanik välismaale ei sõida, võib ta 1 kuu jooksul arvates passi väljaandmise päevast makstud raha tagasi saada, kui ta annab passi tagasi ja tasub plangi hinna.

§ 26. Välispassidelt saadavast maksust eraldatakse 25% kasutamiseks turismi edendamiseks Eestis ja riigiteenijate tervisekosutuse

otstarbel ellukutsutud asutiste ülalpidamise toetamiseks.

Eelmises lõikes tähendatud summade kasutamise lähemad alused ja korra määrab Vabariigi Valitsus oma määrusega.

2. peatükk.

Liikumine.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 27. Eesti kodanikel on liikumine ja elukoha muutmine vaba, kuivõrd see ei ole kitsendatud käesoleva või teiste seaduste alusel.

§ 28. Välismaalaste liikumine ja elukoha muutmine riigi piirides korraldatakse Vabariigi Valitsuse määrusega, kusjuures selle määruse alusel võidakse nõuda välismaalastelt peatuslubasid ja võtta neilt peatuslubade ning registreerimise makse.

§ 29. Siseministril on õigus riigi julgeoleku ja avaliku korra huvides keelata teataval piirkondades rahvakogumised ja seal mitteasuvate isikute liikumist.

Samuti on Siseministril õigus keelata üksikute isikute viibimist või asumist kohtades, kus nende tegevus või käitumine võib ohustada riigi julgeolekut või avalikku korda või rikkuda riigi välispoliitilisi suhteid ning vastavil juhitudel määrata neile elamispiirkond, keelates sealt lahkumise.

§ 30. Üle riigi piiri liikumine toimub Vabariigi Valitsuse poolt antud määruses ettenähtud korras.

§ 31. Eesti kodanike väljarändamise kohta on Vabariigi Valitsusel õigus anda määrusi.

Samuti on Vabariigi Valitsusel õigus riiklikes huvides anda määrusi kodanike lahkumise keelu kohta riigi piiridest.

§ 32. Siseministril on õigus oma otsusega sulgeda riigi piiri mõnele liigile välismaalastele.

§ 33. Siseministeeriumil on õigus keelduda välismaalase sisselaskmisest riigi piiridesse.

Eelmises lõikes tähendatud otsustele ei ole edasikaebust kohtukorras.

§ 34. Salaja üle riigi piiri tulnud välismaalane võetakse vahi alla kuni väljasaatmiseni, kui talle peatusluba ei anta.

§ 35. Siseministril on õigus soovimata välismaalast riigi piiridest välja saata.

Välismaalasele, kelle väljasaatmine ei ole teostatav, võidakse määrata asukoht Siseministri otsusega.

Eelmistes lõigetes tähendatud otsused on lõplikud ja nende peale ei ole edasikaebust.

§ 36. Kinnipidamiskaristuse kandmisele mõistetud välismaalast ei või välja saata enne karistuse kandmise lõppu.

2. jagu.

Elanike registreerimine.

§ 37. Elanike registreerimiseks on majaanikud või -valdajad või nende volinikud kohustatud pidama linnas majaraamatut ja maal — majaanike nimekirja.

Võõrasteasutiste pidajad või juhatajad, samuti raviasutiste juhatajad on kohustatud pidama võõrasteraamatut.

§ 38. Majaraamatusse kantakse linnas isikud, kes peatuvad majas üle 3 ööpäeva, ja majaanike nimekirja maal isikud, kes peatuvad majas üle 7 ööpäeva.

Võõrasteraamatusse kantakse võõraste- ja raviasutistes peatuvad isikud nende vastuvõtmisel asutisse.

§ 39. Majas, võõraste- või raviasutises peatuvate isikute lahkumine majast, võõraste- või raviasutisest märgitakse vastavalt majaraamatusse, majaanike nimekirja või võõrasteraamatusse.

§ 40. Linnades majaraamatusse kantud ja sealt kustutatud isikud registreeritakse Siseministri määramisel kas politseis või linnavalitsuses ja maal majaanike nimekirja kantud ja sealt kustutatud isikud vallavalitsuses.

Võõrasteraamatusse kantud ja sealt kustutatud isikud registreeritakse politseis. Kui isiku viibimine võõrasteasutises kestab üle 14 päeva, registreeritakse ta ka eelmises lõikes ettenähtud korras.

§ 41. Registreerimine toimub majaanike või -valdajate või nende volinike, võõrasteasutiste pidajate või juhatajate ja raviasutiste juhatajate vastutusel.

§ 42. Majaraamatu, majaanike nimekirja ja võõrasteraamatu vorm ning pidamise kord, samuti registreerimise kord ja tähtajad määratakse Siseministri määrusega.

3. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 43. Siseministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

Diplomaatiliste ja ametpasside kohta käivad määrused annab Siseminister kokkuleppel Välisministriga.

II.

Enne käesoleva seaduse jõustumist antud isikutunnistused, passid ja passe asendavad tunnistused jäävad kehtima.

III.

Käesoleva seaduse § 5 tähendatud asutistest antakse isikutunnistusi alates Siseministri poolt määratud tähtajast. Kuni selle tähtajani antakse isikutunnistusi kodaniku alalise elukoha linna- või vallavalitsusest.

IV.

Käesoleva seaduse jõustumisel maal alaliselt majas elavad isikud kantakse majaanike nimekirja ja registreeritakse vallavalitsuses majaaniku või valdaja või nende voliniku poolt Siseministri poolt määratud tähtajaks.

V.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotavad kehtivuse:

- 1) Isikutöestamise ja liikumise seadus (RT 1930, 48, 308; 1936, 33, 235; 1937, 15, 116 XVIII; 1938, 27, 221);
- 2) Heakorra ja julgeoleku seaduse (VSK XIV k.) § 365—379.

—

192.

Rnk. nr. 95.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

ISIKUTÖESTAMISE JA LIIKUMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Isikutöestamise ja liikumise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

—

193.

Rnk. nr. 95.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ettepanek Riiginõukogule 14. III 1940 komisjoni antud eelnõu kohta.

ISIKUTÖESTAMISE JA LIIKUMISE SEADUS.

§ 29. Siseministril on õigus riigi julgeoleku ja avaliku korra huvides keelata teatavais piirkondades rahvakogumised ja seal mitteasuvate isikute liikumist.

Samuti on Siseministril õigus keelata kuni ühe aastani üksikute isikute viibimist või asumist kohtades, kus nende tegevus või käitumine võib ohustada riigi julgeolekut või ava-

likku korda või rikkuda riigi välispoliitilisi suhteid.

Seletuskiri.

Üldkomisjon, kaaludes Isikutöestamise ja liikumise seaduse eelnõu pärast selle eelnõu Üldkomisjoni tagasiandmist, leidis vajalikuks muuta eelnõu § 29. Nimelt leidis Üldkomisjon, et § 29 II lõikes ettenähtud Siseministri õigus määrata vastavil juhtudel isikutele, kellele on keelatud viibimine või asumine teatud kohtades, elamispiirkond, keelates neile sealt lahkumise, osutub liialt kaugeleminevaks kodanikkude liikumise ja elukoha muutmise vabaduse kitsendamisel. Teiselt poolt looks säärane norm täiesti uue instituudi meie seadusandluses (asumisele saatmine), mis meie riigikorda hästi ei sobiks ja mille vajadust otsustarbekohasuse seisukohast ei ole küllaldaselt põhjendatud. Peale selle leidis Üldkomisjon õigeks ajaliselt piirata Siseministri õigust keelata üksikute isikute viibimist või asumist kohtades, kus nende tegevus või käitumine võib ohustada riigi julgeolekut või avalikku korda või rikkuda riigi välispoliitilisi suhteid, ühe aastaga, et see keeld ei osutuks välja- saadetule eluaegseks.

Muudes eelnõu osades Üldkomisjon parandusi ei teinud ja võttis selle muutmatult (välja arvatud § 29) vastu.

194.

Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

JÕUVANKRITE LIINI- JA JUHUVEO KORRALDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse (RT 1936, 48, 393; 1936, 54, 461; 1938, 42, 401) § 2, 4, 5, 6, 9, 13, 14, 15, 25, 31, 32, 36, 37, 39, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 56 ja 98 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Käesoleva seaduse järgi ei ole luba nõutav reisijate ega kauba veoks:

- 1) Raudteede Talitusel ning Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitusel;
- 2) linnaomavalitsustel — oma administratiivpiires;
- 3) lennuettevõttele — reisijate ja kauba veolennuväljale ja lennuväljal.

§ 4. Liinivedu võib toimuda ainult liiniveo üldvõrgus ettenähtud liinidel. Liin lüuakse ning võetakse üldvõrku, kui selle olemasolu nõuab elanikkonna vajaduste rahuldamine ja kui võrku võetav liin ei tekita kahjulikku võistlust veoettevõtete vahel.

Liiniveo üldvõrgu määrab:

- 1) maaliinide alal — Teedeminister, ära kuulates Liikluskomitee ja vastava maavalitsuse arvamused;
- 2) linnaliinide alal — linnavolikogu Teedeministri kinnitusel, kusjuures Teedeminister kuulab enne kinnitamist ära Liikluskomitee arvamuse.

Maaliinideks loetakse linnadevahelisi ja täielikult või osaliselt väljaspool linnade administratiivpiire olevaid liine ja linnaliinideks — linnade administratiivpiires olevaid liine.

Käesoleva paragrahvi teise lõike korras toimub ka liiniveo üldvõrgu muutmine ning täiendamine.

Teedeminister võib takistamatu ja ohutu liiklemise ning elanikkonna liiklemisvajaduste parema rahuldamise huvides linnavalitsuselt nõuda, et ta esitaks volikogule ettepaneku liiniveo üldvõrgu muutmiseks või täiendamiseks.

Enne liini määramist üldvõrku või üldvõrgust väljajätmist kuulatakse ära Sõjavägede Juhataja arvamused.

§ 5. Liiniveolubade väljaandmist otsustavad:

- 1) maaliinide alal — Maanteede Talituse direktor, ära kuulates vastava maavalitsuse arvamused;
- 2) linnaliinide alal — linnavalitsus Teedeministri kinnitusel.

Linnaomavalitsus võib volikogu otsusel linnaliinide pidamise võtta enda kätte. Vastav otsus kuulub Teedeministri kinnitamisele kokkuleppel Siseministriga. Kui linnavolikogu otsus liinipidamise linna kätte võtmise alal kinnitamist ei leia, on linnavalitsus kohustatud niisuguse liini ekspluateerimiseks välja andma, kui Teedeminister seda nõuab katkestamatu liiklemise huvides.

Teedeminister võib üldhuvides või riiklikel kaalutlustel võtta ühenduse pidamise maaliinidel Raudteede Talituse kätte.

§ 6. Liiniveoluba antakse välja ainult siis, kui teede ja tänavate seisukord liinipidamist võimaldab.

§ 9. Liiniveoluba on tähtajaline ja ta antakse üldreeglina 5—9 aastaks. Väljaantavate liinide liiniveolubade kestuse määrab Teedeminister.

Liinide katsetamiseks, hooajalisteks vedudeks avatud liinide pidamiseks ja liinide ümberkorraldamise otstarbel võidakse lubasid anda lühemaks ajaks kui 5 aastaks.

Pärast loa tähtaja möödumist uuendatakse luba Teedeministri poolt määratud tähtaja kesksiks senisele pidajale, kui ta on liini korralikult pidanud ja kui liinipidamist pole otsustatud võtta Raudteede Talituse kätte või kui liin pole määratud ümberühmitamisele.

§ 13. Kui liiniveoluba selle kehtivuse lõppemisel senisele omanikule ei uuendata, või kui liiniveoluba tühistatakse, või kui loaomanik loobub liinipidamisest, siis on uus liinipidaja või liini sulgemise korral liiniveoluba väljaandja kohustatud ära ostma endiselt liinipidajalt liinipidamisega otseses ühenduses olevad maa-alad ning kõlblikud ehitised ja seadmed. Kui liiniveoluba ei uuendata senisest omanikust mitteleenevatel põhjustel, siis kuuluvad äraostmisele ka liinipidamisega otseses ühenduses olevad jõuvankrid.

Kui senisele liinipidajale liiniveoluba ei uuendata, teatatakse sellest liinipidajale vähemalt 1 kuu enne loa tähtaja lõppu.

Esimeses lõikes tähendatud liinipidaja on kohustatud 2 kuu jooksul arvates vastava teadaande kättesaamisest loa väljaandjale teatama, kas ta soovib esimeses lõikes tähendatud varad üle anda, ja jaataval korral ühtlasi teatama nende eest nõutava hinna. Nõutud hinna vastavust varade tegelikule väärtusele kontrollib Maanteede Talitus. Kui nõutud hind ületab varade tegeliku väärtuse, määrab uuele liinipidajale kohusliku hinna Maanteede Talitus Teedeministri poolt antud juhendite kohaselt.

§ 14. Uuelt liinipidajalt võidakse nõuda tagatist § 13 tähendatud ostukohustuse täitmiseks.

§ 15. Enne liiniveolubade väljaandmist teevad loaandjad kavatses olevad liinid ja nende väljaandmise tingimused teatavaks Raudteede Talitusele ning Posti-, Telegraafi- ja Telefoni-talitusele Teedeministri poolt antud määrustes lähemalt ettenähtud ajal.

§ 25. Liiniveo-jõuvankritel võivad tasuta sõita:

- 1) liinipidamise üldise ja kohapealse järelevalve teostamisega seotud isikud (§ 51);
- 2) politseiametnikud teenistuskohuste täitmisel;
- 3) Vabadussõja invaliidide sõidusoodustuse seaduses (RT 1938, 59, 568) Vabadussõja invaliidideks loetud isikud;
- 4) liinipidaja poolt väljaantud tasuta sõidupileteid omavad isikud.

Peale selle on Teedeministril õigus lubada liiniveo-jõuvankritel tasuta sõita ametiisikutel, kellede teenistus on ühenduses liiklemis- ja maanteede-ala korraldamisega.

Jõuvankrite registreerimisasutiste koosseisu kuuluvate nende isikute nimekirja, kes olevalt liinipidamise järelevalve teostamisest on

õigustatud tasuta sõitma liiniveo-jõuvankritel, kinnitab Teedeminister. Samuti määrab Teedeminister kokkuleppel Siseministriga piirkonnad, kus ja millisel arvul seal politseiametnikud on õigustatud tasuta sõitma. Teedeministril on õigus üksikuil juhtudel piirata Vabadussõja invaliididele tasuta sõidupiletite väljaandmist ja kindlaks määrata sõidupiletite väljaandmise ja kasutamise korda.

Liinipidaja poolt väljaantud tasuta sõidupiletite nimestik esitatakse registreerimiseks Maanteede Talitusele.

§ 31. Liiniühenduste üldkavas ettenähtud ehitisi püstitavad ja soetavad Maanteede Talitus ja liinipidajad. Maanteede Talitus teostab nende ehitiste püstitamist ja soetamist Teedeministeriumi Teedekapitali arvel kas otseselt või maavalitsuste kaudu.

§ 32. Teedeministeriumi Teedekapitali arvel püstitatud ja soetatud ehitised või ruumid ehitistes, kuivõrd need on liinipidamiseks vajalikud, antakse liinipidajate kasutada.

Võimaluse korral antakse eelmises lõikes nimetatud ehitistes liinipidamiseks mittevajalikke ruume kas tasuta või osalise tasu eest kasutada politseile ja maavalitsustele liiklusjärelevalve ning teedekorrashoiu korraldamiseks, Eesti Punasele Ristile esmaabi korraldamiseks, postiametkonnale ametitalituste teostamiseks ja asulate heakorrahingutele ametiruumideks.

Ehitiste ja üksikruumide kasutamise tingimused ja nende kasutamise eest võetava tasu normid kinnitab Teedeminister. Neis ehitistes olevaid äriruume võidakse Teedeministri otsusel kasutada anda üldistel alustel.

Teedeminister võib oma otsusega nende ehitiste ja ruumide kasutada andmise korraldamise, korrashoiu- ja järelevalve teostamise panna nende ehitiste asukoha linna- või maavalitsusele temaga kokkulepitava tasu eest.

Kasutada antud ehitistest ja ruumidest saadav tasu läheb Teedeministeriumi Teedekapitali arvele.

Liinipidajatele kuuluvates ehitistes nähakse vajaduse korral Maanteede Talituse direktori nõudel ette ametiruumid politseile ja Eesti Punasele Ristile. Neid ruume on politsei ja Eesti Punane Rist õigustatud tasuta kasutama liiklusjärelevalve ja esmaabi korraldamiseks.

§ 36. Juhuveoks loetakse maksulist reisi- ja kaubavedu ilma liiniühendust (§ 3) iseloomustavate tingimusteta.

Juhuveoks on nõutav luba, välja arvatud § 48 p. 2—4 ettenähtud erandid.

§ 37. Linna- ja maavolikogud võivad vastavate määrustega kindlaks määrata juhuveo alal tegutseda võivate jõuvankrite arvu ülemäärat ja kohuslikuks teha nende jõuvankrite

juhtidele vormirõivastuse kandmise. Need määrused kinnitab Teedeminister kokkuleppel Siseministriga.

Samuti võivad linna- ja maavalitsused määrata juhuveo-jõuvankrite seisukohti ning seisukohtade kasutamise tingimusi.

Teedeminister võib määrata tähtja esimeses lõikes tähendatud määruste või nende muutmise või kehtetuks tunnustamise määruste andmiseks juhuveo-jõuvankrite arvu kindlaksmääramise, kindlaksmääratud arvu muutmisse või piiramise äramuutmisse puutuv osas.

§ 39. Juhuveolubadest laekunud summad kantakse Teedeministeeriumi Teedekapitali arvele.

§ 43. Juhuveo-jõuvankritega teostatavate vedude kohta võidakse kehtima panna veotariifide ülem- ja alammäärasid. Need määrad pannakse kehtima kas üleriiklikult, üksikute omavalitsuste administratiivpiiride või pikamaaliste kaubavedude kohta. Pikamaaliseks kaubaveoks loetakse kaubavedu kahe või mitme omavalitsuse administratiivpiires.

Veotariifide ülem- ja alammäärad määrab kindlaks Tariifinõukogu.

Linna- või maavolikogul on õigus üleriiklikult või vastavate omavalitsuste kohta kehtimapanud veotariifide ülem- ja alammäärade piires tariife määrata.

Kui Tariifinõukogu poolt veotariifide ülem- ja alammäär kindlaks määratud ei ole, kuuluvad linna- või maavolikogu poolt vastu võetud veotariifid Teedeministri kinnitamisele.

Teedeministril on õigus määrata, millistel kaubavedudel peab kaasas olema kauba-nimekiri ja millistel pikamaalistel kaubavedudel kauba-saatekiri.

Kauba-nimekirjade ja -saatekirjade vormid ja nende täitmise korra, samuti kauba-nimekirjade ja -saatekirjade alal aruandmise korra määrab Teedeminister.

§ 44. Autobustega võidakse linna piires teostada juhuvedu vastava linnavalitsuse loal, väljaspool linna piire kui ka veoks üle linna piiride — maavalitsuse loal. Lubasid antakse välja sõitudeks kestusega mitte üle 10 päeva. Üle riigi piiri sõitudeks annab lubasid Maanteede Talitus. Nende sõitude kestus ei või ületada 60 päeva.

Luba ei ole nõutav sõjaväelaste ühingute poolt korraldatavaks ekskursioonideks, kui sõit toimub sõjaväe jõuvankritega.

§ 45. Paragrahvis 44 tähendatud lubadelt üheks edasi-tagasisõiduks võetakse maksu: lubadelt sõitudeks kestusega kuni 3 päeva — 4 krooni, kuni 7 päeva — 7 krooni ja kuni 10 päeva — 10 krooni ning lubadelt üle riigi piiri sõiduks, kestusest olenemata, — 20 krooni.

Korduvateks edasi-tagasisõitudeks antakse lubasid kehtivusega kuni 3 päeva, võttes nende eest maksu 6 krooni.

Maanteeteenijate ja -töölise huvisõitudeks antavad load ei kuulu maksustamisele.

Vabaduse Risti kavaleride, vigastatud sõjameeste ja sõjaväeliste ühingute väljasõitudeks, kui sõit taotleb ühingu põhikirjas ettenähtud sihte, võidakse maksuta anda lubasid Maanteede Talituse igakordsel nõusolekul.

§ 48. Inimeste maksuline või maksuta vedu veoautodel on keelatud, välja arvatud alljärgnevad erandid:

- 1) põllu- ja kalasaaduste veol — Maanteede Talituse poolt antud lubade kohaselt;
- 2) tööandja oma tööliste veol töökohale ja tagasi ning vedude juures tegutsevate tööliste veol;
- 3) kaitseliidu, politsei, gaasikaitse, tuletõrje ja Eesti Punase Risti üksuste veol alarimide, õppuste, paraadide ja sanitaarteenistuse korraldamise puhul;
- 4) Sõjaministeeriumi ja sõjaväe ülesandel teostatavatel vedudel;
- 5) sõitudel laatadele, näitustele ja avalikele pidustustele ning huvisõitudel — maavalitsuste poolt antud lubade kohaselt.

Teedeminister võib anda määrusi eelmises lõikes tähendatud inimesteveo keelamiseks või piiramiseks.

§ 49. Sõitudeks laatadele, näitustele ja avalikele pidustustele ning huvisõitude korraldamiseks võivad maavalitsused anda lubasid inimeste veoks veoautodega juhul, kui puudub kestva ühenduse või juhuveo-autobuste kasutamise võimalus. Neid lubasid ei või anda sõitudeks kestusega üle 10 päeva.

Lubasid ei anta õpilaste veoks veoautodega.

§ 50. Veoautodega inimeste veoks antavalt lubadelt (§ 49) üheks edasi-tagasisõiduks võetakse maksu: lubadelt sõitudeks kestusega kuni 3 päeva — 8 krooni, kuni 7 päeva — 15 krooni ja kuni 10 päeva — 20 krooni.

Korduvate sõitude teostamiseks antakse lubasid kehtivusega kuni 3 päeva, võttes nende eest maksu 15 krooni.

Vabaduse Risti kavaleride, vigastatud sõjameeste ja sõjaväeliste ühingute väljasõitudeks, kui sõit taotleb ühingu põhikirjas ettenähtud sihte, võidakse maksuta anda lubasid Maanteede Talituse igakordsel nõusolekul.

§ 51. Liinipidamise ja juhuveo üldjärelevat teostab Maanteede Talitus.

Kohapealset järelevat teostavad jõuankrite registreerimisasutised, liiklusjärelevat ametnikud ja Teedeministri poolt määratud isikud.

§ 56. Paragrahvis 53 nimetatud kavade ja liiklemisvahendite koostööga seotud põhimõtteleliste küsimuste kohta seisukoha võtmiseks asutatakse Liiklusnõukogu.

Liiklusnõukogusse kuuluvad:

esimehena Teedeministri abi ja liikmetena:

- 1) Teedeministeeriumi peainspektor, kes on ühtlasi esimehe asemik;
- 2) Maanteede Talituse direktor;
- 3) Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalituse direktor;
- 4) Raudteede Talituse direktor;
- 5) Veeteede Talituse direktor;
- 6) Õhusõidu osakonna direktor;
- 7) Majandusministeeriumi esindaja;
- 8) Sõjamineeriumi esindaja;
- 9) Kaubandus-Tööstuskoja esindaja;
- 10) Põllutöökoja esindaja;
- 11) Eesti Maaomavalitsuste Liidu esindaja;
- 12) Eesti Linnade Liidu esindaja;
- 13) Teedeministeeriumi poolt tunnustatud liinipidajate- ja autoomanike-organisatsioonide ning autojuhtide-töövõtjate organisatsioonide esindajad, iga organisatsiooniliigi poolt üks esindaja;
- 14) üks Teedeministri poolt nimetatud liiklusalasid asjatundja;
- 15) Eesti Punase Risti esindaja.

Kui nõukogu koosolekust võtab osa Teedeminister, siis juhatab tema seda koosolekut.

Liiklusnõukogul on sekretär, kelle määrab Teedeminister.

§ 98. Teedeministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Sama seaduse 2. osa täiendatakse § 9¹ ja 18¹ järgmises redaktsioonis:

§ 9¹. Liiklemise otstarbekama korraldamise huvides võib Teedeminister maaliine ümber rühmitada ja nõuda liiniveo-ettevõtete ümberkorraldamist, kusjuures tal on õigus koondada liine üksikute ettevõtete kätte ning määrata nende ettevõtete juriidilist iseloomu.

Liinide koondamise korral on koondatud liinide pidajate poolt moodustatud ettevõttele liiniderühma väljaandmisel eesõigus. Kui liinipidajad Teedeministri poolt antud tähtaja jooksul uut ettevõtet ei moodusta, kaotavad nad eesõiguse.

Liini koondamise korral liitmise teel mõne liiniderühmaga on koondatud liini pidajal õigus osa võtta ettevõttest, kelle pidamisele liin läks, senini liinipidamisse rakendatud kapitali ja varadega. Vaidluste korral määrab selle kapitali suuruse Maanteede Talituse direktor.

Eelmistes lõigetes tähendatud eesõigust liinipidamist enda kätte saada või õigust liinipidamis-ettevõttest osa võtta pole neil senistel

liinipidajatel, kellede senine tegevus liinipidamise alal ei olnud nõuetekohane. Nõuetekohasuse küsimused otsustab Teedeminister.

§ 18¹. Liinipidamisõiguse ja autobusejaamade kasutamise eest linnaomavalitsuste poolt võetavad tasud kinnitab Teedeminister kokkuleppel Majandusministriga.

III.

Samas seaduses:

1) asendatakse:

§ 12 ja 16 sõna „liinipidamisluba“ sõnaga „liiniveoluba“;

§ 28 p. 3 sõna „sundmäärustele“ sõnaga „määrustele“;

§ 34 sõnad „võõrandada“ ja „võõrandamise seaduse“ sõnadega „sundvõõrandada“ ja „sundvõõrandamisseaduste“;

§ 41 nimetus „ajutine maavalitsus“ nimetusega „maavalitsus“;

§ 60 p. 2 viide „§ 58 p. 2“ viitega „§ 58 teise lõike p. 2“;

2) kustutatakse:

§ 18 viide „(RT 57 — 1934)“.

IV.

Sama seaduse § 17 neljas lõige, § 99, 100 ja 101 kaotavad kehtivuse.

195.

Rnk. nr. 94.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

JÕUVANKRITE LIINI- JA JUHUEO KORRALDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

196.

Rnk. nr. 94.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ettepanek Riiginõukogule 14. III 1940 komisjoni tagasi antud eelnõu kohta.

JÕUVANKRITE LIINI- JA JUHUEO KORRALDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

§ 4. Liinivedu võib toimuda ainult liiniveo üldvõrgus ettenähtud liinidel. Liin luuakse ning võetakse üldvõrku, kui selle olemasolu

nõuab elanikkonna vajaduste rahuldamine ja kui võrku võetav liin ei tekita kahjulikku võistlust veoettevõtete vahel.

Liiniveo üldvõrgu määrab:

- 1) maaliinide alal — Teedeminister, ära kuulates Liikluskomitee ja vastavate maa- ning linnavalitsuste arvamused;
- 2) linnaliinide alal — linnavolikogu Teedeministri kinnitusele, kusjuures Teedeminister kuulab enne kinnitamist ära Liikluskomitee arvamuse.

Maaliinideks loetakse linnadevahelisi ja täielikult või osaliselt väljaspool linnade administratiivpiire olevaid liine ja linnaliinideks — linnade administratiivpiires olevaid liine.

Käesoleva paragrahvi teise lõike korras toimub ka liiniveo üldvõrgu muutmine ning täiendamine.

Teedeminister võib takistamatu ja ohutu liiklemise ning elanikkonna liiklemisvajaduste parema rahuldamise huvides linnavalitsuselt nõuda, et ta esitaks volikogule ettepaneku liiniveo üldvõrgu muutmiseks või täiendamiseks.

Enne liini määramist üldvõrku või üldvõrgust väljajätmist kuulatakse ära Sõjavägede Juhataja arvamus.

§ 5. Liiniveolubade väljaandmist otsustavad:

- 1) maaliinide alal — Maanteede Talituse direktor, ära kuulates vastavate maa- ja linnavalitsuste arvamused;
- 2) linnaliinide alal — linnavalitsus Teedeministri kinnitusele.

Linnaomavalitsus võib volikogu otsusel linnaliinide pidamise võtta enda kätte. Vastav otsus kuulub Teedeministri kinnitamisele kokkuleppel Siseministriga. Kui linnavolikogu otsus liinipidamise linna kätte võtmise alal kinnitamist ei leia, on linnavalitsus kohustatud niisuguse liini ekspluateerimiseks välja andma, kui Teedeminister seda nõuab katkestamatu liiklemise huvides.

Teedeminister võib üldhuvides või riiklikel kaalutlustel võtta ühenduse pidamise maaliinidel Raudteede Talituse kätte.

§ 9. Liiniveoluba on tähtjaline ja ta antakse üldreeglina 5—9 aastaks. Väljaantavate liinide liiniveolubade kestuse määrab Teedeminister.

Liinide katsetamiseks, hooajalisteks vedudeks avatud liinide pidamiseks ja liinide ümberkorraldamise otstarbel võidakse lubasid anda lühemaks ajaks kui 5 aastaks.

Pärast loa tähtaja möödumist uuendatakse luba Teedeministri poolt määratud tähtaja kesteks senisele pidajale, kui ta on liini korralikult pidanud ja kui liinipidamist pole otsustatud võtta Raudteede Talituse või linnaomavalitsuste kätte või kui liin pole määratud ümberrühmitamisele.

§ 13. Kui liiniveoluba selle kehtivuse lõppemisel senisele omanikule ei uuendata, või kui liiniveoluba tühistatakse, või kui loaomanik loobub liinipidamisest, siis on uus liinipidaja või liini sulgemise korral liiniveoluba väljaandja kohustatud ära ostma endiselt liinipidajalt liinipidamisega otseses ühenduses olevad maa-alad ning kõlblikud ehitised ja seadmed. Kui liiniveoluba ei uuendata senisest omanikust mitteolenevatel põhjustel, siis kuuluvad äraostmisele ka liinipidamisega otseses ühenduses olevad jõuvankrid.

Kui senisele liinipidajale liiniveoluba ei uuendata, teatatakse sellest liinipidajale vähemalt 2 kuud enne loa tähtaja lõppu.

Esimeses lõikes tähendatud liinipidaja on kohustatud 2 kuu jooksul arvates vastava teadaande kättesaamisest loa väljaandjale teatama, kas ta soovib esimeses lõikes tähendatud varad üle anda, ja jaataval korral ühtlasi teatama nende eest nõutava hinna. Nõutud hinna vastavust varade tegelikule väärtusele kontrollib Maanteede Talitus. Kui nõutud hind ületab varade tegeliku väärtuse, määrab uuele liinipidajale kohusliku hinna Maanteede Talitus Teedeministri poolt antud juhendite kohaselt.

§ 48. Inimeste maksuline või maksuta vedu veoautodel on keelatud, välja arvatud alljärgnevad erandid:

- 1) põllu- ja kalasaaduste veol — Maanteede Talituse poolt antud lubade kohaselt;
- 2) tööandja oma tööliste veol töökohale ja tagasi ning vedude juures tegutsevate tööliste veol;
- 3) kaitseliidu, politsei, gaasikaitse, tule- ja Eesti Punase Risti üksuste veol alarmide, õppuste, paraadide ja sanitaarteenistuse korraldamise puhul;
- 4) Sõjaministeeriumi ja sõjaväe ülesandel teostatavatel vedudel;
- 5) sõitudel laatale, näitustele, matustele ja avalikele pidustustele ning huvisõitudel — maavalitsuste poolt antud lubade kohaselt.

Teedeminister võib anda määrusi eelmises lõikes tähendatud inimesteveo keelamiseks või piiramiseks.

§ 49. Sõitudeks laatale, näitustele, matustele ja avalikele pidustustele ning huvisõitude korraldamiseks võivad maavalitsused anda lubasid inimeste veoks veoautodega juhul, kui puudub kestva ühenduse või juhuveo-autobuste kasutamise võimalus. Neid lubasid ei või anda sõitudeks kestusega üle 10 päeva.

Lubasid ei anta õpilaste veoks veoautodega.

Ühtlasi paneb Üldkomisjon ette täiendada Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise sea-

duse muutmise seadust V osaga järgmises redaktsioonis:

V.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Seletuskiri.

§ 4 teine lõige p. 1 täiendati sõnadega „ning linnavalitsuste“, mille kohaselt Teedeminister liiniveo üldvõrgu määramisel maa-liinide alal kuulab ka linnavalitsuste arvamuse, kui osa liini asub linna administratiivpiires või kui liin täielikult asub kahe linna piirides.

Samasisuline parandus samadel motiividel on tehtud ka § 5 esimese lõike p. 1-es.

§ 9 viimases lõikes pärast sõnu „Raudteede Talituse“ on juurde lisatud sõnad „või linnaomavalitsuste“, et sellega ära tähendada, et linnaomavalitsused linnaliinide oma kätte võtmisel ei ole piiratud endise liinipidaja korralikusest, samuti nagu seda ei ole Raudteede Talitus.

§ 13 teises lõikes sõnad „1 kuu“ on asendatud sõnadega „2 kuud“, et kooskõlastada seda tähtaega sama paragrahvi kolmandas lõikes toodud tähtajaga.

§ 48 p. 5 on täiendatud sõnaga „matustele“, et võimaldada maal matuste puhul kasutada veoautosid inimeste veoks leinamajast sõiduks kalmistule ja tagasi, kuna kalmistud asuvad väga tihti üle 10 kilomeetri kaugusel üksikutest küladest ja taludest. Samadel motiividel on ka § 49 juurde lisatud sõna „matustele“.

Seadusele on juurde lisatud uus osa — V osa, arvestades seaduse kiire iseloomuga. Muus osas eelnõus muudatusi tehtud ei ole.

—

197.

Rnk. nr. 90.

Seaduste Kogu IX köitese kuuluvate liiklus-, side- ja ehitusalaste seaduste muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SEADUSTE KOGU IX KÖITESSE KUULUVATE LIIKLUS-, SIDE- JA EHITUSALASTE SEADUSTE MUUTMISE SEADUS.

I.

Sadamate seaduse (RT 1937, 84, 695) § 5, 10, 15, § 18 p. 3 ja 8 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 5. Teedeminister kuulab enne § 3 ja 4 nimetatud ettepanekute tegemist ära Majan-

dusministri, Siseministri, Sõjaministri, Sõjavägede Juhataja, kohaliku linna- või maavalitsuse ja Kaubandus-Tööstuskoja arvamused.

§ 10. Riigisadamate administratiivpiirides kruntide tükeldamise ja nende piiride parandamise ning riiklikkude ja avalikuks kasutamiseks määratud ehitiste püstitamise kohta annab määrusi Teedeminister, ära kuulates kohaliku linna- või maavalitsuse arvamuse.

§ 15. Kui nõukogu liige tarvitab kurjasti nõukogu koosolekul saadud andmeid või teateid, kaotab avaliku usalduse või mõjuva põhjuseta puudub järgemööda kolmelt nõukogu koosolekult, võib Teedeminister või nõukogu Teedeministri kaudu algatada selle liikme ametist vabastamist.

§ 18 punkt 3:

3) riigieelarve-ettepaneku kava sadamaisse puutuvas osas;

§ 18 punkt 8:

8) sadamate kohta käivate seaduseelnõude ja määruste kavad.

II.

Sadamamaksude seadust (RT 1931, 18, 106; 1934, 69, 590) muudetakse järgmiselt:

1) § 13 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 13. Paragrahvides 2, 7, 8 ja 11 ettenähtud maksude tariifid ja nende sadamate nimikirja, kus võetakse sadamamaksusid, ning maksustamise lähema korra määrab Tariifinõukogu Tariifinõukogu seaduses ettenähtud korras, välja arvatud juhud, kui konventsioonides välisriikidega on ette nähtud eri kord.

2) § 12 kustutatakse viide „(RT 13—1928)“.

3) § 15 kaotab kehtivuse.

III.

Lootsiasjanduse seaduse (RT 1931, 23, 135) § 60 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 60. Teedeministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

IV.

Raudteede ehitamise seaduse (RT 1937, 69, 579) § 4 teises lõikes kustutatakse viide „(RT 56 — 1936 art. 485)“.

V.

Raudteede valitsemise seaduse (RT 1937, 80, 657) § 15, 16, 20 ja 24 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 15. Raudteede Talituse Nõukogu koosneb Raudteede Talituse direktorist esimehena ja kolmest Teedeministeeriumi, ühest Majan-

dusministeeriumi ja ühest Sõjamineisteriumi esindajast liikmetena. Liikmed nimetab ametisse viieks aastaks ja vabastab ametist Vabariigi President. Nõukogu valib igaks aastaks nõukogu esimehe asemiku.

Nõukogu koosolekuist kutsutakse sõnaõigusega osa võtma Riigikontrolli esindaja. Peale selle on nõukogu koosolekuil sõnaõigus nõukogu esimehe poolt koosolekule kutsutud Raudteede Talituse vastavatel ametnikkudel nende alasse puutuvate küsimuste arutamisel ja esimehe poolt kutsutud asjatundjatel.

Nõukogu liikmeid ei loeta riigiteenijateks nõukogusse kuulumise põhjal, kuid oma tegevuse alal vastutavad nad ühistel alustel riigiteenijatega.

§ 16. Kui nõukogu liige tarvitab kurjasti Raudteede Talituse või nõukogus saadud andmeid või teateid, kaotab avaliku usalduse või mõjuva põhjuse ta puudub järgemööda kolmelt nõukogu koosolekult, on Teedeministril või nõukogul Teedeministri kaudu õigus algatada selle liikme ametist vabastamist.

§ 20. Nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt kolm liiget, nende hulgas esimees või tema asemik ja üks Teedeministeeriumi esindaja.

§ 24. Otsus, mille kohta Teedeministeeriumi, Majandusministeeriumi, Sõjamineisteriumi või Riigikontrolli esindaja on avaldanud eriarvamuse, esitatakse Teedeministrile ühes Raudteede Talituse seletusega eriarvamuses toodud põhjenduste kohta. Teedeminister lahendab sel juhul küsimuse kokkuleppel vastavalt Majandus- või Sõjainistriga või Riigikontrolöriga.

VI.

Raudteede seadust (RT 1931, 22, 128; 1931, 112, 786; 1934, 49, 417; 1934, 94, 755 § 9; 1935, 99, 817; 1936, 46, 367) muudetakse järgmiselt:

1) § 15, 18, § 34 teine lõige, § 57 kolmas lõige, § 69 ja § 159 kolmas lõige muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 15. Raudteejaamades, kus postiametkonna asutised puuduvad, võivad raudtee asutiste koosseisu kuuluvad isikud toimetada postiametkonna talitusi Teedeministri poolt määratud tingimustel.

§ 18. Käesoleva seaduse alusel raudteeteenijate hoolekande otstarbeks määratud summad riigiraudteelt saadavas osas kantakse Raudteelaste Kodu seaduses ettenähtud abidandmise fondi.

§ 34 teine lõige:

Nimeline pagasikaup antakse saajale sihtjaamas välja allkirja vastu, kusjuures kvitungi esitamine ei ole kohuslik.

§ 57 kolmas lõige:

Kui saadeti jääb välja ostmata ja kauba müügist saadud summa on väiksem kaubal lasuvast veorahast, siis peab vahe tasuma kauba saatja.

§ 69. Veetav kaup on käsipandiks veoga ühenduses olevate maksude, trahvide ja kahjude kindlustamiseks.

§ 159 kolmas lõige:

Raudteejaamade einelauad ja muud ärid raudteejaamades ning rongides ei allu kohaliku omavalitsuste määrustele;

2) Asendatakse:

§ 3 viimases lõikes, § 162 ja 163 nimetus „Hariduse- ja sotsiaalminister“ nimetusega „Sotsiaalminister“;

§ 24 neljandas lõikes ja § 51 viiendas lõikes nimetus „raudteevalitsuse direktor“ nimetusega „raudtee direktor“;

§ 176 nimetus „Kohtu- ja siseminister“ nimetusega „Siseminister“.

3) Kustutatakse:

§ 6 viide „(RT 106 — 1923)“;

§ 135 punktis 2 viide „(RT 39 — 1930)“.

VII.

Raudteelaste Kodu seaduse (RT 1928, 104, 636) V jaotise pealkiri, § 16 ja 17 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

V jaotise pealkiri:

V. Eelarve ja aruanne.

§ 16. Raudteelaste Kodu eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister.

Raudteelaste Kodu tegevus ja juhtimine ei kuulu Riigikontrolli eelkontrolli alla.

§ 17. Raudteelaste Kodu eelarve-ettepaneku kava esitatakse Teedeministrile hiljemalt 1. aprilliks, tulude ja kulude aruanne hiljemalt 1. septembriks.

VIII.

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seadust (RT 1930, 24, 127; 1932, 17, 128 III; 1934, 61, 538; 1935, 33, 283; 1936, 104, 853; 1937, 96, 778) muudetakse järgmiselt:

1) § 4¹, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 27, 28, 35, 41, 46, 47, 53, 56, 60, 67, 70, 75, 6. peatüki pealkiri, § 77, 83, 89 ja 97 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4¹. Teedeministri loal ja tema poolt määratud ulatuses võivad postiametkonna asutised täita peale posti-, telegraafi-, telefoni- ja radiotalituste veel muid ülesandeid Postitalituse ja vastava ametkonna vahelisel kokkuleppel.

Postitalitusel on õigus vastava kokkuleppe alusel lasta täita ülesandeid posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiotalituste alal teiste riigi- ja omavalitsusasutuste ning -teenijate kui ka erasutuste ja -isikute kaudu.

§ 7. Posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiotariifid määratakse Tariifinõukogu seaduses ettenähtud korras. Erandiks on need välismaised tariifid, mis koostatakse kindlaksmääratud tariifiosadest; viimased arvutab Postitalitus kehtivate konventsioonide, lepete ja reglementide alusel. Tariifinõukogu seaduses ettenähtud korras määratakse ka väljaspool avalikuks talituseks lahtioleku aega antavate telefoniühenduste eest võetavad erimaksud postiametkonna teenijate kasuks (§ 34 teine lõige).

§ 11. Postiametkonna moodustavad Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitus, lühendatult Postitalitus, ning kohalikud posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioasutised.

§ 12. Postiametkonna tegevuse üldjuhtimist ja -järelevalvet teostab Teedeminister. Teedeministri võimkonda kuulub eriti:

- 1) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiosidetalituste ekspluateerimisse ja teenistusse puutuvate määruste ning üldkorralduste kehtimapanek;
- 2) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioseadmete ehitamisse ja korrashoiusse puutuvate tehniliste määruste kehtimapanek;
- 3) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioasutiste avalikuks talituseks lahtioleku aja määramine;
- 4) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiosaadetiste ning -talituste eest võetavate maksude tasumisviiside määramine;
- 5) ametkonna teenijate ametiastmeis kõrgendamise aluste määramine;
- 6) ametkonna nende koosseisuliste teenijate ametisse nimetamine ja ametist vabastamine, kes ei kuulu ametisse nimetamisele Vabariigi Presidendi poolt või kelle nimetamine pole pandud Postitalituse direktori peale;
- 7) koosseisude ettevalmistamise tingimuste kinnitamine;
- 8) postmarkide ja muude postimakse vahendite kavandite kinnitamine, nende vahendite müügilemääramine, müügi lõpetamine ja kehtetuks tunnustamine, välja arvatud § 4 p. 2 ettenähtud juhud;
- 9) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioasutiste klassidesse liigitamise ja nende asutiste koosseisude aluste määramine;
- 10) asutiste majapidamise, tehniliste tööde ja materjalide kulunormide kinnitamine;

11) abiasutiste tüüpide ja tasunormide määramine ning abiasutiste kantselei- ja majapidamiskulude normide kinnitamine;

12) ametkonna asutistes Eesti Panga agentuuride avamiseks loa andmine ja toimetatavate pangatalituste eest riigi kasuks vastava tasu määramine;

13) ametkonna teenijate olukorra parandamise erikapitali tarvitamise määruste kehtimapanek.

§ 13. Postitalitust juhib Postitalituse direktor. Direktori lähem kaastööline ja tema alaline asetäitja on abidirektor.

Direktor peab olema kõrgema haridusega ja abidirektor kõrgema tehnilise haridusega.

§ 14. Postitalituse direktori võimkonda kuulub ja tema ülesandeks on eriti:

- 1) postiametkonna töö korraldamine ja tegevuse üldjuhtimine; ametkonna asutistele pandud kohuste ja ülesannete täitmise otsene järelevalve; kõigi posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiotalituste ning -seadmete loomise, korraldamise, ekspluateerimise ja teenistuse alal vajalikuks osutuvate vahendite rakendamine seaduste ja määruste piires;
- 2) posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioasutiste ning -abiasutiste avamine ja sulgemine, abiasutiste ümbermoodustamine asutisteks ja vastupidi;
- 3) postiametkonna koosseisuliste teenijate, alates XX palgaastmest, ja agentuuride juhatajate ametisse määramine ja ametist vabastamine; kõigi muude postiametkonna agentide kui ka ajutiste töötajate ametisse määramine ja ametist vabastamine, kuivõrd ta ei ole seda ülesannet pannud temale alluvaile asutistele või ametnikele;
- 4) ametkonna asutiste ülemate ja nende abiliste teenistuskohuste määramine;
- 5) ametkonnale eelarve järgi määratud krediitide käsutamine ja nende krediitide seaduspärase kulutamise järele valvamine ning aruandmine ametkonna tuludest ja kuludest;
- 6) abiasutiste lahtioleku ja neis talituste toimetamise aja määramine olenevalt tarvidusest ja kohalikest oludest.

§ 16. Posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadiosidetalituste toimetamiseks avatakse tarviduse järgi:

- 1) linnades, alevikkudes ja muudes rahvarikkamates kohtades kohalikke asutisi — posti-, telegraafi- ja telefonikontoreid ning -abikontoreid, telefonivõrke, raadiojaamu ja telegraafi-telefonivõrke;

- 2) mujal, kus sidetalituste tarvidus väike või ajutine, — posti-, telegraafi-, telefoni- ja radioabiasutisi, nagu: posti-, telegraafi-, telefoni- ja radioagentuure, postitalusid, kirjatalusid ja telefonikõnepunkte.

§ 18. Abiasutistest avatakse tarviduse järgi:

- 1) posti-, telegraafi-, telefoni- ja radioagentuure:
 - a) raudteejaamades ja teistes riigiasutistes ning -ettevõtteis;
 - b) sellekohasel kokkuleppel omavalitsusasutistes kui ka eraasutistes ja -ettevõtteis ning eraisikute juures;
- 2) postitalusid, kirjatalusid ja telefonikõnepunkte — kohaliku omavalitsuse ettepanekul.

§ 19. Posti-, telegraafi-, telefoni- ja radioagentuuride teenindamise tasu alammääraks on $\frac{1}{20}$ kõige alama klassi posti-telegraafi-telefonikontori ülema palgast ilma lisatasudeta ja ülemmääraks eelnimetatud palk kahekordselt.

Posti- ja kirjatalude pidajad ning telefonikõnepunktide juhatajad loetakse postiametkonna agentideks, kuid Postitalitusele ei saa nad mingisugust tasu nende ülesannete täitmise eest. Samuti loetakse postiametkonna agentideks kõik muud postiametkonna ülesannete täitmisest osavõtvad isikud, kes ei seisa postiametkonna teenistuses koosseisulistel kohtadel, olenemata sellest, kas nad oma ülesannete täitmise eest tasu saavad või mitte.

Posti-, telegraafi-, telefoni- ja radioagentuuride juhatajad, nende asetäitjad ja abitöötajad kui ka kõik muud postiametkonna agendid, kes täidavad postiametkonna ülesandeid, vastutavad ühistel alustel postiametkonna teenijatega, kuid nad ei oma riigiteenija õigusi.

§ 20. Kohalikud postiasutised toimetavad järgmisi talitusi (operatsioone):

- 1) võtavad postile, saadavad edasi sihtkohta, toimetavad koju ning väljastavad aadressi järgi igasuguseid kirja-postisaadetisi ning ajalehti ja muid perioodilisi väljaandeid, samuti väärtpabereid, väärtasju ja igasuguseid muid asju ja kaupu;
- 2) müüvad postimaksevahendeid, eraartikleid, tempelmarke ja vekslipabereid;
- 3) toimetavad edasi rahasummasid;
- 4) kasseerivad saadetiste saatjate ülesandel lunasummasid;
- 5) võtavad vastu Eestis kui ka välismaal ilmuvate ajalehtede ja muude perioodiliste väljaannete tellimusi;
- 6) kasseerivad hinnaliste dokumentide ja paberite põhjal rahasummasid postikasangu korras;

- 7) võtavad summasid posti jooksvale arvele ja toimetavad väljamakseid posti jooksvalt arvelt ning ülekandeid arvelt arvele.

§ 27. Postimaksevahendite väljaandmisest, müügillemääramisest, müügitl aravõtmisest ja kehtetuks tunnistamisest kuulutatakse Riigi Teatajas. Postimaksevahendite kehtetuks tunnistamise teadaanne avaldatakse Riigi Teatajas vähemalt 6 kuud enne nende kehtivuse kaotamise tähtpäeva.

Müüdüd postimaksevahendeid ei vahetata tagasi raha ega postimaksevahendite vastu. Postimaksevahendite müügi kohta ei anta arvet ega kviitungit.

Teedeminister võib lubada tutvumise otsarbel anda tasuta postimaksevahendeid välismaa postimuseumidele, postiliidu kongressidele, teleühenduste konverentsidele ja Eesti Vabariigi saatkondadele välismaal.

§ 28. Postiametkonna asutised varustatakse vajalike relvadega riigi kulul. Neid relvi võivad hoida ja kanda asutiste teenijad postisaadetiste ja riigile kuuluva kui ka postile usaldatud vara, raha ja väärtasjade hoidmisel, kandmisel või postiga edasitoimetamisel. Relvaga varustatud teenijad võivad ametikohuste täitmisel tarvitada relva politseiametnikule relvade tarvitamise kohta antud eeskirjade järgi.

Postitalitus võib postisaatjaid, -vedajaid ja -laadijaid varustada välise ametimärgiga. Märgi kavandi kinnitab Teedeminister.

§ 35. Maksuvabad on:

- 1) posti-, telegraafi-, telefoni- ja radio-sidetalituste või -seadmete juhtimist või järelevalvet teostavate Teedeministeeriumi keskasutise ja postiametkonna teenijate ja agentide Teedeministri loal ülesseatud telefonid ja nende telefonide kasutamine;
- 2) sõjaväe õhuvaatluskõned;
- 3) postiametkonna telefonijuhtmete kasutamine sõjaametkonna (Sõjaministeeriumi ja sõjavägede) poolt mobilisatsiooni, sõja ja kaitseseisukorra ajal ning muudel riigi sisemist või välist julgeolekut ähvardavil juhtudel Teedeministri ja Sõjavägede Juhataja poolt kinnitatud kavade kohaselt.

§ 41. Telefoniabonent võib abonemendi kestel oma telefoniseadme kõigi õiguste ja kohustega teisele samas ruumis edasikasutamiseks üle anda Teedeministri poolt määratud korras ja tingimustel. Teedeminister võib piirata või mõne telefonikeskjaama piirkonnas ajutiselt ära keelata telefoniseadmete üleandmise, kui keskjaama maht või muud tehnilised takistused ei võimalda täita kõiki tellimusi.

§ 46. Üldtarvituslike telefoniseadmete ehitamisel ja korrashoiul on Postitalitusel õigus:

- 1) tasu maksmata püstitada poste ja nende kindlustusvahendeid, tornikuid ja kaablikappe, tõmmata juhtmeid ja õhukaableid ning ehitada selleks kõiki vajalikke seadmeid ja maandada kaableid:
 - a) linnade ja alevikkude piires ning muudes rahvarikkamates kohtades tänavatel ja väljakutel;
 - b) avalikkude teede piirihoontel, samuti piiripeenardel, kallasradadel ja raudtee maaribadel;

- 2) viia telefoniliine üle raudteede sellekohaste tehniliste määruste järgi, kusjuures sellest tuleb teatada riigiraudteede suhtes Raudteede Talitusele ja eraraudteede suhtes vastava raudtee valdajale kaks nädalat enne kavatsetavate tööde algust.

§ 47. Väljaspool § 46 tähendatud maaaladid on Postitalitusel õigus erakinnisvaradel üldtarvituslike telefoniseadmete ehitamisel ja korrashoiul tasu maksmata püstitada poste ja nende kindlustusvahendeid, tornikuid ja kaablikappe, tõmmata juhtmeid ja õhukaableid ning ehitada selleks kõiki vajalikke seadmeid ja maandada kaableid. Seejuures vastava telefonivõrgu ülem peab kinnisvara omanikule või valdajale teatama kavatsetavast ehitusest ja sellest, et viimaseil on õigus esitada talle vastuväiteid kavatsetava ehituse vastu kahe nädala jooksul arvates teate kättesaamise päevast.

§ 53. Paragrahvis 51 nimetatud tasu suuruse määrab Postitalitus kokkuleppel kahjusaaajaga. Kui kokkuleppele ei jõuta kolme kuu jooksul arvates tasunõudmise esitamise päevast, on kahjusaaajal õigus nõuda tasu kohtu teel ühe aasta jooksul arvates tasunõudmise esitamise päevast.

§ 56. Kinnisvara omaniku või valdaja poolt algatatud kaebused ametniku ja telefoniseadmete töökordasaatja korralduste ning tegevuse vastu (§ 45, 47, 50), samuti § 51—53 ettenähtud nõudmiste esitamine ei kohusta tööd seisma panema.

§ 60. Eriotstarbelised telefoniseadmed ehitatakse ja hoitakse korras Teedeministri poolt kinnitatud üldiste tehniliste määruste kohaselt.

Nende telefoniseadmete ehitamisel ja korrashoidmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 45—47 ja 50—59 eeskirju, kusjuures nõudmised § 52 põhjal esitatakse vastava ametkonna ülemale, kellele esitatakse ka § 45 ja 51—57 ettenähtud vastuväited, avaldused ja kaebused.

§ 67. Eratarvituslike telefoniseadmete järelevalve on Postitalituse ülesandeks.

§ 70. Telegramme võetakse vastu kõigis posti-telegraafi-telefonikontoreis ja -abiasutistes nende avalikuks talituseks lahtioleku ajal, samuti raudteejaamades, kui seal ei ole telegrammide vastuvõttu toimetavat postiametkonna asutist või abiasutist. Telegramme antakse üle nii telegraafi kui telefoni teel.

§ 75. Telegraafiseadmete ehitamine ja korrashoid toimub § 45—47 ja 50—61 telefoni-seadmete ehitamise ja korrashoiu kohta ettenähtud aluseil.

6. peatüki pealkiri:

Raadioside ja raadiolevi.

§ 77. Raadiosaate- ja -vastuvõtuojaamade ja -seadmete ülesseadmise, avamise, tegutsemise ja sulgemise tingimused ning raadiotalituse korra määrab Teedeminister oma määrustega, kusjuures välismaadega läbikäimises antavad määrused peavad olema kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonidega, lepetega ja reglementidega.

Raadioseadmed — välja arvatud need, mis kuuluvad tuletõrjele ja mida kasutatakse tuletõrjealaste ülesannete täitmiseks —, raadiotelegrammid, raadiotelefonilised kõned kui ka muud raadiokaudsed läbikäimised ja raadioalased talitused ning toimingud kuuluvad maksustamisele raadiotariifis ettenähtud määral.

Raadiokaudses läbikäimises on peale § 73 ettenähtud telegrammide maksuvabad ka laevaõidu, õhusõidu ja inimelu julgeolekusse puutuvad raadiotelefonilised kõned ja teated.

Käesoleva paragrahvi eeskirjad ei käi sõjaametkonna sidevõrku kuuluvate ja sõjaametkonnale alluvate raadiojaamade ja -seadmete kohta.

§ 83. Postiametkond teostab raadioside pidamise ja eksploateerimise kohta kehtimispandud tingimuste ja talituste korra täitmise järelevalvet riigi piires ja läbikäimises välismaadega. Selleks on tal õigus oma ametnike ja teenijate kaudu kontrollida kõiki raadioseadmeid ja nende tegevust, välja arvatud sõjaametkonna sidevõrku kuuluvad ja sõjaametkonnale alluvad raadiojaamad ja -seadmed.

Kontrollimise otstarbel on selleks õigustatud isikul õigus minna seadme omaniku või valdaja ruumidesse, kus seade asetseb.

Laevaraadiojaamade kontrollimise eest võetakse tariifikohast maksu.

§ 89. Käesoleva seaduse § 77—83, 85 ja 87—88 eeskirjad kehtivad ka raadiolevi — raadioringhäälingu ja televisiooni — seadmete, talituste ja toimingute kohta.

Raadioringhäälingu kasutamise eest võetakse ringhäälingu kasutamismaksu. Selle maksu määrab Teedeminister.

§ 97. Tariifide või määruste põhjal võetavate posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadio-maksude kui ka raadioringhäälingu kasutamismaksude tähtjaks tasumata jätmise korral nõutakse need maksukohuslastelt sisse postiametkonna asutiste korraldusel administratiivkorras, välja arvatud § 26 ettenähtud juurde-maks.

Tähtjaks tasumata jäetud maksude sissenõudmisel võetakse võlgnikelt lisaraha 5% igalt sissenõudmisele kuuluvalt võlasummalt, kusjuures lisaraha summad ümardatakse ülespoole terveisse kroonidesse. Lisaraha tasumise kohustus tekib võla sissenõudmiseks kirjaliku korralduse tegemise päevast.

2) Sama seadust täiendatakse § 97¹ ja 97² järgmises redaktsioonis:

§ 97¹. Laekunud lisarahast kantakse:

1) linnades, kus sissenõudmist teostab politsei, 50% ja valdades 75% Politseitalituse deposiidi arvele;

2) linnades, kus sissenõudmist teostab politsei, 50% ja valdades 25% ning linnades, kus sissenõudmist teostavad Postitalituse ametnikud, kogu laekunud summa Postitalituse deposiidi arvele.

§ 97². Politseitalituse deposiidi arvele laekunud summad makstakse Siseministri korraldusel eritasudeks neile politseiametnikele, kes osutasid erilist hoolsust maksuvõlgade sissenõudmisel.

Postitalituse deposiidi arvele laekunud summad makstakse Teedeministri korraldusel eritasudeks postiametkonna neile ametnikele, kes on osutanud erilist hoolsust maksuvõlgade sissenõudmisel või sissenõudmise järelevalvel ja juhtimisel. Neist summadest makstakse tasu maksude sissenõudmisega seoses olevate hooajaliste tööde eest, mis tehtud väljaspool ametliku tööaega.

3) Sama seaduse § 48, 49 ja 91 kaotavad kehtivuse.

IX.

Postijaamade seaduse (RT 1922, 50, 24; 1933, 24, 168) § 4 nimetus „Kohtu- ja siseministerium“ asendatakse nimetusega „Siseministerium“ ning § 8, 9 ja 10 nimetus „Kohtu- ja siseminister“ nimetusega „Siseminister“.

X.

Riigi Ringhäälingu põhimäärust (RT 1937, 54, 495) muudetakse järgmiselt:

1) § 2, 5, 9, 15, 17, 5. peatüki pealkiri, § 22, 23 ja 24 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Riigi Ringhääling on kohustatud korraldama ja levitama väärtusliku sisuga saatekava, mis koostatakse Riigi Ringhäälingu ju-

hatuse poolt, arvestades seejuures Saatekava Komitee seisukohti.

§ 5. Riigi Ringhäälingul on õigused, mis ette nähtud riigiasutiste kohta kohtupidamis- ja notariaalseadustes. Riigi Ringhäälingu kohtuasju võib Raadionõukogu otsusel lõpetada kokkuleppe teel.

§ 9. Riigi Ringhäälingu kasuks võetava raadioringhäälingu kasutamismaksu suuruse määrab Teedeminister. Selle maksu võtab vastu, nõuab sisse ja annab üle Riigi Ringhäälingule Postitalitus ja saab selle eest 5% sissekasseeritud summast. Tähtjaks tasumata jäänud maksud nõutakse sisse administratiivkorras postiametkonna asutiste korraldusel.

Riigi Ringhääling võib maksta tasu postiametkonna ja teiste riigiasutiste teenijaile raadioringhäälingut loata kasutajate avastamise, maksude sissekasseerimise ja raadioringhäälingu vastuvõttu häirivate elektriseadmete kontrollimise eest.

§ 15. Direktori nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi President. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister.

Direktori äraolekul asendab teda Raadionõukogu poolt Riigi Ringhäälingu ametnike hulgast selleks määratud isik.

Direktor on ilma erilise volitusega Riigi Ringhäälingu esindaja. Ta ajab ringhäälingu asju ise või volinikkude kaudu kõigis riigi-, kohtu-, omavalitsus- ja eraasutistes ning eraisikutega.

Direktor toimib käesoleva põhimääruse, kehtivate seaduste ja Raadionõukogu poolt antud juhendite järgi.

§ 17. Raadionõukogu koosneb 5 liikmest. Liikmed nimetab ametisse 5 aastaks Vabariigi President. Nõukogu liikmete kandidaadid esitab Teedeminister. Nõukogu liikmed valivad endi seast igaks aastaks esimehe ja tema asemiku.

Igal aastal lahkub Raadionõukogust üks liige, alguses loosiga, pärast ametivanuse järgi. Nõukogust lahkunud liiget võidakse uuesti ametisse nimetada.

Kui Raadionõukogu liige tarvitab kurjasti Riigi Ringhäälingus saadud raadiolevisse puutuvaid andmeid või teateid, kaotab avaliku usalduse või mõjuva põhjuseta puudub järgemööda kolmelt koosolekult, on Teedeministril või Raadionõukogul Teedeministri kaudu õigus algatada selle liikme ametist vabastamist.

5. peatüki pealkiri:

Eelarve, aruanne, järelevalve ja puhas-kasu jaotamine.

§ 22. Riigi Ringhäälingu eelarve- ja aruandeaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

Riigi Ringhäälingu eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister.

§ 23. Riigi Ringhäälingu direktor on kohustatud esitama eelarve-ettepaneku kava Teedeministrile igal aastal hiljemalt 1. novembriks.

§ 24. Riigi Ringhäälingu direktor koostab iga aasta kohta täieliku tegevusaruande ja esitab selle läbivaatamiseks Raadionõukogule. Raadionõukogu poolt läbivaadatud aruande esitab Riigi Ringhäälingu direktor hiljemalt 1. aprilliks ühes Raadionõukogu otsusega Teedeministrile.

2) Sama põhimäärust täiendatakse 4¹. peatükiga järgmises redaktsioonis:

4¹. peatükk.

Saatekava Komitee.

§ 21¹. Riigi Ringhäälingu saatekavad vaatab läbi Saatekava Komitee, kes koosneb:

- 1) ühest Teedeministeeriumi, ühest Haridusministeeriumi ja ühest Riikliku Propaganda Talituse esindajast — vastava ministri määramisel;
- 2) Riigi Ringhäälingu esindajast;
- 3) kutsealaste omavalitsuste ja kultuuriliste ning hariduslike organisatsioonide esindajast Raadionõukogu valikul ja Teedeministri kinnitamisel.

Saatekava Komitee kodukorra kinnitab Teedeminister.

XI.

Tallinna Ehituskruntide Fondi seaduses (RT 1936, 89, 705; 1938, 86, 770; 1939, 18, 121 III) kustutatakse § 1 punktis 3 viide „(RT 1936, 47, 371)“ ja § 21 viide „(RT 30 — 1936)“.

XII.

Riigi ehitusettevõtte „Ehitaja“ põhimäärust (RT 1937, 86, 712) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 23 kolmas lõige, § 27 ja 28, 6. peatüki pealkiri ja § 35 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 23 kolmas lõige:

Direktori ja abidirektorid nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi President. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister.

§ 27. Ehitusnõukogu koosneb vähemalt viiest liikmest.

Ehitusnõukogu esimeheks on Teedeministri abi. Teised Ehitusnõukogu liikmed nimetab ametisse viieks aastaks ja vabastab ametist Vabariigi President. Ettepanekud ametisse nimetamise ja ametist vabastamise kohta teeb Teedeminister. Ehitusnõukogu valib igaks aastaks esimehe asemiku.

Igal aastal lahkub Ehitusnõukogust üks liige, alguses loosiga, pärast ametivanuse järgi. Lahkunud liiget võib uuesti ametisse nimetada.

§ 28. Kui Ehitusnõukogu liige tarvitab kurjasti riigi ehitusettevõttes „Ehitaja“ või Ehitusnõukogus saadud andmeid või teateid, kaotab avaliku usalduse või mõjuva põhjuseta puudub järgemööda kolmelt nõukogu koosolekult, on Teedeministril või Ehitusnõukogul Teedeministri kaudu õigus algatada selle liikme ametist vabastamist.

6. peatüki pealkiri:

Tulude ja kulude eelarve ning aruanne, järelevalve ja puhaskasu jaotamine.

§ 35. Ettevõtte tulude ja kulude eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister. Aruande koostab ettevõtte direktor ja esitab selle läbivaatamiseks Ehitusnõukogule. Ehitusnõukogu poolt läbivaadatud aruande esitab ettevõtte direktor hiljemalt 1. juuliks ühes Ehitusnõukogu otsusega Teedeministrile.

2) Kustutatakse:

§ 17 viide „(RT 19 — 1934)“.

XIII.

Seaduste Kogu IX köitesse kuuluvais seadustes neil juhtudel, kui sõna „alev“ esineb kõrvuti sõnaga „linn“, kustutatakse sõna „alev“ ühes sidesõnaga.

XIV.

Kõigis kehtivais seadustes, määrustes ja muudes aktides asendatakse Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalituse lühendatud nimetus „Postivalitsus“ nimetusega „Postitalitus“.

XV.

Seaduste Kogu IX köitesse kuuluvate seaduste tekstides loetakse asutiste ja organisatsioonide nimetustel iga eraldi esinevat sõna, peale abisõnade, kirjutatuks suure algustähega, kusjuures selle eeskirja kohaselt IX köites sisalduvates seadustes tehtud paranduste kohta viiteid käesolevale seadusele ei tehta.

XVI.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotavad kehtivuse:

- 1) Veeteede süvendusmaksu seadus (RT 1925, 109/110, 66);
- 2) Saaremaa raudtee ehitamise seadus (RT 1921, 53/54, 54; 1921, 70, 71);
- 3) Teedeseadus (VSK XII k. l. j., 1916. a. vlj.) ühes hilisemate kodifitseeritud ja kodifitseerimata muudatuste ja täiendustega.

198.

Rnk. nr. 90.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI**SEADUSTE KOGU IX KÖITESSE
KUULUVATE LIIKLUS-, SIDE-
JA EHITUSALASTE SEADUSTE
MUUTMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Seaduste Kogu IX köitesse kuuluvate liiklus-, side- ja ehitusalaste seaduste muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

199.

Rnk. nr. 91.

Ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

**AJUTISE LÄBIKÄIGUMAKSU
SEADUSE MUUTMISE SEADUS.**

I.

Ajutise läbikäigumaksu seaduse (RT 1936, 47, 372; 1937, 47, 427) § 2, 13 ja 24 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Ärimaksustamisele mittekuuluvatest ettevõtetest võetakse läbikäigumaksu:

- 1) omavalitsuste pandimajadelt ja viimaste kauplustelt;
- 2) omavalitsuste ja haigekassade apteekidelt;
- 3) ärilisel alusel peetavatelt jõuvankrite liiniveo-ettevõtetest, kaasa arvatud riigi ja omavalitsuste vastavad ettevõtted.

§ 13. Erandlikult võetakse läbikäigumaksu:

- 1) importööridelt, sisemaa tootjalt või jällemüüjatelt ostetud kaupade läbimüügil 0,15%
- 2) tsemenditööstuste ja köie-, nõöri- ning võrgutööstuste, samuti mehhaanilise jõu rakenduseta VIII ja VII järgu silm- kudumise tekstiiltööstuste läbimüügil 0,7%
- 3) kindlustusasutiste, töö-artellide ja p. 4 nimetamata veo- ettevõtete läbikäigult ja maius- aine- ning p. 2 nimetamata tekstiil-, paberi- ja kummi- tööstuste läbimüügil 1%
- 4) jõuvankrite liiniveo-ettevõtete läbikäigult 5%

§ 24. Läbikäigumaks tasutakse Eesti Panga riigisummade jaoskonda või lähemasse osakonda.

Maksust laekunud summad kantakse Majandusministeeriumi juures asuva Rahvamajanduse Elustamise Fondi arvele. Iga aasta 15. aprilliks teatavad maksuinspektorid Maksude Talitusele jõuvankrite liiniveo-ettevõtelt möödunud aruandeaastal laekunud läbikäigumaksu summad. Jõuvankrite liiniveo-ettevõtelt võetavaist läbikäigumaksu summadest 92% kantakse Rahvamajanduse Elustamise Fondist Teedeministeeriumi Teedekapitali arvele.

II.

Käesolev seadus jõustub 1. aprillist 1940.

200.

Rnk. nr. 91.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

**SELETUSKIRI
AJUTISE LÄBIKÄIGUMAKSU
SEADUSE MUUTMISE SEADUSE
JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

201.

Rnk. nr. 92.

Riigi ehitusettevõtte „Ehitaja“ põhimääruse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

**RIIGI EHITUSETTEVÕTTE „EHITAJA“
PÕHIMÄÄRUSE MUUTMISE SEADUS.**

I.

Riigi ehitusettevõtte „Ehitaja“ põhimääruse (RT 1937, 86, 712) § 4 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Vabariigi Valitsusel on õigus lubada riigi ehitusettevõttel „Ehitaja“ peale käesoleva põhimääruse § 2 p. 1—5 tähendatud riigi- asutiste ja -ettevõtete ehitustööde projekteerida ja teostada ka teiste asutiste ja ettevõtete ning isikute ehitustööid.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

202.

Rnk. nr. 92.

Riiginõukogu Majandus-
komisjoni

SELETUSKIRI

RIIGI EHITUSETTEVÖTTE „EHITAJA“
PÕHIMÄÄRUSE MUUTMISE SEA-
DUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigi ehitusettevõtte „Ehitaja“ põhimääruse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

203.

Rnk. nr. 104.

Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaeelarve nr. 2 Riigivolikogu eelnõu kujul.

EESTI VABARIIGI 1939/40. AASTA
TULUDE JA KULUDE LISAEEL-
ARVE NR. 2.

I.

Tulude vähendamine.

KORRALISED TULUD.

KAUDSED MAKSUD.

Peatükk X.

§	Tollid.	Kr.
1. Sisseveotoll		1.900.000
	Tollid	<u>1.900.000</u>
	Kaudsed maksud	<u>1.900.000</u>
	Korralised tulud	<u>1.900.000</u>
	Tulude vähendamine	<u><u>1.900.000</u></u>

Tulude suurendamine.

KORRALISED TULUD.

OTSEMAKSUD.

Peatükk I.

Tulumaks.

1. Tulumaks füüsilistelt isikutelt	200.000
2. Tulumaks avalikult aruandvatelt ettevõtetelt	<u>400.000</u>
	<u><u>Tulumaks 600.000</u></u>

Peatükk II.

§	Ärimaks.	Kr.
2. Lisaärimaks mitteavalikult aruandvatelt ettevõtetelt . .		<u>300.000</u>
	Ärimaks	<u>300.000</u>

Peatükk V.

Kinnistusmaks.

1. Kinnistusmaks	<u>250.000</u>
	<u>Kinnistusmaks 250.000</u>

Peatükk VI.

Pärandi- ja kingimaks.

1. Pärandi- ja kingimaks . . .	<u>50.000</u>
	<u>Pärandi- ja kingimaks 50.000</u>
	<u>Otsemaksud 1.200.000</u>

LÕIVUD JA TASUMAKSUD.

Peatükk VII.

Tempelmaks ja lõivud.

1. Tempelmaks	<u>200.000</u>
	<u>Tempelmaks ja lõivud 200.000</u>

Peatükk IX.

Mitmesugused tasumaksud.

3. Maks loteriivõitudelt . . .	20.000
5. Maksud lubadelt, tunnistustelt jt.	15.000
6. Tasu haigetelt ja hoolealustelt	<u>15.000</u>
	<u>Mitmesugused tasumaksud 50.000</u>
	<u>Lõivud ja tasumaksud 250.000</u>

KAUDSED MAKSUD.

Peatükk XI.

Aktsiisid.

4. Aktsiis õllet	200.000
9. Aktsiis bensiinilt	<u>200.000</u>
	<u>Aktsiisid 400.000</u>
	<u>Kaudsed maksud 400.000</u>

RIIGI MONOPOLID.

Peatükk XII.

Piiritusmonopol.

	Kr.
1. Piirituse, viina ja alamsortide müük	2.100.000
Piiritusmonopol	2.100.000
Riigi monopolid	2.100.000

RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED.

Peatükk XIII.

Riigi kapitalid.

1. Tulud väärtpaberitelt, fondidelt, laenudelt ja arvetelt	175.000
Riigi kapitalid	175.000

Peatükk XV.

Raudteed.

3. Kaubavedu	1.500.000
4. Transiit	65.000
6. Maksud eelmiste aastate eest	135.000
Raudteed	1.700.000

Peatükk XVII.

Post, telegraaf ja telefon.

1. Postimaks	100.000
2. Telegraafi- ja raadiomaks.	190.000
3. Telefonimaks	50.000
Post, telegraaf ja telefon	340.000
Riigi ettevõtted ja varandused	2.215.000
Korralised tulud	6.165.000

ERAKORRALISED TULUD.

1. Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks.	109.000
Erakorralised tulud	109.000
Tulude suurendamine	6.274.000
Tulude vähendamine	1.900.000
Tulude absoluutne suurendamine	4.374.000

Kulude vähendamine.

KORRALISED KULUD.

RIIGIVOLIKOGU.

Peatükk II.

	Kr.
14. Hoonete remont.	7.126
Kantselei	7.126
Riigivolikogu	7.126

RIIGINÕUKOGU.

Peatükk II.

Kantselei.

1. Teenistustasu	780
Kantselei	780
Riiginõukogu	780

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

B. Riigikoolid.

1. Teenistustasu	8.000
Riigikoolid	8.000
Kooliosakond	8.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

C. Avalikud ja õigustega erakutsekoolid.

1. Teenistustasu	22.000
Avalikud ja õigustega erakutsekoolid	22.000
Kutseoskuse Osakond	22.000

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

B. Tartu Ülikool.

1. Teenistustasu	14.000
Tartu Ülikool	14.000

5	C. Tallinna Tehnikaülikool.	Kr.
1.	Teenistustasu	13.000
	Tallinna Tehnikaülikool	13.000
	Teaduse ja Kunsti Osakond	27.000
	Haridusministeerium	57.000

KOHTUMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Prokuratuur.

1.	Teenistustasu	9.050
2.	Ametisõidud	800
8.	Kantsleikulud	400
9.	Majapidamine	100
	Prokuratuur	10.350
	Kohtuministeerium	10.350

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

15.	Kultuurilised toetused . . .	4.746
	Keskasutis	4.746

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

1.	Teenistustasu	1.000
90.	Segakulud	3.000
91.	Üldised ettenägemata kulud	180.000
	Rahandusosakond	184.000

Peatükk V.

Tööstusosakond.

1.	Teenistustasu	1.500
2.	Ametisõidud	1.000
	Tööstusosakond	2.500

Peatükk VI.

Krediidi- ja Kindlustusasutiste
Inspektor.

1.	Teenistustasu	1.000
2.	Ametisõidud	1.800
	Krediidi- ja Kindlustus- asutiste Inspektor	2.800

Peatükk VII.

Ratsionaliseerimise Komitee.

§		Kr.
1.	Teenistustasu	1.500
2.	Ametisõidud	1.500
	Ratsionaliseerimise Komitee	3.000
	Majandusministeerium	197.046

PÕLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

1.	Teenistustasu	7.245
15.	Kultuurilised toetused . . .	542
37.	Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine .	600
	Põllumajandusosakond	8.387

Peatükk V.

Veterinaartalitus.

1.	Teenistustasu	2.550
3.	Riigiteenijate toetused . . .	1.550
	Veterinaartalitus	4.100
	Põllutöökministeerium	12.487

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

2.	Ametisõidud	1.200
	Keskasutis	1.200

Peatükk II.

Politseitalitus.

1.	Teenistustasu	43.700
2.	Ametisõidud	16.000
	Politseitalitus	59.700
	Siseministeerium	60.900

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Farmaatsiaosakond.

1.	Teenistustasu	1.000
	Farmaatsiaosakond	1.000

Peatükk IV.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse
Osakond.

B. Tööinspeksiooni jaoskonnad.

	Kr.
1. Teenistustasu	2.500
Tööinspeksiooni jaoskonnad	2.500
Töökaitse ja Sotsiaalkind- lustuse Osakond	2.500

Peatükk V.

Loodushoiu- ja Turismi-instituut.

A. Keskasutis.

2. Ametisõidud	1.000
90. Segakulud	1.500
Loodushoiu- ja Turismi- instituudi keskasutis	2.500
Loodushoiu- ja Turismi -instituut	2.500
Sotsiaalministeerium	6.000

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

90. Segakulud	40.000
Keskasutis	40.000

Peatükk II.

Ehitusosakond.

1. Teenistustasu	4.700
2. Ametisõidud	800
Ehitusosakond	5.500

Peatükk III.

Maanteede Talitus.

1. Teenistustasu	940
2. Ametisõidud	810
34. Hariduslikud kulud	2.000
90. Segakulud	100
Maanteede Talitus	3.850

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

1. Teenistustasu	1.000
10. Avalikud maksud ja kohus- tused	800
76. Sadama sildade korrashoid- mine	1.200

§	Kr.
77. Ujuvabinõude, tuletornide ja elektrikraanade ülalpidamine	1.400
90. Segakulud	250
Veeteede Talitus	4.650
Teedeministeerium	54.000

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Välisesindused.

A. Üldised kulud.

86. Eestimaalaste võõrsilt koju- toomine	5.000
Üldised kulud	5.000

B. Saatkonnad ja konsulaaresindused.

1. Teenistustasu	42.276
2. Ametisõidud	728
Saatkonnad ja konsulaar- esindused	43.004
Välisesindused	48.004
Välisministeerium	48.004

RIIGI VÕLAD.

27. Riigi võlgade ja intresside tasumine	5.000
Riigi võlad	5.000
Korralised kulud	458.693

ERAKORRALISED KULUD.

A. Riigiasutiste kulud.

PÖLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

7. Toetus väetisainete soetami- seks uudismaa harijatele . . .	19.785
Põllumajandusosakond	19.785

Peatükk IV.

Riigimetsade Talitus.

3. Piiriaedade ehitamine Saare- maal	7.400
Riigimetsade Talitus	7.400
Põllutööministeerium	27.185

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk II.

§ Politseitalitus.	Kr.
1. Relvad ja nende varustus . .	14.400
Politseitalitus	14.400
Siseministeerium	14.400

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjamineerium	176.840
---------------	---------

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Toetus laevaliinidele	25.000
3. Toetus lennuliinidele	3.871
Keskasutis	28.871

Peatükk II.

Ehitusosakond.

2. Ehitustööde propaganda . .	2.000
3. Tüübiliste hoonete projekteerimine ja ehitusalaste normide väljatöötamine	1.000
Ehitusosakond	3.000

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

2. Maade võõrandamine	13.310
Raudteede Talitus	13.310
Teedeministeerium	45.181

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Välisesindused.

B. Saatkonnad ja konsulaaresindused.	
1. Kinnisvarade soetamine . .	4.000
Saatkonnad ja konsulaar-	
esindused	4.000
Välisesindused	4.000
Välisministeerium	4.000
Riigiasutiste kulud	267.606

B. Operatsioonifondid.

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk IV.

§ Rahandusosakond.	Kr.
1. Elektrifitseerimise kava teostamise algatamine ja külhoone väljaehitamise osavõtmine	8.000
Rahandusosakond	8.000
Majandusministeerium	8.000
Operatsioonifondid	8.000
Erakorralised kulud	275.606
Kulude vähendamine	734.299

Kulude suurendamine.

RIIGIVOLIKOGU.

Peatükk I.

Riigivolikogu.

1. Teenistustasu	8.070
Riigivolikogu	8.070
Riigivolikogu	8.070

RIIGINÕUKOGU.

Peatükk I.

Riiginõukogu.

1. Teenistustasu	780
Riiginõukogu	780
Riiginõukogu	780

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

C. Avalikud ja õigustega erakoolid.

1. Teenistustasu	30.000
3. Riigiteenijate toetused . . .	22.000
Avalikud ja õigustega	
erakoolid	52.000
Kooliosakond	52.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

	Kr.
B. Riigikutsekoolid.	
1. Teenistustasu	2.000
3. Riigiteenijate toetused	1.800
9. Majapidamine	3.000
	<hr/>
Riigikutsekoolid	6.800
Kutseoskuse Osakond	6.800

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

A. Keskasutis.

15. Kultuurilised toetused	28.000
37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine	9.250
	<hr/>
Teaduse ja Kunsti Osakonna keskasutis	37.250
Teaduse ja Kunsti Osakond	37.250
Haridusministeerium	96.050

KOHTUMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

3. Riigiteenijate toetused	200
8. Kantseleikulud	575
9. Majapidamine	1.020
	<hr/>
Keskasutis	1.795

Peatükk II.

Kohtud.

3. Riigiteenijate toetused	5.250
9. Majapidamine	8.090
12. Vallasvara	200
14. Hoonete remont	4.500
41. Kohtulik asjaajamine ja abiandmine	4.460
	<hr/>
Kohtud	22.500

Peatükk IV.

Vangimajade Talitus.

1. Teenistustasu	1.750
2. Ametisõidud	140
3. Riigiteenijate toetused	11.940
8. Kantseleikulud	3.000
9. Majapidamine	7.900
42. Vangide ülalpidamine	35.000
	<hr/>
Vangimajade Talitus	59.730
Kohtuministeerium	84.025

MAJANDUSMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Maksude Talitus.

	Kr.
A. Keskasutis.	
3. Riigiteenijate toetused	720
8. Kantseleikulud	1.000
9. Majapidamine	1.825
12. Vallasvara	300
90. Segakulud	500
	<hr/>

Maksude Talituse keskasutis

4.345

B. Asutised kohtadel.

3. Riigiteenijate toetused	5.850
8. Kantseleikulud	3.200
9. Majapidamine	3.140
11. Sõidu- ja veokulud	300
12. Vallasvara	800
14. Hoonete remont	580
90. Segakulud	5.262
	<hr/>

Asutised kohtadel

19.132

C. Piiritusmonopol.

12. Vallasvara	1.000
26. Piiritusmonopoli erikulud	1.100.000
	<hr/>
Piiritusmonopol	1.101.000
Maksude Talitus	1.124.477

Peatükk IV.

Rahandusosakond.

3. Väärtmärkide valmistamine	10.000
	<hr/>
Rahandusosakond	10.000
Majandusministeerium	1.134.477

PÕLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Teenistustasu	500
2. Ametisõidud	340
9. Majapidamine	3.500
11. Sõidu- ja veokulud	750
	<hr/>
Keskasutis	5.090

Peatükk II.

Katastri ja Maakorralduse

§	Osakond.	Kr.
2.	Ametisõidud	247
3.	Riigiteenijate toetused . . .	660
	Katastri ja Maakorralduse Osakond	907
	Põllutöoministeerium	5.997

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Piirivalve.

3.	Riigiteenijate toetused . . .	3.000
8.	Kantseleikulud	2.500
	Piirivalve	5.500
	Siseministeerium	5.500

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

3.	Riigiteenijate toetused . . .	1.300
8.	Kantseleikulud	200
	Keskasutis	1.500

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.

A. Keskasutis.

48.	Rahva tervishoid	17.000
89.	Riiklik hoolekanne	23.000
	Tervishoiu ja Hoolekande Talituse keskasutis	40.000

B. Tervishoiu- ja hoolekandeesutised.

49.	Haigete ja hoolealuste ülalpidamine	20.000
	Tervishoiu- ja hoolekandeesutised	20.000
	Tervishoiu ja Hoolekande Talitus	60.000

Peatükk IV.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond.

A. Keskasutis.

15.	Kultuurilised toetused . . .	2.000
50.	Õnnetusjuhtumite vastu kindlustamine	10.000

§		Kr.
83.	Töökaitse	1.000
	Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakonna keskasutis	13.000
	Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond	13.000
	Sotsiaalministeerium	74.500

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjaministeerium	123.360
------------------	---------

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

9.	Majapidamine	2.000
	Keskasutis	2.000

Peatükk III.

Maanteede Talitus.

73.	Teede, sildade ja parvede ehitamine ning korrashoidmine	75.000
	Maanteede Talitus	75.000

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

1.	Teenistustasu	29.300
3.	Riigiteenijate toetused . . .	74.120
8.	Kantseleikulud	1.350
9.	Majapidamine	14.940
11.	Sõidu- ja veokulud	560
12.	Vallasvara	37.914
15.	Kultuurilised toetused . . .	1.500
67.	Rongide liikumine ja kauba-vedu	418.700
68.	Veerevate abinõude korrashoidmine	72.800
69.	Teede ja raudtee ehitiste korrashoidmine	121.000
	Raudteede Talitus	772.184

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

1.	Teenistustasu	50.000
2.	Ametisõidud	1.500
3.	Riigiteenijate toetused . . .	6.420
12.	Vallasvara	820
76.	Sadama sildade korrashoidmine	2.000

	Kr.
77. Ujuvabinõude, tuletornide ja elektrikraanade ülalpidamine	100.000
90. Segakulud	50.000
Veeteede Talitus	210.740
Teedeministeerium	1.059.924

VÄLISMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

8. Kantseleikulud	3.650
12. Vallasvara	500
80. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine ja täitmine	4.000
Keskasutis	8.150
Välisministeerium	8.150
Korralised kulud	2.600.833

ERAKORRALISED KULUD.

A. Riigiasutiste kulud.

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

2. Toetus Sihtasutisele „Lihula Erakeskkool“ koolihoone ehitamiseks	25.000
3. Toetus Kärdla keskkooli hoonele juurdeehituse püstitamiseks	6.000
4. Riikliku Kolledži uue hoone sisustamine	10.000
Kooliosakonna keskasutis	41.000
Kooliosakond	41.000

Peatükk III.

Kutseoskuse Osakond.

A. Keskasutis.

2. Vana-Võidu kodumajanduskooli hoone ümberehituse teostamine	25.000
Kutseoskuse Osakonna keskasutis	25.000
Kutseoskuse Osakond	25.000

Peatükk IV.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakond.

	Kr.
1. Raamatute soetamine koolidele ja avalikkudele raamatukogudele	35.000
Noorsoo ja Vabahariduse Osakond	35.000

Peatükk V.

Teaduse ja Kunsti Osakond.

A. Keskasutis.

2. Toetus teaduslike raamatute ja loengute kirjastamiseks	2.000
5. Toetus Eesti Draamateatritele	35.000
6. Toetus Vanemuise seltsile .	25.000
7. Toetus Rakvere Rahvamaja ehitamiseks	20.000

Teaduse ja Kunsti Osakonna keskasutis 82.000

Teaduse ja Kunsti Osakond 82.000

Haridusministeerium 183.000

PÖLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

1. Riigile sundvõõrandatud maa- ja päraldiste eest tasumiskimine	200.000
Keskasutis	200.000

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

12. Lambakasvatuse propaganda	2.500
13. Kunstväetiste hinna reguleerimine	250.000
14. Toetus kaluritele hävinenud püüniste eest	5.000

Põllumajandusosakond 257.500

Põllutööministeerium 457.500

SISEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

3. Toetus omavalitsustele . . .	32.700
Keskasutis	32.700

Peatükk II.

	Kr.
5 Politseitalitus.	
1. Relvad ja nende varustus . . .	14.400
Politseitalitus	14.400

Peatükk III.

Piirivalve.

1. Vahilaeva chitamine	10.000
Piirivalve	10.000
Siseministeerium	57.100

SOTSIAALMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.

A. Keskasutis.

1. Toetus omavalitsustele hoolekande korraldamiseks	25.000
2. Toetus laste toitlustamiseks	20.000
Tervishoiu ja hoolekande Talituse keskasutis	45.000
Tervishoiu ja Hoolekande Talitus	45.000
Sotsiaalministeerium	45.000

SÕJAMINISTEERIUM.

Sõjamineerium	1.352.940
---------------	-----------

TEEDEMINISTEERIUM.

Peatükk I.

Keskasutis.

4. Toetus lennuasjanduse arendamiseks	5.000
Keskasutis	5.000

Peatükk II.

Ehitusosakond.

4. Petseri linna ümberplaneerimise tööde lõpuleviimine .	4.000
Ehitusosakond	4.000

Peatükk V.

Raudteede Talitus.

	Kr.
2. Maade võõrandamine	30.000
4. Raudteedevõrgu arendamine	7.376
5. Veereva koosseade juurdemuretsemine ja uuendamine	13.050
Raudteede Talitus	50.426

Peatükk VI.

Veeteede Talitus.

3. Hüdrotehnilised ehitused meresadamates	2.500
Veeteede Talitus	2.500
Teedeministeerium	61.926
Riigiasutiste kulud	2.157.466

B. Operatsioonifondid.

HARIDUSMINISTEERIUM.

Peatükk II.

Kooliosakond.

A. Keskasutis.

1. Koolimajade Ehituslaenu Fondi täiendamine	50.000
Kooliosakonna keskasutis	50.000
Kooliosakond	50.000
Haridusministeerium	50.000

PÖLLUTÖÖMINISTEERIUM.

Peatükk III.

Põllumajandusosakond.

2. Maatulunduskapitalile laenu andmine	300.000
Põllumajandusosakond	300.000
Põllutööministeerium	300.000
Operatsiooni fondid	350.000
Erakorralised kulud	2.507.466
Kulude suurendamine	5.108.299
Kulude vähendamine	734.299
Kulude absoluutne suurendamine	4.374.000

L i s a

Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaeelarvele nr. 2.

K r e d i i d i k a v a d

riigieelarvesse võetud mitmesse eelarve-aastasse ulatuvate kulude kohta.

Alus: Riigieelarve seaduse (RT 1938, 24, 200) § 10.

§	Kulude nimetus	Kulude kogusumma Kr.	Varem määratud Kr.	1939/40. a. ja järgnevatel aastatel langev krediit		
				1939/40. a. Kr.	1940/41. a. Kr.	1941/42. a. Kr.
	ERAKORRALISED KULUD.					
	A. Riigiasutiste kulud.					
	Sõjaministeerium.					
11	Uued ehitused	500.000	—	50.000	200.000	250.000
	Sõjaministeerium	500.000	—	50.000	200.000	250.000
	Riigiasutiste kulud	500.000	—	50.000	200.000	250.000
	Erakorralised kulud	500.000	—	50.000	200.000	250.000
	Kokku kulud	500.000	—	50.000	200.000	250.000

II.

Käesolev lisaeelarve ühes lisaga jõustub avaldamisega.

204.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

EESTI VABARIIGI 1939/40. AASTA TULUDE JA KULUDE LISAEELARVE nr. 2 JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Eesti Vabariigi 1939/40. aasta tulude ja kulude lisaeelarve nr. 2 eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

205.

Kliiringarvete korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KLIIRINGARVETE KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Vabariigi Valitsus Majandusministri ettepanekul võib võtta riigi kanda täielikult või osalt vastutuse kahjude eest, mis Eesti

Pangale tekivad kliiringarvetele kaupade ekspordist laekunud ning Eesti Panga poolt omandatud välisvaluuta väärtuse languse tagajärjel.

§ 2. Riigi tagatisele § 1 alusel võetud välisvaluuta summade seis ei või ületada 5.000.000 krooni. Tagatis kehtib ainult Vabariigi Valitsuse sellekohases otsuses nimetatud summade kohta.

§ 3. Juhul, kui riigi tagatisele võetakse kliiringvaluuta summasid, mis saadakse kaupadest, millede ekspordi toetamiseks või hinna kindlustamiseks on asutatud erifondid, määrab Vabariigi Valitsus Majandusministri ettepanekul, kui suur osa võimalikust kahjust kuulub tasumisele nimetatud fondidest.

Kuivõrd vastutus ei lange eelmises lõikes nimetatud fondidele, kaetakse kahjud riigieelarve korras.

§ 4. Välisvaluuta summad, millede eest osaline või täielik vastutus võetakse riigi kanda, omandatakse ja realiseeritakse Eesti Panga poolt kokkuleppel Majandusministriga määratud tingimustel ja korras.

§ 5. Iga aasta algul teeb Eesti Pank Vabariigi Valitsuse otsuses (§ 1) määratud taga-

Rnk. nr. 104.

Rnk. nr. 100.

mistingimuste kohaselt kindlaks, kas ja kui suured on kahjud kliiringarvetel, millede eest vastutuse on riik käesoleva seaduse kohaselt võtnud enda kanda. Oma arvestuse teeb Eesti Pank teatavaks Majandusministrile, kelle korraldusel makstakse tasumisele kuuluvad summad § 3 ettenähtud summadest Eesti Pangale.

§ 6. Kliiringarvete kiiremaks korraldamiseks on Majandusministeeriumil Vabariigi Valitsuse loal õigus Majandusministeeriumi poolt väljaantavate võlakohustuste vastu osta riigile, eripõhikirjade alusel töötavaile riigiettevõtetele, riiklikkudele fondidele ja erikapitalidele Eesti Pangas kliiringarvetel seisvaid välisvaluuta summasid kuni 10.000.000 krooni ulatuses.

Võlakohustuste väljaandmise tingimused määrab Vabariigi Valitsus.

§ 7. Väljaantud võlakohustused lunastatakse riigieelarve krediitide, eripõhikirjade alusel töötavate vastavate riigiettevõtete krediitide või vastavate fondide ja erikapitalide arvel. Intressid, kui neid arvestatakse, tasutakse samas korras.

§ 8. Välisvaluuta summad, mis võlakirjade vastu on omandatud eripõhikirjade alusel töötavaile riigiettevõtetele, riiklikkudele fondidele ja erikapitalidele ning on viimaste poolt Majandusministeeriumile tasumata, arvestatakse kroonides ja kuuluvad tasumisele Majandusministeeriumile Majandusministri poolt määratud tähtaegadel ja korras.

§ 9. Käesoleva seaduse teostamiseks vajalikud määrused annab Majandusminister.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Clearing-arvete korraldamise seadus (RT 1935, 84, 708; 1938, 37, 333; 1939, 105, 809).

— —

206.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

KLIIRINGARVETE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kliiringarvete korraldamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

207.

Kaupade sisse- ja väljaveokrediidi korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

Rnk. nr. 97.

KAUPADE SISSE- JA VÄLJAVEOKREDIIDI KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Põllumajanduse ja tööstuse tootmisvõime säilitamise ning elanike tarbeainetega varustamise otstarbel kaupade ostuks välismaalt ja nende müügi korral välismaale on Eesti Pangal, kommerts- ja linnapankadel ja ühistegelikkudel krediitasutistel õigus Majandusministri loal teha laenude andmisel ja akreditiivide avamisel erandeid oma põhikirjade ja Krediitasutiste seaduse eeskirjadest laenude andmise ja tagamise kohta ja anda laenu ning avada akreditiive kaupade või kaubaveo- ja hoiutunnistuste tagatisel oma põhikirjades ja Krediitasutiste seaduses ettenähtud protsendimäära ulatuses kauba hinnast.

Kauba hinnaks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauba ostu- või müügihind, millele on lubatud juurde arvata veo- ja kindlustuskulud.

Kaubad, millede kohta on lubatud teha erandeid laenu andmisel või akreditiivi avamisel, määrab Majandusminister, ära kuulnud Kaubanduskomitee seisukoha.

§ 2. Laenude eest, mis tehakse § 1 tähendatud kaupade ostuks või müügiks, võidakse anda riigi tagatist. Riigi tagatist antakse kaupade või kaubaveo- ja -hoiutunnistuste tagatisel. Riigi tagatis ei või ulatuda üle 35% nende kaupade hinnast ja seda võidakse anda ainult juhul, kui laen ei ületa 85% kaupade hinnast.

Antud tagatiste seis ei või ületada 5.000.000 krooni.

Riigi poolt antavad tagatised on tempelmaksuvabad.

§ 3. Kaubanduslikud ja tööstuslikud ettevõtted, kes soovivad saada riigilt tagatist, esitavad Majandusministeeriumile vastava sooviavalduse, milles peab olema tähendatud:

- 1) soovitava tagatise ja krediitasutiselt saadava laenu suurus;
- 2) andmed panditavate kaupade koguse, hinna ja asukoha kohta.

Sooviavaldusele tuleb juurde lisada krediitasutise nõusolek laenu andmiseks tingimusega, et selle laenu tagatiseks antud pandi realiseerimisest saadavat rahasummat krediitasutis ei kasuta kliendi teiste kohustuste katmiseks enne terve selle laenu täielikku katmist ja et riigi poolt antavat tagatist võib krediitasutis kasutada alles pärast panditud kaupade

realiseerimist ja määral, mille võrra pandi realiseerimisel saadud rahasumma osutus vähemaks väljaantud laenusummast ja sellele juurdekasvanud intressidest ning panga kuludest.

Laenu ülesütlemisest, samuti ka pandi realiseerimisele asumisest on vastav krediitasutus kohustatud teatama üheaegselt Majandusministeeriumile.

§ 4. Riigi tagatise andmise tingimused määrab Vabariigi Valitsus. Tagatise andmise igal üksikul juhul otsustab Majandusminister, määrates ühtlasi kindlaks antava tagatise tähtaja.

Antavad tagatised — tagatiskirjad või vekslikäendused — varustatakse Majandusministeeriumi Rahandusosakonna direktori ja sama osakonna Laenude Büroo juhataja allkirjaga ning märkmega selle kohta, et tagatis on arvele võetud riigi tagatiste raamatus.

Antud tagatist võidakse pikendada.

§ 5. Majandusministril on õigus anda määrusi ja juhendeid laenude andmise ja akreditiivide avamise kohta kaupade või kaubaveo- ja -hoiutunnisuste tagatisel.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

208.

Rnk. nr. 97.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI KAUPADE SISSE- JA VÄLJAVEOKREDIIDI KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kaupade sisse- ja väljaveokrediidi korraldamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

209.

Rnk. nr. 93.

Hüpoteekide kinnistamise osas Notariaalseaduse täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

HÜPOTEKIDE KINNISTAMISE OSAS NOTARIAALSEADUSE TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Notariaalseadust täiendatakse § 325¹ järgmises redaktsioonis:

§ 325¹. Eestis asuva äriettevõtte jaoks välisväeringus tehtud laenu tagamiseks võib

Majandusministri loal kinnistada äriettevõtte omanikule kuuluvale kinnisasjale hüpoteeki samas väeringus.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

210.

Rnk. nr. 93.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI HÜPOTEKIDE KINNISTAMISE OSAS NOTARIAALSEADUSE TÄIENDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Hüpoteekide kinnistamise osas Notariaalseaduse täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

211.

Rnk. nr. 93.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni ettepanek Riiginõukogule.

HÜPOTEKIDE KINNISTAMISE OSAS NOTARIAALSEADUSE TÄIENDAMISE SEADUS.

§ 325¹. Eestis asuva äriettevõtte jaoks välisväeringus tehtud laenu tagamiseks võib Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse loal kinnistada äriettevõtte omanikule kuuluvale kinnisasjale hüpoteeki samas väeringus.

Seletuskiri.

Riiginõukogu Majanduskomisjon esitab Hüpoteekide kinnistamise osas Notariaalseaduse täiendamise seaduse eelnõu Riiginõukogule vastuvõtmiseks ühe muudatusega.

Majanduskomisjoni arvates tuleb hüpoteekide kinnistamist välisväeringus pidada nii võrd tähtsaks, et selleks peaks igakord andma luba Vabariigi Valitsus. Komisjon asendas seepärast § 325¹ sõnad „Majandusministri loal“ sõnadega „Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse loal“.

212.

Rnk. nr. 99.

Riigi varade seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGI VARADE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

Riigi varade seaduse (RT 1935, 103, 859) § 27 p. 2, § 114 p. 5 ja § 146 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 27 p. 2:

2) omavalitsustele — üldtarvitamiseks või omavalitsuste poolt ülalpeetavate tervishoiu-, haridus- või hoolekandeametite jaoks;

§ 114 p. 5:

5) kui vara on tarvilik omavalitsustele nende poolt ülalpeetavate tervishoiu-, haridus- või hoolekandeametite jaoks või üldtarvitamiseks;

§ 146. Vabariigi Valitsuse otsusel võidakse riigi vara võõrandada vähendatud tasu eest või tasuta järgmistel juhtudel:

1) kui vara on tarvilik kaitseliidule või Eesti Punase Risti Seltsile nende ülesannete täitmiseks;

2) kui vara on tarvilik omavalitsustele nende poolt ülalpeetavate tervishoiu-, haridus- või hoolekandeametite jaoks või üldtarvitamiseks;

3) kui kinnisvara antakse üldtähtsusega mälestusmärkide püstitamiseks;

4) kui vara on tarvilik riigikaitsevahendite soetamisele kaasaaitamiseks moodustatud sihtasutistele nende ülesannete täitmisel.

213.

Rnk. nr. 99.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

RIIGI VARADE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigi varade seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

214.

Rnk. nr. 98.

Õhusõiduseaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

ÕHUSÕIDUSEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Õhusõiduseaduse (RT 1936, 57, 499; 1938, 33, 268; 1939, 18, 121 II ja IV) § 10, 16, 17,

18, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 48, 57, 58, 60, 61, 62 ja 73 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 10. Õhusõidukiks loetakse aparaati, mis võib õhku tõusta ja õhus viibida või liigelda ning mis õhus püsimiseks tarvitab õhu staatilist või dünaamilist kandejõudu. Õhusõidukitena alluvad käesolevale seadusele eeskätt kõik mootorlennukid, helikopterid, žiiriplaanid, orniptopterid, purilennukid, õhulaevad ning triivja kinnisõhupallid.

Õhusõidukite liigituse ja nende lähemad tunnused määrab Teedeminister.

Õppeotstarbeks kasutatavaid mootorita lennukite (plaanereid), millede lennutegevuse piirkond määratakse kindlaks Teedeministri määruses ettenähtud alustel, ei loeta käesoleva seaduse mõttes õhusõidukeiks. Plaanerite registreerimise, pidamise, kasutamise, juhtimise ja järelevalve eeskirjad annab Teedeminister.

§ 16. Õhus liiklemiseks võidakse kasutada ainult registreeritud (immatrikuleeritud) õhusõidukite.

Eestis registreeritud õhusõiduk ei tohi samal ajal olla registreeritud mõne teise riigi õhusõidukite registris.

Õhusõidukit, mis varem oli registreeritud välisriigis, võidakse kanda Eesti õhusõidukite registrisse ainult siis, kui on tõendatud, et ta endises registreerimiskohas on kustutatud.

§ 17. Õhusõidukite registrisse võidakse kanda ainult õhusõidukit, mille pidamiseks on antud luba (§ 13) ja mis on tunnustatud lennukõlvuliseks ning mis vastab julgeolekunõuetele. Lennukõlvuliseks tunnustamise ja julgeoleku nõuded, eriti õhusõidukite ehituse, korrashoiu ja varustuse alal, määrab Teedeminister.

§ 18. Kõik õhusõidukid alluvad kasutusele, perioodilisele tehnilisele kontrollile ja lennuteenistuslikule järelevalvele. Katsetuse, tehnilise kontrolli ja lennuteenistusliku järelevalve alused ja korra määrab Teedeminister.

Kui õhusõiduki või tema lendamiseks või maandamiseks olulise osa konstruktsiooni on muudetud või parandatud, tuleb õhusõiduk või vastav osa esitada tehniliseks kontrollimiseks.

Lennukõlvulisuse või julgeoleku nõuetele mittevastavalt õhusõidukilt võtab Teedeministerium lennukõlvulisuse tunnistuse ära ajutiselt või jäädavalt.

Õhusõiduki ehitusliku järelevalve ja tehnilise kontrolli, Teedeministeriumi poolt teostatava lennuteenistusliku järelevalve, samuti lennukõlvulisuse katsetamise kulud kannab õhusõiduki pidaja Teedeministri poolt määratud normide alusel. Ühtlasi määrab Teedeminister nende kulude tasumise korra.

§ 19. Lendudel väljaspool lennujaama piirkonda peab õhusõidukil kaasas olema:

- 1) õhusõiduki registreerimis-tunnistus;
- 2) õhusõiduki lennukõlvulisuse tunnistus ja lennuluba;
- 3) õhusõiduki päevik;
- 4) õhusõiduki mootorite päevikud;
- 5) õhusõiduki juhtide kutsetunnistused, lennuloa ja isikut tõestavad dokumendid;
- 6) õhusõiduki meeskonna kutsetunnistused, tööloa ja isikut tõestavad dokumendid;
- 7) reisijate veol — reisijate nimekiri;
- 8) kauba veol — kauba saatekirjad või nimekiri;
- 9) vastavad eriloa raadiosaate- ja -vastuvõtuseadmete kohta, kui õhusõiduk neid seadmeid omab;
- 10) matkapäevik (nõutav ainult reisi-, kauba-veo- ja postiveo-õhusõidukitel).

Lendudel lennujaama piirkonnas peavad õhusõidukil eelmises lõikes nõutud dokumentidest kaasas olema õhusõiduki juhtide kutsetunnistused ja lennuloa ning meeskonna kutsetunnistused ja tööloa, kuna muud dokumendid võivad olla lennujaamas.

Eelmistes lõigetes ettenähtud dokumentide vormi ja pidamise korra määrab Teedeminister.

§ 23. Eesti õhusõidukite registrit peab Teedeministerium. Õhusõidukite registri vormi, registri pidamise korra, registreerimisel võetavate maksude suuruse ja nende võtmise korra määrab Teedeminister.

§ 25. Õhusõiduki omanik või pidaja, ametiasutised ja õhusõiduki juures katseid, kontrolli või järelevaatust teostavad isikud on kohustatud Teedeministeriumile teatama kõik asjaolud ja andmed, mis vajalikud õhusõiduki registreerimisel või mis põhjustavad registris muudatuse tegemist.

§ 27. Õhusõidukit võib iseseisvalt juhtida isik, kes omab Teedeministeriumi poolt väljaantud vastavat kutsetunnistust ja lennuluba või kes kuulub Teedeministeriumi poolt kinnitatud lennukursuste või lennukooli õpilaste nimekirja ja omab Teedeministeriumi poolt väljaantud õppeluba.

Juhi kutsetunnistuste ja lennulukade liigid õhusõidukite liikide ja teostatavate lennuülesannete järgi, samuti nende tunnistuste ja lubade väljaandmise alused ja korra määrab Teedeminister.

Teedeminister määrab, mis ulatuses sõjaväe vastavad tunnistused ja tõendid võivad asendada esimeses lõikes tähendatud tunnistusi ja lennulukasid lendudel väljaspool sõjaväeliste ülesannete täitmist, kui ka selle, milli-

sed välismaal väljaantud tunnistused ja load loetakse kehtivaiks Eestis.

§ 28. Rahvusvahelistel õhusõiduliinidel liiklevate Eesti õhusõidukite juhtideks võivad olla ainult Eesti kodanikud.

Instruktori saatel toimuvail õppe-, harjutus- ja proovilendudel loetakse õhusõiduki juhiks instruktor.

§ 29. Õhusõiduki juhi kutsetunnistus ja lennuluba antakse pärast vastavaid katseid välja isikule, kelle käitumine ja tervislik ning vaimne seisund tagab juhi-ülesannete korralikku täitmist. Teedeministril on õigus määrata õhusõiduki juhi vanuse alam- ja ülemmäära.

Õhusõiduki juhi kutsetunnistuse omandamise, katsetingimuste, katsekomisjoni moodustamise ja õhusõiduki juhi lennuloa pikendamise või uuendamise alused ja korra määrab Teedeminister. Samuti määrab Teedeminister katsete ja kutsetunnistuste ning lennuloa pikendamise või uuendamise eest võetavate tasude suuruse ja nende tasude võtmise ning tarvitamise korra. Katsete eest võetav tasu ei või ületada katsetega seotud kulusid.

§ 30. Lennuloa annab Teedeministerium Teedeministri poolt määratud aja peale. Lennuluba võidakse pikendada või uuendada, kui selle omanik tõendab, et ta on viimase aasta kestel õhusõidukit iseseisvalt juhtinud määrustes ettenähtud aja jooksul.

§ 32. Õhusõiduki meeskonda võivad kuuluda, samuti õhusõiduki juures tegevad olla ainult isikud, kes on kehaliselt ja vaimselt selleks kohased, käitumiselt usaldusväärsed ja kes omavad Teedeministeriumi poolt väljaantud sellekohaseid kutsetunnistusi ja töölubasid.

Õhusõiduki meeskonna liikmete katsete ja katsekomisjoni moodustamise ning meeskonna liikmete kutsetunnistuste omandamise ja töölubade pikendamise ning uuendamise alused ja korra määrab Teedeminister. Samuti määrab Teedeminister katsete ja kutsetunnistuste väljaandmise eest võetavate tasude ja töölubade pikendamise ning uuendamise eest võetavate tasude suuruse ja nende tasude võtmise ning tarvitamise korra. Katsete eest võetav tasu ei või ületada katsetega seotud kulusid.

§ 33. Õhusõiduki juht ja meeskonna liikmed alluvad perioodilisele arstlikule järelevaatusele Teedeministri määrustes ettenähtud alustel ja korras.

§ 48. Õhusõiduliine võidakse asutada ja ekspluateerida Teedeministri loal.

Teedeministeriumi Õhusõiduosakonna direktori luba on vajalik:

- 1) lendudeks inimeste ja kauba veol ärilisel otstarbel vabalt määratavas sihtisuses;
- 2) lennukoolide ja -kursuste asutamiseks;

- 3) lennujaamade ja maandumiskohtade kasutamiseks;
- 4) signaalteenistuse, lennupäevade, maksumiste lõbulendude, reklaam- ja demonstratsioonlendude ning lennuvõistluste korraldamiseks.

Eelmise lõike punktides 1, 3 ja 4 ettenähtud lubade eest võidakse võtta maksu Teedeministri poolt määratud suuruses ja korras.

Teedeministril on õigus lasta revideerida lennukoolide, -kursuste ja kõigi õhuasjandusorganisatsioonide tegevust ning nõuda tegevuskavade ja aruannete esitamist.

§ 54. Õhusõiduliinid on kohustatud vedama posti kokkuleppel Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitusega.

Postiveokohustuse ulatuse kui ka veo eest makstava tasu suuruse määrab kokkuleppe mittedaavutamise korral Teedeminister.

§ 57. Õhusõiduosakonna korraldamisele kuuluvad ja tema järelevalvele alluvad järgmised alad:

- 1) õhusõidukite juhtide ja meeskonnaliikmete väljaõpe, kutseoskus ja treening;
- 2) õhusõidukite ehitamine ning nende ehitamise, remontimise ja lennukõlvulise järelevalve;
- 3) lennujaamade ehitamine, sisseseadete soetamine ja ekspluateerimine;
- 4) lennuliinid, õhusõidu-julgeoleku võrk, lennu-meteoteenistus, õhusõiduteadete levitamine, õhusõidu-propaganda ning fotogrammeetriline ja majandusala.

Peale selle teostab Õhusõiduosakond välis- ja siselennuliinide ja eraõhusõidu ning eraõhusõidu-organisatsioonide järelevalvet.

§ 58. Teedeminister võib sõlmida õhusõidu korraldamise huvides kokkuleppeid kaitseliiduga ja lennuasjanduse alal tegutsevate organisatsioonidega ja õhusõidu sanitaarteenistuse korraldamise alal Eesti Punase Risti Seltsiga — õhusõidualaste riiklike ülesannete täitmiseks.

Õhusõiduosakonna direktor kutsub ellu lennu-meteoteenistuse ühes vajalike vaatluspunktide ja lennu-meteojaamade võrguga ning korraldab ja juhib lennu-meteoteenistuse poolt teostatavat õhusõidu julgeolekut ja teadete varustamist.

Lennu-meteoteenistuse korraldamise ja vaatluspunktide ning lennu-meteojaamade väljaehitamise alused, samuti teadete kogumise ning levitamise talitusliku korra määrab Teedeminister.

§ 60. Lennuasjanduse erieelarve eelarveaasta algab 1. aprillil ja lõpeb järgmise kalendriaasta 31. märtsil.

Lennuasjanduse erieelarve ja aruande kin- nitab Vabariigi President Riigieelarve sea-

duses ettenähtud korras. Ettepanekud neis asjus teeb Teedeminister. Krediitide kasutamine ja eelarve täitmine kuulub Õhusõiduosakonna direktori võimkonda.

§ 61. Paragrahvis 57 tähendatud ülesannete täitmiseks tarvilikud kulud kaetakse:

- 1) riigieelarve korras määratud summa- dest;
- 2) lennujaamade seadmete, hoonete, raadiojaamade ja veoabinõude kasutamise eest võetavatest tasudest;
- 3) lennuväljaõppe tasudest, õhusõiduki juh- tide ja meeskonna kutseoskuse katsete, kutsetunnistuste ja lennu- ning töölu- bade väljaandmise, pikendamise ja uuenda- mise tasudest;
- 4) õhusõidukite ehitusliku järelevalve, len- nukõlvuliseks tunnustamise, registree- rimise, tehnilise kontrolli ja lennutee- nistusliku järelevalve maksudest;
- 5) lennuliinide ekspluateerimisest saadud tuludest;
- 6) § 48 kolmandas lõikes nimetatud mak- sudest;
- 7) muudest sissetulekutest.

§ 62. Paragrahvi 61 p. 2 ettenähtud tasude normid ja tasude võtmise korra määrab Vaba- riigi Valitsus Teedeministri ettepanekul.

II.

Sama seadust täiendatakse § 71¹ järgmises redaktsioonis:

§ 71¹. Teedeministril on õigus käesoleva seaduse elluviimiseks ja rakendamiseks anda määrusi.

III.

Sama seaduse § 64 ja § 72 teine lause kao- tavad kehtivuse.

215.

Rnk. nr. 98.

Riiginõukogu Üldkomisjoni ettepanek Riiginõukogule.

ÕHUSÕIDUSEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Õhusõiduseaduse (RT 1936, 57, 499; 1938, 33, 268; 1939, 18, 121 II ja IV) § 10, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 48, 54, 57, 58, 60, 61 ja 62 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

Seletuskiri.

Riiginõukogu Üldkomisjon, läbi arutades Õhusõiduseaduse muutmise seaduse eelnõu ühines Riigivolikogu ettepanekuga, välja arva-

tud sissejuhatavat osa ja esitab eelnõu ühes tehitud parandustega Riiginõukogule vastuvõtmiseks.

216.

Rnk. nr. 106.

Välis teenistuse seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

VÄLISTEENISTUSE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Välis teenistuse seaduse (RT 1936, 24, 160) § 34 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 34. Pensioni väljateenimisaja arvutamisel arvestatakse välis teenistuse kandidaadiks olemise aeg, Välisministeeriumi käsutuses olemise aeg ja sekretärina Eesti aukonsulite juures teenitud aeg.

II.

Sama seadust täiendatakse § 22¹ järgmises redaktsioonis:

§ 22¹. Vabariigi Valitsusel on õigus Välisministri ettepanekul määrata välisesindustes teenivaile välis teenistuse ametnikele ja tehnilisse koosseisu kuuluvaile riigiteenijaile ajutist lisatasu kuni 35% nende välismaisest palganormist, kui see osutub tarvilikuks sõjategevuse, muude erakorraliste sündmuste või elukalliduse erakordse tõusu tõttu. Samuti on Vabariigi Valitsusel õigus Välisministri ettepanekul katta välisesindustes teenivate välis teenistuse ametnike ja tehnilisse koosseisu kuuluvate riigiteenijate otsesed varalised kahjud, mis neile tekkinud sõjalise tegevuse või muude erakorraliste sündmuste tõttu.

217.

Rnk. nr. 106.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni

SELETUSKIRI

VÄLISTEENISTUSE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Välis teenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatault vastuvõtmiseks.

218.

Rnk. nr. 106.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni ettepanek Riiginõukogule.

VÄLISTEENISTUSE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

Riiginõukogu Majanduskomisjon paneb ette võtta vastu Välis teenistuse seaduse muutmise seadus Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni ettepaneku kujul.

219.

Rnk. nr. 101.

Eesti Rahvusliku Jõukomitee seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

EESTI RAHVUSLIKU JÕUKOMITEE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Eesti Rahvusliku Jõukomitee seaduse (RT 1936, 4, 26; 1936, 56, 486) § 1 p. 6, § 2, 3, 9 ja 27 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1 p. 6:

6) järelevalve teostamine § 2 loetletud ohtlikkude seadiste kohta ja lubade andmine nende seadiste ülesseadmiseks ja kasutamiseks.

§ 2. Jõukomitee järelevalve alla kuuluvad ja peavad valdaja poolt olema registreeritud jõukomitees enne töösse rakendamist:

- 1) Aurukatlad, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis tegeliku aururõhumise atmosfääride arvuga on üle 0,5.
- 2) Aurumahutid, millede töörõhk on üle 0,5 atmosfääri ja maht üle 50 liitri, kui seejuures mahuliitrite arvu korrutis tegeliku aururõhumise atmosfääride arvuga on suurem kui 300.
- 3) Ökonomaiserid:
 - a) ribitoru-ökonomaiserid, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on vähemalt 500;
 - b) kõik teise ehitusviisiga ökonomaiserid, millede küttepinna ruutmeetrite arvu korrutis töörõhu atmosfääride arvuga on vähemalt 150.
- 4) Tõsteabinõud:
 - a) kraanad tõstejõuga 1 tonnist alates;
 - b) talid tõstejõuga 3 tonnist alates;
 - d) tõstetoolid inimeste kui ka inimeste ja raskuste tõstmiseks; tõstetoolid ainult raskuste tõstmiseks sel juhul, kui tõstekorvi põiklõikepinna (välis-

mõõdete järgi) ruutmeetrite arvu kor-
rutis tõstekõrgusega meetrites on
üle 5.

- 5) Elektriseadised ja -ehitised:
- a) elektriseadised koguvõimsusega üle 7,5 kW, pinge suurusele vaatamata;
 - b) elektriseadised võimsusele vaatamata, kuid pingega üle 250 volti;
 - d) voolukatkestamisseadised ja transformaatorid võimsusega üle 7,5 kVA, pinge suurusele vaatamata, või pingega üle 250 volti, võimsusele vaatamata;
 - e) seadised tuldkaartvates või plahvatusohtlikkudes kohtades;
 - g) elektri-õhuliinid pingega üle 250 volti; avalikud elektrivõrgud pinge suurusele vaatamata, kuid võrgu koguladusega üle 2 km või elektritootmis-
seadise võimsusega üle 5 kW;
 - h) seadised kohtkindlais kinodes, kus töötatakse vähemalt üks kord nädalas, ja teatrites;
 - i) elektriraudteed;
 - k) kaevandustööde maa-alused seadised.
- 6) Veejõuseadised koguvõimsusega üle 50 hobusejõu.
- 7) Kohtkindlad sise põlemis-jõumasina-
d võimsusega üle 20 hobusejõu.
- 8) Ohtlikud seadised, mis Vabariigi Valit-
suse otsusega määratakse jõukomitee
järelevalve alla.

Jõukomitee järelevalve alla ja jõukomitees
registreerimisele ei kuulu Sõjaministeeriumi
ettevõtted ja seadised, Teedeministeeriumi
järelevalvele kuuluvad ohtlikud seadised liik-
lusvahenditel, Raudteede Talituse seadised,
postiametkonna sideliikimise seadised, tõste-
abinõud laevade tõstmiseks, tõsteabinõud lae-
vadel ja igasugustel ujuvabinõudel, mäekae-
vanduste tõsteabinõud, millede sõidukaevused
asetsevad maa all, elevaatorid, paaternoster-
seadised, kallaktõstukid, ajutised tõsteseadised
ehitustöödel, näitelavade tõsteseadised ja pöörd-
lavad, arstlike kabinetide elektriseadised
ja raviaparaadid, kõrgsagedusseadised ning
teaduslike ja õppeasutiste laboratooriumide
elektri- ja jõuseadised.

Jõukomitee on kohustatud võtma oma järe-
levalve alla ohtlike seadiseid ka teatavat liiki
liiklusvahendeil, mis Teedeministri otsusega
eraldatakse Teedeministeeriumi järelevalve alt.

Käesolevas paragrahvis loetletud seadiste
korraldamise, nendega töötamisel julgeoleku
kindlustamise ja nende üle järelevalve teosta-
mise kord määratakse käesoleva seaduse teos-
tamiseks antavate määrustega.

§ 3. Jõukomiteel on 16 määratavat ja 6
valitavat liiget, kellede ametiaeg kestab 5 aastat.

§ 9. Valimistel jagatakse valijad 6 liiki.
Iga liik valib ühe komiteeliikme ja kaks liik-
mekandidaati.

Liigid on järgmised:

- 1) tööstuslike aurujõuseadiste valdajad;
- 2) põllumajanduslike aurujõuseadiste
valdajad;
- 3) elektrijõuseadiste valdajad;
- 4) sise põlemis-jõumasinate valdajad;
- 5) veejõuseadiste valdajad;
- 6) eelmistes punktides loetlemata, järele-
valvele alluvate seadiste valdajad.

Kahe või suurema arvu ettevõtete val-
dajal, kelle ettevõtted kuuluvad mitmesse
käesolevas paragrahvis ettenähtud liiki, on
hääleõigus igas vastavas liigis.

§ 27. Juhatus koosneb esimehest ja nel-
jast liikmest, kes valitakse üldkogu poolt jõu-
komitee liikmete hulgast, kusjuures 3 liiget valitakse nimetatavate ja 1 liige — valitavate jõu-
komitee liikmete seast.

Juhatusesimehe nimetab Majandusmi-
nister jõukomitee liikmete seast. Juhatus-
liikmete ametiaeg lõpeb kas jõukomiteest
väljalangemisega või muul juhtudel hiljemalt
5 aasta pärast.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

220.

Rnk. nr. 101.

Riiginõukogu Majandus-
komisjoni

SELETUSKIRI

EESTI RAHVUSLIKU JÕUKOMITEE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb
Riigivolikogu poolt vastuvõetud Eesti Rah-
vusliku Jõukomitee seaduse muutmise seaduse
eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muut-
matult vastuvõtmiseks.

221.

Rnk. nr. 107.

Aktsiaseltsi „Keskassa“
aktsiate riigile omandamise
seadus Riigivolikogu eel-
nõu kujul.

AKTSIASELTSI „KESKASSA“ AKTSIATE RIIGILE OMANDA- MISE SEADUS.

§ 1. Vabariigi Valitsusel on õigus oman-
dada riigile aktsiaseltsi „Keskassa“ poolt välja-
antavaid aktsiaid kogusummas kuni 4.000.000

krooni eest tingimisel, et riigile kuuluvad aktsiad moodustaksid vähemalt 60% sama aktsiaseltsi poolt tegelikult väljaantud aktsiate üldarvust nimesväärtuses.

§ 2. Majandusministeerium võib Vabariigi Valitsuse loal tasuda riigile aktsiaseltsilt „Keskassa“ omandatavate aktsiate eest riigi omanduses olevate Pikalaenu Panga „E“ seeria võlakirjadega, mis välja antud sama panga põhikirja § 61 p. 1 alusel.

§ 3. Käesoleva seaduse teostamiseks on Vabariigi Valitsusel õigus anda määrusi.

222.

Rnk. r.r. 107.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

AKTSIASELTSI „KESKKASSA“ AKTSIATE RIIGILE OMANDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Aktsiaseltsi „Keskassa“ aktsiate riigile omandamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

223.

Rnk. nr. 103.

Sõjaväekohtute seadustiku muutmise ja täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul

SÕJAVÄEKOHTUTE SEADUSTIKU MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Sõjaväekohtute seadustiku (RT 1938, 38, 346) § 117, 217, 232, 249, 254, 282, 383, 422, 436, 438, § 538 p. 1, § 886, 990, 1118, 1119 ja 1213 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 117. Korraldavaid istungeid peetakse:

- 1) asjade ja küsimuste läbivaatamiseks, mida kohus käesoleva seadustiku järgi ei pea lahendama kohtulikult istungil;
- 2) kohtu esimehe võimkonda kuuluvate säärase küsimuste läbivaatamiseks ja otsustamiseks, mis ta asja tähtsuse pärast peab tarvilikuks anda korraldava istungi otsustada.

Diviisikohus peab korraldavaid istungeid ainult eelmise löike esimeses punktis tähendatud juhtumel.

§ 217. Diviisikohtule alluvad sõdurite, allohviteride ja tööteenistuskohuslaste süüteod, mis on ette nähtud:

1) Sõjaväe kriminaalseadustiku § 75 esimeses ja teises lõikes, § 81; kui süütegu saadeti korda sõduri või allohviteri või tööteenistuskohuslase vastu, siis ka § 82, 83, § 84 esimeses lõikes ning § 86 esimese löike esimeses ja teises punktis ja teises lõikes tähendatud süütegudes; § 94, 97, 98, § 99 esimeses lõikes, § 102, § 103 neljandas lõikes, § 105 esimeses lõikes, § 106 esimeses lõikes, § 107, § 108 esimese löike esimese punkti literas „a“ ja „b“ ja teise punkti literas „a“ ja „b“ ning teises ja kolmandas lõikes; § 110 diviisikohtule alluvate omavoliliste äraolekute juhtumel; § 115, kui süütegu saadeti korda sõduri või allohviteri või tööteenistuskohuslase vastu; § 120, 121, § 122 esimeses lõikes, § 124 esimeses lõikes, § 125 kolmandas lõikes, § 128 seoses § 124 esimese löikega või § 125 kolmanda löikega, § 130, § 131 teises lõikes, § 132—135, § 138 esimeses lõikes, § 139, 141—143, 145, § 148 teises lõikes, § 149 esimeses lõikes, § 154, 173, 177, § 178 esimeses lõikes, § 195 teises lõikes ja § 198;

2) Kriminaalseadustiku § 98, 99, 101—103, 105, 107, § 112¹ esimeses lõikes, § 112², 113, 114, 122, 123, 124, 126, 127, 134, § 135 esimeses lõikes, § 136—138; § 150 ja viimasega seoses § 153; § 154, 159, 160, 173—176, 176¹, 177¹, 178—192¹, 195, 197—207, § 208 esimeses ja teises lõikes, § 210—220, 222—239, 239¹, 241—253², § 254 esimeses, teises ja kolmandas lõikes, § 255 esimeses lõikes, § 256, 258—264, 266, 267, 269—292, 294—314, 316—385¹, 391—393, 395—396¹, § 411 esimeses ja teises lõikes, § 412 esimeses ja teises lõikes, § 415, 417, 418, 419, § 433 esimeses lõikes, § 434 esimese löike p. 3 ja teise löike p. 3, § 437, 438, 442, 452, 453, 455, 456, 458, 459, 465, 466, 473—477, § 487 esimeses lõikes, § 488, 489, § 490 esimeses ja teises lõikes, § 491—496, 498—500, 506—518, 520, § 522 esimeses lõikes, § 528 esimeses lõikes, § 531, 532, 534—539, § 540 esimeses, kolmandas ja neljandas lõikes, § 548, § 552 esimeses lõikes, § 553, § 557 esimeses, kolmandas ja neljandas lõikes, § 558, § 559 esimeses lõikes, § 562, 572²—573³, 574, § 580 esimeses lõikes, § 581, 582 ja 586—597, kuid § 415 ja § 419 teine

lõige ainult niivõrd, kuivõrd need on ühenduses § 411 esimese ja teise lõikega ja § 412 esimese ja teise lõikega; 3) eriseadustes — juhtumil, kui seal ettenähtud süütegude eest on ähvardamas kõige raskema karistusena vangimaja mitte üle kahe aasta.

§ 232. Mitmeliigiliste kohtute otsustega määratud karistuste koostamise või liitmise otsuse teeb kõrgema liigi kohus.

Sõjaväe kriminaalseadustiku § 33, 34 ja 40 ning Kriminaalseadustiku § 29, 30 ja 36 põhjal karistuse täitmisele pööramise ja liitmise või koostamise küsimuse lahendab igal juhul see kohus, kes teeb otsuse uues või enne katseaja määramist kordasaadetud süüteo, olgugi et karistuse kandmisest tingimisi vabastamise otsus oli kõrgema liigi kohtu otsus või et karistus, mille kandmisest enne tähtaega tingimisi vabastati, oli määratud kõrgema liigi kohtu poolt.

§ 249. Kohtud, ametiasutised ja ametivõimud teatavad asjaomasele sõjaväeülemale vastavate korralduste tegemiseks kõigist nende tegevuspiirkonnas avastatud süütegudest, mis on korda saadetud sõjaväelaste poolt ja alluvad sõjaväekohtule.

§ 254. Kaebuses tuleb võimalikult märkida:

- 1) kaebaja nimi, perekonnanimi, vanus, aaste ja elukoht;
- 2) kaebuse aineks olev süütegu ning selle kordasaatmise või avastamise aeg ja koht;
- 3) tunnistajad ja nende elukohad ning need asjaolud, mida nad võivad tõendada;
- 4) asitõendid, kirjalikud tõendid ja nende asukohad ning need asjaolud, mida nad peavad tõendama;
- 5) kahtlusaluse nimi, perekonnanimi, vanus ja elukoht ning kahtlustamise põhjused;
- 6) varavastastes süütegudes — süüteo objekti väärtus;
- 7) süüteoga tekitatud kahjusumma suurus;
- 8) mida kaebaja palub;
- 9) kaebekirja lisad, kui neid on.

§ 282. Kriminaaljälitamise lõpetamisel või peatamisel, samuti süüaluse distsiplinaarkorras karistamisel võtab sõjaväeülem seisukoha ka asja juurde võetud asitõendite ja süüteo läbi saadud asjade kohta Kriminaalseadustiku § 24 ja käesoleva seadustiku § 381, 886 ja 887 tähendatud alustel, kuid lõplikud korraldused tähendatud asitõendite või asjade kohta vastavalt võetud seisukohale teeb sõjaväeülem ühe kuu möödumisel arvates seisukoha võtmise päevast, kui vahepeal keegi, kelle õigusi sõjaväeülemale seisukoht võib puudutada, ei ole selle vastu vaidlust avaldanud.

Eelmises lõikes tähendatud seisukoha teeb sõjaväeülem kirjalikult teatavaks isikule, kellele asitõendid või süüteo läbi saadud asjad kuuluvad, samuti isikule, kellele need olid juurdluse juurde võetud, kui need asjad sõjaväeülemale seisukoha järgi ei kuulu tagasiandmisele neile isikutele. Tähendatud isikutel loetakse vaidluse avaldamise tähtaja algust sõjaväeülemale kirjaliku seisukoha kättesaamise päevast, nende mitteleidmisel toimikus märgitud elukohas aga päevast, mil sellekohane teade saabus sõjaväeülemale.

§ 383. Süüalune kutsutakse eeluurimisele kutselehega Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 170—176 ja 186 määratud korras. Süüaluse-sõjaväelase kutseleht saadetakse tema ülemuse kaudu.

§ 422. Vahistamismäärus kuulutatakse süüalusele hiljemalt 24 tunni jooksul pärast ta kinnivõtmist. Selle määruse ärakiri saadetakse vangistusasutisele, kus vahistatut kinni peetakse.

§ 436. Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigivolikogu Esimees, Riiginõukogu Esimees, Riigikohtu Esimees, Riigikontrolör, Õiguskantsler, Riigisekretär ja samuti kõik tegelikud sõjaväeteenistuses olevad kindralid ning kõik sõjaväeringkonnaülemad, neile vastavatel ja kõrgematel ametikohtadel teenivad sõjaväelased juhtumil, kui neid kutsutakse tunnistajana eeluurimisele, võivad kolme päeva jooksul pärast kutselehe kättesaamist avaldada sõjaväekohtu-uurijale soovi, et neid üle kuulatakse nende elu- või ametikohas.

§ 438. Tunnistajad kutsutakse eeluurimisele kutselehega Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 170—176 ja 186 määratud korras, kusjuures tunnistajatele-sõjaväelastele saadetakse kutselehed: väeosaülematele ja kõrgematele — vahenditult, teistele nende väeosaülemate kaudu.

Vahi all viibiva tunnistaja toimetamiseks eeluurimisele teeb sõjaväekohtu-uurija korralduse vangistusasutise direktorile või ülemale.

§ 538 p. 1.

1) Vabariigi President, Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigivolikogu Esimees, Riiginõukogu Esimees, Riigikohtu Esimees, Riigikontrolör, Õiguskantsler, Riigisekretär, samuti sõjaväeringkonnaülemad ja neile vastavad ning neist kõrgemad sõjaväelased;

§ 886. Süüteo läbi saadud asjad antakse tagasi neile, kelle käest need süüteoga on ära võetud, kuigi selle kohta ei ole esitatud nõuet, kuid asitõendeid, millel on asja kohta olulist tähtsust, ei anta tagasi enne kohtuotsuse seas jõusse astumist.

Asitõendid, millede väärtus on tühine, hävitatakse, kui need, kellede valdusest need toimiku juurde võeti, ei ole avaldanud soovi asjade tagasisaamiseks.

Asja uurimise kestel valmistatud ja toimiku juurde võetud esemed, nagu joonised, päevapiltlikud ülesvõtted, mudelid jne., ja ained, mis keemiliseks, mikroskoobiliseks või muuks tehniliseks uurimiseks tarvilikul määral asja juurde on võetud, hävitatakse samuti, kui nende edaspidine alalhoidmine toimiku juures mittetarvilikuks tunnustatakse.

Esemed, mis seaduse järgi kuuluvad hävitamisele või konfiskeerimisele, antakse, kui neil on teaduslikku tähtsust, peale kohtuotsuse seadusjõusse astumist sõjaväeprokurörile edasiandmiseks Kohtukoja prokuröri kaudu Tartu Ülikooli Kriminaalteaduste Instituudile, politseimuuseumile või Kohtuliku Ekspertiisi Instituudile.

§ 990. Riigikohtu Kriminaalosakonna läbivaatamisele kuuluvad:

- 1) kassatsioonikaebused ja -protestid;
- 2) käesolevas seadustikus ettenähtud juhtumel antud erikaebused ja -protestid;
- 3) seaduslikkudel põhjustel niisuguste asjade uuendamise palved ja esitised, millede kohta kohtuotsused on seadusjõusse astunud.

§ 1118. Maksukaristuste seadustiku § 39 kuni 95 ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 918, 942, 952¹, 956, 959, 970¹, 971 ja 974—977 ettenähtud süütegude jälitamisel ja administratiivkorras karistamisel on administratiivvõimu esindajatel sõjaväelaste suhtes samasugused õigused ja kohused kui mittesõjaväelaste suhtes, välja arvatud järgnevas loigetes tähendatud erandid.

Kui süüalune-sõjaväelane keeldub täitmast administratiivvõimu esindaja poolt administratiivkorras tehtud trahvimäärust või -otsust eelmises lõikes tähendatud säärases süüteoasjas, mis allub sõjaväekohtule, siis tähendatud trahvimäärus või -otsus ei jõustu ja administratiivvõimu esindaja saadab selle süüteoasja sõjaväeprokurörile või vastavale sõjaväeülemale talitamiseks käesoleva seadustiku järgi.

Administratiivvõimu esindajate poolt toimetatud juurdlused käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud süüteoasjus, millede kohta ei ole ette nähtud administratiivkorras karistamist ja mis alluvad sõjaväekohtule, saadetakse sõjaväeprokurörile või vastavale sõjaväeülemale talitamiseks käesoleva seadustiku järgi.

§ 1119. Paragrahvis 1118 tähendatud süüteoasjus kriminaaljälitamine sõjaväevõimude poolt toimub käesolevas seadustikus ettenäh-

tud korras, kusjuures sõjaväekohtu-uurijad ja sõjaväekohtud järgivad vastavalt ka nende süütegude kohta Maksukaristuste seadustiku § 154—190 ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 917, 931, 940, 941, 948, 949, 950, 952⁶, 952⁷, 953, § 954 esimese ja teise lõike, § 955 ja 957 eeskirju, mis muudavad või täiendavad käesolevas seadustikus ettenähtud korda, kusjuures diviisikohtud järgivad eeltähendatud eeskirjadest neid eeskirju, mis käivad jaoskonnakohtu kohta, ja Sõjaväe Kõrgem Kohus — eeskirju, mis käivad ringkonnakohtu kohta, ja sõjaväekohtu-uurijad — eeskirju, mis käivad kohtu-uuriija kohta.

Maksukaristuste seadustikus tähendatud süüteoasjus kriminaaljälitamise lõpetamisel või peatamisel § 278 või 508 korras teatab sõjaväeülem sellest lõpetamise või peatamise korraldusest Maksude Talitusele, kusjuures Maksude Talituse direktoril on õigus kaevata selle korralduse peale § 286 ja 512 eeskirjade järgi, nagu süüteost kannatanul.

§ 1213. Mittesõjaväelaste süüteoasjades, mis alluvad sõjaväekohtule ainult Kaitseseisukorra seaduse alusel, annab süüaluseid kohtu alla Sõjavägede Ülemjuhataja, kui aga Sõjavägede Ülemjuhatajat ametis ei ole, siis — Sõjaminister.

Eelmises lõikes tähendatud süüaluste kohtu alla andmise õiguse võib Sõjavägede Ülemjuhataja või vastavalt Sõjaminister üle anda vastavatele diviisiülematele ja kõrgematele ülematele süütegude suhtes, mis on korda saadetud nende võimu alla kuuluval maa-alal. Selle õiguse võib Sõjavägede Ülemjuhataja või vastavalt Sõjaminister üle anda diviisiülematele ja kõrgematele ülematele kas eelmises lõikes tähendatud kõigis süüteoasjades või teatava liigi süüteoasjades või ka üksikutes süüteoasjades.

II.

Sama seadustikku täiendatakse paragrahvidega 61¹ ja 1186¹⁻⁶ järgmises redaktsioonis:

§ 61¹. Sõjaväe Kõrgema Kohtu juurde kohtualaste kogemuste omandamiseks lähetatud ohvitseridel loetakse teenistus Sõjaväe Kõrgemas Kohtus, diviisikohtus, sõjaväekohtu-uuriija juures ja Sõjaväe Prokuratuuris võrdseks Sõjaväe Kõrgema Kohtu noorema käsundusohvitseri teenistusega. Samuti arvestatakse Sõjaväe Kõrgema Kohtu noorema käsundusohvitseri teenistusega võrdseks endise Sõjaringkonnakohtu juurde kohtualaste kogemuste omandamiseks lähetatud ohvitseride teenistus.

§ 1186¹. Mobilisatsiooni korral ja sõja ajal ei ole vajalik sõjaväe ametkohtuniku ametikohale määramiseks nõusolek ohvitserilt, keda

seatakse üles kandidaadina tähendatud ametikohale määramiseks.

§ 1186². Paragrahvis 70 tähendatud vähemalt nelja-aastast teenimist riviala ametikohtadel ei nõuta mobilisatsiooni korral ja sõja ajal sõjaväe ametkohtunikkude ametikohadele määratavatelt ohvitseridelt.

§ 1186³. Kui mobilisatsiooni korral või sõja ajal § 69 ja 70 tingimustele vastavaid ohvitseri määramiseks sõjaväe ametkohtunikkude ametikohadele ei jätku, siis võidakse tähendatud ametikohadele määrata:

- 1) Sõjaväe Kõrgema Kohtu esimehe ametikohale — ohvitseri, kes kohtunikuna, kohtu-uurijana, prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt kuus aastat;
- 2) Sõjaväe Kõrgema Kohtu alatise liikme ametikohale — ohvitseri, kes kohtunikuna, kohtu-uurijana, prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt neli aastat;
- 3) sõjaväekohtu-uurija ja diviisikohtu esimehe ametikohale — ohvitseri, kes on teeninud Sõjaväe Kõrgema Kohtu käsundusohvitseri ametikohal vähemalt ühe aasta või kes omavad vanema kohtuameti-kandidaadi või vandeadvokaadi kutseõigusi või on ülikooli õigusteaduskonna määralisteks õppejõududeks.

§ 1186⁴. Sõjaväe Kõrgema Kohtu käsundusohvitseri ametikohale nooremaks käsundusohvitseriks võidakse mobilisatsiooni korral ja sõja ajal määrata § 67 ja 68 tingimustele vastavaid ohvitseri.

§ 1186⁵. Ajavahemikul mobilisatsiooni algusest kuni demobilisatsiooni lõpuni, samuti sõja ajal või üleminekul sõjaajalt rahuaja olukorrale vabastatakse koosseisu vähendamise tõttu Sõjaväe Kõrgema Kohtu alatise liikme ametikohalt esijärjekorras need alatised liikmed, kes olid määratud alatiseks liikmeks mobilisatsiooni korral või sõja ajal, kusjuures need alatised liikmed vabastatakse ametikohalt alljärgnevas järjekorras:

- 1) need, kes olid alatise liikme ametikohale määratud mitteaadriohvitseride hulgas, kusjuures nad kuuluvad vabastamisele järjekorras, milles Sõjaminister esitab nad ametikohalt vabastamiseks Vabariigi Presidendile;
- 2) need, kes olid alatise liikme ametikohale määratud kaadriohvitseride hulgas, kusjuures nad kuuluvad vabastamisele § 84 esimeses lõikes tähendatud järjekorras.

§ 1186⁶. Paragrahvis 1186⁵ tähendatud järjekorda kohaldatakse ka sõjaväekohtu-uurijate ja diviisikohtu esimeeste nende vabastamisel ametikohalt koosseisu vähendamise tõttu ajavahemikul mobilisatsiooni algusest kuni demobilisatsiooni lõpuni, samuti sõja ajal või üleminekul sõjaajalt rahuaja olukorrale.

III.

Need Kriminaalseadustiku § 533 ettenähtud süüteasjad, milles diviisikohus on teinud süüdi- või õigeksmõistva otsuse enne käesoleva seaduse jõustumist, viiakse lõpule endise alluvuse järgi, kuna need samas paragrahvis ettenähtud süüteasjad, milles diviisikohus süüdi- või õigeksmõistvat otsust ei ole teinud, saadab diviisikohtu esimees tagasi süüaluse kohtu alla andnud ülemale, kes Sõjaväekohtute seadustiku eeskirjade alusel annab asjale edasise käigu uue alluvuse järgi.

IV.

Sõjaväekohtute seadustiku kehtimapanemise seaduse (RT 1938, 38, 347) § 16 kaotab kehtivuse.

V.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

224.

Rnk. nr. 103.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

SÕJAVÄEKOHTUTE SEADUSTIKU MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Sõjaväekohtute seadustiku muutmise ja täiendamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatault vastuvõtmiseks.

225.

Rnk. nr. 102.

Seaduste Kogu IV kõitesse kuuluvate riigikaitsealaste seaduste muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SEADUSTE KOGU IV KÕITESSE KUULUVATE RIIGIKAITSEALASTE SEADUSTE MUUTMISE SEADUS.

I.

Arsenali seaduse (RT 1938, 33, 266) § 11 ja 20 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 11. Hangete, tööde ja vedude väljaandmisel tegutseb Arsenal alustel, mis Riigi hangete seaduses on ette nähtud eripõhikirjade alusel tegutsevate riigiettevõtete kohta, kusjuures hangete, tööde ja vedude teostamise viisi vastavad ametiisikud ja -asutised valivad vabalt, igaüks oma võimupiirides.

§ 20. Arsenalit tulude ja kulude eelarve ning aastaaruande kinnitab Vabariigi President.

Eelarve esitab Sõjaminister Vabariigi Valitsusele hiljemalt 15. märtsiks, aastaaruande hiljemalt 1. novembriks.

II.

Sõjamineeriumi hobusekasvanduse seadust (RT 1936, 37, 280) muudetakse järgmiselt:

1) § 1, § 7 esimene lõige, § 9, 10 ja 11 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1. Sõjamineeriumi juurde asutatakse hobusekasvandus, mis tegutseb käesolevas seaduses, seadlusena antud põhikirjas ja Sõjainistri poolt põhikirja elluviimiseks antud juhendites määratud alustel.

§ 7 esimene lõige:

Hangete, tööde ja vedude väljaandmise alal tegutseb hobusekasvandus alustel, mis Riigi hangete seaduses on ette nähtud eripõhikirjade alusel tegutsevate riigiettevõtete kohta.

§ 9. Hobusekasvanduse eelarveaasta algab 1. mail ja lõpeb järgmise kalendriaasta 30. aprillil.

Iga eelarveaasta kohta koostatakse tulude ja kulude eelarve, mille Sõjainister esitab Vabariigi Valitsusele hiljemalt 1. aprilliks.

Eelarve kinnitab Vabariigi President.

§ 10. Iga möödunud eelarveaasta kohta koostatakse aruanne, mille Sõjainister esitab Vabariigi Valitsusele hiljemalt 1. oktoobriks.

Aruande kinnitab Vabariigi President.

§ 11. Hobusekasvanduse likvideerimise otsustab Vabariigi President.

2) Sama seaduse § 8 asendatakse viide

„Riigi tööliste lasteabiraha seadus“ viitega „Riigi tööliste laste-abiraha seadus“.

3) Sama seadust täiendatakse § 10¹ järgmises redaktsioonis:

§ 10¹. Hobusekasvanduse tegevuskavad hobuste kasvatamise ja aretamise alal kinnitab Sõjainister.

III.

Sõjateadusliku Kirjanduse Edendamise Kapitali seaduse (RT 1936, 67, 563) § 1, 7, 10 ja

11 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1. Sõjavägede Staabi juurde asutatakse Sõjateadusliku Kirjanduse Edendamise Kapital, mida valitsetakse ja kasutatakse käesoleva seaduse ja seadlusena antud põhikirja alusel.

§ 7. Kapitali eelarve- ja aruandeaasta algab 1. juunil ja lõpeb järgmise kalendriaasta 31. mail.

Kapitali eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi President.

Eelarve esitab Sõjainister Vabariigi Valitsusele hiljemalt 1. maiks, aastaaruande hiljemalt 1. oktoobriks.

§ 10. Kapitali likvideerimise otsustab Vabariigi President.

§ 11. Käesoleva seaduse ja seadlusena antud põhikirja elluviimiseks on õigus anda vajalikke juhendeid:

- 1) kapitali eelarve ja aruande koostamise ning arvepidamise alal — Sõjainistril kokkuleppel Riigikontrolöoriga;
- 2) muudel aladel — Sõjavägede Juhatajal.

IV.

Laskeplatside seaduse (RT 1938, 40, 367) § 11 kaotab kehtivuse.

V.

Sõjaväe haiguskindlustuse seadust (RT 1937, 69, 577) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 12, 22, § 23 p. 3, § 29, 31 ja 49 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 12. Paragrahvides 7, 26, 28, 29 ja 33 ettenähtud sõjaväearstlikkude komisjonide ülesandeid täidavad Sõjaväelaste pensioni seaduses ettenähtud arstlikud komisjonid, kusjuures sõjaväe esindaja neisse komisjonidesse määrab sõjaväeringkonna ülem. Nende komisjonide otsused on lõplikud.

§ 22. Teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisrikete puhul antakse ravi ka pärast § 15, 16, 17 ja 21 ettenähtud tähtaegade möödumist, kuid mitte kauem kui töövoime tagasisaamiseni või töövoimekaotuse alatiseks tunnustamise või ravisaajale pensioni määramise päevani.

§ 23 p. 3:

3. Riigiteenistuse seaduse alusel — riigi huvidele kahjuliku tegevuse pärast;

§ 29. Ravi antakse üldreeglina kodumaal. Erandina võimaldatakse ravi ka välismaal: 1. § 11 teises lõikes nimetatud isikutele;

2. muudele käesoleva seaduse järgi kindlustatuile, kellede ravimine välismaal on tunnustatud vajalikuks sõjaväearstliku komisjoni otsusega Sõjaministri igakordsel loal.

Teise lõike p. 2 tähendatud isikutele välismaal antava ravi kulude tasumisele kohaldatakse § 11 teise lõike eeskirju. Peale ravigulude tasutakse neile ka sõidukulud. Sõidukulude tasumine toimub § 49 ettenähtud ulatuses.

Kolmandas lõikes tähendatud isikutele välismaal ravi võimaldamise ulatuse ja korra määrab Sõjaminister Sõjavägede Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

§ 31. Paragrahvi 30 p. 2 tähendatud isikutele antakse tasuta:

1. esimest abi ja sünnitusabi (§ 14 p. 1 ja 5);
2. ambulatoorset abi sõjaväeambulantsides ja ravi haige kodus sõjaväe arsti poolt;
3. ägedate nakkushaiguste ravi haige kodus või raviasutises;
4. ravi teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisrikete puhul.

Ühes tasuta raviga antakse tasuta ka vajalikud ravimid ja ravivahendid ning raviasutises ravimisel viibimisel ka täielik ülalpidamine. Tasuta ei anta sõjaväearsti poolt ravimeid ja ravivahendeid esimese lõike p. 2 tähendatud ravi juhul haige kodus.

§ 49. Käesoleva seaduse alusel õigustatud ravi saamise või andmise otstarbel tekkinud sõidukuludest kannab kindlustuskandja:

1. statsionaarse ravi saajate ja neile vastava arsti poolt määratud saatjate sõidukulud raud-, vee- ja maanteedel;
2. ambulatoorse ravi saajate sõidukulud raud- ja veeteedel, välja arvatud kindlustatute perekonnaliikmete sõidukulud;
3. arstlikuks järelevaatuseks arstlikkudesse komisjonidesse ilmujate sõidukulud raud- ja veeteedel, välja arvatud kindlustatute perekonnaliikmete sõidukulud;
4. sanitaarpersonaali poolt § 14 p. 1, 3 ja 5 ettenähtud ravi andmisel õnnetusjuhtumi paigal või haige asukohas sanitaarpersonaali sõidukulud raud-, vee- ja maanteedel.

Esimese lõike p. 1—4 tähendatud sõidukulud tasutakse liiklusalal kehtivate üldiste tariifide alusel või nende puudumisel Sõjaministri poolt kokkuleppel Majandusministriga pärast Riigikontrolöri arvamuse ärakuulamist määratud alusel, kusjuures § 28 p. 1 tähendatud isikute ja neile raviva arsti poolt määratud saatjate sõidukulud raud- ja veeteedel tasutakse kõige madalamale järgneva kõrgema klassi tariifi järgi, § 28 p. 2 tähendatud isi-

kute ja neile raviva arsti poolt määratud saatjate sõidukulud raud- ja veeteedel — kõige madalama klassi tariifi järgi.

Sõidukulude tasumise aluste ja korra kohta annab juhendid Sõjaminister.

- 2) Sama seadust täiendatakse § 59¹ järgmises redaktsioonis:

§ 59¹. Käesolevat seadust kohaldatakse üldreeglina ainult rahu ajal.

Ajavahemikul mobilisatsiooni või sõja algusest kuni demobilisatsiooni lõpu väljakuulutamiseni kohaldatakse käesolevat seadust niivõrd, kui käesolevas seaduses tähendatud isikute haiguskindlustus pole korraldatud teisiti seadlusega.

- 3) Sama seaduses asendatakse nimetus „töökohuslane“ nimetusega „tööteenistuskohuslane“.

- 4) Sama seaduse VI osa kaotab kehtivuse.

VI.

Sõjaväelaste pensioni seaduse (RT 1936, 97, 772; 1937, 69, 577 III; 1938, 39, 362) § 28, § 29 p. 4, § 41, 69, 83, § 101 p. 1, § 118, 122, 126, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 159 ja 161 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 28. Ajateenijate, ajateenijate palganormide järgi palka saajate sõjaväe-õppeasutiste õpilaste, sõjaväe orkestriõpilaste ja reservist õppuste, katsemobilisatsiooni või mobilisatsiooni puhul tegelikku sõjaväeteenistusse võetud allohvitseride ja sõdurite, samuti riigikaitselistel õppustel olevate kooliõpilaste ja § 1 p. 9 tähendatud isikute pensioni ja toetusraha arvutamisel võetakse rahaliseks aluseks:

- 1) noortel, reameestel, kapralitel ja neile palganormide järgi vastavatel ametikohtadel teenivatel sõjaväelastel, samuti ka sõjaväe orkestriõpilastel, kooliõpilastel ja § 1 p. 9 tähendatud isikutel — 58 krooni kuus;
- 2) nooremseersantidel ja neile palganormide järgi vastavatel ametikohtadel teenivatel sõjaväelastel — 61 krooni kuus;
- 3) seersantidel, vanemseersantidel ja neile palganormide järgi vastavatel ametikohtadel teenivatel sõjaväelastel — 65 krooni kuus;
- 4) nooremveebritel, veebritel, vanemveebritel ja neile palganormide järgi vastavatel ametikohtadel teenivatel sõjaväelastel — 69 krooni kuus.

§ 29 p. 4:

- 4) nooremveebritel, veebritel, vanemveebritel ja neile vastavatel kaitseliitlastel ja naiskodukaitse liikmetel — 69 krooni kuus;

§ 41. Teenistus rahu ajal sõjaväes rivi-kompaniis, sellele vastavas või väiksemas rivi-üksuses koosseisus ettenähtud ohvitseri, kaadri-allohvitseri või kaadrisõduri ametikohal üle-mana või ajutise ülemana annab iga nelja tege-liku teenistuspäeva kohta lisateenistusaega ühe päeva.

Sama lisateenistusaega pensioniõigusliku teenistusaja arvutamisel annab teenistus, välja arvatud ajutine kohustetäitmine:

- 1) kaitseliidus — vanema instruktori, ins-truktori või noorema instruktori ameti-kohal;
- 2) piirivalve rajoonides ja vahilaevadel — rajooniülema, sellele vastaval või mada-lamal ohvitseri, kaadriallohvitseri või kaadrisõduri ametikohal;
- 3) riigikaitsela õpetaja ametikohal, kui see ametikoht loetakse astmelt vastavaks mitte kõrgemale kui kompaniiülema ametikohale.

Lisateenistusaja saamist õigustava teenis-tusena eelmistes lõigetes loetletud ametikoh-tadel arvestatakse ka neilt ametikohtadelt läki-tamisel viibimine, samuti nende ametikohtade ülesannete täitmisest eemalolek haiguse tõttu või puhkuse puhul, välja arvatud kaks kuud või rohkem vahetpidamata kestnud erakorralised puhkused, — selle aja kestel, mille eest asjaomane isik on õigustatud palka saama.

Kahtluse korral, kas üksus lugeda rivi-üksuseks või mitte, otsustab küsimuse Sõja-vägede Nõukogu.

§ 69. Isikud, kes sõjaväeteenistusest lah-kumisel olid tervislikult sõjaväeteenistusse kõlbmatud teenistuskohuste täitmisel saanud tervisrikke tõttu, saavad peale pensioni ka toetusraha — aastapalgast, või rahasummast või palgamäärast, mis käesolevas seaduses aastapalga asemel on ette nähtud pensioni arvu-tamise aluseks:

- 1) poole — kui nad vajavad alalist kõr-valabi;
- 2) veerandi — kui nad ei vaja kõrvalabi või vajavad seda ajutiselt.

§ 83. Paragrahvides 80 ja 82 nimetatud isikute perekondadele määratakse pensioni pä-rast nende isikute surma järgmistes osades eeltähendatud paragrahvides ettenähtud pen-sionist:

- 1) lesele — pool;
- 2) lastele ema või isa eluajal:
 - a) kui lapsi ei ole üle kolme, — iga-ühele üks kuuendik,
 - b) kui lapsi on üle kolme, — igaühele ühesuurune osa poolest;
- 3) täielistele vaeslastele:
 - a) kui neid ei ole üle kolme, — iga-ühele üks kolmandik,

b) kui neid on üle kolme, — igaühele ühesuurune osa tervest;

- 4) p. 2 järgi pensioni saavatele lastele lesk-isa või -ema surma korral — lisapen-sioni sellest pensionist, mis sai lesk:
 - a) kui lapsi ei ole üle kolme, — iga-ühele üks kolmandik,
 - b) kui lapsi on üle kolme, — igaühele ühesuurune osa.

Lapsed (§ 74 p. 2), kelledele pärast ühe vanema surma ellujäänud vanem, kes surnu perekonnaliikmena ei saa pensioni, ei ole suu-teline andma ülalpidamist vähemalt p. 2 tä-hendatud pensioni määral, loetakse täielis-teks vaeslasteks ning neile makstakse pen-sioni p. 3 alusel.

§ 101 p. 1:

- 1) ohvitseride ja sõjaväeametnikkude läbi-vaatus — Sõjaväe Kesksaigla arstlikus komisjonis;

§ 118. Vajaduse korral kindlakstegemiseks, kas pensioniõiguslikus teenistuses olnud isiku surm oli sõltuv teenistuskohuste täitmisest või oli saadud teenistuskohuste täitmisel tekkinud tervisrikkest, mis ei olnud sõltuv teenistus-kohuste täitmisest, on väeosa või asutise ülem, kelle alluvuses surmasaanu teenis surma põh-justava tervisrikke tekkimise ajal, kohustatud kõik sündmuse asjaolud selgitama juurdlu-sega ja kõik sellesse puutuvad andmed ühes oma arvamusega saatma Sõjavägede Staabi ülemale.

Sõjavägede Staabi ülem, ära kuulates tarbe korral Sõjaväe Kesksaigla arstliku komisjoni või Sõjaväeteenistuse Peakomisjoni arvamuse surma põhjuse kohta, otsustab, kas surm oli:

- 1) sõltuv teenistuskohuste täitmisest või
- 2) saadud teenistuskohuste täitmisel tekki-nud tervisrikkest, kuid kohustetäitmisest mittesõltuvalt, või
- 3) saadud väljaspool teenistuskohuste täit-mist tekkinud tervisrikkest.

Surmasaanu omaste kaebuse puhul (§ 129) toimub küsimuse lõplik otsustamine § 111 korras.

§ 122. Käesoleva seaduse alusel Sõjaväe Kesksaigla või diviisilaatsareti arstliku komis-joni või Sõjaväeteenistuse Peakomisjoni või Sõjaväe Tervishoiukomitee poolt tehtud ning jõustunud otsustest reservlaste sõjaväeteenis-tusse tervislikult kõlblikkuse või mitte kõlblik-kuse kohta saadetakse ära kirjad Sõjavägede Staabi poolt selle sõjaväeringkonna staapi, kus läbivaadatu arvel seisab. Need otsused loetakse läbivaadatud isikute sõjaväeteenistusse kõlb-likkuse kindlaksmääramise mõttes võrdseteks Sõjaväeteenistuse seaduse alusel tehtud ot-sustega.

§ 126. Pensionisaamise õigus ei aegu.

Toetusraha (§ 68, 69 ja 84) saamise õigus aegub, kui toetusraha nõudmist ei ole esitatud ühe aasta jooksul selle isiku sõjaväeteenistusest lahkumise või surmapäevast, kelle teenistuse eest toetusraha taotletakse.

Eelmises lõikes ettenähtud aegumistähtaeg ei kehti alaealiste laste kohta, kui nad esitavad toetusraha nõudmise enne 20-aastaseks saamist.

Esitatud pensioninõudmine loetakse ühtlasi ka toetusraha nõudmiseks, kui toetusraha saamiseks ei ole esitatud eri nõudmist.

§ 150. Enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste alusel määratud pensione ega toetusrahasid käesoleva seaduse kohaselt ümber ei arvutata, välja arvatud § 159 ja 161 ettenähtud erandid.

Kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseaduse, Kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seaduse, Kaitseväelaste ja nende perekondade pensionide vähendamise seaduse, Üleajateenijate ja nende perekondade pensioni seaduse, Kaitseliidu pensioniseaduse ja Vabariigi Valitsuse poolt Ajutise valitsemise korra § 12a põhjal 12. aprillil 1920 kehtima pandud 23. juuni 1912. a. pensioniseaduse alusel kuni 1. oktoobrini 1936 määratud pensionid makstakse välja käesolevas seaduses ettenähtud korras selles suuruses, nagu need pensionid kuulusid väljamaksmisele 30. septembril 1936.

Ajavahemikus 1. oktoobrist 1936 kuni 30. novembrini 1936 käesoleva paragrahvi teises lõikes loetletud seaduste alusel määratud pensionid makstakse välja endises suuruses käesolevas seaduses ettenähtud korras.

Rahvaväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse ja Seaduse pensioni maksmise kohta isikutele, kes Eesti Vabariigi ülesehitamise tööst osa võtnud ja selle juures töövõime kaotanud, niisama ka surmasaanute perekondadele — alusel enne 1. detsembrist 1936 määratud pensionid makstakse välja endises suuruses Sotsiaalministri poolt määratud korras.

§ 151. Enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste järgi määratud pensionide maksmise katkestamine ja lõpetamine toimub käesoleva seaduse alusel.

Paragrahvi 150 neljandas lõikes tähendatud seaduste järgi määratud pensionide maksmise lõpetamine olenevalt pensionisaaja varalisest või tervislikust seisundist toimub erandina endise õiguse alusel.

§ 152. Kui enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste alusel on pensioni ajutiselt määratud või kui nende seaduste järgi alalise pensioni saaja tervislikult uuesti läbi

vaadatakse (§ 114 ja 119), siis pensioni maksmise jätkamisel või pensioni ümberarvutamisel töövõimekaotuse protsendi muutmise või kõrvalabi mittevajavaks tunnustamise tõttu kohaldatakse käesoleva seaduse I ja II osa eeskirju, kuid aluseks võttes palka ja pensioniõiguslikku teenistusaega, millede järgi oli määratud esialgne pension.

Isiku surma korral, kes sai või oli õigustatud saada pensioni enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste alusel, määratakse pension tema lesele ja lastele, kui nad vastavad käesoleva seaduse nõudeile. Pension määratakse lesele ja lastele käesolevas seaduses ettenähtud osades sellest pensionist, mida isik ise sai või oli õigustatud saada.

Pensionioiguslikus teenistuses olnud isikutele ja nende perekondadele, kes endise õiguse alusel said pensioni, kuid kellele pensioni maksmine lõpetati või katkestati, määratakse pension käesoleva seaduse alusel, kui nad vastavad selle nõudeile.

§ 153. Enne 1. detsembrist 1936 määratud, kuid vastuvaidluse esilekutsunud pensioni- ja toetusraha-nõudmiste lahendamisel kohtu- ja administratiivasutistes kohaldatakse endist õigust. Samuti kohaldatakse endist õigust enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste põhjal otsustatud pensionide ja toetusrahade ümberotsustamisel uute asjaolude ilmnemisel, kui seliekohane taotlus on esitatud kolme aasta jooksul arvates otsuse teatavakstegemise päevast.

Enne 1. detsembrist 1936 § 150 teises lõikes loetletud seaduste alusel esitatud, kuid otsustamata pensioni- ja toetusraha-nõudmiste lahendamisel kohaldatakse kohtu- ja administratiivasutistes käesolevat seadust.

§ 156. Enne 1. detsembrist 1936 pensionioiguslikust teenistusest lahkunud isikud ja nende perekonnad, kellel endise õiguse alusel ei olnud pensionisaamise õigust, samuti ka need, kellel endise õiguse järgi oli pensionisaamise õigus, kuid kes endise õiguse kehtivuse ajal pensioni ei nõudnud, on õigustatud saada pensioni käesoleva seaduse alusel, kui nad vastavad selle nõudeile.

Eelmises lõikes tähendatud isikutele ja perekondadele määratakse pension päevast, mil nad esitavad vastava sooviavalduse.

§ 157. Käesoleva seaduse § 60 ei kohaldata neile isikutele, kes lahkusid pensionioiguslikust teenistusest enne 1. detsembrist 1936, kui need isikud teenisid sõjaväelastena ja teenistusest lahkumisel ei olnud teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt tekkinud tervisrikke tõttu sõjaväeteenistusse tervislikult kõlbmatud või kui nad teenisid mittedõjaväelastena ja teenis-

tusest lahkudes ei olnud teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt tekkinud tervisrikke tõttu kaotanud töövõimet vähemalt 60 protsenti.

Enne 1. detsembrist 1936 pensioniõiguslikus teenistuses surnud isikute perekondadel on õigus saada pensioni käesoleva seaduse § 80 p. 1 alusel ainult siis, kui nende isikute surm oli sõltuv teenistuskohuste täitmisest.

§ 159. Käesoleva seaduse kohaselt arvatatakse ümber, kui asjaomased isikud seda soovivad:

1) Vabaduse Risti kavaleride ja nende perekondade pensionid, samuti vanuse ülemmäära kätte jõudmise tõttu tegelikult sõjaväeteenistusest vabastatud sõjaväelaste ja nende perekondade pensionid, mis olid määratud enne 1. detsembrist 1936 tollaegsete pensioniseaduste alusel;

2) enne 1. detsembrist 1936 kehtinud seaduste alusel ajavahemikul 1. oktoobrist 1936 kuni 30. novembrini 1936 määratud pensionid.

§ 161. Vabaduse Risti kavaleridel ja nende perekondadel, kes ei soovi oma pensioni ümberarvutamist § 159 alusel, samuti Vabadussõjast osavõtnutel, kellel ei ole Vabaduse Risti ja nende perekondadel, kui nad saavad pensioni enne 1. detsembrist 1936 kehtinud pensioniseaduste alusel, on õigus saada pensioni suuren-dust nende käesoleva seaduse § 66 ettenähtud pensioninormide järgi, millede tingimustele nad vastavad.

Pension suurendust on õigus saada ainult neil eelmises lõikes tähendatud isikutel, kes vastavad käesolevas seaduses pensioni määramise kohta ettenähtud nõudeile.

VII.

Sõjaväeteenistuse seaduse (RT 1937, 15, 116) § 29 teine lõige, § 36, 71, 93, 96, 106, 107, 109 ja 122 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 29 teine lõige:

Ajateenijad ei võta osa rahvahääletusest ega Vabariigi Presidendi, Riigivolikogu ja oma-valitsuste esinduskogude valimistest.

§ 36. Kõik meeskodanikud on kohustatud sel aastal, mille jooksul nad on saanud või saavad 20-aastaseks, 1. augustist kuni 1. septembrini end registreerima kutsealusena oma elukoha järgi: maal — vallavalitsuses, linnas — politseijaoskonnas või, kui linnas politseikomissari ei asu, siis linnavalitsuses, välisriigis viibides — vastavas Eesti saatkonnas või konsulaadis.

Vangistusastutistes vahi all viibijaid registreerivad vangistusastutised.

§ 71. Reservlasi arvestavad nende elukoha järgi: maal — vallavalitsused, linnas — politseijaoskonnad või, kui linnas politseikomissari ei asu, siis linnavalitsus.

Erandina arvestavad:

1) vangistusastutistes vahi all viibijaid — vastavad vangistusastutised;

2) käesoleva seaduse § 93 ja 95 tähendatud reservlasi — astutised ja ettevõtted, kus need reservlased teenivad.

§ 93. Mobiliseerimisele ei kuulu Vabariigi President, Peaminister, ministrid, Riigivolikogu ja Riiginõukogu liikmed, Riigikontrolör, Õiguskantsler, Riigisekretär ja riigikohtunikud.

§ 96. Mobiliseeritavad peavad ilmuma kogumiskohta (§ 94) omal jõul ja kulul, kui kogumiskoht asetseb selle arvestamisüksuse piirides, kus mobiliseeritav elab, ja kui mobiliseeritavaid ei saada kogumiskohta kohalikud omavalitsused.

Kui kogumiskoht asetseb väljaspool arvestamisüksuse piire, on kohalikud omavalitsused vajaduse korral kohustatud kohaliku sõjaväeringkonna ülema korraldusel saatma mobiliseeritavad kogumiskohta omal kulul vastavalt mobiliseerimiskavale, kasutades selleks saada-val olevaid kõige kiiremaid liiklemisvahendeid.

§ 106. Parandatavate haiguste või kehaliste puuete all kannatavate reservlaste tegelikku sõjaväeteenistusse määramine lükatakse edasi terviseparanduslikul otstarbel ühesugustel alustel ja korras kutsealuste ajateenistusse vastuvõtmise edasilükkamisega (§ 56), kuid korraga mitte rohkem kui kuueks kuuks.

§ 107. Mobiliseerimisele kuuluvad reservlased loetakse mobiliseerituiks arvates mobilisatsiooni väljakuulutamise hetkest koha peal. Samast hetkest loetakse mobiliseerituiks ka käesoleva seaduse § 95 põhjal kogumiskohtadesse ilmumisest vabastatud reservlased.

§ 109. Sõjaministeeriumi ja sõjaväeüksustesse ja -astutistesse määratud reservlased loetakse tegelikku sõjaväeteenistusse astunuiks kogumiskohta ilmumise hetkest või, kui nad otsekohe väeossa või astutisse ilmuvad, siis väeossa või astutisse ilmumise hetkest.

Paragrahvi 95 p. 1 tähendatud reservlased, kes määratakse tegelikku sõjaväeteenistusse, loetakse tegelikku sõjaväeteenistusse astunuiks neile sellest teatamise hetkest.

§ 122. Sõjaväeteenistuskõlbmatuks tunnustamine kuulub käesoleva seaduse § 44 ettenähtud sõjaväeteenistus-komisjonide ja sõjaväehaiglate arstlikkude komisjonide võimkonda. Sõjaväehaiglate arstlikkude komisjonide ülesandeid täidavad Sõjaväelaste pensioni seaduses ettenähtud arstlikud komisjonid, kusjuures sõ-

javäe esindaja neisse komisjonidesse määrab sõjaväeringkonna ülem.

VIII.

Riigikaitseliste sundkoormatiste seaduse (RT 1939, 84, 658) § 186 täiendatakse punktiga 4 järgmises redaktsioonis:

- 4) erilistel riiklikudel kaalutlustel Vabariigi Presidendi otsusel.

IX.

Seaduste Kogu IV köitesse kuuluvais seadustes nimetused „käsutusvägi“, „reservvägi“ ja „maakaitsevägi“ kas üheskoos, kahekaupa või üksikult esinedes asendatakse nimetusega „reserv“ ja nimetused „käsutusväelane“, „reservväelane“ ja „maakaitsevälane“ kas üheskoos, kahekaupa või üksikult esinedes — nimetusega „reservlane“.

X.

Seaduste Kogu IV köitesse kuuluvais seadustes nimetused „üleajateenija“, „üleajateenija-allohvitser“, „üleajateenija-sõdur“, „üleajateenistuses olev sõdur“ ja „aspirant-mitteüleajateenija“ asendatakse:

- 1) nimetus „üleajateenija“ üldnimetusena üleajateenijate-allohvitseride ja -sõdurite kohta — nimetusega „kaadriallohvitser ja -sõdur“;
- 2) üksiku isiku kohta tarvitatud nimetus „üleajateenija“ — vastavalt nimetusega „kaadriallohvitser“ või „kaadrisõdur“;
- 3) nimetus „üleajateenija-allohvitser“ — nimetusega „kaadriallohvitser“;
- 4) nimetused „üleajateenija-sõdur“ ja „üleajateenistuses olev sõdur“ — nimetusega „kaadrisõdur“;
- 5) nimetus „aspirant-mitteüleajateenija“ — nimetusega „aspirant-mittekaadriallohvitser ja -mittekaadrisõdur“.

XI.

Seaduste Kogu IV köitesse kuuluvais seadustes neil juhtudel, kui sõna „alev“ esineb kõrvuti sõnaga „linn“, kustutatakse sõna „alev“ ühes sidesõnaga.

XII.

Seaduste Kogu IV köitesse kuuluvates seadustes loetakse asutiste ja organisatsioonide nimetustel iga eraldi-esinevat sõna, peale abi-sõnade, kirjutatuks suure algustähega, kusjuures selle eeskirja kohaselt IV köites sisalduvates seadustes tehtud paranduste kohta viiteid käesolevale seadusele ei tehta.

226.

Rnk. nr. 102.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

SEADUSTE KOGU IV KÖITESSE KUULUVATE RIIGIKAITSEALASTE SEADUSTE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Seaduste Kogu IV köitesse kuuluvate riigikaitsealaste seaduste muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

—

227.

Rnk. nr. 105.

Tööliste palgalise puhkeaja seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

TÖÖLISTE PALGALISE PUHKEAJA SEADUS.

I.

§ 1. Käesoleva seaduse eeskirjade järgi on õigus saada palgalist puhkust kõigil töölistel, kellede kohta kehtib Tööliste töölepingu seadus (RT 1936, 83, 663; 1938, 5, 25), välja arvatud hooaja-töölised.

Hooajatöö mõiste määrab kindlaks Sotsiaalminister.

§ 2. Tööandja on kohustatud § 1 tähendatud töölistele, kes on olnud tema teenistuses või töötanud ühes ning samas käitises, andma järjest-kestvat palgalist puhkust 1 nädala, kui tööline on töötanud vähemalt 1 aasta, ja 2 nädalat, kui tööline on töötanud vähemalt 3 aastat. Puhkenädalas tuleb maksta palka 6 päeva eest.

Kui käitises on tööl üle 5 töölise, kelledest pooltel või rohkem kui pooltel on õigus saada puhkust alla 2 nädala, ja kui tööandjal on soovitatav anda puhkust kõigile töölistele korraga, võib ta kõigile anda 9 tööpäeva järjest-kestvat palgalist puhkust.

Puhkus loetakse kõigile töölistele korraga antuks ka siis, kui käitises jäävad tööle töölistel, kellede käitises viibimine on tingimata tarvilik ka käitise tegevuse seismise ajal, nagu vahid, veemuretsejad, koristajad, remonttöölised.

Alaealistel kuni 18 aastani, kaasa arvatud ka õpilased, on õigus 1-aastase teenistuse järel saada puhkust 2 nädalat.

§ 3. Tunni-, päeva- ja tükitöölistel arvatkse päevapalgaks puhkusele eelneva 3 kuu jooksul normaaltööajal teenitud tasu, jagatud

päevade arvuga, mis tööline sel perioodil on tööl olnud.

Päevapalgaks arvatakse: nädalatöölisel — nädalapalk jagatud 6-ga, kuutöölisel — kuupalk jagatud 25-ga ja aastatöölisel — aastapalk jagatud 300-ga.

Natuurasaadud töötasu, kui töölisele seda puhkeajal edasi ei anta, arvutatakse ümber vastava kindlustusameti poolt kindlaksmääratud naturasaadava töötasu hindade järgi, kui tööandja ja töölise vahel ei ole kokku lepitud mõnele teisele hinnale.

Kui töölise töölepingus on ette nähtud tööandja toitu, siis tuleb tööandjal maksta toidu eest tasu puhkeajal ka sel juhul, kui tööline omal tahtel loobub puhkeajal tööandja toidust.

§ 4. Tööaega arvatakse töölise tööleasumise ajast. Enne 1. jaanuari 1937 tööleasanud töölisel arvatakse tööaega 1. jaanuarist 1937.

Tööandja teenistuses olnuks loetakse tööline ka siis, kui ta töölt on puudunud, kuid töölepingut temaga ei ole lõpetatud.

§ 5. Töölisel on õigus saada puhkust jooksva kalendriaastal vastavalt § 2 eeskirjadele, kui tal § 2 ettenähtud teenistusaeg täitub selle kalendriaasta 15. detsembriks. Kui töölise teenistusaeg, mis annab talle õiguse saada üldse puhkust või pikemat puhkust, täitub 15. ja 31. detsembri vahel, siis on tal õigus saada puhkust või pikemat puhkust järgneval kalendriaastal.

§ 6. Kui tööleping lõpeb või tööandja lõpetab töölepingu töölisega, kes ei ole puhkust saanud, siis on tööandja kohustatud maksma töölisele vallandamisega 3 päeva palga, kui tööline on töötanud vähemalt 6 kuud, ja 6 päeva palga, kui tööline on töötanud vähemalt 1 aasta.

Kui tööleping lõpeb või tööandja lõpetab töölepingu töölisega, kes on töötanud üle 1 aasta ja kes eelmise aasta eest puhkust sai, siis on tööandja kohustatud töölisele, kes töötanud alanud aastal, mille eest puhkus saamata, vähemalt 4 kuud, maksma $\frac{1}{3}$, 8 kuud — $\frac{2}{3}$ ja 1 aasta — terve selle puhkeaja palga, mis tööandja oleks kohustatud maksma töölepingu lõpetamise või lõppemise aastal sel juhul, kui tööleping töölisega oleks edasi kestnud.

§ 7. Tööandja võib puhkuse andmata jätta ainult sel juhul, kui tööline on asendamatu ja kui tema puhkuselemineku tõttu käitise üldises töökäigus võivad tekkida takistused. Kui tööandja ja töölise vahel tekib vaidlus, kas tööline on asendamatu või on teda võimalik asendada teise töölisega, otsustab küsimuse vastava jaoskonna tööinspektor.

Tööandja võib töölisele tema asendamatu tõttu puhkuse andmata jätta ainult üks kord järjest.

Igale puhkust saama õigustatud töölisele, kel puhkus jäi saamata tema asendamatu tõttu või seadusvastaselt, on tööandja järgneva aasta esimesel palgamaksmisel kohustatud maksma peale palga töö eest veel pooleteisekordse palga nii mitme päeva eest, kui palju päevi ta puhkust ei saanud.

§ 8. Puhkeajaks ei tohi tööandja lugeda aega, mil tööline oli arsti poolt vabastatud töölt haiguse tõttu või õnnetusjuhtumist tingitud vigastuse puhul, samuti aega, mil tööline viibis sõjalistel kordamisõppustel.

§ 9. Sotsiaalministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Tööstustöölise palgalise puhkeaja ja töölepingu lõpetamiseks tarviliku ülesõutlemise aja pikendamise seadus (RT 1934, 108, 848).

228.

Rnk. nr. 105.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealolu komisjoni ettepanek Riiginõukogule.

TÖÖLISTE PALGALISE PUHKEAJA SEADUS.

§ 5. I variant: Töölisel on õigus saada puhkust jooksva kalendriaastal vastavalt § 2 eeskirjadele, kui tal § 2 ettenähtud teenistusaeg täitub selle kalendriaasta 15. detsembriks. Kui töölise teenistusaeg, mis annab talle õiguse saada üldse puhkust või pikemat puhkust, täitub 15. ja 31. detsembri vahel, siis on tal õigus saada puhkust või pikemat puhkust järgneval kalendriaastal.

II variant:

§ 2 ettenähtud puhkust peab tööandja töölisele andma 1. aprilli ja 1. novembri vahel.

Seletuskiri.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealolu komisjon vaatas läbi Töölise palgalise puhkeaja seaduse eelnõu ja ühines Riigivolikogu eelnõuga, välja arvatud § 5. Eelnõu § 5 komisjon esitab Riiginõukogu koosolekule kahes variandis, milledest esimene vastab § 5 Riigivolikogu eelnõus, teise variandi kohaselt oleks aga § 5 sõnastatud järgmiselt:

§ 5. § 2 ettenähtud puhkust peab tööandja töölisele andma 1. aprilli ja 1. novembri vahel.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seadust (RT 1937, 83, 680, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) muudetakse järgmiselt:

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
VABARIIGI PRESIDENT.						
Koosseisust kustutatakse:						
Vabariigi Presidendi vanem käsundusohvitser	VIII	1	260	—	—	Korter, küte, valgustus
Koosseisu täiendatakse:						
Vabariigi Presidendi vanem käsundusohvitser	V	1	290	—	—	Korter, küte, valgustus
HARIDUSMINISTEERIUM.						
Koosseisust kustutatakse:						
II. Teaduse ja Kunsti Osakond.						
A. Tartu Ülikool.						
4. Arstiteaduskond.						
Kliinikud.						
Röntgenoloog	XVI	—	—	1	165	
D. Tallinna Tehnikaülikool.						
Eriainete õpetaja	—	1	Palk eriseaduse järgi			
Koosseisu täiendatakse:						
II. Teaduse ja Kunsti Osakond.						
D. Tallinna Tehnikaülikool.						
Professor	—	2	Palk eriseaduse järgi			
MAJANDUSMINISTEERIUM.						
Koosseisust kustutatakse:						
I. Keskasutis.						
Vanem varustusinspektor	VI	1	280	—	—	
Varustusinspektor	IX	1	240	—	—	
Laevandusinspektor	X	1	230	—	—	

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
II. Maksude Talitus.						
B. Asutised kohtadel.						
Abimaksuinspektor	XV	—	—	1	180	
III. Rahandusosa- kond.						
2. Laenude büroo.						
Assistent	XVI	1	170	—	—	
3. Riigi-keskarvepidamise büroo.						
Kontrollametnik	XXIII	1	90	—	—	
IV. Kaubandusosakond.						
1. Kaubandusamet.						
Vanem kaubandusinspektor (üht- lasi direktori asetäitja)	VIII	1	260	—	—	
Kaubandusinspektor	X	1	230	—	—	
Assistent	XV	1	185	—	—	
Assistent	XVI	1	170	—	—	
Informatsiooni ametnik	XVII	1	155	—	—	
Asjaajaja	XXII	1	100	—	—	
V. Tööstusosakond.						
1. Tööstusamet.						
Vanem tööstusinspektor (ühtlasi direktori asetäitja)	VI	1	280	—	—	
Vanem tööstusinspektor	VIII	3	260	—	—	
Vanem tööstusinspektor	IX	1	240	—	—	
Tööstusinspektor	X	3	230	—	—	
Assistent	XIV	1	190	—	—	
Koosseisu täiendatakse:						
I. Keskasutis.						
Peainspektor	III	1	320	—	—	
Assistent	XV	1	185	—	—	
II. Maksude Talitus.						
B. Asutised kohtadel.						
Abimaksuinspektor	XV	—	—	1	180	Korter, küte, valgustus
III. Rahandusosakond.						
2. Laenude büroo.						
Assistent	XVII	1	155	—	—	
3. Riigi-keskarvepidamise büroo.						
Raamatupidaja	XVII	1	155	—	—	

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
IV. Kaubandusosa- kond.						
Vanem inspektor	IX	1	240	—	—	
Asjaajaja	XXII	1	100	—	—	
Tõlk-korrespondent	XXII	1	100	—	—	
1. Sisekaubanduse büroo.						
Büroo juhataja (ühtlasi direktori asetäitja)	VI	1	280	—	—	
Vanem referent	XIII	1	200	—	—	
Vanem referent	XVIII	1	140	—	—	
Referent	XIX	1	130	—	—	
2. Väliskaubanduse büroo.						
Büroo juhataja (ühtlasi direktori asetäitja)	VI	1	280	—	—	
Merekaubanduse inspektor	X	1	230	—	—	
Vanem referent	XV	1	185	—	—	
Vanem referent	XVI	1	170	—	—	
Referent	XVIII	1	140	—	—	
Referent	XIX	1	130	—	—	
3. Hindade büroo.						
Büroo juhataja	X	1	230	—	—	
Vanem referent	XIV	1	190	—	—	
Referent	XVII	1	155	—	—	
V. Tööstusosakond.						
1. Tööstusmajandus-büroo.						
Juhataja	VI	1	280	—	—	
Vanem tööstusinspektor	VIII	2	260	—	—	
Vanem tööstusinspektor	IX	1	240	—	—	
Tööstusinspektor	X	1	230	—	—	
Tööstuskontrolör	XVII	1	155	—	—	
4. Tehniline büroo.						
Juhataja (ühtlasi direktori ase- täitja)	VI	1	280	—	—	
Tööstusinspektor	X	1	230	—	—	
Assistent	XIV	1	190	—	—	
5. Tööstusvarustus-büroo.						
Juhataja	VIII	1	260	—	—	
Tööstusinspektor	X	1	230	—	—	
Kontrolör	XVII	1	155	—	—	

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendus
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
VII. Kaubanduskomitee.						
Kaubandus-eksper	IX	1	240	—	—	Tasud maks- takse Kauban- duskomitee seaduse § 11 alusel laekuva- test summa- dest
SISEMINISTEERIUM.						
Kooseisu täiendatakse:						
III. Omavalitsuste Talitus.						
Vanem revident.	XIII	1	200	—	—	
SOTSIAALMINISTEERIUM.						
Kooseisust kustutatakse:						
II. Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.						
2. Tervishoiu-asutised.						
b) Jämejala Vaimuhaigemaja.						
Juhataja	IX	—	—	1	230	Korter
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	XIV	—	—	1	185	„
Ordinaator	XV	—	—	1	180	„
c) Pilguse Vaimuhaigemaja.						
Juhataja	XIV	—	—	1	185	„
d) Taagepera Sanatoorium.						
Juhataja	VIII	—	—	1	240	„
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	XI	—	—	1	210	„
Röntgenoloog-laborant	XVI	—	—	1	165	„
e) Taheva Lastesanoorium.						
Juhataja	X	—	—	1	220	„
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	XV	—	—	1	180	„
f) Kuuda Leprosoorium.						
Juhataja	XIV	—	—	1	185	„
g) Tarvastu Leprosoorium.						
Juhataja	XIV	—	—	1	185	„
h) Audaku Leprosoorium.						
Juhataja	XIV	—	—	1	185	„

Asutise- ja ametinimetused	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
3. Hoolekandeaasutised.						
a) Nõmme Rinnalaste ja Emade Kodu.						
Juhataja abi	XV	1	185	—	—	Korter
III. Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond.						
1. Keskasutis.						
Eriülesannetega tööinspektor . .	IX	1	240	—	—	
V. Farmaatsiaosakond.						
Revident	XIII	2	200	—	—	
Koosseisu täiendatakse:						
II. Tervishoiu ja Hoolekande Talitus.						
2. Tervishoiu-asutised.						
b) Jämejala Vaimuhaigemaja.						
Juhataja	VIII	—	—	1	240	Korter
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	XIII	—	—	1	195	„
Ordinaator	XIV	—	—	1	185	„
c) Pilguse Vaimuhaigemaja.						
Juhataja	XIII	—	—	1	195	„
d) Taagepera Sanatoorium.						
Juhataja	VII	—	—	1	250	„
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	X	—	—	1	220	„
Röntgenoloog-laborant	XV	—	—	1	180	„
e) Taheva Lastesanaatoorium.						
Juhataja	IX	—	—	1	230	„
Ordinaator (ühtlasi juhataja abi)	XIV	—	—	1	185	„
f) Kuuda Leprosoorium.						
Juhataja	XIII	—	—	1	195	„
g) Audaku Leprosoorium.						
Juhataja	XIII	—	—	1	195	„

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
3. Hoolekandeaasutised.						
a) Nõmme Rinnalaste ja Emade Kodu.						
Juhataja abi	XIV	1	190	—	—	Korter
III. Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakond.						
1. Keskasutis.						
Eriülesannetega tööinspektor . .	VIII	2	260	—	—	
V. Farmaatsiaosakond.						
Farmaatsia-inspektor	XIII	2	200	—	—	
TEEDEMINISTEERIUM.						
Kooseisust kustutatakse:						
III. Raudteede Talitus.						
E. Veoamet.						
4. Peatehased.						
Tehaste juhataja	VIII	1	260	—	—	Korter
Vedurijaoskonna juhataja (ühtlasi tehaste juhataja asetäitja) . .	XV	1	185	—	—	
Vagunijaoskonna juhataja . . .	XVI	1	170	—	—	
Raamatupidaja	XVI	1	170	—	—	
Insener	XVII	1	155	—	—	
Vanem meister	XVIII	2	140	—	—	
Meister	XIX	6	130	—	—	
Vanem elektrotehnik (ühtlasi meister)	XIX	1	130	—	—	
Sekretär	XXI	1	110	—	—	
Laudkonna juhataja	XXI	2	110	—	—	
Tehnik	XXII	2	100	—	—	
Vanem arveametnik	XXVI	2	75	—	—	
IV. Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitus.						
B. Asutised kohtadel.						
1. Posti-, telegraafi-telefoni kontorite ülemad.						
II klassi kontorites	XVIII	1	140	—	—	Korter
V klassi kontorites	XXV	—	—	1	79	„

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendus
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
7. Posti-telegraafi-telefoni kontorite ülemate abid.						
II klassi kontorites	XIX	1	130	—	—	
Koosseisu täiendatakse:						
III. Raudteede Talitus.						
F. Peatehased.						
Tehaste juhataja	VIII	1	260	—	—	Korter
Vedurijaoskonna juhataja (ühtlasi tehaste juhataja asetäitja)	XV	1	185	—	—	
Vagunijaoskonna juhataja	XVI	1	170	—	—	
Raamatupidaja	XVI	1	170	—	—	
Insener	XVII	1	155	—	—	
Vanem meister	XVIII	2	140	—	—	
Meister	XIX	6	130	—	—	
Vanem elektrotehnik (ühtlasi meister)	XIX	1	130	—	—	
Sekretär	XXI	1	110	—	—	
Laudkonna juhataja	XXI	2	110	—	—	
Tehnik	XXII	2	100	—	—	
Vanem arveametnik	XXVI	2	75	—	—	
IV. Posti-, Telegraafi- ja Telefonitalitus.						
B. Asutised kohtadel.						
1. Posti-telegraafi-telefoni kontorite ülemad.						
I klassi kontorites	XVI	1	170	—	—	Korter
II klassi kontorites	XX	—	—	1	115	„
7. Posti-telegraafi-telefoni kontorite ülemate abid.						
I klassi kontorites	XVII	1	155	—	—	
II klassi kontorites	XXI	—	—	1	105	
VÄLISMINISTEERIUM.						
Koosseisust kustutatakse:						
A. Keskasutis.						
Ministri abi	I	1	360	—	—	Korter, küte, valgustus
I. Poliitiline Osakond.						
Abidirektor	V	1	290	—	—	

Teenistuskoha nimetus	Arv	Kuupalk Kr.	Täiendus
B. Välisesindused.			
Antwerpen.			
Asekonsul	1	500	
Berliin.			
Peakonsul	1	1.000	
Budapest.			
I sekretär-konsul	1	650	Korteriraha Kr. 200.— kuus
Kopenhaagen.			
I sekretär	1	700	Korteriraha Kr. 200.— kuus
London.			
Peakonsul	1	1.100	
Ametnik	1	550	
New-York.			
Konsul	1	1.200	Korter, küte ja valgustus
Ametnik	1	725	
Madrid.			
Alaline esindaja	1	1.000	Korter, küte, valgustus ja sisustus
Stokholm.			
Saadik	1	1.250	Korter, küte, valgustus ja sisustus
I sekretär	1	700	
Atašee	1	450	
Varssav.			
Saadik	1	1.500	Korter, küte, valgustus ja sisustus
I sekretär	1	775	
Ametnik	1	400	

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendus
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Kooseisu täiendatakse:						
A. Keskasutis.						
Ministri abi	I	2	360	—	—	Korter, küte, valgustus
I. Poliitiline Osa- kond.						
Abidirektor	V	2	290	—	—	

Teenistuskoha nimetus	Arv	Kuupalk Kr.	Täiendus
B. Välisesindused.			
Berliin.			
Nõunik	1	1.000	
I sekretär	1	700	
Brüssel.			
I sekretär-konsul	1	600	
Haag.			
Nõunik	1	1.050	Korteriraha Kr. 200.— kuus
Kaug-Ida.			
Alaline esindaja-peakonsul	1	1.000	Korteriraha Kr. 200.— kuus
Kopenhaagen.			
Nõunik	1	850	Korteriraha Kr. 200.— kuus
London.			
Nõunik	1	1.100	
Ametnik	1	600	
Oslo.			
I sekretär-konsul	1	700	Korteriraha Kr. 200.— kuus
Sao Paulo.			
Asekonsul	1	450	
Stokholm.			
Saadik	1	1.375	Korter, küte, valgustus ja sisustus
I sekretär	1	770	
Atašee	1	500	
Washington.			
Saadik	1	1.700	Korter, küte, valgustus ja sisustus
I sekretär, ühtlasi konsul New-Yorgis	1	1.200	New Yorgis korter, küte, valgustus
Ametnik (ühtlasi New Yorgis)	1	725	

II.

Käesolev seadus jõustub 1. aprillist 1940.

230.

Rnk. nr. 111.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI**RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

231.

Rnk. nr. 111.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni ettepanek Riiginõukogu koosolekul 11. aprillil 1940 Välis- ja riigikaitse komisjoni antud Välisministeeriumi osa kohta.

RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjon paneb ette vastu võtta Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seaduse eelnõu Välisministeeriumi osas Riiginõukogu Majanduskomisjoni ettepaneku kujul.

232.

Rnk nr. 113.

Riigimõisade Valitsuse põhimääruse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGIMÕISADE VALITSUSE PÕHIMÄÄRUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riigimõisade Valitsuse põhimääruse (RT 1931, 100, 714; 1934, 38, 347; 1938, 24, 200) § 4, 9, 10, 12, 16, 17, § 19 p. 4, § 26 ja 27 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Riigimõisade Valitsus ja temale alluvad riigimõisad ning ettevõtted on vabad riigi otsemaksudest. Samuti on Riigimõisade Valitsuse ja temale alluvate riigimõisade ning ettevõtete tegevusse ja asjaajamisse puutuv kirjavahetus kui ka neile esitatavad avaldused vabad tempelmaksust. Muude riigi- ja oma-

valitsusmaksude kui ka koormatiste alal üldiselt riigiasutistele ettenähtud soodustused kehtivad ka Riigimõisade Valitsuse ja temale alluvate riigimõisade ning ettevõtete kohta.

§ 9. Riigimõisade Valitsuse kasutamisele antud riigimõisadest võidakse Vabariigi Valitsuse otsusel Põllutööministri ettepanekul eraldada maid, mis ei ole tarvilikud põllumajanduse edendamise otstarbel.

Eraldatud maade ja päraldiste eest maksakse Riigimõisade Valitsusele tasu, mille suuruse määrab Vabariigi Valitsus.

§ 10. Vabariigi Valitsuse otsusel on Riigimõisade Valitsus kohustatud võtma oma valitsemisele ja kasutamisele ka teisi riigimaid ja -varasid. Nende maade ja varade valitsemise, kasutamise ja likvideerimise tingimused määrab Vabariigi Valitsus. Kuivõrd Vabariigi Valitsus ei ole määranud eritingimusi, kohaldatakse neile maadele ja varadele käesoleva seaduse eeskirju.

§ 12. Riigimõisade Valitsus võib Põllutööministri loal teha laenusid kuni 10% ja Vabariigi Valitsuse loal kuni 50% suuruses Riigimõisade Valitsuse ja temale alluvate riigimõisade ja ettevõtete omakapitali väärtusest viimase kinnitatud aastaaruande järgi.

§ 16. Riigimõisade Valitsuse nõukogusse kuulub vähemalt 3, kuid mitte enam kui 5 liiget. Liikmed nimetab ametisse 3 aastaks ja vabastab ametist Vabariigi President. Ettepaneku selles asjas teeb Põllutööminister, leppides 1 liikme esitamise suhtes kokku Majandusministriga. Nõukogu valib oma liikmete seast igaks aastaks esimehe ja tema asetäitja.

Kui nõukogu liige tarvitab kurjasti Riigimõisade Valitsuses või nõukogus saadud andmeid või teateid, või mõjuva põhjuseta puudub järgemööda kolmelt nõukogu koosolekult, on Põllutööministril või nõukogul Põllutööministri kaudu õigus algatada selle liikme ametist vabastamist.

§ 17. Nõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi. Nõukogu kokkukutsujaks on riigimõisade ülemvalitseja, kes teeb seda nõukogu esimehe ülesandel või omal algatusel. Koosoleku kutsed ja päevakord saadetakse nõukogu liikmeile vähemalt 3 päeva enne koosolekut. Samal tähtajal teatatakse nõukogu koosolekust ka Riigikontrolörile.

Nõukogu koosolekust osavõtjatele makstakse istungitasu ja sõiduraha Riigimõisade Valitsuse summadest Põllutööministri poolt määratud suuruses.

§ 19 p. 4:

4) tehingute kinnitamine, kui tehingu summa ületab 30.000 krooni;

§ 26. Riigimõisade ülemvalitseja koostab Riigimõisade Valitsuse tulude ja kulude eelarve-ettepaneku. Eelarve kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras, kusjuures ettepaneku selles asjas teeb Põllutöominister iga aasta hiljemalt 1. aprilliks, saates samaks ajaks ärakirja eelarve-ettepanekust Riigikontrolörile.

§ 27. Möödunud majandusaasta kohta koostab ülemvalitseja põllumajandusliku arvepidamise nõuete kohaselt Riigimõisade Valitsuse tegevusaruande ja puhaskasu jaotuse kava. Aruande ühes puhaskasu jaotusega kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras, kusjuures ettepaneku selles asjas teeb Põllutöominister iga aasta hiljemalt 10. oktoobriks. Samaks tähtjaks saadab Põllutöominister aruande ühes tõendavate dokumentidega Riigikontrolörile, kes teatab oma otsuse aruande kohta hiljemalt 2 kuu jooksul arvates aruande kättesaamise päevast.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

233.

Rnk. nr. 113.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni ettepanek Riiginõukogule.

RIIGIMÕISADE VALITSUSE PÕHIMÄÄRUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riigimõisade Valitsuse põhimääruse (RT 1931, 100, 714; 1934, 38, 347; 1938, 24, 200) § 9, 10, 12, 16, 17, § 19 p. 4, § 26 ja 27 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

Seletuskiri.

Riiginõukogu Majanduskomisjon esitab Riigimõisade Valitsuse põhimääruse muutmise seaduse eelnõu Riiginõukogule vastuvõtmiseks ühe muudatusega. Komisjon kustutas eelnõust § 4, jättes seega kehtima Riigimõisade Valitsusele alluvate mõisade maksustamisel senise korra. Seoses § 4 väljajätmisega kustutati nimetatud paragrahv eelnõu I osa sissejuhatusest.

234.

Rnk. nr. 117.

Keskmeiereide ehitamiseks tehtavate laenude eest riigi tagatise andmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KESKMEIEREIDE EHITAMISEKS TEHTAVATE LAENUDE EEST RIIGI TAGATISE ANDMISE SEADUS.

§ 1. Vabariigi Valitsusel on õigus anda riigi tagatist laenude eest, mida teeb Piimaühingute Keskliit „Võieksport“ Tallinna keskmeierei ehitamiseks kuni 2.500.000 krooni ulatuses ja Tartu Piimaühing Tartu keskmeierei ehitamiseks kuni 500.000 krooni ulatuses.

235.

Rnk. nr. 117.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

KESKMEIEREIDE EHITAMISEKS TEHTAVATE LAENUDE EEST RIIGI TAGATISE ANDMISE SEADUSE JURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Keskmeiereide ehitamiseks tehtavate laenude eest riigi tagatise andmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

236.

Rnk. nr. 114.

Meremeestele sõja-lisahüvituse maksmise korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

MEREMEESTELE SÕJA-LISAHÜVITUSE MAKSMISE KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Sõjaohu-aegse meremeeste teenistustingimuste korraldamise seaduse alusel laevamanike ja meremeeste organisatsioonide vahelise kokkuleppe või Sotsiaalministri poolt kokkuleppel Majandusministriga määratud normide järgi laevapersonaali liikmetele makstavast sõja-lisahüvitusest on laevaperemees kohustatud maksma 50% Riigihoiukassasse tasusaaja laevapersonaali liikme eriarvele, kui tasusaaja kuulub Eesti kodakondsusse. Tasusaaja korraldusel on laevaperemees kohustatud maksma tasusaaja eriarvele sõja-lisa-

hüvituse näol makstavaid summasid ka suu-remal määral.

Sõja-lisahüvituse osa, mis ei kuulu Riigihoiukassasse eriarvele maksmisele, makstakse välja tasusaajale harilikus korras.

§ 2. Meremehe munsterrolli tuleb sisse kanda kas sõja-lisahüvituse summad, mis kuuluvad sissemaksamisele Riigihoiukassasse tasusaaja eriarvele, või ainult see protsendimäär, mille ulatuses sõja-lisahüvituse kuulub sissemaksamisele Riigihoiukassasse tasusaaja eriarvele.

§ 3. Laevaperemees on kohustatud Riigihoiukassasse sissemaksamisele kuuluva sõja-lisahüvituse osa eriarvele sisse maksuma tasusaaja reisi eest:

- 1) Läänemere ja Taani väinade sadamatesse — hiljemalt 2 nädala jooksul arvates lisatasu maksupäevast;
- 2) muudesse Euroopa ning Vahemere sadamatesse — hiljemalt 1 kuu jooksul arvates lisatasu maksupäevast;
- 3) kõigisse teistesse sadamatesse — hiljemalt 2 kuu jooksul arvates lisatasu maksupäevast.

Kui laevaperemees temast mitteolenevatel põhjustel ei saa ültähendatud tähtpäevadel sissemaksu toimetada, on Majandusministril õigus temale sissemaksu tähtpäeva pikendada kuni 1 kuu võrra.

§ 4. Riigihoiukassasse sissemaksamisele kuuluvast sõja-lisahüvituse osast on laevaomanikel lubatud teha mahaarvutusi Meremeeste seaduse ja Sõjaohuuegse meremeeste teenistustingimuste korraldamise seaduse põhjal määratud trahvisummade katteks või teha sellest muid kinnipidamisi vastavate seaduste alusel — tingimusel, et seesugune mahaarvutamine või kinnipidamine toimuks ühtlaselt tasusaajale makstavast kogu sõja-lisahüvituse summast.

§ 5. Kui laevaperemees ei ole käesolevas seaduses ettenähtud tähtaja jooksul § 1 tähendatud sõja-lisahüvituse osa sisse maksnud Riigihoiukassasse, loetakse maksmata lisahüvituse osa võlaks ja arvatakse sellelt tasusaaja kasuks 8% aastas viivitusintresse. Maksuvõlg koos viivitusintressidega nõutakse Meremeeste Kodu juhatase otsusel sisse administratiivkorras ja makstakse Riigihoiukassasse tasusaaja eriarvele.

§ 6. Laevaperemees on kohustatud esitama Meremeeste Kodule aruandeid sõja-lisahüvituse maksmise ja arvestamise kohta Majandusministri poolt määratud korras ja tähtpäevadel. Meremeeste Kodu juhatus on kohustatud teostama sõja-lisahüvituse maksmise kontrolli.

§ 7. Riigihoiukassasse sissemaksatud summad kannavad intressi, mis arvatakse arveomaniku kasuks.

§ 8. Sõja-lisahüvituse seda osa, mis on käesoleva seaduse alusel sisse makstud Riigihoiukassasse tasusaaja eriarvele, ei loeta tasusaaja seesuguste tulude hulka, millelt võidakse võtta konjunktuurimaksu.

§ 9. Riigihoiukassasse sissemaksatud summad ei kuulu arvelt väljamaksmisele enne 6 kuud arvates sissemaksu päevast.

Majandusministri poolt määratavatel juhtudel võidakse neid summasid kas osaliselt või kogusummas Riigihoiukassast välja maksta ka enne esimeses lõikes tähendatud tähtaja möödumist.

§ 10. Kolmandatel isikutel ei ole õigust pöörata oma sissenõuet tasusaajale makstava sõja-lisahüvituse sellele osale, mis kuulub sissemaksamisele Riigihoiukassasse, kuni selle summa sissemaksamiseni laevaperemehe poolt Riigihoiukassasse tasusaaja eriarvele.

§ 11. Majandusministril on õigus anda määrusi ja juhendeid sõja-lisahüvituse arvestamise ja sissemaksmise kohta Riigihoiukassasse kas Eesti rahas või mõnes muus vääringus.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

—

237.

Rnk. nr. 114.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjoni ja Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

MEREMEESTELE SÕJA-LISAHÜVITUSE MAKSMISE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu komisjon ja Majanduskomisjon ühinevad Riigivolikogu poolt vastuvõetud Meremeeste sõja-lisahüvituse maksmise korraldamise seaduse eelnõuga ja esitavad selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

—

238.

Rnk. nr. 116.

Navigatsiooni-päevarahade seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

NAVIGATSIOONI-PÄEVARAHADE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Navigatsiooni-päevarahade seaduse (RT 1934, 99, 783; 1937, 18, 145) § 1 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1. Veeteede Talitusele alluvate laevade ja ujuvabinõude juht- ja meeskondadele makstakse navigatsiooni ajal navigatsiooni-päevaraha: 1) sadama piirkonnas töötamisel — pool protsenti (0,5%) kuupalgast päevas ja 2) merel töötamisel — poolteist protsenti (1,5%) kuupalgast päevas.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

239.

Rnk. nr. 116.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjoni

SELETUSKIRI NAVIGATSIOONI-PÄEVARAHADE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvahealu komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Navigatsiooni-päevarahade seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

240.

Rnk. nr. 115.

Rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks kinnisajade omandamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RAHVUSVAHELISTE KOKKULEPETE TÄITMISEKS KINNISASJADE OMANDAMISE SEADUS.

I.

1. peatükk.

Kinnisajade omandamine sundvõõrandamise teel.

§ 1. Rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks on Majandusministril õigus sundvõõrandamise teel Eesti Vabariigile omandada vajalikke kinnisajaju.

Majandusministri otsus sundvõõrandamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisega kinnisajaja omanikule.

§ 2. Pärast sundvõõrandamise kohta käiva otsuse jõustumist laseb Majandusministeerium sundvõõrandamise kohta kanda kinnistusregistrisse sundvõõrandusmärkmee.

Kuni sundvõõrandusmärke on kustutatamata, ei või sundvõõrandatavat kinnisajaja ilma Ma-

jandusministeeriumi nõusolekuta, kinnisajaja omaniku enda taotlusel või tema nõusolekul, võõrandada ega võlgadega või muude kohustustega koormata.

Pärast sundvõõrandusmärkmee sissekandmist saadab kinnistusamet viivitamata Majandusministeeriumile sundvõõrandatava kinnisajaja kohta väljavõtte kinnistusregistrist ja teatab kuni sundvõõrandusmärkmee kustutamiseni igast sissekandest, mis tehakse sundvõõrandatava kinnisajaja kohta kinnistusregistrisse kohtuotsuse või -määruse või administratiivasutise otsuse alusel või Majandusministeeriumi nõusolekul.

§ 3. Sundvõõrandatava kinnisajaja üleskirjutamist ja sundvõõrandatava kindlaksmääramist kõigile õigustatud isikutele toimetab hindamiskomisjon, kelle esimehe ja liikmed määrab Vabariigi Valitsus Majandusministri ettepanekul.

Hindamiskomisjoni koosolekuist võtab sõnaõigusega osa Riigikontrolli esindaja.

Hindamiskomisjon asub Majandusministeeriumi juures.

§ 4. Sundvõõrandamise teostamisel käesoleva seaduse alusel jäetakse ära sundvõõrandatava kindlaksmääramine kokkuleppe-menetluse alusel.

§ 5. Hindamismenetluse alustamisest ei tule kuulutada Riigi Teatajas ega kohtukulutuste ajalehes.

§ 6. Hindamiskomisjon arvestab sundvõõrandatava kinnisajaja kohta kinnistusregistrisse kantud ning sealt kustutatamata õigustest kõiki neid, mis on kinnistatud enne sundvõõrandusmärkmee sissekandmist, hiljem sissekandmist aga ainult neid, mis on kinnistatud kas Majandusministeeriumi nõusolekul või kohtuotsuse või -määruse või administratiivasutise otsuse alusel.

§ 7. Hindamiskomisjoni otsused sundvõõrandatava kohta esitatakse kinnitamiseks Majandusministrile, kes otsuse kas kinnitab või saadab selle tagasi komisjonile ümberotsutamiseks.

Majandusministri poolt kinnitatud otsuste peale võivad asjaosalised kaevata Riigikohtule administratiivkohtu-korras 2 nädala jooksul arvates otsuse ära kirja kättesaamisest.

§ 8. Hindamismenetluse kulud jäävad riigi kanda.

§ 9. Sundvõõrandatava jaotamist ja väljamaksmist õigustatud isikutele toimetab Majandusministeerium.

§ 10. Sundvõõrandatava kinnisajaja valduse ülevõtmine sundvõõrandandiandjalt võib toimuda kohe pärast seda, kui kinnisajasi on hindamiskomisjoni poolt üles kirjutatud.

§ 11. Pärast sundvõõranditasa kohta käiva otsuse jõustumist kinnistatakse sundvõõrandatav kinnisasi Eesti Vabariigi nimele Majandusministeeriumi sellekohase avalduse põhjal, millele on lisandatud jõustunud otsuse ärakiri.

Avaldusele tuleb veel lisandada vannutatud maamõõtja poolt valmistatud või Katastriameti või linnavalitsuse poolt registreeritud üksikasjalised plaanid ümberkinnistatava üksuse kohta, ja kui sundvõõrandatud on osa väljaspool linnade administratiivpiire asetsevast kinnistusüksusest, siis ka Katastriameti poolt väljaantud tõendid kinnistatava üksuse suuruse ja hindamise kohta.

2. peatükk.

Kinnisasjade omandamisega seoses olevatest maksudest vabastamine.

§ 12. Kõik toimetused ja toimingud, mis on seoses kinnisasjade omandamisega Eesti Vabariigile vabatahtliku kokkuleppe alusel, rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks, on vabad kõigist riigi kasuks võetavaist maksudest.

§ 13. Kõik isikud, kes on müünud või kelledelt on sundvõõrandatud Eesti Vabariigile rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks kas terve kinnisasi või selle osa ja kes omandavad selle asemel kas riigilt või eraisikult teise kinnisaja või selle osa, on sellel omandamisel vabad riigile võõrandatud vara võõrandusväärtuselt arvestatavate maksude ulatuses kõigist riigi kasuks võetavaist maksudest.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

241.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

Rnk. nr. 115.

SELETUSKIRI RAHVUSVAHELISTE KOKKULEPETE TÄITMISEKS KINNISASJADE OMAN- DAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Rahvusvaheliste kokkulepete täitmiseks kinnisasjade omandamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

242.

Rnk. nr. 112.

Seaduste Kogu IV köite väljaandmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SEADUSTE KOGU IV KÖITE VÄLJA- ANDMISE SEADUS.

§ 1. Vastavalt Seaduste Kogu seadusele antakse välja Seaduste Kogu IV köide pealkirjaga:

Seaduste Kogu IV köide. Riigikaitse. 1940.a. väljaanne.

§ 2. Seaduste Kogu IV köide koosneb 4 jaost ja sisaldab järgmised seadused ühes kõigi muudatuste ja täiendustega, mis on avaldatud Riigi Teatajas kuni 1. maini 1940.

1. jagu.

Riigikaitse korraldamine ja juhtimine.

- Nr. 1. Erapooletuse korraldamise seadus.
- Nr. 2. Riigikaitse rahuage seadus.
- Nr. 3. Riigikaitse sõjaaegse korralduse seadus.
- Nr. 4. Arsenali seadus.
- Nr. 5. Sõjaministeeriumi hobusekasvanduse seadus.
- Nr. 6. Sõjateadusliku Kirjanduse Edendamise Kapitali seadus.
- Nr. 7. Laskeplatside seadus.
- Nr. 8. Sõjaväe haiguskindlustuse seadus.
- Nr. 9. Sõjaväelaste pensioni seadus.

2. jagu.

Kodanikkude kohused riigikaitse ja sõjaväeteenistuse alal.

- Nr. 1. Sõjaväeteenistuse seadus.
- Nr. 2. Riigikaitse sundkoormatiste seadus.

3. jagu.

Sõjaväe kriminaalseadused.

- Nr. 1. Sõjaväe kriminaalseadustik.

4. jagu.

Sõjakohtupidamise seadused.

- Nr. 1. Sõjaväekohtute seadustik.
- Nr. 2. Sõjaväe Kõrgema Kohtu esimehe ja liikmete ametitunnuse seadus.
- Nr. 3. Sõjaväljakohtute seadus.

§ 3. Seaduste Kogu IV köites leiduvad seadused võetakse kohaldamisele köite redaktsioonis arvates 15. juunist 1940.

243.

Rnk. nr. 112.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI**SEADUSTE KOGU IV KÕITE VÄLJA-
ANDMISE SEADUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Seaduste Kogu IV kõite väljaandmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

244.

Rnk. nr. 122.

Riigivolikogu poolt 11. aprillil 1940 vastuvõetud

**EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI
VAHELISE KAUBANDUSE- JA LAE-
VANDUSELEPINGU JA EESTI-SAKSA
VASTASTIKUSE KAUBAVAHETUSE
KOKKULEPPE NELJANDA LISAKOK-
KULEPPE KINNITAMISE OTSUS.**

Kinnitada Neljas lisakokkulepe Kaubanduse- ja laevanduselepingule Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahel ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkulepele.

245.

Rnk. nr. 122.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI**EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI
VAHELISE KAUBANDUSE- JA LAE-
VANDUSELEPINGU JA EESTI-SAKSA
VASTASTIKUSE KAUBAVAHETUSE
KOKKULEPPE NELJANDA LISAKOK-
KULEPPE KINNITAMISE OTSUSE
JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon, läbi vaadanud Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahelise Kaubanduse- ja laevanduselepingu ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppe neljanda lisakokkuleppe, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

246.

Rnk. nr. 122.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni

SELETUSKIRI**EESTI VABARIIGI JA SAKSA RIIGI
VAHELISE KAUBANDUSE- JA LAE-
VANDUSELEPINGU JA EESTI-SAKSA
VASTASTIKUSE KAUBAVAHETUSE
KOKKULEPPE NELJANDA LISAKOK-
KULEPPE KINNITAMISE OTSUSE
JUURDE.**

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjon, läbi vaadanud Eesti Vabariigi ja Saksa Riigi vahelise Kaubanduse- ja laevanduselepingu ja Eesti-Saksa vastastikuse kaubavahetuse kokkuleppe neljanda lisakokkuleppe, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

247.

Rnk. nr. 123.

Riigivolikogu poolt 11. aprillil 1940 vastuvõetud

**EESTI-TŠIIILI VAHELISE KAUBAN-
DUSLIKU KOKKULEPPE KINNITA-
MISE OTSUS.**

Kinnitada Eesti-Tšiili vaheline kaubanduslik kokkulepe, mis sõlmitud nootide vahetuse teel Londonis 23. veebruaril 1940.

248.

Rnk. nr. 123.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI**EESTI-TŠIIILI VAHELISE KAUBAN-
DUSLIKU KOKKULEPPE KINNITA-
MISE OTSUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Majanduskomisjon, läbi vaadanud Eesti-Tšiili vahelise kaubandusliku kokkuleppe, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

249.

Rnk. nr. 123.

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjoni

**SELETUSKIRI
EESTI-TŠIIILI VAHELISE KAUBAN-
DUSLIKU KOKKULEPPE KINNITA-
MISE OTSUSE JUURDE.**

Riiginõukogu Välis- ja riigikaitse komisjon, läbi vaadanud Eesti-Tšiiili vahelise kaubandusliku kokkuleppe, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

250.

Rnk. nr. 108.

Riigivolikogu poolt 2. aprillil 1940 vastuvõetud

**EESTI VABARIIGI 1937/38. AASTA
TULUDE JA KULUDE EELARVE
TÄITMISE ARUANDE JA KASSA-
ARUANDE NING RIIGIKASSA BI-
LANSI KINNITAMISE OTSUS.**

I.

Riigi 1937/38. a. tulud kinnitada järgmiselt:

Korralised tulud.

Otsemaksud.

Ptk.	I. Tulumaks . . .	Kr.	5.235.110,38
„	II. Ärimaks . . .	„	3.963.483,35
„	IV. Maks kapitali intressidelt . . .	„	720.996,—
„	V. Kinnistus- maks	„	1.425.632,67
„	VI. Pärandi- ja kingimaks . . .	„	537.354,76
	Otsemaksud	Kr.	11.882.577,16

Lõivud ja tasumaksud.

Ptk.	VII. Tempelmaks ja lõivud . . .	Kr.	5.623.039,73
„	VIII. Patendid ja proovid . . .	„	124.820,87
„	IX. Mitmesugu- sed tasumak- sud	„	778.897,68
	Lõivud ja tasumaksud	Kr.	6.526.758,28

Kaudsed maksud.

Ptk.	X. Tollid . . .	Kr.	22.661.885,73
„	XI. Aktsiisid . . .	„	8.276.336,49
	Kaudsed maksud	Kr.	30.938.222,22

Riigi monopolid.

Ptk.	XII. Piiritusmo- nopol	Kr.	17.670.642,05
	Riigi monopolid	Kr.	17.670.642,05

Riigi ettevõtted ja varandused.

Ptk.	XIII. Riigi kapitalid	Kr.	1.160.334,52
„	XIV. Maad, hoo- ned, metsad ja veed	„	5.056.046,35
„	XV. Raudteed . . .	„	15.624.401,55
„	XVI. Sadamad ja laod	„	1.820.179,38
„	XVII. Post, telegraaf ja telefon . . .	„	6.458.305,41
„	XVIII. Mitmesugu- sed riigi ette- võtted	„	1.634.676,34
„	XIX. Mitmesugu- sed riigi va- randused	„	284.000,51
	Riigi ettevõtted ja varandused	Kr.	32.037.944,06

Segatulud.

Ptk.	XX. Segatulud	Kr.	750.053,—
	Segatulud	Kr.	750.053,—
	Korralised tulud	Kr.	99.806.196,77

Erakorralised tulud.

§ 1.	Operatsioonifondide ja laenude tagasi- maks	Kr.	162.409,12
§ 2.	Väärtpaberite tagasi- andmisel nõudjailt saadud tasu	„	116.046,29
	Erakorralised tulud	Kr.	278.455,41
	Kokku	Kr.	100.084.652,18
	Tagasimaks eelmiste aastate tuludest ./. „	„	381.398,56
	Tulud	Kr.	99.703.253,62

II.

Riigi 1937/38. a. kulud ja sulgemisele kuuluvad ülejäägid kinnitada järgmiselt:

Kulud.

Korralised kulud.

Riigihoidja	Kr.	35.663,28
Riigikogu	„	121.566,38
Rahvuskogu	„	156.827,97

Peaminister ja Riigikantselei	Kr.	1.347.488,94
Riigikontroll	„	344.912,78
Haridusministeerium	„	9.529.064,53
Kohtuministeerium	„	3.310.459,09
Majandusministeerium	„	5.619.261,51
Põllutöoministeerium	„	4.415.575,81
Siseministeerium	„	5.421.644,25
Sotsiaalministeerium	„	6.431.238,79
Sõjaministeerium	„	16.868.771,19
Teedeministeerium	„	24.872.889,51
Välisministeerium	„	1.242.658,12
Riigi võlad	„	2.753.334,29

Korralised kulud Kr. 82.471.356,44

Erakorralised kulud.

A. Riigiasutiste kulud.

Peaminister ja Riigikantselei	Kr.	159.927,58
Haridusministeerium	„	1.132.404,04
Kohtuministeerium	„	29.999,91
Majandusministeerium	„	308.926,50
Põllutöoministeerium	„	1.504.908,28
Siseministeerium	„	677.860,44
Sotsiaalministeerium	„	719.072,99
Sõjaministeerium	„	4.549.816,58
Teedeministeerium	„	4.795.831,53
Välisministeerium	„	32.956,59

Riigiasutiste kulud Kr. 13.911.704,44

B. Operatsioonifondid.

Peaminister ja Riigikantselei	Kr.	120.000,—
Haridusministeerium	„	656.000,—
Majandusministeerium	„	2.357.750,—
Põllutöoministeerium	„	5.000,—
Sõjaministeerium	„	20.000,—
Teedeministeerium	„	35.000,—

Operatsioonifondid Kr. 3.193.750,—

Erakorralised kulud Kr. 17.105.454,44

Kulud Kr. 99.576.810,88

Sulgemisele kuuluvad ülejäägid.

Korraliste kulude alal.

Riigihoidja	Kr.	2.861,72
Rahvuskogu	„	8.712,03
Peaminister ja Riigikantselei	„	22.158,68
Riigikontroll	„	1.573,22
Haridusministeerium	„	22.383,47
Kohtuministeerium	„	14.893,91
Majandusministeerium	„	52.283,49
Põllutöoministeerium	„	33.361,19
Siseministeerium	„	10.403,75
Sotsiaalministeerium	„	22.632,21
Sõjaministeerium	„	7.161,81
Teedeministeerium	„	101.715,49
Välisministeerium	„	14.454,88
Riigi võlad	„	35.332,71

Korraliste kulude alal Kr. 349.928,56

Erakorraliste kulude alal.

A. Riigiasutiste kulud.

Peaminister ja Riigikantselei	Kr.	72,42
Haridusministeerium	„	398,96
Kohtuministeerium	„	—,09
Majandusministeerium	„	1.073,50
Põllutöoministeerium	„	4.965,72
Siseministeerium	„	5.950,56
Sotsiaalministeerium	„	1.427,01
Sõjaministeerium	„	2,42
Teedeministeerium	„	22.097,47
Välisministeerium	„	—,41

Erakorraliste kulude alal . Kr. 35.988,56

Kuulub sulgemisele Kr. 385.917,12

III.

Riigi 1937/38. a. kassaaruanne ja Riigikassa bilanss 31. märtsil 1938. a. kinnitada järgmistes kogusummades:

A. Riigi 1937/38. a. kassaaruanne.

Kassa saldo 1. aprillil		
1937. a.	Kr.	15.171.936,87
Sissetulek 1937/38. a.	„	100.622.607,02
Väljaminek 1937/38. a.	„	101.338.719,65
Kassa saldo 31. märtsil		
1938. a.	„	14.455.824,24

B. Riigikassa bilanss 31. märtsil 1938. a. tasakaalus Kr. 337.911.175,42

IV.

Käesoleva otsuse I ja II osas tähendatud kulu- ja tulusummade kinnitamine eelarve täitmise aruande korras ei takista tähendatud summade selgitamist vastavate asutiste poolt ja sel puhul esilekerkinud asjade otsustamist vastavalt seadustele.

251.

Rnk. nr. 108.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI

EESTI VABARIIGI 1937/38. AASTA TULUDE JA KULUDE EELARVE TÄITMISE ARUANDE JA KASSA-ARUANDE NING RIIGIASSA BILANSI KINNITAMISE OTSUSE JUURDE.

Eesti Vabariigi 1937/38. a. eelarve täitmise ja kassaaruanne ning Riigikassa bilanss 31. märtsil 1938 on Riigivolikogu poolt kinnitatud.

Riiginõukogu Majanduskomisjon on nad läbi vaadanud. Ühtlasi tutvunes Majanduskomisjon Riigikontrolli revisjoni märkustega ja tema esindajate selgitustega ning konstateerib, et Eesti Vabariigi 1937/38. aasta eelarve täitmise aruanne, mille järgi on: tulud kogusummas Kr. 99.703.253.62 ja kulud kogusummas Kr. 99.576.810.88, mispärast 1937/38. aasta eelarve täitmine on andnud ülejäägi Kr. 126.442.74 ja kassaaruanne, mille järgi on: eelarveaasta kassa sissetulek Kr. 100.622.607.02 ja väljaminek Kr. 101.338.719.65 ning kassa saldo 31. märtsil 1938 Kr. 14.455.824.24 ja Riigikassa bilanss tasakaalus Kr. 337.911.175.42, on õieti koostatud, mille tõttu paneb ette see kinnitada eeltoodud neljast punktist koosneva otsusega.

Ühtlasi tutvunes Majanduskomisjon Riigieelarve seaduse § 33 (RT 1938, 24) põhjal Riigikogule teadmiseks esitatud 78 eripõhikirjade ja -määruste alusel teotsevate pankade ning käitiste ja riigiasutiste valitseda olevate eriotstarbeliste kapitalide aruannetega.

Peale selle on Majanduskomisjon vaadanud läbi riigieelarve täitmise aruandele lisandatud eriosa — „Mitmesugused aruanded“, mis käsitlevad 15 ettevõtte aruandeid, millised töötavad juriidiliselt eraettevõtetena, kuid riigi kapitali osavõtul.

252.

Rnk. nr. 119.

Riigivolikogu poolt 10. aprillil 1940 vastuvõetud

RIIGIKAITSE SISELAENU TEGEMISEKS LOAANDMISE OTSUS.

Lubada Vabariigi Valitsusel teha riigikaitsevahendite täiendamiseks riigi 1940/41. a. eelarve täitmisel riigi siselaenu kuni 5.000.000 krooni ulatuses nimetuse all „riigikaitse siselaen“, mis kuulub tasumisele 10 aasta jooksul võrdsetes osades, tasumise algusega 1942. aastast.

253.

Rnk. nr. 119.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI RIIGIKAITSE SISELAENU TEGEMISEKS LOAANDMISE OTSUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon, läbi vaadanud Vabariigi Valitsuse ettepaneku Riigikogule riigikaitse siselaenu tegemiseks, esitab selle Riiginõukogule kinnitamiseks.

254.

Rnk. nr. 120.

Riigikaitse siselaenu teostamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGIKAITSE SISELAENU TEOSTAMISE SEADUS.

§ 1. Riigikogu poolt otsustatud 5.000.000-kroonise siselaenu realiseerimisele kohaldatakse käesoleva seaduse eeskirju.

§ 2. Siselaen realiseeritakse Majandusministeriumi Rahandusosakonna sellekohaste võlakirjade vastu.

§ 3. Siselaenult makstakse intresse 5% aastas ja laen tasutakse 10 aasta jooksul võrdsetes osades, tasumise algusega 1942. aastast.

§ 4. Siselaenu võlakirjad lastakse müügile kursiga 100.

§ 5. Kuivõrd ei ole võimalik realiseerida § 4 korras siselaenu võlakirju soovijaile Vabariigi Valitsuse poolt selleks määratud tähtpäevaks, on neid võlakirju kohustatud omandama kursiga 100 järgmised asutised ja ettevõtted:

- 1) eripõhikirjade alusel töötavad riiklikud ettevõtted ja avalikult aruandvad eraettevõtted — Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse poolt määratud ulatuses, kusjuures võlakirjade omandamist võidakse nõuda kuni 4% ettevõtte põhi-, aktsia-, osa-, tagavara- ja teiste neile analoogiliste kapitalide summast;
- 2) linnaomavalitsused — Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse poolt määratud alustel ja ulatuses, kusjuures arvestatakse vastava omavalitsuse elanike arvu ja käsutusvabade summade ulatust;
- 3) maakonna- ja vallaomavalitsused — Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse poolt määratud alustel ja ulatuses, kusjuures arvestatakse vastava omavalitsuse elanike arvu ja käsutusvabade summade ulatust;
- 4) linna vaestelastekohtud ja vallakohtud ning sotsiaalkindlustusasutised, välja arvatud haigekassad, oma käsutusvabade reservsummade arvel — Majandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse poolt määratud ulatuses.

§ 6. Kui § 5 nimetatud ettevõtted ja asutised ei omanda riigikaitse siselaenu võlakirju nendele määratud ulatuses ja tähtajaks, loetakse omandamata jäetud võlakirjade nimetaväärtuse summa nende ettevõtete või asutiste võlaks riigile, mis kuulub sissenõudmisele

administratiivkorras üldistel alustel, kusjuures Vabariigi Valitsusel on õigus Majandusministri ettepanekul põhjendatud juhtudel vabastada kohuslasi neilt nõutud summade ja viivitusraha maksmisest. Sissenõutud summa ulatuses antakse kohuslasele võlakirju.

§ 7. Vabariigi Valitsusel on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

Samuti määrab Vabariigi Valitsus riigikaitse siselaenu võlakirjade väljaandmise, nende omandamise tähtaja ja nende realiseerimise ning lunastamise korra muud lähemad tingimused.

Rnk. nr. 120.

255.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

SELETUSKIRI RIIGIKAITSE SISELAENU TEOSTAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigikaitse siselaenu teostamise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

256.

Rnk. nr. 127.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE KOOSSEISU SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

I.

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seadust (RT 1937, 83, 680, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) muudetakse järgmiselt:

Asutise- ja ametinimetus	Aste	I rajoon		II rajoon		Täiendusi	
		Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.		
PEAMINISTER JA RIIGIKANTSELEI.							
Kosseisust kustutatakse:							
II. Riikliku Propaganda Talitus.							
Juhataja (Riikliku propaganda juht)	I	1	360	—	—	Tasud makstakse Peaministri korraliste kulude eelarves ettenähtud § 90 alt.	
Abijuhataja	IV	2	300	—	—		
Nõunik	VI	1	280	—	—		
Kantselei juhataja	XIII	1	200	—	—		
Sekretär	XVII	1	155	—	—		
Kosseisu täiendatakse:							
II. Informatsiooni Keskus.							
Abijuhataja	III	1	320	—	—	Kuni Informatsiooni Keskuse jaoks kulude eelarves eripeatüki moodustamiseni makstakse tasud, lasteabiraha ja haiguskindlustuskulud Peaministri korraliste kulude eelarves ettenähtud § 90 alt.	
A. Teadete Osakond.							
Juhataja	IV	1	300	—	—		
B. Ühiskondlik Osakond.							
Juhataja	IV	1	300	—	—		
C. Kantselei.							
Juhataja	XI	1	220	—	—		
Sekretär	XXI	1	110	—	—		
Stenograafist	XXI	1	110	—	—		
Asjaajaja-varahoidja	XXII	1	100	—	—		
Asjaajaja	XXIII	1	90	—	—		

II.

Riigiteenijad, kellede ametiasukoht on Saare maakonnas, Naissaarel, Aegna saarel või Vabariigi Valitsuse poolt määratavates piirkondades Harju ja Lääne maakonnas, loetakse alates 1. aprillist 1940 kuuluvaks esimesse elukallidusrajooni ning nad saavad tasu vastavalt senisele palgaastmele I rajooni järgi (Riigiteenijate tasude seaduse § 3 ning lisa § 3 juurde).

III.

Käesoleva seaduse I osa jõustub üheaegselt Informatsiooni Keskuse seadusega, II osa kohaldatakse alates 1. aprillist 1940.

257.

Riiginõukogu Majanduskomisjoni

Rnk. nr. 127.

SELETUSKIRI

RIIGIASUTISTE AMETNIKKUDE
KOOSSEISU SEADUSE MUUT-
MISE SEADUSE JURDE.

Riiginõukogu Majanduskomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

258.

Laevajuhi seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

Rnk. nr. 109.

LAEVAJUHI SEADUS.

I.

1. peatükk.

Laeva valitsemine ja juhtimine.

§ 1. Laevajuhi ülesandeks on laeva valitsemine ja juhtimine. Nende ülesannetega seoses olevaid teenistuskohuseid on laevajuht kohustatud täitma heaperemeheliku hoolega.

§ 2. Teenistusse astudes võtab laevajuht laeva oma valdusse vastava akti alusel, kui seda soovib laevaperemees, valduse üleandja või laevajuht.

Aktille kirjutavad alla valduse üleandja ja laevajuht.

Akt valmistatakse 3 eksemplaris, milledest ühe saab laevaperemees, teise valduse üleandja ja kolmanda laevajuht.

§ 3. Laeva valitsemisel ja juhtimisel on laevajuht laeva sõidukõlvulises seisundis hoidmiseks, ohutuks laevasõiduks, laevalaadungi korrapäraseks veoks ja laeval korra säilitamiseks kohustatud rakendama seaduse ja tava järgi nõutavaid vahendeid.

§ 4. Laevajuht on kohustatud hoolitsema selle eest, et laev oleks reisi alustamisel sõidukõlvulises seisundis ja et laeval leiduksid vajalikud dokumendid laeva, laevapersonaali ja laadungi kohta ning seaduse järgi nõutavad seadustekstid.

§ 5. Kui laev on ärasõiduks valmis, peab laevajuht alustama reisi võimalikult kohe.

Ka siis, kui laevajuht haiguse või mõne muu kaaluva põhjuse tõttu ei saa laeva edasi juhtida, ei tule viivitada reisi alustamisega või katkestada reisi jätkamist. Kui aeg ja olud võimaldavad, tuleb seesugustest takistustest viivitamata teatada laevaperemehele ning ära oodata viimase korraldused. Kui laevaperemehele ei ole võimalik seesugustest takistustest teatada või tema korraldusi ära oodata, siis paneb laevajuht ajutiselt oma kohuste täitmise teenistusastmelt vanemale dekijuhtkonna liikmele. Laevajuhi asemik on kohustatud toimima laevajuhi poolt antud juhendite kohaselt.

§ 6. Navigatsioonis oleva laeva seismise ajal ohutus sadamas, reidil või rannas võib laevajuht lahkuda laevalt ainult siis, kui ta äraoleku ajaks on määranud endale asemiku.

Ähvardava ohu puhul, navigatsioonis oleva laeva seismise ajal ohtlikus sadamas, reidil või rannas, samuti laeva sõidu ajal ei tohi laevajuht lahkuda, olgu siis et tema lahkumine on paratamatu. Ka viimasel juhul peab laevajuht määrama äraoleku ajaks endale asemiku, kui see olude tõttu on teostatav.

Asemikuks tuleb määrata laevajuhtkonna liige. Kui laevajuhtkond koosneb üksnes laevajuhist, siis tuleb laevajuhi asemikuks määrata selleks sobiv laevameeskonna liige.

§ 7. Sõidu ajal ei tohi laevajuht äärmise vajaduseta kõrvale kalduda tavalisest ohutust sõiduteest ega peatuda, välja arvatud juhud, kui see toimub hukkumisohus oleva laeva või isikute abistamiseks vastavas seaduses ettenähtud eeldustel.

2. peatükk.

Laevaperemehe esindamine.

§ 8. Eestis kui ka välismaal laevajuhi poolt sõlmitud õigustoimingud kohustavad laevaperemeest ainult siis, kui need on sõlmitud laevaperemehe poolt antud volituse või seaduses ettenähtud õiguse alusel ja piires.

§ 9. Laeva sõidukõlvulises seisundis säilitamiseks ja reisi jätkamiseks on laevajuhil

välismaal õigus varustada laeva kõige hädatarvilikuga ning teostada kõike muud hädavajalikku. Sellega seoses olevaist õigustoiminguid tekkinud kohustuste eest vastutab laevaperemees Kaubalaevade omanduse ja vastutuse seaduses ettenähtud ulatuses.

§ 10. Laevajuhil on õigus lasta teostada laeva erakorralisi parandusi ainult siis, kui laev asub välismaal ning kui on tegemist äärmise vajadusega, mis ei luba ära oodata laevaperemehe korraldusi ilma laevaperemehele olulist kahju tekitamata.

§ 11. Välismaal on laevajuhil õigus laevaperemehe eest hageda ja kosta kohtus laevaga seoses olevais asjus.

Kui aeg ja olud võimaldavad, peab laevajuht hagi esitamiseks nõutama laevaperemehelt nõusoleku. Igal juhul aga peab ta laevaperemehele viivitamata teatama protsessi astumisest, kui ta selleks pole juba ette saanud laevaperemehelt nõusolekut.

§ 12. Laevaperemehe suhtes on laevajuht kohustatud alati toimima oma teenistuslepingu eeskirjade ning laevaperemehe poolt antud korralduste kohaselt, kui võrd need ei takista laevajuhti täitmast temale seadusega pealepandud kohuseid.

§ 13. Laevajuht on kohustatud oma ametialase tegevuse ja laevaperemehe esindajana teostatud rahaliste toimingute kohta esitama laevaperemehele täieliku aruande iga reisi järel, kui laevaperemees pole määranud teisiti.

§ 14. Laevajuhile seadusega antud õiguste kitsendamine laevaperemehe poolt ei oma kehtivust kolmanda isiku suhtes, olgu siis et viimane õiguste kitsendamisest teadis.

3. peatükk.

Raha muretsemine reisi jätkamiseks.

§ 15. Kui laevajuhil puuduvad välismaal summad reisi jätkamiseks hädavajalikkude kulutuste katteks ja ta ei saa neid muretseda käskveksli väljamisega laevaperemehe lunastada või mõnel muul viisil, siis on tal õigus teha laenu laeva või veoraha pantimisel, või kui see pole teostatav, siis on tal õigus raha saamiseks pantida või ära müüa osa laadungist.

Laeva pantimine eelmises lõikes nimetatud otstarbeks on kehtiv ilma vastava sissekandeta laevakinnistusregistrisse.

§ 16. Enne laeva, veoraha või laadungi pantimist, samuti enne laadungisse kuuluvate kaupade müüki peab laevajuht:

- 1) laskma kindlaks teha reisi jätkamiseks tehtavate kulutuste hädavajalikkuse ja suuruse Eesti Vabariigi kohalikul konsullil, kui aga viimast pole, siis kohaliku

seaduse järgi selleks asjaomasel asutisel, ja kui ka seda pole, siis tema poolt kutsutavatel asjatundjatel;

- 2) teatama seesugusest vajadusest laevaperemehele ja juhul, kui osutub vajalikuks pantida või müüa osa laadungist, siis ka laadungiomanikule;
- 3) ära ootama laevaperemehe vastavad korraldused, kui see on võimalik ilma laevaperemehele või laadungiomanikule olulist kahju tekitamata.

Nende eeskirjade mittetäitmist laevajuhi poolt ei saa kasutada vaidena kolmandate isikute vastu, kes sellest toimingust sõlmimise ajal ilma raske hooletuseta ei teadnud.

§ 17. Laenu tegemisel reisi jätkamiseks laeva, veoraha või laadungi pantimisel annab laevajuht välja bodmerii-kirja, mis peab sisaldama:

- 1) laenuandja nime;
- 2) laenusumma ja sellest makstavate intresside määra;
- 3) andmed panditud esemete kohta;
- 4) laeva nime;
- 5) laenu otstarbe;
- 6) laenu tasumise viisi, aja ja koha;
- 7) laenu tegemise aja ja koha;
- 8) laevajuhi allkirja.

§ 18. Laadungisse kuuluvate kaupade müük laevajuhi poolt reisi jätkamiseks võib toimuda üksnes avalikul enampakkumisel või börsil.

Kaupade müügist tekkinud kahjude katteks on laevaperemees kohustatud kaupade omanikule viimase valikul kas välja maksma kaupade müügist saadud summa või tasuma selle väärtuse, mis sama liiki ning sama headusega kaupadel on laadungi sihtsadamas laeva saabumise päeval. Nii ühel kui teisel juhul on laevaperemees õigustatud väljamaksmisele kuuluvast summast enda kasuks maha arvutama veo-, tolli- ja muude kulude arvel kokkuhoitud summa, kui kaupade väärtus pärast neid mahaarvutusi peaks ületama kaupade müügist saadud summa.

4. peatükk.

Laevajuhi õigusi laevalsõitjate suhtes.

§ 19. Kõik laeval olevad isikud on kohustatud täitma laevajuhi korraldusi, mis tehtud julgeoleku huvides või korra ja distsipliini säilitamiseks laeval.

Sundabinõude rakendamise kohta reisijate suhtes tulevad vastavalt kohaldamisele Meremeeste seaduse sellekohased eeskirjad.

§ 20. Kui laeval avastatakse reisi ajal sõidupiletita reisija, kes ei tasu või kes pole suuteline tasuma laevajuhi esimesel nõudel sõidu-

raha, siis on laevajuhil õigus rakendada seesugust reisijat laeval jõu- ja võimetkohasele tööle ning esimesel sobival võimalusel maale panna.

Sama on kehtiv ka isikute kohta, kes on loata kaasa sõitnud kaubalaeval.

§ 21. Laevalsõitja võib laeval vedada kaupu või muid asju omal arvel ainult sellekohase kokkuleppe alusel laevaperemehega või viimase nõusolekul.

Selle eeskirja vastaselt toimunud laevalsõitjalt on laevaperemees või laevajuht õigustatud nõudma kaupade veo eest kõige kõrgemat veoraha, mida samasuguste kaupade veo eest samasse sihtsadamasse maksti või võidi maksta laadimise ajal laadimissadamas. Peale veoraha võidakse laevalsõitjalt nõuda kõigi muude kahjude tasumist.

Kui laevalsõitja kaubad või muud asjad kahjustavad või ohustavad teisi kaupu või laeva, või kui nende vedu on laeval keelatud, siis on laevajuhil õigus neid kaupu maale panna või vajaduse korral üle parda heita.

5. peatükk.

Laeval toimunud sünni- ja surmajuhtumid.

§ 22. Laevajuht teeb laeval toimunud iga sünnijuhtumi kohta, mis talle teatavaks saanud, sissekande laevapäevikusse, milles märgitakse:

- 1) lapse ema ees- ja perekonnanimi, tema sünniaeg, alaline elukoht ja kodakondsus;
- 2) lapse sünniaeg ja -koht ning tema sugu; kaksikute, kolmikute jne. kohta tähendatakse, kes neist varem sündis.

Punkti 1 järgi nõutavad andmed kantakse laevapäevikusse lapse ema poolt esitatavate dokumentide alusel. Kui lapse emal vastavad dokumendid puuduvad, kantakse need andmed laevapäevikusse lapse ema suulise avalduse alusel, mille kohta aga sissekandesse tuleb teha vastav märg.

Sissekandele kirjutavad alla lapse ema, kui ta on suuteline, ja laevajuht.

§ 23. Sünni kohta sissekande tegemine laevapäevikusse ei vabasta lapse vanemaid vastsündinu registreerimisest vastava perekonnaseisuametniku juures.

§ 24. Laevajuht teeb laeval toimunud iga surmajuhtumi kohta sissekande laevapäevikusse, milles märgitakse:

- 1) surnu ees- ja perekonnanimi;
- 2) sünniaeg ja -koht;
- 3) perekonnaseis;
- 4) viimane elukutseline tegevus;
- 5) viimane alaline elukoht;
- 6) kodakondsus;

7) laeva asukoht suremise ajal;

8) suremisaeg;

9) arvatav surmapõhjus.

Punktide 1—6 järgi nõutavad andmed kantakse laevapäevikusse surnu isikut tõendavate dokumentide alusel. Kui surnu laevalejäänud varas vastavaid dokumente ei leidu, kantakse need andmed laevapäevikusse surnut tundnud kaassõitjate suuliste avalduste alusel, ära märkides sissekandes andmeid avaldanud kaassõitja nime ja alalise elukoha. Kui laeval ei leidu ka isikuid, kes võiksid avaldada kõiki või osa puuduvaist andmeist, siis tehakse selle kohta sissekandesse vastav märg.

Sissekanne peab olema alla kirjutatud laevajuhi ja vähemalt 2 kaassõitja poolt, kes oma allkirjadega kinnitavad sissekande seadusnõuete-kohast koostamist ning p. 8 ja 9 märgitud andmete tõelevastavust. Allakirjutanud kaassõitjate allkirjade juurde tuleb märkida nende alaline elukoht.

§ 25. Reisija surma korral on laevajuht kohustatud hoolitsema tema matmise eest, kui laeval või sadamas ei leidu reisija omakseid, kes tema matmise endi peale võtaksid.

§ 26. Laeval surnud isikut võidakse matta ka enne 3 öö-päeva möödumist arvates suremisest, kui tervishoiulised kaalutlused ei luba surnud matmata hoida 3 ööd-päeva.

§ 27. Laeval surnud isik tuleb matta maal.

Ulgumerel võidakse laeval surnud isikut matta merre ainult siis, kui tervishoiulised kaalutlused ei luba surnu hoidmist laeval niikaua, kuni laev jõuab lähimasse peatussadamasse. Ulgumerel matmine toimub sellekohase tava järgi.

§ 28. Laevajuht on kohustatud võimalikult kohe saatma tema poolt tõestatud ärakirja laevapäeviku sissekandest surmajuhtumi kohta, tema poolt allakirjutatud teate surnu matmiskoha ning -aja kohta, kui matmine toimub tema korraldusel, ja surnu isikut tõendavad dokumendid Tallinna perekonnaseisuaametile, kes nende alusel registreerib surmajuhtumi või saadab need edasi asjaomasele ametiasutisele.

Kui surnu on matmiseks välja antud surnu omaksele, siis on laevajuht kohustatud teatama Tallinna perekonnaseisuaametile selle isiku nime ja alalise elukoha, samuti surnu matmiskoha ja -aja, kui need andmed on talle teada.

§ 29. Laeval surnud reisija matmise kulud on laevajuht õigustatud katma reisija laevalejäänud varast.

Kui reisija, kes on Eesti Vabariigi kodanik, sureb laeval sinna vara jätmata ning surnud reisija pärand, pärijad või muud omaksed laevaperemehele või laevajuhile matmiskulusid ise ära ei tasu, samuti siis, kui seesuguse reisija laevalejäänud varast ei jätku kõigi matmis-

kulude katteks ning reisija pärand, pärijad või muud omaksed laevaperemehele või laevajuhile puudujäänud summat ise ära ei maksa, tasub need kulud laevaperemehele või laevajuhile surnud reisija pärandi või pärijate arvel see kohalik omavalitsus, kelle piirkonnas oli reisija viimane alaline elukoht enne laevaleminekut.

Kui laeval surnud reisija pole Eesti Vabariigi kodanik, siis langevad tema matmise kulud eelmises lõikes ettenähtud juhtudel laeva peremehe kanda, kui tal ei lähe korda neid sisse nõuda surnud reisija pärijailt või sellelt välisriigilt, kelle kodakondsusse surnud reisija kuulus.

§ 30. Kui laeval ei viibi laeval surnud reisija perekonnaliikmeid, siis on laevajuht kohustatud koostama 2 tunnistaja juuresolekul nimestiku surnud reisija laevalejäänud vara kohta ning võtma selle vara enda hoiule.

§ 31. Laeval surnud reisija hoiulevõetud vara annab laevajuht üle, kui surnu oli Eesti Vabariigi kodanik, Eestis sadama asukoha politseile, välismaal aga, kui laev ei sõida lähemal ajal Eestisse, Eesti konsulile, edasitoimemiseks surnu pärandile või pärijaile.

Kui laeval surnud reisija oli välisriigi kodanik, siis tuleb surnu hoiulevõetud vara üle anda vastava välisriigi asjaomasele isikule, asutisele või konsulile.

Vara üleandmine peab toimuma vara vastuvõtja allkirja vastu, mis on kirjutatud üleantava vara nimestikulehele.

§ 32. Laeval surnud reisija need hoiulevõetud asjad, mida pole võimalik laeval riknematult säilitada nende üleandmiseni asjaomasele isikule või asutisele, on laevajuht kohustatud ära müüma võimalikult kasulikumatel tingimustel.

Müügist saadud summa koos vastava aruandega tuleb üle anda allkirja vastu § 31 tähendatud isikule või asutisele.

6. peatükk.

Laevajuhi õigusi ja kohuseid laadungiosaliste suhtes.

§ 33. Laevajuht on kohustatud hoolitsema selle eest, et laadimis- ja lossimistööd toimuksid vajaliku kiirusega.

§ 34. Laevajuht on kohustatud reisi kestel kaitsma laadungiosaliste huve ja selleks rakendama vajalikke vahendeid ning astuma vastavaid samme.

Tal on reisi kestel õigus laadungiosalise eest hageda ja kosta kohtus laadungiga seoses olevais asjus. Laadungiosalise protsessuaalse esindamise kohta laevajuhi poolt tulevad vastavalt kohaldamisele laevaperemehe protsessuaalse esindamise kohta käivad eeskirjad.

§ 35. Laadungisse puutuvais asjus on laevajuht võimaluste piires kohustatud toimima laadungiosalise korralduste kohaselt.

Laadungile tehtud kulutuste katteks on laevajuhil äärmise vajaduse korral õigus laadungit pantida või osa laadungist ära müüa. Laadungit müük võib toimuda üksnes avalikul enampakkumisel või börsil.

Kõigist oludest, mis puudutavad laadungit, on laevajuht kohustatud võimalikult kohe teatama vastavaile laadungiosalistele.

§ 36. Laevalsõitjate toitlustamiseks reisi ajal on laevajuhil tungiva vajaduse korral õigus võtta laevalaadungis leiduvaid toiduaineid.

Võetud toiduainete eest tuleb nende omanikule maksta tasu turuhindade järgi, mis neil ainetel on laadungi sihtsadamasse laeva saabumise päeval.

§ 37. Laevajuhil on õigus neil juhtudel, kui kütteinetaagavarad lõpevad reisi ajal, võtta laevalaadungis olevaid kütteaineid sel määral, kui see vajalik seesugusesse lähemasse sadamasse jõudmiseks, kust on võimalik saada kütteaineid.

Võetud kütteinete eest tuleb nende omanikule maksta tasu turuhindade järgi, mis neil ainetel on laadungi sihtsadamasse laeva saabumise päeval.

7. peatükk.

Mereprotest.

§ 38. Laevajuhil on õigus reisi ajal juhtunud laevaõnnetuse kohta, olgu selle tagajärjeks laeva või laadungi hukkumine või vigastamine, laeva hädasadamasse minek või mõni muu kahju, lasta koostada mereprotest.

§ 39. Mereprotesti koostamine kuulub Eesti notarite, välismaal aga Eesti konsulite võimkonda.

Välismaal võidakse lasta koostada mereprotesti ka kohapealsel asjaomasel asutisel.

§ 40. Notar, samuti Eesti konsul asub mereprotesti koostamisele laevajuhi vastava suulise avalduse põhjal.

§ 41. Eesti konsul võib laevajuhi soovil koostada mereprotesti ka võõrkeeles.

§ 42. Mereprotestis tuleb võimalikult üksikasjaliselt kirjeldada laevaõnnetust, selle arvatavaid tekkepõhjusi ja kõike seda, mis on ette võetud kahjude ärahoidmiseks või vähendamiseks.

§ 43. Mereprotesti koostamiseks tuleb laevajuhil esitada laevapäevik või seatud korras tõestatud väljavõte laevapäeviku sellest osast, mis käsitleb laevaõnnetust, mille kohta taotleatakse mereprotesti koostamist, ja õnnetusaegse laevapersonaali nimestik.

Kui laeval laevapäevikut ei peeta, samuti neil juhtudel, kui laevapäevikut või selle seatud korras tõestatud väljavõtet pole mõnel muul põhjusel võimalik esitada, teeb mereprotesti koostaja vastava märkme mereprotesti, ära tähendades selles ühtlasi nende esitamata jätmise põhjused laevajuhi suuliste seletuste alusel.

§ 44. Mereprotest koostatakse laevajuhi ja vähemalt 2 laevapersonaali kuuluva isiku suuliselt antud seletuste ning laevapäevikus leiduvate andmete alusel.

§ 45. Laevapersonaali kuuluvad isikud on laevajuhi korraldusel kohustatud mereprotesti koostamiseks ilmuma selle koostaja juurde ning andma seal laevaõnnetuse kohta suulisi seletusi.

§ 46. Laevajuhi, samuti viimase poolt seletuste andmiseks kaasakutsutud laevapersonaali liikmed kuulab mereprotesti koostaja üle Administratiivmenetluse seaduses tunnistajate ülekuulamise kohta ettenähtud alustel ja korras.

§ 47. Mereprotestile kirjutavad alla akti koostamisel seletusi andnud laevajuht ja laevapersonaali liikmed, kes oma allkirjaga kinnitavad nende poolt antud seletuste tõele vastavust, ning akti koostaja.

§ 48. Mereprotest valmistatakse 2 eksemplaril, milledest üks antakse välja laevajuhile, kuna teine paigutatakse mereprotesti koostaja aktiraamatusse.

§ 49. Asjast õiguslikult huvitatud isikuil on õigus vastava tasu eest saada mereprotesti koostajalt mereprotestist tõestatud ära kirju ja väljavõtteid.

§ 50. Eesti notari või Eesti konsuli poolt seatud korras koostatud mereprotest omab kohtus ja ametiasutistes tõendusjõudu ainult siis, kui ta on koostatud sadamas juhtunud laevaõnnetuse kohta 7 päeva jooksul arvates õnnetuse toimumisest, väljaspool sadamat juhtunud laevaõnnetuse kohta 7 päeva jooksul arvates laeva saabumisest esimesse sadamasse pärast õnnetuse toimumist ja laeva hukkumise korral 7 päeva jooksul arvates laevajuhi saabumisest esimesse sadamasse pärast laeva hukkumist.

Välismaa asjaomase asutise poolt koostatud mereprotest omab kohtus ja ametiasutistes tõendusjõudu ka siis, kui ta on koostatud vastava välismaa seaduses ettenähtud tähtajal ja korras.

§ 51. Mereprotesti tõendusjõu hindamine kohtus laevaõnnetuse toimumise aja ja põhjuste, õnnetuse põhjustanud isikute süü ning õnnetusest tingitud kahjude suuruse küsimuses oleneb igal juhul kohtu suvast.

8. peatükk.

Laevajuhi kohused sõjaohu ja sõja korral.

§ 52. Laevajuhil on keelatud viia laeva:

- 1) Eesti Vabariigiga sõjajalal oleva riigi sadamaisse;
- 2) Vabariigi Valitsuse otsusega keelatud sadamaisse, kui see keeld on laevajuhile teatavaks tehtud.

Vabariigi Valitsus võib sõjaohu ja sõja korral keelata Eesti lipu all sõitvatele laevadele sõidu seesuguse riigi sadamaisse, kus neil juhtudel võidakse laevu kehtivate korralduste või talitusviiside tõttu kinni pidada või sundkasutamisele võtta.

§ 53. Kui laevajuht saab teada sõjategevuse puhkemisest sihtsadama riigi ja Eesti Vabariigi vahel alles teel olles, siis peab ta viivitamata viima laeva lähemasse Eesti või erapooletu riigi sadamasse, teatama sellest laevaperemehele ja ära ootama viimase uued korraldused.

§ 54. Sõjaohu korral võib Vabariigi Valitsus Eesti lipu all sõitvatele laevadele nende kinnipidamise või sundkasutamisele võtmise ärahoidmiseks ette kirjutada, et nad viivitamata lahkuksid teatava riigi sadamaist. Laevajuht, kellele seesugune ettekirjutus on teatavaks tehtud, peab selle otsekohe täitma.

§ 55. Sõjaohu korral on Eesti Vabariigi ametikonsulil õigus Eesti lipu all sõitvatele laevadele nende kinnipidamise või sundkasutamisele võtmise ärahoidmiseks ette kirjutada, et nad viivitamata lahkuksid tema asukoha riigi sadamaist. Laevajuht, kellele seesugune ettekirjutus on teatavaks tehtud, peab selle otsekohe täitma.

§ 56. Kui laevajuht saab alles pärast laeva väljaklaarimist või juba teel olles teada, et sihtsadam on blokeeritud, siis on tal õigus viia laeva teate saamise ajal laevale lähemal asuvasse sobivasse sadamasse. Laeva viimisest seesugusse sadamasse on ta esimesel võimalusel kohustatud teatama laevaperemehele, kelle uued korraldused ta on kohustatud seal ära ootama.

§ 57. Sõjaohu või sõjategevuse piirkonnas sõites peab laevajuht rakendama kõiki võimalikke ettevaatusabinõusid, et ära hoida laeva võimalikku kinnipidamist või sundkasutamisele võtmist mõne võõra riigi poolt.

§ 58. Kui Eesti lipu all sõitev laev on võõra riigi poolt kinni peetud või sundkasutamisele võetud, siis on laevajuht kohustatud nõudma laeva ja laadungi kohest vabaksandmist ning astuma selleks kõik vajalikud sammud.

9. peatükk.

Laevajuhi vastutus.

§ 59. Laevajuht vastutab kõigi nende kahjude eest, mis ta laevaperemehele, laevalsõitjaile, lastisaatjaile, lastiandjaile või lastisaajaile on tekitanud kutsealase oskamatusena või oma teenistuskohuste pahatahtliku või hooletusest tingitud rikkumisega.

§ 60. Laevajuht vastutab laevalsõitjate, lastisaatjate, lastiandjate ja lastisaajate ees ka sel juhul, kui ta on toiminud laevaperemehe korralduse kohaselt.

Seesuguse korralduse tõttu muutub isiklikult vastutavaks ka laevaperemees, kui ta korralduse tegemisel oli teadlik oludest.

§ 61. Laevajuht, kes laevaperemehe esindajana on ilma sellekohase volitusega või volituse piiridest ülestumiseega sõlminud õigus-toimingut, milleks tal puudub õigus ka seaduse järgi, on vastutav kahjude eest, mida selle tõttu kannab kolmas isik, kes toimingut sõlmimise ajal sellest ilma raske hooletusega ei teadnud.

§ 62. Kui laevajuht ei täida välismaal sealkehtivaid eeskirju, eriti politsei-, maksu- ja tolliseadusi, siis langevad sellest tekkivad kahjud tema kanda.

§ 63. Laevajuhil ei ole lubatud omal arvel vedada laeval kaupa laevaperemehe nõusolekuta.

Selle eeskirja vastaselt toiminud laevajuhil on laevaperemehel õigus nõuda kaupade veo eest kõige kõrgemat veoraha, mida samasuguste kaupade veo eest samasse sihtsadamasse maksti või maksta võidi laadimise ajal laadimissadamasse. Peale veoraha on laevaperemees õigustatud nõudma kõigi muude kahjude tasumist.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisel kaotavad kehtivuse Kaubandusseaduse (VSK X k., 2. j.) § 205, 207, 208, 211, 215—242, 288, 290 ja 429—437.

259.

Rnk. nr. 109.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI
LAEVAJUHI SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Laevajuhi seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmata vastuvõtmiseks.

260.

Rnk. nr. 110.

Laevade kinnistamise ja registrimise seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

LAEVADE KINNISTAMISE JA
REGISTRIMISE SEADUSE MUUTMISE
SEADUS.

I.

Laevade kinnistamise ja registrimise seaduse (RT 1937, 9, 73) § 65 ja 105 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 65. Kui omanik soovib ajutise liputunnistusega varustatud laeva koormata hüpete arvõlaga, samuti siis, kui taotletakse välismaalt omandatud laeva ning selle ostuvõla tasumise tagamiseks tehtava hüpete üheaegset kinnistamist, võidakse seda laeva kinnistada ning seejuures laevakinnistusregistrisse kanda andmed laeva liigi, materjali, taglase, mahu ja mõõtude kohta ka välismaa ametiasutise tunnistuse, Eesti konsuli poolt väljaantud tõendi või laeva ajutise liputunnistuse alusel.

Kohe pärast Eesti mõõtkirja väljaandmist kantakse laevakinnistusregistrisse mõõtkirja need andmed, mis erinevad kinnistusregistrisse varem sissekantud andmetest.

§ 105. Käesoleva seaduse eeskirju ei kohaldata Eesti sõjalipu ning Kaitseliidu ujuvabinõude lipu all sõitvatele laevadele ja muudele ujuvabinõudele ega kauba ja reisijate veoks mittekasutatavatele riigilaevadele ja muudele riigi-ujuvabinõudele.

Kauba ja reisijate veoks mittekasutatavate riigilaevade ja muude riigi-ujuvabinõude registrimise korra määrab Teedeminister kokkuleppel Kohtuministriaga.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

261.

Rnk. nr. 110.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI
LAEVADE KINNISTAMISE JA
REGISTRIMISE SEADUSE MUUTMISE
SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Laevade kinnistamise ja registrimise seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmata vastuvõtmiseks.

262.

Rnk. nr. 121.

Võlgnikult sissenõutud summade jaotamise osas Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

VÕLGNIKULT SISSENÕUTUD SUMMADE JAOTAMISE OSAS TSIVIILKOHTUPIDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUS.

Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1215 a p. 2 muudetakse ning pannakse ühes sissejuhatava osaga kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 1215 a. Esitatud summast tasutakse vastava ringkonnakohtu, ringkonnakohtu alalise liikme või jaoskonnakohtuniku määruse põhjal viivitamata sissenõudmise kulud. Ülejäänud summast rahuldatakse nõuded järgmises järjekorras:

2) tööliste ja teenijate palganõuded, kellede palgasumma kuus ei ületa 120 krooni, kuid mitte rohkem kui 240 krooni ulatuses iga töölise või teenija kohta.

263.

Rnk. nr. 121.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

VÕLGNIKULT SISSENÕUTUD SUMMADE JAOTAMISE OSAS TSIVIILKOHTUPIDAMISE SEADUSE MUUTMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Võlgnikult sissenõutud summade jaotamise osas Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

264.

Rnk. nr. 126.

Kindlustuslepingute osas Balti eraseaduse muutmise ja täiendamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

KINDLUSTUSLEPINGUTE OSAS BALTİ ERASEADUSE MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUS.

I.

Balti eraseaduse § 4362¹ (RT 1932, 26, 210) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4362¹. Elukindlustuslepingust tulenevad nõuded aeguvad kaheaastase, kõigist teistest kindlustuslepingutest tulenevad nõuded üheaastase tähtaja möödumisega.

Aegumine algab selle aasta lõppemisega, mil võidi nõuda kindlustuslepingust tuleneva nõude täitmist.

II.

Balti eraseadust täiendatakse § 4362² ja 4362³ järgmises redaktsioonis:

§ 4362². Kindlustuslepingust tuleneva nõude aegumine peatub isiku kasuks, kes seesuguse nõude esitamiseks on õigustatud, tema vastu kindlustuskelmuse asjas kriminaaljälitamisega. Aegumine algab uuesti sellest päevast, mil jõustus kriminaaljälitamisega lõpetamise määrus või kindlustuskelmuse asjas tehtud kohtuotsus.

Uuesti algav aegumine ei lõpe enne kuue kuu möödumist, kui aegumistähtjast on aegumine peatumisel järele jäänud vähem kui kuus kuud.

§ 4362³. Kindlustuslepingust tuleneva nõude aegumine katkestub peale muude seaduses ettenähtud juhtude selle nõude kirjalikult esitamisega kindlustusandjale.

Kindlustuslepingust tuleneva nõude esitaja, kes ei ole rahule jäänud kindlustusandja poolt tema nõude asjas tehtud otsusega, mis on talle kirjalikult teatavaks tehtud, on õigustatud esitada selles asjas hagi ainult kuue kuu jooksul arvates kindlustusandja kirjaliku otsuse kättesaamisest, kui selle otsuse kaaskirjas on juhitud nõude esitaja tähelepanu nii võimalusele esitada hagi kuuekuise tähtaja jooksul kui ka selle võimaluse kasutamata jätmise õiguslikule tagajärjele. Seda kuuekuist tähtaega võidakse lepinglaste kokkuleppel pikendada.

III.

Kindlustuslepingust tulenevate nende nõuete asjus, millede kohta kindlustusandja on nõude esitajale andnud kirjaliku vastuse enne käesoleva seaduse jõustumist ning mis pole veel aegunud senikehtinud seaduste järgi, võidakse kindlustusandja vastu esitada hagi ühe aasta jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

265.

Rnk. nr. 126.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI

KINDLUSTUSLEPINGUTE OSAS BALTİ ERASEADUSE MUUTMISE JA TÄIENDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Kindlustuslepingute osas Balti eraseaduse muutmise ja täien-

damise seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

266.

Rnk. nr. 118.

Informatsiooni Keskuse seadus Riigivolikogu eelnoõ kujul.

INFORMATSIOONI KESKUSE SEADUS.

I.

Seaduste Kogu I k. 1938. a. vlj. 4. jao seadus nr. 3 — Riikliku Propaganda Talituse seadus — asendatakse uue seadusega ülaltoodud pealkirja all.

§ 1. Vabariigi Valitsuse juures asub Informatsiooni Keskus, kelle ülesandeks on: riikliku ja rahvusliku meelsuse süvendamine ja levitamine; seltskondliku tegevuse arendamine; informatsiooni teostamine; ajakirjandust, raadio- ja filmi ja teisi sellelaadilisi alasid puudutavate küsimuste korraldamine.

Peale eelmises lõikes tähendatud ülesannete võidakse Informatsiooni Keskusele panna eri-ülesandeid Vabariigi Presidendi otsusega.

§ 2. Informatsiooni Keskuse ülesannete lähema piiritlemise määrab Vabariigi Valitsus oma otsusega. Oma ülesannete teostamisel toimib Informatsiooni Keskus koostöös riigi- ja omavalitsusasutistega ning seltskondlike organisatsioonidega.

Informatsiooni Keskuse tegevusalasse kuuluvate küsimuste lahendamisel, mis puudutavad ka teiste valitsusasutiste tegevusalasid, tuleb kohaldamisele Valitsemise korraldamise seaduse § 27.

§ 3. Informatsiooni Keskust juhib üks Vabariigi Valitsuse liige Vabariigi Presidendi määramisel. Keskusel on abijuhataja, kellel on kõik õigused, mis vastavate seadustega on ette nähtud ministriabide kohta.

§ 4. Informatsiooni Keskus koosneb:

- 1) Teadete Osakonnast;
- 2) Ühiskondlikust Osakonnast.

Osakonna juhatajal on kõik õigused, mis vastavates seadustes on ette nähtud ministerruumide talituste ja osakondade direktorite kohta.

§ 5. Teadete Osakonna ülesandeks on: informatsiooni korraldamine, eriti ajakirjanduse varustamine informatsiooniga; raadio saatealal juhendite andmine; avalikkuse informeerimisel esilekerkivate vajaduste kooskõlaline lahendamine.

§ 6. Ühiskondliku Osakonna ülesandeks on: seltskondliku tegevuse edendamine, eriti selts-

kondlike ja noorsoo-organisatsioonide tegevuse arendamine ja suunamine riikliku meelsuse ja rahvusliku iseteadvuse süvendamisel; riiklikele ja rahvuslikele üritustele nende algatamisel ja teostamisel kaasaaitamine; rahva vaba aja kasuliku veetmise edendamine; filmiala arendamisele kaasaaitamine.

§ 7. Informatsiooni Keskusel on kantselei, kelle ülesandeks on: Informatsiooni Keskuse kirjatöid teostamine ja korraldamine; majapidamise korraldamine; eelarve-ettepanekute ja eelarve täitmise aruande ettepanekute ettevalmistamine ning eelarvega ühenduses olevate muude asjade toimetamine ja korraldamine; keskuse koosseisu kuuluvate riigiteenijate teenistuskirjade pidamine; keskuse arhiivi korraldamine; keskuse muude üldisloomuga asjade toimetamine.

§ 8. Informatsiooni Keskuse arvepidamist ja varade arvestamist toimetab Riigikantselei.

§ 9. Vabariigi Valitsuse otsusega võidakse moodustada Informatsiooni Keskuse juurde tarvilikke nõukogusid ja toimkondi.

Nõukogu ja toimkonna ülesanded, tegevuse sisemise korra ja koosseisu määrab Vabariigi Valitsus.

§ 10. Informatsiooni Keskusel on ametnikud ja vabateenijad. Peale selle võivad keskusel olla referendid ja alalised kaastöölised. Referendid ja alalised kaastöölised ei ole riigiteenijad, kuid nad vastutavad oma tegevuse eest ühistel alustel riigiteenijatega.

§ 11. Informatsiooni Keskusele määratakse krediitid riigieelarve korrast Peaministri ja Riigikantselei kulude osas eri peatükina.

Peale riigieelarves ettenähtud krediitide on Informatsiooni Keskusel õigus käesolevas seaduses ettenähtud ülesannete teostamise soodustamiseks kasutada asutistelt ja isikutelt selleks keskuse käsutusse antud summasid. Nende summade arvepidamine ja aruandmine toimub Vabariigi Presidendi poolt määratud erikorrast.

§ 12. Riigi- ja omavalitsusasutised vastavalt oma tegevusalale on kohustatud kaasa aitama Informatsiooni Keskusele tema ülesannete täitmisel.

§ 13. Informatsiooni Keskuse juhataja poolt selleks määratud ametiisikutel ja alalistel kaastöölistel on oma ülesannete täitmisel õigus vahenditult läbi käia kõigi riigi- ja omavalitsusasutistega ja nende juhtidega kui ka kõigi seltskondlike organisatsioonidega.

II.

Riigi Ringhäälingu põhimääruse (RT 1937, 54, 495; 1940, 26, 200 X) § 2 ja 21¹ muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 2. Riigi Ringhääling on kohustatud korraldama ja levitama väärtusliku sisuga saatekava, mis koostatakse Riigi Ringhäälingu juhatuse poolt Saatekava Komitee ettepanekul, arvestades Informatsiooni Keskuse juhendeid.

§ 21¹. Riigi Ringhäälingu saatekavad vaatab läbi Saatekava Komitee, kes koosneb:

- 1) ühest Teedeministeeriumi, ühest Haridusministeeriumi, ühest Siseministeeriumi ja ühest Välisministeeriumi esindajast — vastava ministri määramisel ja ühest Informatsiooni Keskuse esindajast — Informatsiooni Keskuse juhataja määramisel;
- 2) Riigi Ringhäälingu esindajast;
- 3) kutsealaste omavalitsuste ja kultuuriliste ning hariduslike organisatsioonide esindajaist Raadionõukogu valikul ja Teedeministri kinnitamisel, milline kinnitamine toimub kokkuleppel Informatsiooni Keskuse juhatajaga.

Saatekava Komitee kodukorra kinnitab Teedeminister kokkuleppel Informatsiooni Keskuse juhatajaga.

III.

Kõigis kehtivais seadustes, määrustes ja muudes aktides asendatakse nimetus „Riikliku Propaganda Talitus“ nimetusega „Informatsiooni Keskus“ ja „Riikliku Propaganda Talituse juhataja“ ning „propaganda juht“ nimetusega „Informatsiooni Keskuse juhataja“.

267.

Rnk. nr. 118.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI INFORMATSIOONI KESKUSE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Informatsiooni Keskuse seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

268.

Rnk. nr. 125.

Sõjaohukindlustuse korraldamise seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

SÕJAOHUKINDLUSTUSE KORRALDAMISE SEADUS.

I.

§ 1. Välisriikide-vahelise sõja või sõjaohu puhul Majandusministeeriumi juures asuv Kindlustuskomitee annab sõjaohukindlustustele riiklike edasikindlustusi ja toimetab viimaste edasikindlustamist.

Kindlustusasutistele antav riiklike edasikindlustuste seis ei või ületada 20 miljonit krooni.

§ 2. Kindlustuskomitee koosseisu kuuluvad Majandusministri abi esimehena, Rahandusosakonna direktor, kes on ühtlasi esimehe asemik, Krediit- ja kindlustusasutiste peainspektor või tema asemik, Veeteede Talituse direktor, 3 liiget Majandusministri määramisel ja 1 liige Välisministri määramisel.

Majandusministeeriumi juures asuv Kindlustuskomitee tegutseb Majandusministri poolt antud juhendite alusel.

Otsused kahjutasude väljamaksmise kohta jõustuvad kinnitamisega Majandusministri poolt.

§ 3. Kindlustusasutistele antud edasikindlustuste eest laekunud preemiad ja muud tulud kantakse Kindlustuskomitee eriarvele. Sellelt eriarvelt tasutakse komitee esimehe korraldusel sõjaohukindlustuse toimetusega ühenduses olevad kulud, edasikindlustuse preemiad, kahjutasud ja tasud Kindlustuskomitee ja Sõjaohukindlustuse Nõukogu liikmeile Majandusministri poolt kindlaksmääratud normide alusel.

Kahjutasud, mida ei saa katta preemiatest laekunud tuludest, tasutakse Rahvamajanduse Elustamise Fondist.

§ 4. Kindlustuskomitee juures töötab nõuandva organina Sõjaohukindlustuse Nõukogu, kelle ülesandeks on sõjaohukindlustusse puutuvate üldküsimuste kohta seisukoha võtmine.

Sõjaohukindlustuse Nõukogu koosseisu kuuluvad peale Kindlustuskomitee liikmete 2 kindlustusseltside, 2 laevaomanike ja 2 töösturite ning kaupmeeste esindajat Majandusministri määramisel. Nõukogu esimeheks on Kindlustuskomitee esimees.

§ 5. Sõjaohukindlustuslepingust tulenevad nõuded aeguvad 6-kuise tähtaja möödumisega. Aegumine algab selle aasta lõppemisega, mil võidi nõuda kindlustuslepingust tuleneva nõude täitmist.

§ 6. Majandusministril on õigus sõjaohukindlustuste korraldamiseks ja käesoleva seaduse täitmiseks anda määrusi.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

269.

Rnk. nr. 125.

Riiginõukogu Üldkomisjoni

SELETUSKIRI SÕJAOHUKINDLUSTUSE KORRALDAMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Üldkomisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastuvõetud Sõjaohukindlustuse korraldamise seaduse eelnõuga ja esi-

tab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

270.

Rnk. nr. 124.

Perekonnaga töövõtjate lisapalga seadus Riigivolikogu eelnõu kujul.

PEREKONNAGA TÖÖVÕTJATE LISAPALGA SEADUS.

I.

1. peatükk.

Seaduse ulatus ja üldeeskirjad.

§ 1. Töövõtjaile, kellede ülalpidamisel on lapsi ja kes töötavad säärastes tööstuslikes käitistes, ärides või kontorites, kus alaliselt töötab rohkem kui 3 töövõtjat, makstakse lisapalka.

Lisapalka ei maksta käesoleva seaduse järgi töövõtjaile: 1) kellel on õigus saada eriseaduste või määruste alusel lasteabiraha; 2) kellele tööleping ei kesta ühe ja sama tööandja juures järjest kahte nädalat; 3) kellede töötasu ületab 150 kr. kuus.

§ 2. Lasteks, kes õigustavad töövõtjat saama lisapalka, loetakse töövõtja perekonnas elavad: libased ja lapsendatud lapsed, teise abikaasa eelmistest abieludest sündinud lapsed ja meestöövõtja naisel enne abiellumist sündinud vallaslapsed, samuti ka töövõtja lapselapsed ja vennad ning õed, kui nad on töövõtja täielikul ülalpidamisel ja nende vanemad on surnud või ei suuda ülal pidada oma lapsi töövõimetuse ja sissetulekute puuduse tõttu.

Lisapalga saamist õigustavateks lasteks ei loeta lapsi, kellede elukoht on väljaspool Eesti Vabariigi piire.

§ 3. Tööstuslikeks käesoleva seaduse mõttes loetakse käitised, mis loetletud Seaduses laste, alaealiste ja naiste töö kohta tööstuskäitistes § 1, kaasa arvatud nende kontorid.

Ärideks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauplused ja laod, kus kaupade ost-müük toimub hulgi või jaoti, kaasa arvatud nende kontorid.

Kontoriteks käesoleva seaduse mõttes loetakse igasugused bürood, kantseleid, krediit- ja kindlustusasutised ja vahenduskontorid.

Töövõtjate all mõistetakse kõiki töölepingu alusel töötavaid isikuid, välja arvatud käitise valdaja abikaasa.

§ 4. Lisapalga saamise õigus algab ühel ajal töötasu saamise õiguse tekkimisega, kui töövõtja esitab Lisapalga Kassale Sotsiaalministri määrusega nõutud tõendid ja teated selles määruses ettenähtud tähtjal ja korras.

Töövõtjal, kes temalt nõutavaid tõendeid ja teateid määratud tähtjal ei esita, on õigus saada lisapalka nende tõendite ja teadete esitamise päevast.

Lisapalka ei maksta enne töötasu väljamaksmist.

Lisapalga saamise õigus lõpeb töötasu saamise õiguse lõppemisega.

§ 5. Erandina § 4 kolmanda lõike eeskirjades on töövõtjail lisapalga saamise õigus ka aja eest, mil nad on töövõimetud ja saavad sundkindlustusele kuuluvatena haigusraha kas haigekassalt või tööõnnetuskindlustuse asutiselt.

§ 6. Lisapalga saamist õigustavad lapsed kuni nende 16-aastaseks saamiseni. Lapsed, kes jätkavad õppimist koolis või õppelepingu põhjal käitises õpilasena, õigustavad lisapalga saamist kuni nende 18-aastaseks saamiseni.

§ 7. Igast muudatusest, mis põhjustab lisapalga maksmise lõpetamist või selle suuruse muutmist, teatab töövõtja Lisapalga Kassale Sotsiaalministri poolt määratud tähtjal ja korras.

Teadete mitte-õigeaegselt andmise või mit-teõigete teadete andmise tõttu või muudel põhjustel töövõtjale rohkem väljamakstud lisapalk nõutakse Lisapalga Kassa korraldusel töövõtjalt tagasi ühes 1% viivitusrahaga kuus arvates lisapalga väljamaksmisest kuni tagasimaksamiseni, kusjuures alanud kuu loetakse terveks. Tagasinõudmine toimub kas sel teel, et vastav summa käitise valdaja poolt töövõtja töötasust kinni peetakse, või administratiivkorras ühistel alustel riigimaksuvõlgade sissenõudmisega. Administratiivkorras sissenõudmisel võetakse ka lisaraha Tööliste haiguse ja tööõnnetuse vastu kindlustamise maksuvõlgade sissenõudmisel võetava lisaraha seaduse alusel.

§ 8. Lisapalka makstakse kord kuus, kui Sotsiaalministri määrusega ei ole selleks määratud lühemaid või pikemaid tähtaegu.

§ 9. Kui mees ja naine on mõlemad säärases teenistuses, mis annab õiguse lisapalga saamiseks käesoleva seaduse alusel, siis makstakse lisapalka ainult mehe teenistuse järgi.

Kui kas mees või naine on säärases teenistuses, mis õigustab saama eriseaduste või määruste alusel lasteabiraha, või lasteabiraha või lisapalka käesoleva seaduse § 16 teises lõikes tähendatud fondist, siis ei ole töövõtjal õigust lisapalga saamiseks käesoleva seaduse alusel.

§ 10. Lisapalga saamise õigus ei ole võõrandatav ja sellele võib pöörata ainult neid nõudeid, mis põhjenevad käesoleval seadusel.

§ 11. Lisapalga saamise nõuete esitamiseks on üheaastane tähtaeg arvates nõudeõiguse tekkimise päevast. Lisapalgamaksu sissenõud-

miseks ja mitte õieti väljamakstud lisapalga tagasinõudmiseks on viieaastane tähtaeg, arvates vastavalt kas lisapalgamaksu maksmise tähtajast või lisapalga väljamaksmisest.

2. peatükk.

Lisapalga normid.

§ 12. Lisapalka makstakse Lisapalga Kassa poolt järgmiste normide järgi:

esimeselt lisapalga saamist õigustavalt lapselt	16 senti	tööpäeva eest;
teiselt lisapalga saamist õigustavalt lapselt	24 „ „ „	„ „ „
kolmandalt ja igalt järgmiselt õigustavalt lapselt	32 „ „ „	„ „ „

Kuupalga alusel töötavaile makstakse lisapalka 25 päeva eest kuus. Mitte kuupalga alusel töötavaile makstakse lisapalka rohkemalt 6 päeva eest nädalas.

§ 13. Kui töövõtja töötab vastava seadusega või käitise sisekorra määrusega normaal-tööpäeva pikkuseks ettenähtud tundide arvust vähem tunde, siis vähendatakse lisapalka vastavalt sellele.

Kui seadusega või käitise sisekorra määrusega normaaltööpäeva pikkus on kindlaks määrata, siis makstakse lisapalka terve tööpäeva eest, kui töövõtja töötab päevas vähemalt 8 tundi; vähem kui 8 tundi töötamisel makstakse lisapalka vastavalt vähem.

§ 14. Lisapalga Kassa juhatus ja samuti ka Sotsiaalminister võivad § 12 tähendatud lisapalga norme suurendada, kuid ainult niivõrd, et töövõtjatele makstav lisapalga kogusumma koos tagavarakapitali kantava lisapalgamaksude osaga ei ületa 3,8% lisapalga maksimise perioodi eest töövõtjatele makstavast sellest töötasust, mille alusel käesoleva seaduse järgi võetakse lisapalgamakse.

Kui lisapalga maksimiseks ja tagavarakapitali arvele kandmiseks kulub rohkem kui 3,8% sellest töötasust, mille alusel käesoleva seaduse järgi võetakse lisapalgamakse, ja ei ole muid võimalusi lisapalga normide § 12 ettenähtud kõrgusel hoidmiseks, siis vähendab Sotsiaalminister Lisapalga Kassa ettepanekul vastavalt lisapalga norme.

3. peatükk.

Lisapalga kassa.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 15. Lisapalga Kassa tegutseb Vabariigi Valitsuse poolt Sotsiaalministri ettepanekul antud põhikirja alusel.

Kassal on juriidilise isiku õigused ja ta tegevuspiirkonnaks on Eesti Vabariik.

§ 16. Lisapalga Kassa koosseisu kuuluvad sunduslikult kõik käesoleva seaduse § 1 esimeses lõikes tähendatud käitised, välja arvatud säärased käitised, milledes töötajail on õigus saada eriseaduste või määruste alusel lasteabiraha.

Sotsiaalministril on õigus otsustada, et Lisapalga Kassa koosseisu kuulumise kohustusest on vabad need omavalitsusele kuuluvad käitised, kes korraldavad lisapalga või lasteabiraha maksmist omavalitsusasutiste poolt korraldatud erilise fondi kaudu, mis ei seisa käitise vahendituse kasutuses, ja maksavad sellest fondist oma töövõtjatele lisapalka või lasteabiraha mitte vähemal määral kui maksab Lisapalga Kassa lisapalka.

§ 17. Sotsiaalminister määrab, missuguseid andmeid ja teateid, missuguses korras ja millistel tähtaegadel on käitiste valdajad kohustatud andma Lisapalga Kassale, samuti missuguseid käesoleva seaduse teostamiseks vajalikke raamatuid on nad kohustatud pidama.

Lisapalga Kassa poolt volitatud isikuil, kes on kassa teenistuses, kui ka Sotsiaalministri poolt selleks määratud isikuil on õigus revideerida eelmises lõikes tähendatud raamatuid ja kontrollida nende raamatute ning käitise valdaja poolt antud andmete ja teadete tõlevastavust käitises töötajate käsitlemise teel ja võrrelda neid tööõnnetuskindlustuse asutistel, haigekassadel, Meremeeste Kodul ja riigi- ning omavalitsusasutistel olevate andmetega.

§ 18. Lisapalga Kassa maksab lisapalka töövõtjatele kas vahenditult või käitise valdajate kaudu. Haiguse ja tööõnnetuse puhuks sundkindlustusele kuuluvaile töövõimetuile töövõtjatele lisapalga maksimine võib toimuda nende sotsiaalkindlustus-asutiste kaudu, kes maksavad haigusraha.

Sotsiaalministri määrusega võidakse sotsiaalkindlustus-asutistele ning Meremeeste Kodule ja Lisapalga Kassa nõukogu otsusega käitiste valdajatele kohuseks teha lisapalga maksimisega seoses olevate nimestikkude koostamine, lisapalga väljamaksmine, teadete edasiandmine lisapalga saajaile ja neilt teadete kogumine ning muude lisapalga maksimisega seoses olevate ülesannete täitmine. Nende ülesannete täitmise eest määratakse sotsiaalkindlustus-asutistele ja Meremeestekodule tasu Lisapalga Kassa poolt Sotsiaalministri kinnitamisel.

§ 19. Lisapalga Kassa peab nende käitiste nimestikku, millega valdajad on kohustatud osa võtma Lisapalga Kassast. Tähendatud nimestikku kuuluvuse küsimuse otsustab valduse korral kassa juhatus.

2. jagu.

Lisapalga Kassa organid.

§ 20. Lisapalga Kassa organiteks on nõukogu, juhatus ja revisjonikomisjon. Organite valimise või moodustamise ligem kord, volituste kestus, ülesanded ja kassa juhtimise kord määratakse kassa põhikirjaga, kuivõrd see ei ole määratud käesoleva seadusega. Kassa põhikirjaga võidakse kassa organite moodustamine panna kutsekodadele.

§ 21. Lisapalga Kassa organitesse võivad kuuluda ainult isikud, kes on vähemalt 25 aastat vanad, omavad hääleõigust Riigivolikogu valimistel ja ei ole Lisapalga Kassa teenistuses.

§ 22. Nõukogu koosneb Lisapalga Kassa koosseisu kuuluvate käitiste valdajate ja töövõtjate esindajaist, kusjuures töövõtjate esindajate arv võib olla 25% nõukogu liikmete arvust. Nõukogu liikmete arv määratakse kassa põhikirjaga.

§ 23. Juhatuse liikmete arv määratakse kassa põhikirjaga. Ühe juhatuse liikme määrab Sotsiaalminister, teised juhatuse liikmed valib nõukogu.

§ 24. Nõukogu ja juhatuse seadus- ning põhikirjapärased otsused on kohuslikud kõigile kassa koosseisu kuuluvate käitiste valdajatele.

Nõukogu või juhatuse otsusega käitiste valdajatele pandud kohustuste mittetäitmise eest võib kassa juhatus käitise valdajat või juhatajat karistada nõukogu poolt määratud alustel korraldustrahviga kuni 100 kroonini, korduvatel juhtudel kuni 250 kroonini.

Määratud tähtjaks tasumata korraldustrahv nõutakse sisse § 30 tähendatud korras.

Korraldustrahvist laekunud summad kasutatakse lisapalga maksmiseks.

§ 25. Revisjonikomisjon koosneb kahest nõukogu poolt valitud ja kolmest käesoleva seaduse alla kuuluvate töövõtjate esindajast. Revisjonikomisjoni töövõtjate esindajatega täiendamise kord määratakse kassa põhikirjaga.

3. jagu.

Kassa varad ja arvepidamine.

§ 26. Lisapalga Kassa tulud moodustuvad: 1) lisapalgamaksudest; 2) kassa varade ja ürituste tuludest; 3) muudest sissetulekutest.

§ 27. Lisapalga maksmiseks ja tagavarakapitali moodustamiseks ning kassa asjaajamisega seoses olevate kulude katmiseks vajalikud summad jaotatakse kassa koosseisu kuuluvate käitiste valdajate (§ 16) vahel lisapalgamaksudena, töövõtjatele makstud töötasu alusel. Käitiste valdajad maksavad Lisapalga Kassale lisapalgamakse töövõtjatele makstud

igasuguse töötasu kogusummalt, vahet tege mata, kas see töötasu on makstud lastega või lasteta töövõtjatele.

Maksu tasumise tähtajad ja korra määrab kassa juhatus.

§ 28. Töötasuks käesoleva seaduse mõttes loetakse Tööstusliku töö seaduse § 267 ettenähtud tasud.

Meremeeste töötasuks käesoleva seaduse mõttes ei loeta neid lisatasusid ega palga suurendusi, mida meremehed saavad sõjaolukorra tagajärjel meresõidu suurenenud ohtlikkuse tõttu.

Töövõtjate liikide kohta, kellele töötasu kindlakstegemine on raskendatud, võib töötasu normid kindlaks määrata Sotsiaalminister.

§ 29. Lisapalgamaksude kõrguse, eraldi lisapalga maksmiseks ning tagavarakapitali moodustamiseks vajalikus osas ja eraldi asjaajamise kulude katmiseks vajalikus osas, määrab Lisapalga Kassa nõukogu. Lisapalga maksmiseks ning tagavarakapitali moodustamiseks vajaliku maksuosa kõrguse ei või ületada 3,8% sellest töötasust, mille alusel käesoleva seaduse järgi võetakse lisapalgamakse.

§ 30. Tähtjaks tasumata lisapalgamaksud nõutakse sisse Lisapalga Kassa korraldusel administratiivkorras ühistel alustel riigimaksuvõlgade sissenõudmisega ühes 1% viivitusrahaga kuus, kusjuures alanud kuu loetakse terveks, ja ühes lisarahaga Tööliste haiguse ja tööõnnetuse vastu kindlustamise maksuvõlgade sissenõudmisel võetava lisaraha seaduse alusel.

§ 31. Kui käitise valdaja ei ole esitanud Lisapalga Kassale lisapalgamaksude arvutamiseks vajalikke teateid määratud tähtjal või kui need teated kassa juhatuse arvates ei ole usaldusväärsed, siis määrab lisapalgamaksude suuruse kindlaks kassa juhatus temal kasutada olevail andmeil.

§ 32. Lisapalgamaksudest laekunud tuludest kantakse osa summasid kassa juures asuva lisapalga tagavarakapitali arvele, kuni see ulatub Sotsiaalministri poolt määratud suuruseni.

Tagavarakapitali moodustamise ning kasutamise korra määrab Sotsiaalminister.

§ 33. Lisapalga Kassa vabad summad hoitakse Eesti Pangas, Riigihoiukassas või posti jooksval arvel. Nende hoidmiseks erakrediit-asutistes ja paigutamiseks väärtpaberitesse võib anda loa Sotsiaalminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 34. Tööde alal, mis käitise valdaja poolt on välja antud tööettevõtjale, vastutavad lisapalgamaksude maksmise eest töö väljaandnud käitise valdaja ja tööettevõtja solidaarselt. Kui töö väljaandnud käitise valdaja võtab nende tööde alal lisapalgamaksude maksmise kohustuse enese peale, siis on tal õigus vastavad

summad kinni pidada tööettevõtjale kuuluvast töötasust.

§ 35. Sotsiaalminister võib anda juhendeid Lisapalga Kassa eelarve koostamise, arvepidamise ja aruandmise kohta.

4. peatükk.

Kaebused.

§ 36. Lisapalga Kassa juhatus otsuste peale käesoleva seaduse teostamise alal võivad asjaosalised käitiste valdajad ja töövõtjad esitada kassa juhatusle vastulauseid 2 nädala jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast.

§ 37. Vastulausetele järgnenud otsuste peale käitiste valdajate kaebused käitise kuuluvuse kohta kassa koosseisu ja lisapalgamaksu arutamise aluste võõriti rakendamise, samuti töövõtjate kaebused lisapalga mittemaksmise või mitte õieti maksmise ja muudes küsimustes, esitatakse 2 nädala jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast Kinnitusameti seaduses ettenähtud kinnitusametile selle käitise asukoha järgi, mille kuuluvus kassa koosseisu on vaidluse all või mille teenistuses olemine õigustab lisapalka saama.

§ 38. Paragrahvis 37 tähendamata käitiste valdajate kaebused vastulausetele järgnenud otsuste kohta kassa juhatus tegevuse peale esitatakse kassa põhikirjas ettenähtud korras kassa nõukogule. Kassa nõukogu otsused on lõplikud.

5. peatükk.

Järelevalve.

§ 39. Käesoleva seaduse täitmise ja Lisapalga Kassa tegevuse järelevalvet teostab Sotsiaalministeerium.

§ 40. Järelevalve teostamiseks on järelevalveasutisel õigus oma ametiisikute kaudu igal ajal revideerida kassa asjaajamist, nõuda seletusi ja dokumentide või nende ärakirjade esitamist.

§ 41. Järelevalvet teostatakse kassa tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekohasuse üle.

§ 42. Lisapalga Kassa nõukogu otsused, välja arvatud § 38 tähendatud kaebuste kohta tehtud otsused, jõustuvad pärast nende kinnitamist Sotsiaalministri poolt.

§ 43. Kui Sotsiaalminister kassa nõukogu otsust ei kinnita, siis annab ta küsimuse nõukogule uueks otsustamiseks. Ei nõustu Sotsiaalminister ka nõukogu uue otsusega, siis otsustab küsimuse Sotsiaalminister.

§ 44. Sotsiaalminister võib tagandada kassa juhatus või revisjonikomisjoni, kui need on tegutsemisvõimetud või kalduvad kõrvale sea-

duse, põhikirja või järelevalveorgani seaduslikkude nõuete täitmisest, või juhatus või revisjonikomisjoni üksikuid liikmeid, kui nad korratult täidavad oma ülesandeid või kui nende tegevus on Sotsiaalministri arvates kassale kahjulik.

Tagandatud juhatus või üksikute juhatus liikmete asemele nimetab Sotsiaalminister vastavalt kas ajutise juhatus või üksikud ajutised juhatus liikmed, kes täidavad tagandatud ülesandeid kuni uue juhatus või üksikute juhatus liikmete valimiseni käesolevas seaduses ja kassa põhikirjas ettenähtud korras. Sotsiaalministri poolt nimetatud ajutise juhatus liikmete arv võib olla vähem kui on ette nähtud kassa põhikirjas.

Tagandatud revisjonikomisjoni või selle üksikute liikmete asemele valitakse Sotsiaalministri korraldusel uued revisjonikomisjoni liikmed käesolevas seaduses ja kassa põhikirjas ettenähtud korras.

Ajutistele juhatus liikmetele võib Sotsiaalminister tasu määrata Lisapalga Kassa arvel ja samas suuruses, kui saavad seda kassa nõukogu poolt valitud liikmed.

Tagandatud juhatus ja revisjonikomisjoni liikmeid ei või ilma Sotsiaalministri loata tagasi valida 3 aasta jooksul arvates tagandamise päevast.

§ 45. Sotsiaalminister võib nõuda Lisapalga Kassa juhatuselt kassa teenistuses olevate isikute teenistusest vabastamist, kui ta leiab, et viimased ei suuda täita oma ülesandeid või et nende tegevus on riigi või kassa huvidele kahjulik. Enne vabastamise nõudmise esitamist korraldab minister sellekohase juurdluse ning kassa teenistuses olevalt isikult nõutakse kirjalik seletus.

6. peatükk.

Lõpp- ja üleminekueeskirjad.

§ 46. Sotsiaalministri on õigus anda määrusi ja juhendeid käesoleva seaduse teostamiseks.

Sotsiaalministri määrustega eriti:

- 1) määratakse alalise töötamise mõiste;
- 2) määratakse töövõimetuse tunnused ja selle kindlakstegemise kord;
- 3) võidakse anda üksikasjalikum loetelu, missugused käitised lugeda tööstuslikeks käitisteks, ärideks ja kontoriteks käesoleva seaduse mõttes;
- 4) võidakse määrata, et käesolevat seadust ei kohaldata säärasele käitistele, mis tegutsevad ajutiselt, ja missugused käitised lugeda ajutiselt tegutsevateks.

§ 47. Tähtajad, milledest alates algavad käitiste valdajad lisapalgamaksu maksmist ja

milledest alates on Lisapalga Kassa kohustatud maksuma lisapalka, määrab Sotsiaalminister.

§ 48. Käesoleva seaduse alusel lisapalka maksuma kohustatud käitiste valdajate ja käesoleva seaduse alusel lisapalgaõiguslike töövõtjate vahel sõlmitud töölepingud, samuti nende kohta kehtivad kollektiivlepingud ning Töötulide Lahendamise Komisjoni otsused kaotavad selles osas, mis puutub käitiste valdajate poolt lasteabiraha maksmise kohustusse, kehtivuse arvates ajast, millest alatakse lisapalga maksmist käesoleva seaduse alusel.

§ 49. Kuni käesolevas seaduses ettenähtud korras kassa organite moodustamiseni võib Sotsiaalminister nimetada kassale ajutise juhatuse. Sellel ajutisel juhatusel on kassa nõukogule ja juhatusel ettenähtud õigused ja kohused, välja arvatud nõukogule ettenähtud õigus valida juhatuse liikmeid ja otsustada käesoleva seaduse § 38 ettenähtud kaebusi.

Kuni kassa nõukogu moodustamiseni otsustab käesoleva seaduse § 38 ettenähtud kaebused Sotsiaalministeeriumi Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakonna direktor.

§ 50. Lisapalga Kassa elluviimiseks ja kuni makside laekumiseni muud vajalikud kulud kaetakse Majandusministeeriumi poolt määratud avanssidest. Need avansid tasub kassa Majandusministri poolt määratud tähtjal.

II.

Tööstusliku töö seaduse § 267 (VSK XI k. 2. j.) täiendatakse märkusega järgmises redaktsioonis:

§ 267.

Märkus. Töötasuks ei loeta töövõtjale Perekonnaga töövõtjate lisapalga seaduse alusel makstud lisapalka.

III.

Tööstusliku töö seaduse § 403 (RT 1923, 106, 84 ja 1935, 103, 863) täiendatakse märkusega 3 järgmises redaktsioonis:
§ 403.

Märkus 3. Töötasuks ei loeta töövõtjale Perekonnaga töövõtjate lisapalga seaduse alusel makstud lisapalka.

IV.

Tempelmaksu seaduse § 4 p. 17¹ (RT 1938, 39, 360 V) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

17¹. Pensioni seaduse, Sõjaväelaste pensioni seaduse, Riigiteenijate, -töölise ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse, Sõjaväelaste haiguskindlustuse seaduse ning Perekonnaga töövõtjate lisapalga seaduse alusel peetav kirjavahetus, esitatavad kaebused, vastulaused, koostatavad lepingud, arved, tõendid, tunnistused ja muud dokumendid.

V.

Tulumaksuseaduse § 4 täiendatakse p. 11 järgmises redaktsioonis:

11) Perekonnaga töövõtjate lisapalga seaduse alusel saadud lisapalk.

VI.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 355¹ järgmises redaktsioonis:

§ 355¹. Perekonnaga töövõtjatele lisapalga maksmise eeskirjade alla kuuluva käitise valdajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei saanud seatud korras seadusega või määrusega nõutavaid andmeid või teateid Lisapalga Kassale, karistatakse:

rahatraviga mitte üle kaheksa krooni.

Sama karistuse alla langeb perekonnaga töövõtjatele lisapalga maksmise eeskirjade alusel lisapalka saav töövõtja, kes ei saanud Lisapalga Kassale seatud korras teateid muudatuste kohta, mis põhjustavad lisapalga maksmise lõpetamist või selle vähendamist.

Kui süüdlane saatis käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud juhtudel valeandmeid või valeteateid, siis karistatakse teda: vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ettenähtud karistuse alla langeb ka töövõtja, kes esitas Lisapalga Kassale valeteateid või valetõendeid selleks, et saada perekonnaga töövõtjatele lisapalga maksmise eeskirjade järgi lisapalka või saada seda suuremal määral kui õigus.

VII.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustiku § 355¹ ettenähtud süütegudega.

VIII.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

—

271.

Rnk. nr. 124.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheolu komisjoni

SELETUSKIRI

PEREKONNAGA TÖÖVÕTJATE LISAPALGA SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheolu komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu võetud Perekonnaga töövõtjate lisapalga seaduse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule muutmatult vastuvõtmiseks.

—

272.

Rnk. nr. 128.

Ühekordse lasteabiraha maks-
mise seadus Riigivolikogu eel-
nõu kujul.

ÜHEKORDSE LASTEABIRAHA MAKSMISE SEADUS.

I.

§ 1. Riigiteenijaile, sõjaväelastele, õppe-
jõududele ja riigitöölisele, kes on lasteabiraha-
õiguslikud käesoleva seaduse jõustumisel kehti-
vate seaduste alusel, makstakse ühekordselt
lasteabiraha 3 kuu normi suuruses, kusjuu-
res riigitöölistel võetakse arvestamise aluseks
25 päeva kuu kohta.

§ 2. Ühekordne lasteabiraha tasutakse sa-
made asutiste poolt, kellede krediitidest maks-
takse alalist lasteabiraha.

§ 3. Ühekordse lasteabiraha väljamaksmine
algab koos aprillikuu lasteabiraha maksmisega
ja tarvilikud kulud kaetakse vastavate asu-
tiste sellekohastest krediitidest. Vajaduse kor-
ral täiendatakse neid krediite asjaomaste asu-
tiste lisaelarvete korras.

§ 4. Käesoleva seaduse eeskirjad on kohus-
likud neile erieelarve alusel töötavatele riigi-
asutistele, -ettevõtetele ja eriotstarbelistele ka-
pitalidele, kus makstakse alalist lasteabiraha.
Samade eeskirjade järgi võivad toimida ka
aktsiaseltsid ja osaühingud, kellede aktsiate või
osatähtede enamik kuulub riigile.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

273.

Rnk. nr. 128.

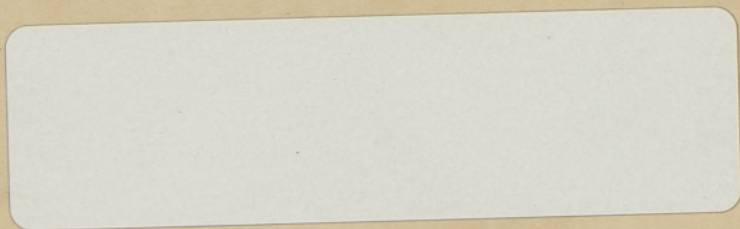
Riiginõukogu Maa-, töö- ja
rahvaheaolu komisjoni

SELETUSKIRI

ÜHEKORDSE LASTEABIRAHA MAKSMISE SEADUSE JUURDE.

Riiginõukogu Maa-, töö- ja rahvaheaolu
komisjon ühineb Riigivolikogu poolt vastu-
võetud Ühekordse lasteabiraha maksmise sea-
duse eelnõuga ja esitab selle Riiginõukogule
muutmatult vastuvõtmiseks.

*

17.6.

TALLINNA PEDAGOOGIKAÜLIKOOL

1 0500 00216825 7